

Berxwedan

Sal 9
Hejmar 126
31 Gulan 1991
Buha 2.50 DM
Rojnameya 15 rojîn

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

KÜRDİSTAN'DA SAVAŞIN ÇAPI GİDEREK BÜYÜYOR

□ ARGK birlikleri ile sömürgeci TC ordusu arasında savaş şiddetlendikçe çarpışmaların boyutu da büyüyor. Gerilla daha büyük birliklerle hareket edip sömürgeci hedeflere yönelirken, sömürgeciler de savaşa daha ağır silahlarla donatılmış yeni birlikler sürüyor.

□ **Amed-Çewlîk-Mûş üçgeninde gerillalar sömürgeci birliklere büyük darbeler vuruyor. Pasûr(Kulp) merkezine baskın düzenleyen ARGK birlikleri, sömürgecilere ait resmi kurumları ateşe verdi.**

□ Licê-Derxust köyü civarındaki çarpışmalarda 1 assubay ve 8 asker öldürüldü. / Amed-Çewlîk anakarayolunu Licê yakınlarında kesen gerillalar geçişleri yarım gün denetledi. / Dara Hênê(Genç)-Sîwan karakolu roketli saldırı sonucu tahrip edildi.

□ **Botan bölgesinde ağırlıklı olarak Şirnex çevresinde ARGK birliklerinin gerçekleştirdiği tabur ve karakol baskınlarında sömürgecilere ağır kayıplar verdirildi.**

Haberleri 3-6.sayfalarda

□ Kürdistan'ın bütün alanlarında gerilla saldırıları ve çarpışmalar oluyor. / Sêrt ve Nisêbîn'de 2 işbirlikçi-ajan ölümle cezalandırıldı. / Wan, Çolamerg, Qilaban, Şemzînan, Palî alanlarındaki çarpışma ve karakol baskınlarında çok sayıda düşman gücü saf dışı bırakıldı.

Palî'de 4 gerilla; Elbistan'da 7, Pazarcix yakınlarında 10 gerilla-milis ya da yeni katılan savaşçı, sömürgeci ordu birlikleriyle girilen çarpışmalarda şehit düştü.

Koruculların silah bırakma işlemi sürüyor

■ Koruculuk sisteminin çöküşü devam ediyor. Pasûr, Farqîn, Gercews, Mûş, Hezex, Şirnex, Dih(Eruh) ve Kanîreş(Karlıova)'de de onlarca korucunun istifasıyla birçok alanda hemen hemen hiç korucu kalmazken, bazı yerlerde de çok az sayıda kaldığı ve kalanların da bir an önce silahlarını bırakmanın yollarını aradıkları bildiriliyor.

Haberleri 6.sayfada

Sömürgeci özel savaşın iki katil generali öldürüldü

Haberi 12.sayfada

Mayıs ayı şehitleri Türkiye metropolleri ile Kürdistan'da eylemlerle anıldı

Haberleri 11-12.sayfada

Düsseldorf mahkemesinden notlar:

Mahkeme heyeti disiplin cezaları ile davayı sürdürmeye çalışıyor

Düsseldorf'ta yürütülmekte olan Federal Almanya-PKK Davası'nda, davayı açanların güvendiği son "tanık" Ali Cetiner'in de, henüz sorgulama sırası savunma avukatlarına gelmemişken iflas etmesi, mahkeme heyeti ile Federal Savcıları iyice çıkmaza soktu. Öyle ki, bu durumda davayı sürdürmekte bile zorlanmakta, bunun için çeşitli oyunlara başvurmaktadırlar.

Ali Çetiner denilen satılmış uşak, her hafta efendileri tarafından itina ile hazırlanarak duruşma salonuna getirilmekte, ancak iki gün süren duruşmalardaki yarım-yamalak ifadelerinde, Hitler döneminden bu yana köpekleri bile eğitmede başarılı olabilen son derece zengin deneyimlere sahip Alman eğiticilerini utandırırcasına, söylediği yalanları yüzüne gözüne bulaştırmaktadır. Bu nedenle de kaç haftadır sürekli tekrarlanan bir alışkanlık oldu; her hafta kendisine yöneltilen ilk soruya karşılık vermeden şu nakaratı okuyor:

Devamı 13.sayfada

Avrupa'da yurtsever etkinlikler

- Kürdistan şehitlerini anma etkinlikleri
- Hunerkom 8. Olağan Kongresi yapıldı
- YKWK Avrupa Örgütü Konferansları yapıldı

Haberleri 18-20.sayfalarda

ABD emperyalizminin işbirlikçiliğe dayanarak Kürdistan Devrimi'ni tasfiye planları

Körfez krizi bahanesiyle Ortadoğu'ya askeri varlığıyla da giren ve adım adım yerleşen emperyalizm, şimdi uzun dönem kalmanın ve bölgede kendi çıkarları temelinde bir düzen oturtmanın çok yönlü planlarını yapmakta ve bunu pratikte hayata geçirmenin yoğun çabası içinde bulunmaktadır. Zaten emperyalistlerin Ortadoğu'ya girişi de, "Dünyaya yeni düzen verme" planlarının bir parçası olarak gündeme gelmişti.

Bölgede, ABD emperyalistlerinin bu planlarını hayata geçirmesinin önündeki en önemli engellerden biri, hiç kuşkusuz Kürdistan halkının PKK önderliğindeki bağımsızlıkçı direniş mücadelesidir. Çünkü bu mücadele, en tutarlı anti-emperyalist vasıflara sahip halk hareketlerinin başında gelmektedir. Ayrıca önüne çıkarılan binbir türlü engele rağmen sağlıklı ve istikrarlı bir gelişme grafiği çizerek sürekli bir büyüme ve gelişme kaydetmektedir. Bu ve sayılabilecek benzer daha pek çok özellikleri Kürdistan Devrimi'ni ve bu devrimin öncü gücü PKK'yi, emperyalistler için mutlaka ortadan kaldırılması, tasfiye edilmesi gereken bir hedef durumuna getirmektedir. O nedenle emperyalizm en geniş uluslararası alandan tutalım mücadele saflarının içine el atmaya kadar çok kapsamlı bir kuşatma gerçekleştirerek kirli amacına varmaya çalışıyor.

Kaldı ki, PKK önderliğindeki gerilla mücadelesini tasfiye etmek yalnızca emperyalistlerin de sorunu değil, aynı zamanda TC sömürgecileri ile yerli işbirlikçilerin de önemli bir sorunu ve istemidir. O nedenle de karşıdevrim cephesinin doğal müttefikleri emperyalistler, sömürgeciler, yerli işbirlikçileri ve hatta ajan-provokatörlerine varıncaya kadar tam tekmil yerlerini almakta ve kılıçlarını kuşanmakta gecikmiyorlar.

Devamı 7.sayfada

Politik tutsaklar içerde, kitleler dışarda açlık grevinde

Bir yıl önce SS Kararnameleri'ni işlevsiz kılan halkın gücü, devlet terörü yasasını da parçalayacaktır

● Açlık grevindeki yurtseverler: "Ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelemizi ezmek amacıyla çıkarılan terör yasasını reddediyor, sömürgeci devleti ve yasalarını tanımıyoruz!"

● **Amed, Bismil, Licê, Farqîn, Êlih, Pirsûs, Nisêbîn, Meledî, Pirrîn, Riha, Dilûk, Adana, Mersin ve İstanbul'da tutuklu yakınları ve yurtseverlerin açlık grevleri sürüyor**

● PKK, Avrupa Temsilciliği ve ERNK Avrupa Örgütü'nden açlık grevcilerine dayanışma mesajları

Haberleri 8-10.sayfalarda

İÇİNDEKİLER

İnsanlığın büyük gururu Haki KARER

Mustafa Karasu

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

Bunun gerçeklik payının ne olduğunu öğrenmek için bir gün **Haki** yoldaşa sorduk. **Haki**, *"Öyle bir şey yok. Yalan söylemesi, kendini cesur göstermek istemesindendir. Ben de yalanlamıyorum. Bunun bu kusurunu idare edeceğiz artık"* dedi. İşin aslı ise, bir defasında bir yerde bir faşistle karşılaşmışlar. Ama ne silah çekme, ne de öldürme olmuş. Arkadaşlar onun bu durumunu bildiğinden, silahlı bir olayı anlattığında, *"Öldürdün mü diye"* sorar, o da, *"Ayıp ettin"* diyerek böbürlenirdi. Biz de **Haki**'ye takılır, *"Senin hemşehrinle Dilûk'da faşist bırakmayız"* derdik.

1976 yılında Dilûk'da faşistlerin küçümsenmeyecek bir etkinlikleri vardı. Bu yüzden devrimciler her yerde rahatlıkla dolaşamıyorlardı. İşte bu dönemde (1976'nın sonu ya da 1977'nin başı olacak sanırım) faşistlerin bir mitingi oldu. Bizler, faşistlerin etkinliğini kırmak, psikolojik baskılarını etkisiz kılmak için bir şeyler yapalım dedik. Sonuçta, "faşistlerin mitingine bir kaç koldan dinamit atalım, sonra da sağa-sola kaçanlardan gözümüze kestirdiklerimizi vuralım" şeklinde karar aldık. Atacağımız dinamitler öyle öldürücü nitelikte olmayacaktı. İkiye bölünmüş yarım lokumluk dinamitleri atıp panik yaratacak ve mitingin dağılmasına yol açacaktık.

Miting günü şehre indiğimizde, ilericilerin gittiği hiçbir yerde kimsenin kalmadığını gördük. Bizim dışımızda herkes korkudan evlerine, mahallelerine çekilmişti. Öyle ki, gittiğimizde TÖB-DER'i kapalı bulduk. Kilidini açıp içeri girerek bir-iki saat beklememize rağmen bir kaç kişi dışında uğrayan olmadı.

Biz 20 kişi civarındaydık. Bunların yarısı da sıradan sempatizan ve taraftarlardı. Zaten, hala öyle geniş bir kitlemiz de yoktu. Bu sayıdaki kişilerin tümünden sadece on kişiye yarım lokumluk dinamit verilmişti. Üç tane 7.65, bir tane de 14'lümüz vardı. Bunların dışındaki tüm patlayıcı malzemelerimizi tanıdıklarımızdan temin etmiştik.

Bazı kritik yerlere silahlı kişileri yerleştirmiştik. Silahlı kişilerin yanında dinamiti olanlar da vardı. Dinamiti olanları daha çok miting güzergahına çıkan ara sokaklara yerleştirmiştik. Miting başlayınca birkaç defa dinamit atılıp atılamayacağı kontrol edildi. Atılırsa sonucu ne olur diye düşünüldü. Sonuçta bu plandan vazgeçildi. Bunun yerine, mitingin dağılması ardından faşistlerin gidebileceği yerlere, her silahlı kişinin oluşturduğu grubun yerleştirilmesi uygun görüldü. Bu gruplar, tanıdık veya dikkati çeken önemli faşistleri vuracaklardı.

Sonuçta miting dağıldı. Ben ve **Haki** bir grupla İmam Hatip Okulu'na yakın bir yerde beklemeye başladık. Grubumuzda iki silah vardı. Sanırım biri **Haki**'de, diğeri de başka bir arkadaştaydı. Beklediğimiz yerden bu okul öğrencileri dışında vuralım diyeceğimiz kimse geçmedi. Bu sırada bizim gruptaki ve biraz daha aşağıda bekleyen diğer arkadaş, 14-15 yaşlarında miting rozeti takmış İmam Hatipli bir öğrenciyi yakalayıp silahı çekti. Çocuğa soru soruyor. Ama çocuk şaşırmış, bir şey diyemez durumda. **Haki** arkadaş durumu görünce müdahale etti: *"Daha çoçuk, bunun nesini vuracaksın, bırak gitsin"* dedi. Gerçekten de vurulacak bir durumu yoktu. Vurulsa, öyle bir eylem, eylem sayılmazdı. Hatta vurulması bile doğru değildi. **Haki**, anında müdahale etmeseydi, çocuk hiç yoktan öldürülecekti. Bu durum, **Haki** yoldaşın olaya nasıl siyasi yaklaştığını, eylem anlayışının ne olduğunu gösteriyordu. Zaten kendisi, eylem yapmak için eylem yapmazdı. "Eylemin siyasi etkisi ve sonuçları mutlaka düşünülmeli" demişti. Bu da pratikte gerçekleşen öğretmenlikti.

Bu sırada başka bir grup, önemli bir faşisti bulup vurmuştu. Hem de bindiği arabadan indirerek. Sonradan Kilisli azgın bir faşist olduğu ortaya çıktı. Bu olay, Dilûk'da bizim etkinliğimizi yükseltirken, faşistleri de şaşkına çevirmişti. Yani, dikensiz gül bahçesiymiş gibi miting yapmanın, terör estirmenin öyle kolay olmadığını görmüşlerdi.

Bu olay, aynı zamanda bizim mücadele etmedeki kararlılığımızı da ortaya koymuştu. Türk solunun tümünün korkudan kabuğuna çekildiği bir günde, şehrin göbeğinde bir faşist öldürülmüştü. Daha ötesi o gün biz şehre inmiş, mitingin etrafını çevirmiş ve şehri faşistlere bırakmamıştık. Bu çıkışımız, Türk solunun ciddiyetimizi bir daha iyi kavramasına yol açmıştı. Çünkü, o güne kadar hiçbiri bizleri ciddiye almıyor, aksine ilk Dilûk'a girdiğimizden beri, "İşte bir-iki kişi gelmiş, Kürdistan'ı kuracaklarmış, Dilûk de Kürdistanmış!" diyerek alay ediyorlardı. Ama bu olayla durumun farkına iyice varmışlardı artık. Kendilerinin dışarı çıkmadığı bir günde her yerde dolaşılmış, bir faşist vurulmuş ve faşistlere devrimcilerin de var olduğu gösterilmişti. Tabi, faşistler önceden de devrimcilerin var olduğunu biliyordu. Ancak bir miting gününde silahlı cevap verilmesi ilkti ve bu ilk, devrimcilerin ağırlığını üzerlerinde hissetmelerine yol açmıştı.

Bu eylemin ve olayın hazırlığı, planı ve inisiyatifi tümden **Haki** arkadaşa aitti. *"Mutlaka şehre inip bu mitinge cevap vermeliyiz"* diyordu. *"Devrimcilerin varlığı faşistlere duyurulmalı, hareket alanları kısıtlanmalı, devrimci gücü enselerinde hissetmeliler"* diyordu. Ve yapılan bu oldu. O dönemde öyle birkaç kişiyle bu işe cesaret etmek her insanın karı değildi. Büyük bir inisiyatif, kararlılık ve önderlik gücü gerektirirdi. Düşünün! Bu 20 kişinin doğru dürüst silahı bile yok. Ve gücünü ortaya koymak istiyor. Silah yok ama, bir kaç yarım dinamit lokumlarıyla gerekirse korku yaratılıp üstünlük sağlanacak...

Ve en önemlisi bu olay, kendimize güveni ve itibarımızı arttırmakla birlikte, çalışmalarımızın önünü açmada da büyük bir rol oynadı.

Sanırım 1977'nin 21 Mart'ında olacak. İki grup Dilûk'deki bankaları bombalayacaktı. **Haki** de, arkadaşların yakınındaki birkaç bankayı grubuyla birlikte bombalamayı üstlenmişti. **Haki** arkadaş bir bankanın camını kırarak bombayı içine atıyor ve patlama oluyor. Diğer arkadaş ise, bir türlü yakınındaki bankanın camını kırıp bombayı içeri atamıyor. Bir an önce çekilmeleri gerektiği halde, **Haki** bu durumu görünce (herhalde biraz da beceriksizliğe kızmış olacak), arkadaşın yanına giderek var gücüyle cama bir yumruk vurduğu gibi camı aşağı indiriyor. Bombayı içeri attıktan sonra kaçıyorlar. Yolda arkadaşlar bakıyor ki **Haki**'nin eli paramparça olmuş. *"Böyle ne yaptın?"* diyorlar. O da sakin sakin, *"Pasa, bir şey olmaz"* diyor.

Önceki satırlarda zaman zaman evde şakalaşıp eğlendiğimizi söylemiştim. Bir gün güreşmeye başladık. Öyle ki, herkes birbiriyle güreşiyor. **Haki** arkadaş çok güçlü olduğu için hemen hemen herkesi yere yıkardı. Sıra benimle **Haki**'ye geldi. Benim de **Haki**'yi yere yıkmamın olanağı yok. Ancak bir hile ve kuraldışı bir şey yapar sam belki biraz zorlarım. O sırada sağ kolum biraz güçlü olduğundan, eğer ilk anda boynunu yakalarsam, sıkar ve O'nu zor duruma düşürebilirdim. Zaten böylesi hilelere baş vurma gibi bir huyum da var. Daha başlar başlamaz sağ kolumu boynuna dolayıp, diğer elimi de kenetledim. Öyle bir sıkıyorum ki, kurtulması kolay değil. İnsan boğulabilir de. İşte o sıra, ille de yenilmemek için böyle olmayacak bir şey yapıyorum. Baktım vuruyor, *"Bırak"* gibi sesler çıkarıyor. Anladım ki çok kötü duruma düşmüş, hemen bıraktım. Bırakır bırakmaz da beni yere devirdi. Ve, *"Sen ne biçim güreşiyorsun, bu da yapılmaz ki, göz göre göre bizi boğacaksın. Seninki güreşmek değil ki, resmen adam boğmak"* dedi. Ama çok da kızmıştı. Sanki böyle yaptığımı bilmiyormuşum gibi davranarak ses çıkarmadım. Öte yandan da, *"Ben senin kafan dışında nereni yakalasaydım beni hemen yere atardın. Güreşte kafa tutmak da var"* diyerek kendimi haklı çıkarmaya başladım. Baktım kızmış, boğazı sıkılmadan ötürü yüzü de kıpkırmızı olmuş, kendimi savunmayı daha fazla sürdürmedim. Daha sonra arkadaşlara, *"Öyle yapmasam o beni hemen yıkardı, biraz gücümüzü gösterelim dedik. Varsa bu yöntemi kabul eden benimle güreşsin"* dedim. Tabi boğulmayı kim ister...

Geceleri kitap okurduk. Bir gün en sona benle D. K. kaldık. Ben ondan önce yatağa girdiğim için, o yatacağı sırada, *"Işığı söndüreyim mi?"* dedi. Ben de şaka olsun diye, *"Söndürme"* dedim. Yani, o zaman sen kalk söndür gibi bir durum yarattı. Ben de gerçekten ciddiye aldığından söndürmeyecek sandım. Baktım söndürmeden yatağa geliyor, ayağa kalkıp söndürmek istedim. Tam ayağa kalkarken kolum hafiften ona çarptı. Çarpar çarpmaz başım döndü, gözüm karardı ve olduğum gibi yere yığıldım. Ne olduğunu hatırlamıyorum. Sanki kafamın üzerinden tonlarca ağırlık geçiyor. Tabii kendimde de değilim. **Haki** arkadaş bu durumu görür görmez korktuğundan hemen su dolu bidonu yüzüme boşaltıyor. Bunun üzerine biraz ayılıyorum ama, hala ne olduğunu bilmiyorum. Başka arkadaşlar da su dökünce ben hafiften doğrulmuş, ellerimi onlara doğru korkuyla uzatmışım. Hani birisini vururlar da adam ellerini uzatır ya, öyle bir durum yaratılmış. Üç-beş dakika sonra biraz kendime geldiğimde, **Haki** arkadaş, *"Nasılsın"* diyor. Ben, *"İyiyim"* diyorum ama hala kafam zonkluyor, vücudumdaki titreme bitmiyor, zor nefes alıyorum. Fakat öyle tehlikeli bir durum da yok. Arkadaşlara, *"Yatın"* dedim, ama hala kimse yatmıyor. Sonunda **Haki** yoldaş hepsini ikna ederek yatırdı ve sabaha kadar kendisi başucumda bekledi. Onbeş-yirmi dakikada bir durumumu sormadan edemiyor. *"İyiyim, yat"* diye ısrar ettiğim halde bir türlü yatmadı.

Sabaha doğru dalmışım. Kalktığımda **Haki** arkadaş halen başucumdaydı. D.K muzip muzip gülünce, **Haki** ona kızarak, *"Ne gülüyorsun"* dedi. Bana da, *"Pasa bizi çok korkuttun. Ne oldu öyle"* dedi, o sevecen yüz ifadesiyle. **Haki**'nin o günkü tutumu da hiç bir zaman aklımdan çıkmadı.

1977 yılbaşında ben, **Haki**, A... ve **Kemal PİR** bir toplantı için Ankara'ya gidecektik. Ankara Tuzluçayır'da benim daha önce kaldığım, hala da bize ait olan bir ev vardı. Bizim eve sapan yolda giderken benle **Kemal** elli metre kadar önde, **Haki** ve A. da arkadan geliyorlardı. Bizim eve yakın yerlerde faşistler de kalıyor ama, daha çok devrimcilerin hakim olduğu bir yer. Biz önde giderken silahlı dört-beş kişi bunların önünü kesiyor. Sorguya çekiyorlar. Önden yürüdüğümüz için bizim haberimiz yok. *"Kimsiniz, nereden geliyorsunuz"* diye soru yağmuruna tutuyorlar. **Haki** de ne olur, ne olmaz düşüncesiyle devrimciyiz falan demiyor. Yalnızca, *"Sizi ne ilgilendirir kim olduğumuz, ilerdeki evimize gidiyoruz"* diyor. Karşı taraf da ısrar edince bir inatlaşma başlıyor. Tabii **Haki** de sert yapıyor. Hatta onları azarlıyor da. Sonunda işin ciddi boyutlara varacağını anlayınca bize seslendi. Geri döndüğümüzde bir şeyler olduğunu anladık.

DEVAMI GELECEK SAYIDA

Ben İNSAN'dım!..
Ben bitmeyen kavga,
Ben bağımsızlığa susamış ülke,
Ben kurtuluşun gübrelenmiş
Toprağı
Ben KÜRDİSTAN'dım...!

Berxwedan
Rojnameya Kurdî û Tirkî
Berxwedan-Verlags-GmbH
Marken Str. 5-7
Postfach 16 12
4000 Düsseldorf 1 - BRD

Verantwortlich für den Inhalt
WALTHER BRAUN

NAVENDA NÛÇEYAN
(HABER MERKEZİ)
Tel.: (49-0211) 72 71 46
Fax: (49-0211) 77 35 03

Çap: Druckhaus Bonn
Belavkirin: Agri Verlag Köln

Avustralya 3.00 $ / Avusturya 18.00 s.
Belçika 60.00 bfr. / Danimarka 8.00 dkr.
Fransa 6.00 ff. / Hollanda 3.00 hfl.
İngiltere 0.80 £. / İsveç 6.00 skr.
İsviçre 2.50 sfr. / Norveç 10.00 nkr.

ABONE KOŞULLARI

Almanya içi	Almanya dışı
6 ay 30.- DM	6 ay 35.- DM
12 ay 60.- DM	12 ay 70.- DM

Stadtsparkasse Düsseldorf
Kto Nr. 360 168 06 / BLZ 300 501 10

KÜRDİSTAN'DA SAVAŞIN ÇAPI GİDEREK BÜYÜYOR

Kürdistan üzerinde içerde ve uluslararası alanda geliştirilmek istenen planların yoğun biçimde hayata geçirilmek istendiği bir süreçte bulunmaktayız. Emperyalistler ve sömürgecilerin eliyle geliştirilen bu planların odak noktası denilebilir ki bağımsızlıkçı hareketin engellenmesi ve giderek imha edilmesidir. Diğer yandan PKK önderliğindeki bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi Kürdistan halkından aldığı güçle her geçen gün büyümekte ve 90'lı yıllara bağımsız ve özgür bir Kürdistan'ı dayatma şiarıyla daha güçlü atılımlar yapmaktadır. Bu durum, PKK-ERNK-ARGK önderliğinde ifadesini bulan ulusal kurtuluşçu cephe ile sömürgeci-faşist TC ve müttefiklerinin gerici karşıdevrimci cephesi arasındaki savaşın başta askeri alan olmak üzere yaşamın her alanında çok daha şiddetlenmesine yol açmaktadır.

Mücadelemizin kitlesel, askeri ve siyasal alanda kaydettiği başarılı gelişmelerden büyük kaygı duyan faşist rejimin arayış ve çırpınışları sürüyor. Kürdistan halkına karşı büyük bir kin ve nefretle dolu ırkçı-kemalist yüzü tümüyle açığa çıkmış bulunan Ecevit, Körfez krizinden bu yana ikinci kez Bağdat'a giderek Saddam rejimiyle görüştü. Bu görüşme hiç kuşkusuz kişisel bir olay değil, rejim adına yapılan bir görüşmedir ve esas konusu da Kürdistan üzerindeki TC-Irak sömürgeci hegemonyasını pekiştirmektir. Diğer bir deyimle sömürgeci rejimleri sarsacak boyutlara varan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini boğmak için TC ile Irak yönetimleri arasındaki çelişkileri ve yaşanan soğukluğu gidermektir. Gün geçtikçe büyüyen gerilla mücadelesi ve bunun yarattığı toplumsal siyasal sonuçlar karşısında çıkmaz ve çözümsüzlükten bir türlü kurtulamayan TC, gerektiğinde Irak rejimine bazı tavizler vermeye de hazır olduğunu ortaya koymaktadır.

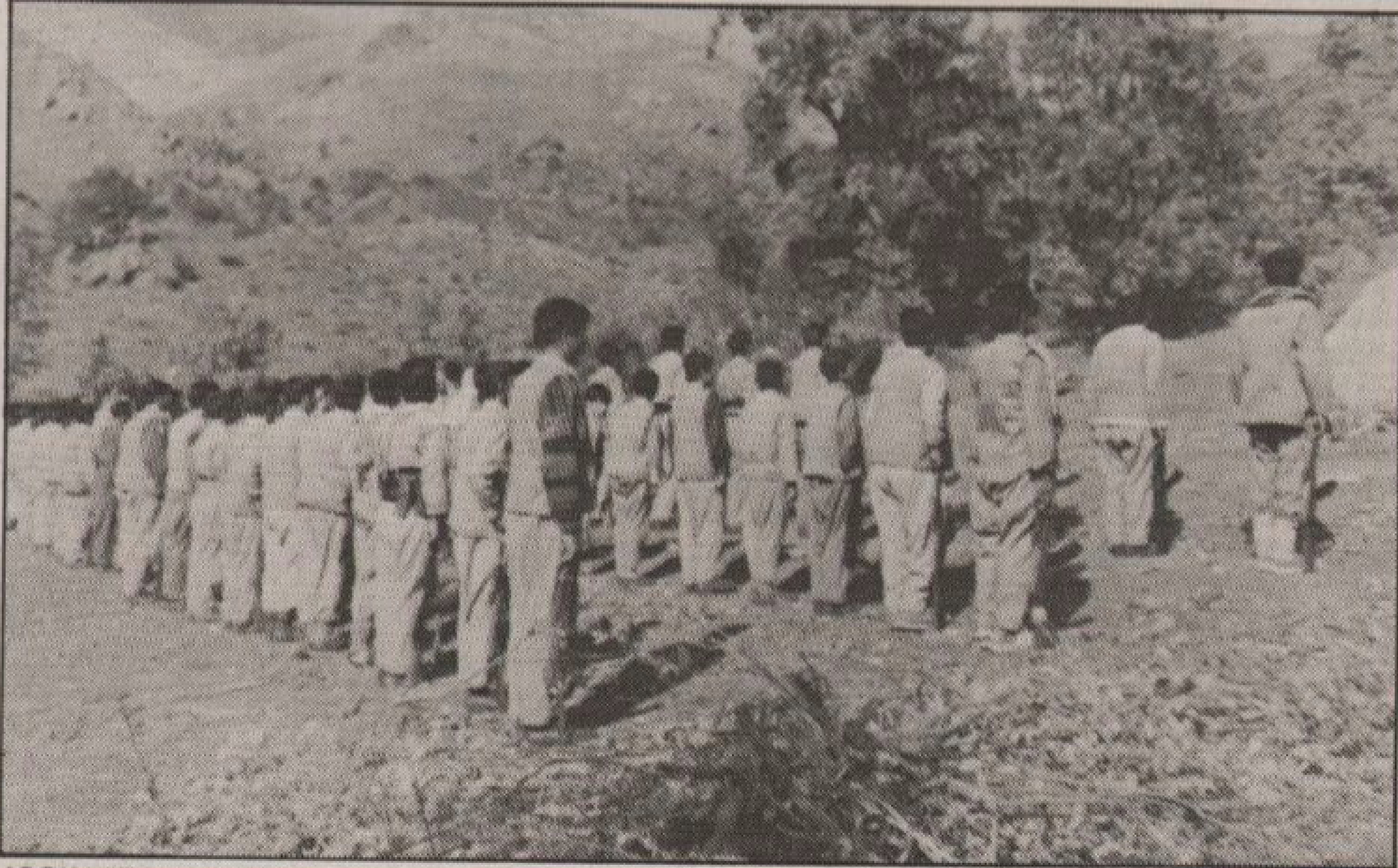
Faşist rejimin ne tür bir derin kriz yaşadığını, Bağdat'tan döndükten sonra Çankaya'da Özal'la görüşmeye koşan Ecevit'in açıklamalarından da anlamak mümkün. Ecevit, Özal'la görüştüğü için kendisini eleştiren diğer muhalefet liderlerini suçlayarak devletin ve rejimin karşı karşıya bulunduğu tehlikelere dikkat çekiyor ve böyle dönemlerde iç politik hesapların bir yana bırakılarak birlik olunmasını tavsiye ediyor. Mevcut faşist rejimi korumakta kendisinin partisini kapatan ve bütün politik haklarını elinden alan generallerden bile daha gayretkeş davranacak kadar gözükara bir ırkçılık sergileyen Ecevit, sık sık "Kürt tehlikesi"nden sözederek, devletin menfaatleri için gerekirse Çin'e de, Amerika'ya da, Çankaya'ya da gidebileceğini söylüyor. Bütün bunlar elbetteki yalnızca Ecevit'in ırkçı kimliğini ortaya koymakla kalmıyor, TC'nin nasıl bir bunalım ve çıkmaz içerisinde olduğunun da göstergesi oluyor.

İktidar partisi ANAP bünyesinde yaşanan durum rejimin çözümsüzlüğünün bir başka açık göstergesi niteliğindedir. Mevcut muhalefet partilerinin zaten topluma verebilecek birşeyleri bulunmadığından uzun süreden beri kendisini rejimin alternatifsiz sürdürücüsü olarak gören ve gösteren ve bir anlamda da öyle olan Özal-ANAP yönetiminin bugün yaşamakta olduğu arayış ve çırpınışlar esasında rejimin sıkıntılarıdır. Faşist rejimin kendisini daha fazla yaşatabilme olanağının kalmadığının açık belirtileridir.

Faşist-sömürgeci TC'yi çıkmaza sokan güçlerin başında gelen PKK önderliğindeki Kürdistan halkının direniş hareketi gelişmesini ve yeni mevziler kazanarak büyümesini sürdürüyor. Rejim için diğer bir korkulu rüya ve tehlike kaynağı olan Türkiye işçi sınıfı ve emekçi yoksul halk kitlelerinin hoşnutsuzluğu artıyor. Önümüzdeki aylarda Türkiye genelinde beklenmekte olan yoğun işçi eylemliliği, Kürdistan'da gerilla saldırıları karşısında iyice bunalmış durumdaki TC yetkililerini daha da kaygılandırıyor.

Sayılan olgular halkımız ile sömürgeci-faşist TC arasında süren mücadelenin askeri alanda da daha çok şiddetlenip yoğunlaşmasını birlikte getiriyor. Son bir kaç ayda savaş cephelerinde yaşanan durum gözatıldığında, savaşın çapının sürekli olarak büyüdüğü görülüyor. Gerilla birlikleri sürekli ve hızla büyüyor, gerilla saldırıları Kürdistan'ın her alanındaki sömürgeci hedeflere yöneliyor, düşmana sürekli darbeler vuruluyor. Bu durum gerilla saflarına akını daha da hızlandırıyor. Öte yandan koruculuk sistemi aynı hızla çöküyor ve dağılıyor. Buna karşılık sömürgeciler Kürdistan'da konumlandırdığı büyük sayıdaki ordu birliklerine yeni birlikler ekliyor. Türkiye'nin çeşitli alanlarında eğitilen özel askeri birlikler Kürdistan'ın çeşitli alanlarına, özellikle de gerilla saldırılarının yoğunlaştığı alanlara sevkedilerek savaşa sürülüyor. Bu birlikler aynı zamanda daha ağır silahlarla da donatılıyor ve gerilla karşısında bu tarzda sonuç alınmaya çalışılıyor.

Herşeye rağmen Kürdistan'ın tüm alanlarında başarılı gerilla atakları devam ediyor ve bu ataklar sömürgeci-faşist TC'nin çöküşünü daha da hızlandırıyor.

ARGK birlikleri hızla büyüyor

Foto: Berxwedan

Pasûr

Amed-Çewlik-Muş üçgeninde gerillalar sömürgeci birliklere büyük darbeler vuruyor:

ARGK birliklerinden Pasûr merkezine baskın

Amed *(Berxwedan)*: Son birkaç ayda gerilla saldırılarının en fazla yoğunlaştığı alanlardan biri Amed-Çewlik-Muş üçgenidir. Bu alandaki ARGK birlikleri yeni katılımlarla sürekli büyürken sömürgeci hedeflere de daha etkin darbeler vurmaktadır. Gerilla birlikleriyle sömürgeci ordu sürüleri arasında çarpışmaların yaşanmadığı gün hemen hemen yok gibidir. Sömürgeciler bu alana büyük bir askeri güç yığmasına rağmen ARGK'den darbe yemekten kurtulamıyor. Gerilla saldırıları bu alanda da artık kent merkezlerine yöneliyor.

21 Mayıs akşamı ARGK birlikleri tarafından Pasûr merkezine baskın düzenlendi. Düşman silahlı güçlerinin konumlandığı ilçe jandarma karakolu gerillaların il hedefi oldu. Karakol binası önce otomatik silahlarla tarandı ve ardından bina ateşe verildi. Tamamıyla yanarak kullanılmaz hale gelen karakol binasında bulunan askerlerden çok sayıda ölen ve yaralanan olduğu bildirilmektedir. Ancak bunların sayısı konusunda kesin bilgi edinilemedi.

Gerillaya karşılık verebilecek düşman odağı bu şekilde etkisizleştirilirken, başka bir grup da ilçe merkezindeki diğer sömürgeci hedeflere yöneldi. Hükümet konağı başta olmak üzere diğer devlet kuruluşları gerilla birliklerinin silahlı ve bombalı saldırıları sonucunda önemli oranda tahribata uğradı. Baskın sırasında sömürgeci birlikler hiçbir varlık gösteremedi, gerillaların saldırısından sağ kurtulan düşman asker ve polisleri de ARGK birlikleri ilçe merkezini terkedinceye kadar saklanarak canlarını kurtarmaya çalıştılar. Baskın eylemini başarıyla gerçekleştiren gerilla birlikleri kayıp vermeden geri çekildi.

Baskın eyleminin sonuçları hakkında kesin bilgiler alınamamasının nedeni, Pasûr ve çevresine büyük bir güç yığan sömürgecilerin ilçe merkezine giriş çıkışları yasaklaması ve gazetecileri bile ilçeye sokmamasıdır. Yöre halkı bu tür önlemleri sömürgecilerin kayıplarının çok olmasına yormaktadır.

Abluka altındaki bölgede yoğun çarpışmalar ve baskılar sürüyor

ARGK birliklerinin Pasûr merkezine gerçekleştirdiği baskından sonra bu eylemle de bağlantılı olarak meydana gelen yeni çarpışmaların günlerce devam ettiği, çevredeki dağlık alanlarda meydana gelen çarpışmalarda iki düşman helikopterinin de gerillalar tarafından düşürüldüğü bildirilmektedir.

Gerilla saldırılarının yoğunlaştığı bu yöreye sömürgeciler son zamanlarda çok sayıda yeni birlik sevkederek bölgeyi tam bir abluka altına almaya çalışmaktadır. Öte yandan kırsal alanlarda büyük askeri birliklerin katıldığı operasyonlar sırasında köylülere yapılan baskıların dozu da giderek arttırılıyor. Daha Pasûr merkezine yapılan baskından birkaç gün önce başlatılan bir uygulamayla, ilçe merkezi ile köyler arasındaki bağlantı kesilmiş ve gidiş gelişler yasaklanmıştı. Gerillaları barındırdığı ve onlara yardım ettiği gerekçesiyle pek çok mezra ve yayla bombalanıyor. Öte yandan gerilla saldırıları karşısında sürekli kayıp veren sömürgecilerin, giderek büyüyen çarpışmalarda kullanmak üzere alana çok sayıda zırhlı araç ve ağır toplar sevkettiği görgü tanıklarınca bildirilmektedir.

Yapılan operasyonlar sırasında çok sayıda suçsuz insan da işlerinden-güçlerinden koparılıp gözaltına alınıyor. Gerillalar karşısında yenilgiden kurtulamayan düşman birlikleri köylere yaptıkları baskınlarda yurtseverlere ait evleri ateşe vererek terör estirmektedir. Pasûr'a bağlı Karabulak ve Yaylak köyleri ile bu köylere bağlı mezralarda

İNCELEME RAPORU

ÇOBANLAR GÖZALTINDA; KOYUNLAR KURT AĞZINDA

21 Mayıs 1991 tarihinde Kulp'a bağlı Yaylak ve Karabulak köylerine bağlı Bayrok, Deykan, Zemê, Mezrahuş mezralarında güvenlik güçlerince yapılan operasyonla ilgili olarak İHD Yönetim Kurulu Üyesi **Sabahattin Acar**, İHD Yönetim Kurulu Üyesi **Nazdar Kahramaner**, Diyarbakır HEP il Başkanı **Vedat Aydın** ile HEP yöneticileri, Kulp HEP İlçe Başkanı **Adil Çetik** ile HEP yöneticileri ve Diyarbakır Belediyesi Bağımsız İl Encümeni **Selim Yalçın**'dan oluşan heyetimiz, 24 Mayıs 1991 tarihinde bu bölgede bir araştırma ve incelemede bulunmuştur.

Yapılan incelemede bu bölgede 21 Mayıs 1991 tarihinde birçok gözaltının (20 kişi civarında) olduğu, bu gözaltıların çoğunun da çobanlar olduğu, Yaylak Ovası ve civarının adım adım bombalandığı, üç gün boyunca insanların dışarı çıkmasına izin verilmediği, dolayısıyla günlük işlerini yapamadıkları, hayvanlarını otlatamadıkları ve bunların 3 gün ortada sahipsiz kalarak çevreye dağıldığı ve çoğunun da kaybolduğu anlaşılmıştır.

Zemê mezrasındaki iki katlı bir ev içindeki her türlü eşya ve zahire ile birlikte içinde "gerillalar olabilir" gerekçesiyle yakılmış. Bu evin sahibi **Abdullatif Gündüz** ve oğlu **Sadık Gündüz** gözaltına alınmıştır.

Deykan, Mezrahuş mezrasında çobanlık yaptıkları sırada **Faysal Eren** (19 yaşında) ve **Kerem Eren** (26 yaşında) gözaltına alınmış, 600 küçükbaş hayvanları dağılmış, 3 gün boyunca toplanmasına izin verilmediği için, sonradan toplanmasına rağmen yarısı kaybolmuştur. Gözaltına alınan bu gençlerin annesi **Gerden Eren** (58 yaşında) şöyle söylüyor:

"Hayvanlara bakacak, kaybolanları arayacak kimsemiz yok. Koyunlarımız, keçilerimiz kurda yem olacak. Hiç çobanlar gözaltına alınır mı? Hiç 11-13 yaşındaki kızlar (11 yaşındaki ***Çiçek Gündüz****, ve 13 yaşındaki* ***Seher Gündüz****'ü kast ederek) gözaltına alınır mı? Geçimimiz hayvancılıktır. Bize başka bir geçim kaynağı göstersinler biz buraları terk edelim."*

Yaylak köyünden olan **Ömer Yıldız**; *"Ben evde yokken kapımı kırıp içeri girerek arama yapmışlar"* diyordu.

"Gerilla arama" ve "yataklık yapıldığı" gerekçesiyle köylülerin mal ve can varlığı tehlikeye atılmaktadır. Yolu, elektriği olmayan ve her türlü sağlık hizmetinden uzak olan bu dağlık köy ve mezralara ulaşmak için saatlerce yürümek ya da tırmanmak gerekiyor. Bu zorlu koşulları yaşayan insanların üzerine güvenlik güçlerince baskılar uygulanması, bu zorluğu bir kat daha arttırıyor. Yaşama olanaklarını iyice güçleştiriyor.

İnsanlarımıza bu tür baskılar uygulamakla olumlu hiçbir sonuç elde edemeyeceklerini yetkililer bilmelidirler.

İnsan Hakları Derneği Yönetim Kurulu Üyesi
Nazdar Kahramaner

12 kişi daha gözaltına alındı. Bunlardan çoğu çobandır, işlerinin başından alınıp götürülmesi sonucunda sahipsiz kalan sürülerin dağıldığı ve bunların toplanması için de köylülere izin verilmediği için çoğunun kaybolduğu bildiriliyor.

Beyrok köyü Zemê mezrasında A. Latif Gündüz adındaki bir köylü çocukları Sadık, Çiçek (11) ve Seher(13) ile birlikte evlerinde günlerce hapsedildikten sonra, evleri içindeki eşyalarla birlikte ateşe verildi.

Hewêdan köyü yakınlarındaki çarpışmalardan kesin bilgi alınamadı

Pasûr ile Qabilcewz(Sason) arasında bulunan Hewêdan köyüne 20 Mayıs günü bir ARGK birliği tarafından baskın düzenlendi. Amaç köydeki korucuları silahsızlandırmaktı. Gerillalar öncelikle konuşarak ikna yöntemini tercih ederler. Yapılan konuşmalar sırasında koruculardan bir bölümü ikna olup silahları bırakacaklarını söylerken diğerleri buna itiraz ederek ve köydeki karakola da güvenerek gerillalara çatışmaya girişiyor. Karakoldaki askerlerin de silah sesleri üzerine çarpışmaya katılması üzerine gerillalar geri çekilmeyi uygun buluyor.

Takviye birlikler alarak gerillaları izlemeye kalkışan düşman güçlerinden üç araçlık bir konvoy gerillalar tarafından pusuya düşürülüyor. Pusu eyleminde düşman birliklerine epey zayiat verdirildiği söylenmektedir. Ancak olay yerine sivillerin gitmesi yasaklandığından kesin sonucu öğrenmek mümkün olmadı. Çarpışmaların yer yer daha bir süre devam ettiği ve gerillalardan da bir kişinin şehit düştüğü yolunda haberler de çevrede yayılmasına rağmen bunun da doğruluk derecesi tam olarak bilinmemektedir. Bu olay ve çarpışmaların sonuçları hakkında kesin olarak bilinen, Hewêdan köyü korucularından 9'unun yaralandığıdır.

Licê

Gerillalar karayolu denetimlerini sıklaştırdı

Licê *(Berxwedan)*: Kürdistan'da gerilla otoritesinin arttığı yerlerde buna paralel olarak yaşamın her alanında da etki ve denetimi artıyor. Son dönemlerde karayolları da artık ARGK birliklerince daha sık kontrol ediliyor.

24 Mayıs tarihinde gündüz saatlerinde Çewlik-Amed anakarayolunu kesen bir ARGK birliği, yarım gün boyunca yoldan geçen tüm araçları durdurarak denetledi. Licê yakınlarındaki Deşta Fisê mevkiinde gerçekleşen olayda yoldan geçmekte olan sömürgecilere ait resmi bir araç ateşe verildi. Ayrıca yolun iki tarafından gelmekte olan araçlardan indirilen yolculara yönelik propaganda konuşmaları yapıldı, bildiriler dağıtıldı. Ulusal kurtuluş mücadelemizin geldiği aşamanın önemi vurgulandı ve her Kürdistanlının daha çok destek sunması gerektiği belirtildi. Sayıları 50 civarında olduğu söylenen gerillalar, sömürgeciliği protestonun bir göstergesi olarak TC'nin verdiği kimlikleri toplayıp yaktı ve halktan sömürgecilerin verdiği kimlikleri taşımamalarını ve bunu geçerli saymamalarını istedi.

Ayrıca yapılan kimlik kontrolünde TC ordusundan yeni teskere almış bulunan sivil giyimli iki asker tespit edildi. Görgü tanıklarının bildirdiğine göre gerillalar bu askerlerin yargılan-

Gerillanın parolası "Serkevtin"

Foto: Berxwedan

masını oradaki halka bıraktı. Halk bunların affedilerek serbest bırakılmalarını isteyince gerillalar da bu karara uydu. Bu olay oradaki topluluğu çok etkiledi.

Yaklaşık 4-5 saat kadar yolu denetleyen gerilla birliği daha sonra olay yerinden üs alanlarına doğru uzaklaştı.

Derxust köyü civarındaki çarpışmada 1 astsubay ve 8 asker öldürüldü

Licê'ye bağlı Derxust köyü civarında 16 Mayıs günü ARGK'ye bağlı gerilla birlikleri ile sömürgeci ordu birlikleri arasında bir çarpışma meydana geldi. Birkaç saat sürdüğü bildirilen çarpışmada sömürgeci birliklerden 1 astsubay başçavuş ile 8 jandarma eri öldürüldü. Çok sayıda asker de yaralanmak suretiyle safdışı bırakıldı. Düşman birliği sayı olarak çok üstün olmasına rağmen gerillanın başarılı manevraları ve çarpışma gücü karşısında fazla varlık gösteremedi. ARGK birliği çarpışmada herhangi bir kayıp vermeden olay yerinden uzaklaştı.

Öte yandan Licê ile Hênê (Hani) arasındaki Şeqlat köyü yakınlarında da bir çarpışma olduğu, muhtemelen 20 Mayıs tarihinde meydana gelen bu çarpışmada 12 özel tim elemanı ile 4 korucunun öldürüldüğü yolunda bazı kaynaklardan bilgiler alındı. Ancak bu olay henüz gerilla kaynaklarınca doğrulanmış değildir.

Darahênê

Siwan karakoluna roketli saldırı

Çewlik *(Berxwedan)*: Darahênê(Genç) merkezine bağlı Siwan(Servi) bucağı karakoluna gerillalar tarafından roketlerle bir saldırı gerçekleştirildi. 19 veya 20 Mayıs günü akşam saatlerinde gerçekleştirilen saldırıda düşman askeri karakolunun önemli oranda hasar gördüğü bildirilmektedir. Olayda düşmanın ölü veya yaralı ne kadar kaybı olduğu konusunda kesin bir bilgi edinilemedi.

Ancak gerilla birliği herhangi bir karşı saldırıyla karşılaşmadan geri çekildi. Daha sonra sömürgeci birlikler çok kalabalık sayıda bir güçle takip ve operasyona çıktı, fakat gerillalarla karşılaşma ve çarpışma olmadı. Operasyondan eli boş dönen sömürgeci birliklerin müthiş bir moral bozukluğu yaşadığı bildiriliyor.

Amed / Farqîn

DYP mitinginde ERNK taraftarları korsan gösteri yaptı

Amed/Farqîn *(Berxwedan)*: 26 Mayıs tarihinde DYP, Amed merkezinde Demirel'in de katıldığı bir miting yaptı. Amed'li ERNK taraftarı yurtseverler Demirel şarlatanının gövde gösterisi yapmaya hazırlandığı mitingi ulusal kurtuluşçu bir korsan gösteriye dönüştürdüler.

Mitingin yapılacağı İstasyon Meydanı'na gruplar halinde gelen yurtseverler burada toplanmaya başladılar. Başlama saatinden kısa bir süre önce sayıları 500'ü aşan bir kitle aniden **"Bijî PKK", "Bijî Serok APO"** ve **"Kahrolsun sömürgecilik, yaşasın bağımsızlık"** sloganlarıyla gösteriye başladılar. Gösterinin son derece disiplinli ve planlı olduğu gözlendi. Herhangi bir polis müdahalesine olanak bırakmayan göstericiler yine benzer sloganlar atarak mahalleler arasında kayboldular.

İstasyon Meydanı'ndaki miting alanında gösteriyi bitirerek dağıldıkları sanılan yurtseverler, kısa bir süre sonra Bağlar semtinde tekrar bir araya gelerek, benzer bir korsan gösteriyi de burada gerçekleştirdiler. Mavi Köşk denilen yerde bu kez sayıları 100 civarında olan göstericilere polisin müdahale etmek istemesi üzerine, halk polisleri taş yağmuruna tuttu. Birçok polis otosu halkın taşlı sopalı saldırıları sonucunda tahrip edildi.

29 Mayıs günü Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrenci Derneği tarafından, fakültenin İbni Sina dersanesinde "Güney Kürdistan'da Katliam ve Emperyalizm" konulu bir seminer düzenlendi. Seminere 400 dolayında öğrenci katıldı. Emperyalizmin Kürdistan'daki plan ve yönelimlerine ilişkin yoğun tartışmaların yapıldığı seminer başarılı bir şekilde sonuçlandırıldı.

Türk büyüklerini tanımayan Kürt çocuğu

Farqîn'deki bir ilkokulda Kürdistanlı çocukların körpe dimağlarına zorla Türk ırkçılığı düşüncesini sokarak onları özbenliklerinden uzaklaştırmayı amaçlayan faşist bir öğretmen, 4. sınıfta bir öğrenciyi tahtaya kaldırarak kendisine "Türk büyüklerini say" der. Öğrenci de bu soruya "Kürt büyükleri APO, Eğit ve Mazlum'dur" yanıtını verir. Bunun üzerine öğretmen çocuğu hemen sınıftan çıkararak öğretmenler odasına götürür. Orada diğer 3-4 öğretmenle birlikte kendisini bir daha o tür şeyler söylememesi doğrultusunda korku ve tehditle yönlendirmeye çalışırlar. Bunu başaramayınca dayak atarak zorla Türk büyüklerinin adlarını söyletmek isterler. Ancak çocuk sonuna kadar direnerek sınıfta söylediklerini tekrarlamaktan başka tek sözcük söylemez. Bunun üzerine çocuğu daha çok döverek eve gönderirler.

İlkokul çağındaki çocuklara bile artık sözünü geçiremeyen ve bir çocuk karşısında bile bu denli çaresizleşen ve zorbalıklarının Kürdistanlı bir çocuk tarafından bile artık rahatlıkla altedilebildiğini ve hiçe sayıldığını gören sömürgeciler, hiç kuşkusuz Kürdistan'da artık daha fazla tutunamayacaklarını da çok iyi görmektedirler.

Şirnex

Tabur ve karakol baskınlarında sömürgecilere ağır kayıplar verdirildi

Şirnex *(Berxwedan)*: Sömürgecilerin yeni askeri birlikler, özel komando ve timlerle doldurduğu bir alan da Botan'dır. Son dönemlerde Botan'a çok sayıda yeni düşman askeri birliklerinin sevkedilmesinin nedeni, ARGK birliklerinin her gün daha büyük çaplı saldırılar gerçekleştirmesidir. Botan'da her iki tarafın da güçlerini sürekli büyüttüğü görülmektedir. Hem halk kurtuluş ordumuz ARGK hem de sömürgeci TC ordusu, birliklerini sayı ve güç olarak devamlı arttırmaktadır. Bölgedeki çarpışma ve gerilla saldırılarının boyutları da buna paralel olarak giderek büyümektedir.

20 Mayıs gecesi Şirnex yakınlarında bulunan Garisan taburuna ARGK'ye bağlı gerilla birlikleri tarafından baskın düzenlendi. Kalabalık sayıdaki gerilla birliklerinin gerçekleştirdiği söylenen saldırıda düşman taburu yarı yarıya imha edildi. İlk belirlemelere göre ölü ve yaralı 100 civarındadır.

Alanda geliştirdiği operasyonlarla halka baskı uygulayıp otoritesini güçlendirdiğini kanıtlamak isteyen sömürgecilerin Garisan'da yedikleri ağır darbe, Botan'da gerilla otoritesinin güçlülüğünün de kanıtı oldu. ARGK birliği büyük bir başarıyla gerçekleştirdiği ve düşmana ağır kayıplar verdirdiği bu saldırıda hiçbir kayıp vermeden üssüne çekildi.

Düşman güçlerine yönelik diğer bir gerilla saldırısı da Navyan(Güneyçam)'da meydana geldi. 17 Mayıs tarihinde Navyan karakolu ARGK birliklerinin saldırısına uğradı. 1 astsubay ile 2 düşman askerinin öldürüldüğü saldırıda gerilla birlikleri kayıp vermedi.

ARGK gerillaları 28 Mayıs gecesi de Avyan(Dereler) yöresindeki Xêrbikê Bestê taburuna saldırı düzenlediler. Bu saldırıda düşmana verdirilen kayıplar konusunda ayrıntılı bilgi edinilemedi. Saldırı sonrasında 4-5 saat boyunca alana çok sayıda düşman helikopterlerinin iniş-kalkış yaptığını söyleyen yöre halkı, sömürgecilerin kayıplarının çok fazla olduğunu belirtmektedir. TC yetkililerinin ısrarla olayı gizlemeye çalıştıklarına bakılırsa gerillaların da kayıp vermediği anlaşılıyor.

Öte yandan Şirnex merkezi yakınlarında 14 Mayıs'ta özel tim otosuna yapılan ve çok sayıda tim elemanının yaralandığı saldırı olayını geçen sayımızda duyurmuştuk. Bu olayda yaralanan tim elemanlarından bazıları daha sonra hastanelerde öldü. Kaç kişinin öldüğü kesin tespit edilemedi, ancak birisi için Şirnex Emniyet Müdürlüğü önünde tören yapıldı.

Sêrt

İşbirlikçi-ajan Abdülkerim Celek ölümle cezalandırıldı

Sêrt *(Berxwedan)*: Birçok devrimcinin katledilmesinde doğrudan rol oynayan azılı işbirlikçi-ajan Abdülkerim Celek, ARGK'ye bağlı şehir gerilla timleri tarafından ölümle cezalandırıldı. Ünlü işbirlikçi, 18 Mayıs günü saat 17.00 sıralarında Sêrt merkezi Bıtım mahallesindeki evinin önünde kurşunlanarak öldürüldü.

Aslen Şirvanlı ve DYP il genel meclis üyesi olan bu ajanın ölümle cezalandırıldığı haberi yöre halkı tarafından büyük bir sevinçle karşılandı. Çünkü sömürgecilerle en kirli işbirliklerine giren bu ajan yoksul halka çok acı çektirmiş, büyük baskıların yaratılmasına kaynaklık etmiş ve çok sayıda devrimcinin katledilmesinde rol almış bir kişidir. Aynı zamanda köy ağası da olan Abdülkerim Celek, Şirvan yöresinde bulunan Sturkê aşiretinin silah alarak korucu olmasına önayak olmuştur. Birçok somut suçları bulunan bu ajan ayrıca 1990 baharında Sêrt merkezi yakınlarında Zorabaş mevkiinde öldürülen 3 gerilla ile 14 Eylül 1990 tarihinde Şirvan'a bağlı Gündêkevir(Taşlıköy)'de 8 gerillanın şehit düşmeleri olayında rol almıştır.

Edinilen bilgilere göre önemli bir adamlarını kaybetmenin acısıyla sömürgeci yetkililer, Abdülkerim Celek'in çoğunluğu korucu olan aşireti mensuplarına Sêrt İHD yöneticilerini hedef göstermektedir.

Cizîra Botan

Sınırda çatışma: 3'ü yaralı, 4 kişi düşmanın eline geçti

Cizîra Botan *(Berxwedan)*: Cizîra Botan'ın güneyinde sınırı geçip Güney Kürdistan'a gitmek isteyen bir grupla sömürgeci askeri birlikler arasında meydana

gelen bir çatışmada 3 kişinin yaralı 1 kişinin de sağ olarak düşmanın eline geçtiği bildiriliyor.

Edinilen bilgilere göre olay şu şekilde gelişti: Cezaevinden yeni çıkan bazı devrimcilerle saflara yeni katılmak isteyen bazı gençler, kendi aralarında bir grup oluşturup Güneybatı Kürdistan'a geçerek oradan da Mahsum Korkmaz Akademisi'ne gitmeyi kararlaştırır. Bunun için Cizîra Botan yakınlarında bulunan Seqlan mıntıkasından sınırı geçmek isterler. Baziftê köyüne yakın olan bu noktada bir düşman karakolu da bulunmaktadır. Grup sömürgeci askeri birliklerin oluşturduğu ilk pusu noktasını düşmana farkettirmeden aşıyor. Ancak ikinci pusu noktasında farkediliyor ve düşman birlikleri tarafından çembere alınıyor. Kendilerinde doğru dürüst silah bulunmadığı için burada çıkan çarpışmada fazla etkili olamıyorlar. Buna rağmen bazıları kurtulmayı başarıyor, ancak 3'ü yaralı 4 kişi düşmanın eline düşüyor. Yaralı olarak ele geçen üç kişinin kısa bir süre önce cezaevinden çıkan **Mehmet Yaşar Adanır, Abdülkadir İlhan** ve **Kamil Bayan** oldukları söyleniyor. Yaralılar şu anda Amed'deki hastanelerde bulunmaktadır.

Sınırdaki çatışmada kurtulmayı başaranlara yönelik Cizîra Botan ve Girgê Amo(Silopi) merkezlerinde operasyonlar yapıldı, bazı evler arandı. Ancak baskın yapılan evlerin hiçbirinde olayla ilgili herhangi bir kişi ya da bağ bulunamadı.

Şemzînan

Nêrgiz Dağları'ndaki çarpışmalar günlerce sürdü

Şemzînan *(Berxwedan)*: Kayalar mıntıkası Nêrgiz Dağları'nda ARGK gerillalarıyla sömürgeci ordu birlikleri arasında 15 Mayıs günü başlayan çarpışmalar aralıklarla birkaç gün devam etti. Çarpışmaların başladığı ve devam ettiği süreçte hiçbir açıklama yapmayan sömürgeciler sonuç hakkında da yine suskun kalmayı yeğledi. Sömürgecilerin bu suskunluğuna bakılırsa verdikleri kayıpların büyük olduğu anlaşılıyor.

Çarpışmanın ikinci günü yani 16 Mayıs tarihinde gerilla kaynaklarından edindiğimiz bilgiye göre, o ana kadarki çarpışmalarda iki düşman askerinin öldürüldüğü kesinleşmişti. Daha sonraki gelişmeler ve çarpışmaların sonucu hakkında detaylı bilgi edinilemedi. Nêrgiz Dağları ve çevresinde günlerce çok sayıda helikopterin dolaştığı gözlendi. Gerillaların kayıp vermeden alandan ayrıldıkları ve kendi üslerine çekildikleri sanılmaktadır.

Qilaban

Hêlal'daki karakol ikinci kez tahrip edildi

Qilaban *(Berxwedan)*: Qilaban(Uludere)'a bağlı Hêlal(Hilal) köyünde yeni inşa edilmiş olan karakol binasına ARGK gerillaları sabotaj düzenledi. Sömürgecilerin itina ile modern şekilde inşa ettiği karakol binası henüz faaliyete geçemeden, tahrip gücü yüksek patlayıcı madde ile havaya uçuruldu. Tümden tahrip olan bina kullanılamaz hale geldi.

Aynı yerde bulunan karakol binası da daha öce gerillaların roketli saldırıları sonucunda tahrip edilmişti. Zaten bu yeni bina da o nedenle inşa edildi. Yeni yapılan karakol binasına henüz yerleşilmemiş olduğundan can kaybı olmadığı bildiriliyor. Bu olay 26 Mayıs günü meydana geldi.

Öte yandan Qilaban-Bêcuhê köyü çevresinde sömürgeci birliklerden 5 asker nöbet tutmakta olduğu mevzilerinde gerillalar tarafından sessizce imha edildi. Herhangi bir çarpışma veya silah patlaması olmadan gerçekleştirilen eylem düşman birlikleri arasında büyük bir moral bozukluğu yarattı. Yattıkları mevzilerden sözümona gerillaları pusuya düşürmek isteyen düşman birliği yediği böyle bir darbeyle adeta serseme döndü. Eylemi başarıyla gerçekleştiren ARGK gerillaları hiçbir iz bırakmadan geri çekildi.

Son günlerde alanda yapılan operasyonlarda sömürgeciler, Rippîn(Yeşilova) köyünde 150, Delokan(Kalemli) köyünde 50 ve Hêlal'de de 40 kalaşnikof marka silah ele geçirdi. Bu silahların Güney Kürdistan'dan gelenlerden köylüler tarafından ticari amaçla alınan silahlar olduğu söylenmektedir.

Bir coşku anı — Foto: Berxwedan

Çolamerg/Wan

Yoğun çarpışmaların yanısıra çok sayıda köy toplantıları da yapılıyor

Çolamerg/Wan *(Berxwedan)*: Çolamerg(Hakkari) ile Wan arasındaki bölgede bir yandan ARGK gerillaları ile sömürgeci birlikler arasında yoğun çarpışmalar yaşanırken, gerillalar bir yandan da çok sayıda köy toplantıları gerçekleştirerek halkla sürekli ve geniş ilişkiler geliştiriyor.

Çolamerg-Elbak(Başkale)-Qesrik(Gürpınar) üçgenindeki Berwari mıntıkasında ARGK gerillaları ile sömürgeci TC ordu birlikleri arasında çarpışma meydana geldi. Şidan aşireti mensuplarının yoğun olarak yaşamakta olduğu bu alanda 28 Mayıs günü meydana gelen çarpışma, gerilla birlikleri ile düşman güçlerinin tesadüfi olarak karşılaşması üzerine başladı. Birkaç saat devam eden çarpışmada 2 düşman askeri öldürüldü 2'si de yaralandı. Gerilla birliklerinin kayıp vermeden alandan uzaklaştığı bildiriliyor.

Çolamerg merkeze bağlı Pinyaniş(Geçitli) nahiyesi Kawalê köyü yakınlarında 31 Mayıs günü sabah saatlerinde ARGK gerillaları ile düşman güçleri arasında bir çatışma çıktı. Gazetemiz basıma girdiği sırada çarpışma henüz devam ediyordu ve ayrıntılı bilgi almak da mümkün olmamaktaydı. Çünkü bölge sömürgeci birlikler tarafından tümden ablukaya alınmış ve girişçıkışlar yasaklanmıştı.

Wan'ın Şax(Çatak) ilçesine bağlı Xumarê(Dalbastı) köyüne 23 Mayıs tarihinde uğrayan bir ARGK birliğinin köylülerle gerçekleştirdiği toplantı sonucunda köyün tüm korucuları silahlarını bırakacaklarına dair söz verdiler. Yapılan konuşmalardan sonra gerillalar köyden ayrılırken halk tarafından sloganlarla uğurlandı. Yeni dönemde gerilla faaliyetlerinin yörede artmasıyla birlikte Xumarê köylülerinde de coşku doruktaydı ve bu coşkularını sloganlarıyla dile getiriyorlardı. Gerillalar köyden ayrıldıktan bir süre sonra, aldıkları duyumlar üzerine kalabalık sayıdaki sömürgeci birlikler operasyona çıktı, ancak eli boş döndü.

Bundan kısa bir süre önce de gerillalar Muks(Bahçesaray) ile Şax arasında bulunan çok sayıda dağ köylerine benzer ziyaretler yapmıştı. Gerillalar gittikleri her köyde gönderlere ERNK bayrakları çektiler, köylülerle toplantılar yaptılar ve her köyden olumlu izlenimlerle ayrıldılar.

Son dönemlerde Şax ve çevresinde son derece olumlu gelişmeler yaşanmaktadır. Yoğunlaşan gerilla faaliyetleri kitlelerde muazzam bir canlılık yaratmış bulunuyor. Halk her yerde coşkusunu dile getiriyor ve gururlanıyor. Çok yoğun şekilde gerillaya katılımlar oluyor. Bu bölge halkı eskiden aşiret ilişkileri nedeniyle ilkel miliyetçi güçlere yakınlık duymakta ve Güneyli güçlerden bazı şeyler umut ediyorlardı. Ancak son gelişmeler bu durumu tamamen değiştirmiştir. Artık halk her yerde, büyük parça zafere gitmeden kurtuluş mümkün olmaz kanısında netleşmiştir. Ayrıca ilkel miliyetçi politikaların hangi acılara neden olduğunu gören kitleler, "PKK gibi savaşılmadan zafer olmaz" diyerek harekete en aktif biçimde destek sunmaktadır.

Diğer yandan bölgedeki gelişmeler sömürgecilerin endişesini arttırmıştır. Yaptıkları çok sayıdaki operasyonlardan hiçbir sonuç alamamaktadırlar. Düşmanın, aciziğinin bir ifadesi olarak bölgede son olarak başvurduğu bir yöntem de koruculara komando elbisesi giydirmek oldu. Koruculuğun sürekli bir askeri mesleğe dönüştürüleceği söylentileri yayılıyor. Muhtemelen bununla çöken koruculuk sistemini yaşatmaya çalışıyorlar. Bölgede yoğun düşman gücü bulunmakta ve bu güç sürekli hareket halindedir. Buna rağmen gerillalar her yerde gözükmekte ve düşmanı çılgına çevirmektedir. Bir gerillayı, bir düşman askerlerini gören köylüler, durum karşısında daha fazla heyecanlanmakta ve gerillaya olan sempati ve bağlılık alabildiğine büyümektedir. Gerillalar karşısında düşman askerlerinin aczi, yöre halkının dilinde fıkralara dönüşmüş bulunuyor. Gerilla otoritesinin gün geçtikçe nasıl egemen olduğunu gözleriyle gören köylülerin desteği daha da artmaktadır.

Nisêbîn

Selahattin Mecit adlı ajan ölümle cezalandırıldı

Nisêbîn *(Berxwedan)*: Haci Xelilê Heştreki'nin oğlu Selahattin Mecit adlı bir işbirlikçi-ajan 16 Mayıs günü saat 16.00 sıralarında İstasyon Mahallesi civarında ARGK şehir timleri tarafından ölümle cezalandırıldı. Aslen Midyad'ın Hêştirek köyünden olan bu işbirlikçiye sömürgecilere yaptığı hizmetler karşılığında Nusaybin Gümrük Kapısı'nda iş verilmişti.

Kurşunla taramak suretiyle cezalandırma eylemini gerçekleştiren ARGK şehir timi savaşçıları, ajanın cesedinin yanına ARGK imzalı bir bildiri bıraktıktan sonra sloganlar atarak olay yerinden uzaklaştılar. Eylemin gerçekleştiği yer İstasyon Mahallesi'ndeki köprünün yanı ve sapa bir noktaydı. Bu sapa yerin bilinçli olarak seçildiği, ama buna rağmen silah seslerinin tüm mahallede duyulduğu söylenmektedir.

Eylemi gerçekleştirdikten sonra süratle olay yerinden uzaklaşarak gözden kaybolan gerillalar hiçbir iz bırakmadıklarından, sömürgeciler çok istemelerine rağmen kimseyi tutuklayamadılar.

Gumgum

Gerillalar düşman pususunu boşa çıkardı

Gumgum *(Berxwedan)*: Gumgum(Varto)'a bağlı Yekmal-(Kuşluk) köyü yakınlarında ARGK birliğini pusuya düşürmek isteyen sömürgeci ordu güçleri ve çeteler, gerillalara hiçbir kayıp verdiremezken kendilerinden yaralananlar oldu. Yöreden edinilen bilgilere göre olay şu şekilde gelişti:

Yörede zaten fazla korucu bulunmuyor. Bundan kısa bir süre önce Kalçık(Aydınpınar) ve Yekmal köylerinden 15 kadar kişi silah alarak çeteciliğe başlar. Olaydan yaklaşık 10 gün kadar önce ARGK birlikleri Yekmal köyüne giderek silah alanları ikaz eder ve en kısa sürede silahları bırakmalarını ister. İkinci gidişte ise, daha önce ihbar yapılmış olduğu için gerillalar düşman pusuyla karşılaşır. Burada çıkan çarpışmada gerillalar hiçbir kayıp vermezken çete ve askerlerden bazıları yaralanır.

Palî

Haşkilê köyü yakınlarındaki çarpışmada 2 subay, 1 astsubay ve 2 asker öldürüldü, 4 gerilla şehit düştü

Palî *(Berxwedan)*: 29 Mayıs günü Palî(Palu) ilçesine bağlı Haşkilê(Umutkaya) köyü yakınlarında ARGK gerillaları ile sömürgeci ordu birlikleri arasında bir çarpışma meydana geldi. Olayda sömürgeci güçlerden değişik rütbelerden 2 subay, 1 astsubay ve 2 er olmak üzere toplam 5 kişi öldürüldü, çok sayıda düşman askeri de yaralandı. Çarpışmada büyük bir direniş örneği sergileyen ARGK gerilla birliğinden de 4 gerilla şehit düştü.

Edinilen bilgiye göre çarpışma, bir ihbarı değerlendiren sömürgeci ordu birliklerinin Haşkilê köyü yakınlarında 6 kişilik bir gerilla birliğini kuşatması üzerine başladı. Kalabalık sayıdaki düşman güçlerinin birkaç çemberlik kuşatması altında güçlü direniş örneği sergileyen ARGK birliği, düşman çemberlerini yarmayı başardı. Ancak bu sırada gerillalardan 4'ü şehit düştü, kalan 2 gerilla ise kuşatmadan sıyrılarak kurtuldu. Şehit düşen gerillalardan birinin bayan olduğu bildirilmektedir. Şehitlerin kimlikleri konusunda da henüz kesin bir bilgi edinilemedi.

Gerillaların düşman kuşatmasını yarmaya çalıştığı sırada yaşanan şiddetli çarpışmada sömürgeci birliklere de 3'ü rütbeli toplam 5 kayıp verdirildi. Ayrıca çok sayıda yaralının da bulunduğu, bunlardan bir kısmının Mazra(Elazığ) devlet hastanesine kaldırıldığı bildirilmektedir.

Palî çevresindeki kırsal alanlarda son günlerde sık sık gerilla saldırıları gerçekleştiği haber alınmakla birlikte, bunların ayrıntıları hakkında henüz kesin bilgiler elimize ulaşmadı. Gelecek sayılarımızda bu haberleri detaylı olarak sunabileceğimizi umut ediyoruz.

Elbistan

7 gerillanın şehit düştüğü söylenen olay henüz aydınlanmadı

Elbistan/Pazarcix/Dilûk- *(Berxwedan)*: 14 Mayıs tarihinde Nurhak dağlarının Kamışlıdere köyüne yakın bir kesiminde gerillalarla sömürgeci güçler arasında bir çarpışma oldu. Sabah saatlerinde başlayan ve birkaç saat devam eden çarpışmada, düşman kaynaklarından yapılan açıklamaya göre 7 gerillanın şehit düştüğü bildirildi. Sömürgeciler kendi kayıpları hakkında da hiçbir açıklama yapmadılar.

Olay kesinlikle sömürgecilerin açıkladığı biçimde gelişip sonuçlanan bir olay değil. Alanda çok yoğun operasyonların halen de devam ettiği ve ARGK birlikleriyle düşman güçler arasında hemen her gün çarpışmalar yaşandığından dolayı, tüm uğraşlarımıza rağmen gerilla kaynaklarından olayın oluş biçimi ve sonuçları hakkında kesin ve ayrıntılı bilgiler almak mümkün olmadı. Ancak yöredeki değişik kaynaklardan ve yurtseverlerden alınan bilgilerde dikkat çekici ve farklı yanlar var. Olayın üzerindeki esrar perdesinin kalkması ancak gerilla kaynaklarından kesin bilgi almakla mümkün olabilir. Fakat şu anda değişik kaynaklardan alınan bilgilere dayanılarak şu söylenebilir; çarpışmalarda 7 kişinin şehit düştüğü doğrudur, ancak bunlardan kaçının gerilla veya savaşçı oldukları bilinmemektedir. Ölenlerin arasında köylülerin de bulunabileceği söylenmektedir. Hatta sömürgecilerin ölenlerden ikisinin bayan olduğunu söylemelerine karşın yöredeki pek çok kaynak 2 değil 4 bayan olduğunu söylemektedir.

Ayrıca çarpışmada düşman güçlerinden de ölü ve yaralılar bulunduğu, yaralılardan bir kısmının Elbistan devlet hastanesinde tedavi edildikleri doğrultusunda haberler yaygındır. Gerillalara ait olduğu söylenen cenazeler toplu olarak ve kimlik tespiti yapılmasına olanak bırakılmayarak gömülmüştür. Dikkat çekici bir yön de cenazelerin gerillalar tarafından bir süre önce ölümle cezalandırılan çetelerin köyü olan Karahasanuşağı köyüne gömülmüş olmasıdır. Bu durum, sömürgecilerin o olaya bir misilleme yapmak istediği, dolayısıyla ölenler arasında intikam duygusuyla katledilmiş köylüler bulunması ihtimalinin yüksek olduğu bildiriliyor.

Ölenlerin kimlikleri hakkında da farklı bilgiler yayılmaktadır. Ancak bunlardan kimliği kesin olarak belli olan Elbistan'ın Ambar köyünden **Şêxo KISA**'dır.

Kesin olmamakla birlikte diğer şehitlerin adlarının da şunlar olduğu söylenmektedir:

Mihemed REŞİK (Aslan), Güneybatı Kürdistanlı. **Gulê TEKE;** Elbistan-Çiftlikkale köyünden. **Nezihe ÖNER (Rahime);** Pirrîn(Adıyaman)lı. **Yusuf ÖKMEN;** Pirrînli. **Besê ERHALAÇ;** Pazarcix-Cimikan köyünden. **Fidan** kod adlı, Güneybatı Kürdistanlı bir bayan gerilla.

Bu olaydan bir süre sonra, 24 Mayıs tarihinde Elbistan'ın Çiftlik köyünden olan Yusuf Kara adlı ajan gerillalar tarafından ölümle cezalandırıldı. Bu kişinin muhtemelen Nurhak dağlarındaki çarpışma olayıyla ilişkisi olduğu için gerillalar tarafından cezalandırıldığı sanılmaktadır.

Olayın ayrıntıları, sonuçları ve özellikle şehitlerin kimlikleri hakkında gerilla kaynaklarından kesin bilgi alındığında okuyucularımıza da sunulacaktır.

Kürdistan'ın her karış toprağına dikilecek bayrağımız (Sömürgeciye inat dikilecek bu bayrak) Foto: Berxwedan

Pazarcix

Pazarcix yakınlarında gerilla, milis ve yeni katılan savaşçılardan oluşan 10 kişilik bir grup hunharca katledildi

Dilûk/Pazarcix *(Berxwedan):* Pazarcıx yakınlarında Kamikan(Yarbaşı) ve Dibîyen(Söğütlü) köyleri arasındaki bir mevkide, içlerinde gerilla, milis, yeni katılan savaşçılar ile cezaevinden yeni çıkıp gerillaya ulaşmak isteyen kişilerin bulunduğu toplam 10 kişilik bir grup, sömürgeci-faşist TC ordu birlikleri tarafından hunharca katledildi.

28 Mayıs günü sabah erken saatlerde meydana gelen ve tam bir vahşet tablosu teşkil eden bu olay yöre halkı tarafından büyük bir nefretle karşılandı. TC sömürgecileri bununla aynı zamanda kendi barbar ve vahşi karakterini de bir kez daha ortaya koymuş oldu.

Yöredeki bazı yurtsever kaynaklara dayanarak aldığımız bilgilere göre olay şu şekilde gelişti:

Yeni katılmak isteyen bir grup iki dost milis tarafından Pazarcix merkezinden ARGK gerilla birliklerine ulaştırılmak üzere götürülürken farkediliyor ve takibe alınıyorlar. Pazarcix merkezine araba ile 10 dakika mesafede bir yerde küçük bir gerilla grubu kendilerini beklemektedir. Burada karşılaştıklarında sömürgeci birlikler tarafından kuşatılıyorlar. Ve TC ordusu burada çoğu silahsız olan bu kişileri tam bir vahşet örneği sergileyerek hunharca katlediyor. Görgü tanıkları cenazelerin çoğunun tanınmaz bir halde olduklarını söylüyorlar. Bu durumu görenler kimyasal gaz ya da lav silahları kullanıldığını sanıyorlar.

Ayrıca katliamdan sonra cesetlerin bir kısmının cemselerin arkasına bağlanarak sürüklendiği, bazılarının karınlarının deşilmiş olduğu, kimilerinin gözlerinin çıkarıldığı veya kulaklarının kesilmiş oldukları, bu nedenle de çoğunun tanınmaz halde oldukları bildirilmektedir.

Katledilen 10 kişiden 9'unun kimlikleri belirlendi, kimlikleri belirlenenler şunlar;

Mehmet KARTALKANAT; Pazarcix-Orta Dehliz(Bölükçam) köyünden. **Ali BALÇIN (Kurdo);** Pazarcix-Usan (Cennetpınarı) köyünden. **Naci DONAT;** Pazarcıx merkezinden. **Hasan ÇAMKIRAN;** Pazarcix merkezinden, Malatya cezaevinden yeni çıktığı söyleniyor. **Ali SOYTUT;** Pazarcix-Cimikan(İğdeli) köyünden, tıp öğrencisi. **Yakup AKTAŞ (Şamil-Selim);** Konyalı; grubun sorumlusu arkadaştır. **Nasır GÖKSUNGUR;** Pazarcıx-Usan(Cennetpınarı) köyünden; cezaevinden yeni çıktı. **Mehmet VURAL;** Pazarcix-Şêxreşan(Alçiçek) köyünden, **Mustafa ÖRGE;** Pazarcixlı olduğu tahmin edilmektedir.

Kimliği belli olmayan onuncu kişinin de o bölgeden olmadığı, muhtemelen Amed veya Mêrdîn tarafından olabileceği söyleniyor.

Şehitlerin cenazeleri Pazarcix'ta törenle toprağa verildi

Katledilenlerden 7 kişinin cenazeleri düşmandan alındı. Cenazeleri alınan şehitler, Pazarcix merkezinde yapılan kitlesel bir törenle kaldırıldı. Cenaze törenine 1000'e yakın kitlenin katıldığı bildirildi. Şehitlerin aile fertleri ile yurtseverler tarafından yapılan direnişçi konuşmalar kitleler üzerinde büyük etki yarattı. Pazarcix'taki cenaze töreni 29 Mayıs günü yapıldı.

KORUCULARIN SİLAH BIRAKMA İŞLEMİ SÜRÜYOR

Berxwedan muhabirleri bildiriyor

Kürdistan'ın bütün alanlarında korucuların silah bırakma işlemleri büyük bir hızla sürüyor. Birçok alanda hemen hemen hiç korucu kalmazken, bazı yerlerde de çok az sayıda kaldığı ve kalanların da bir an önce silahlarını bırakmanın yollarını aradıkları bildiriliyor. Bu durum, Af Yasası'nın geçerli olduğu 1991 yılı sonuna kadar koruculuk sisteminin tamamen çökeceğini gösteriyor.

Sömürgeci yetkililer çokça güvendikleri koruculuk sisteminin bu şekilde çözülüşü karşısında hayli tedirginlik duymakta ve bazı arayışlara girdikleri görülmektedir. Örneğin Wan yörelerinde koruculara komando elbisesi dağıtarak, korucuların bundan sonra düzenli askeri birlikler haline getirileceği söylentileri yaymaktadırlar. Ayrıca yine Wan'da vali, tugay komutanı gibi üst düzey askeri ve sivil yöneticiler aşiret reisleriyle toplantılar yaparak, koruculuk sistemini yaşatmanın çarelerini aramaktadırlar. Bu konuda Milliyet gazetesinde yer alan bir habere göre, Alan aşireti reisi işbirlikçi-uşak Sadun Seylan, 26 Mayıs tarihinde Van Çimento Fabrikası tesislerinde "Birlik yemeği" veriyor. Bu toplantıya sömürgeci yetkililerden Wan Valisi, Tugay Komutanı, Emniyet Müdürü, Jandarma Alay Komutanı ile Gürpınar ve Çatak Kaymakamları katılıyor.

İşbirlikçilerden de İzdinan aşiret reisi Abdurrahman Özbek, Mehmetpiran aşiret reisi Paşa Can, Giravî reisi Ağa Ertuş, Şiden aşiret reisi Kaya Öner, Halilan aşiret reisi Hasan Tomak, Merzikanların reisi Eşref Bayar, Mîlanların reisi Burhan Çakırgöz, Gevdanların reisi Mehmet Işık ve Jîrkîlerden Zeki Öztunç katılıyor.

Fakat bütün bu çabalar korucu istifasının hızla sürmesini engelleyemiyor, silah bırakmalar yoğun biçimde sürüyor. Konu ile ilgili elimize ulaşan son haberler şöyle:

Licê'de son istifalarla birlikte korucu kalmadı. Licê'de toplam 700 kadar korucu silahlandırılmıştı. Uzun bir süreden beri devam eden istifalarla hepsi silah bıraktılar. En son Sınê(Oyluk) köyünün 27 korucusu da kaymakamlığa istifa dilekçelerini verdi ve böylece Licê ilçesinde hiç korucu kalmadı. Son kalan 27 korucu silahlarını karakola bıraktıktan sonra HEP binasındaki açlık grevcilerini de ziyaret ederek antiterör yasasını protesto eden metni imzaladılar.

Pasûr(Kulp) ve Farqîn(Silvan)'de de korucular istifa kuyruğuna girmiş bulunmaktadır. Pasûr'un toplam 53 köyünden 26'sı geçmişte koruculuğu kabul etmişti. Son istifalarla birlikte sadece 6 köyde korucu kaldı. Son bir iki haftada Kanıka(İnkaya), Akıka (Yakıt) Barın, Üçkuyu ve Yayık köylerinin tüm korucuları istifa etti. İslamköy'ün 22 korucusunun da istifa dilekçeleri kaymakamlıktadır.

Öte yandan Pasur ve Farqin arasındaki Badikan bölgesindeki köylere giden ARGK gerillaları, yörede bulunan 40-50 kadar korucudan derhal silah bırakmalarını istedi. Badıki aşiretine mensup bu korucuların hemen Pasur ve Farqîn merkezlerine gidip silahları bırakmak üzere sömürgeci yetkililere başvurdukları bildirilmektedir. Badikan bölgesinde 20 kadar köy var ve koruculuk sadece bunlara dayanıyordu. Bunların da silah bırakmalarıyla birlikte bölge koruculardan tamamıyla temizlenmiş olacaktır.

Gercews(Gercûş)'te silahları geri alınmak istemeyen Dıfnê köyü korucularının kaymakamlık binası önünde başlattıkları (haberini geçen sayımızda duyurmuştuk) oturma eylemi halen sürüyor. Korucular mutlaka silahları geri vereceklerini söylüyorlar.

Mûş'a bağlı dağ köylerinde de korucuların silah bırakma furyası başladı. Ova köylerinde zaten korucu yoktu. Son olarak silah bırakan toplam 20 köyden adlarını tespit edebildiklerimiz sunlar: Geliyê Guzan, Geliyê Aliyan, Şênık, Sêmalê, Lacikan ve Geliyê Geniman.

Hezex(İdil)'te koruculara uygulanan ticari ve toplumsal ilişkileri kesme ambargosunu halk hala sürdürüyor. Xırabê Nêriyan, Barim, Bêzirk, Ereban, Temerzê, Axrid, Filfêl, Xirabê Rippîn, Dikê, Memolan ve Zinarex köylerinin korucuları tümüyle silah bıraktı. Diğer köylerde de istifalar devam ediyor. Ancak ilginç bir durum, Xirabê Rippîn (Tepeköy) korucularından silah bırakan bazılarına tekrar silah verildiği söyleniyor. Bunda devletin tehditlerinin yanısıra bazı sahte din adamlarının da rol oynadığı sanılmaktadır. Ancak bunlarla tekrar konuşulduğu ve yeniden silahları geri verecekleri bildirildi.

Şirnex ve çevresinde koruculuğu bırakanlar arasında ünlü korucubaşlarından Baho Ağa'dan sonra, Batuyan aşireti reisi Osman Demir'in de bulunduğu bildirilmektedir. Bu işe istemediği halde bulaştığını söyleyen Osman Demir, bu işin sonunun iyi olmayacağını baştan beri biliyorduk diyor. Bu kez de devlet baskısından şikayet ediyor. Osman Ağa ve mahiyetindeki iki korucu mahkemeye verilerek haklarında dava açılmış. Gerekçe ise, iki hafta kadar önce Gabar'da yapılan bir operasyon sırasında, operasyona katılan ağa ve adamlarının erkenden ateş ederek gerillaları uyardıkları biçimindedir. Osman Demir, kendisine bağlı 300 korucu ile birlikte silah bırakacaklarını söylüyor.

Dih(Eruh)'te de yoğun istifalar var. Basıkê köyünde tüm korucuların silahlarına gerillalar tarafından el konuyor. Ancak mutlaka istifa edeceklerini söyleyince güç durumda kalmamaları için silahları tekrar geri veriliyor ve istifa için kendilerine süre tanınıyor. Aynı biçimde Bêdarê köyü korucularının jarjör ve mermileri alınarak istifa etmeleri için süre tanınıyor.

Kanîreş(Karlıova)'in köylerinde de korucu istifaları başladı. Çewlik(Bingöl)'e bağlı bu ilçede toplam 100 kadar korucu olduğu, bunlardan 20'sinin silahları bıraktığı bildiriliyor. Kanireş'e bağlı Heznawe(Hasanova) köyünden istifa eden korucular; M. Sıddık Demirtaş, Ekrem Demirtaş, Hüseyin Demirtaş, Mehmet Alp, Selahattin Mert, Mustafa Över, Abdurrahman Taşkın, Osman Yılmaz, Halil Sayak ve Mert Küçük'tür. Aynı ilçenin Selekan köyünden de; Hüseyin Abdal, İbrahim Abdal, Emin Uzar, Osman Uzar, Faik Uzar, Zorbey Uzar, Şemsettin Aslan, Mehmet Aslan, Hüseyin Tunger ve Selahattin Yıldız adlı korucular silah bıraktılar.

Bunlardan başka Nisêbîn, Qilaban, Şemzînan, Çolamerg merkezi, Elk(Beytüşşebap) ve daha pek çok alanlarda da korucu istifalarının yoğun biçimde devam ettiği bildirilmektedir.

KAMUOYUNA!

28 Nisan 1991 tarihinde Amed Eyalet Taburuna bağlı bir gerilla birliğimiz, Bongîlan(Solhan) şehir merkezine planlı ve kapsamlı bir saldırı düzenlemiştir. Uzun süreli hazırlığa dayanan bu devrimci operasyonumuz, Bongîlan yurtsever halkının da muazzam desteğiyle başarıyla gerçekleştirilmiştir. Operasyonda esas hedef olan halk düşmanı Bongîlan Kaymakamı ve Savcısı ölümle cezalandırılırken, bu arada Orman İşletme Şefi de aldığı kurşunlarla ölmüştür. Hedefler arasında bulunan hakim, komiser ve polislerden oluşan bir grup yaralanırken, hedefler arasında bulunmayan ancak birliğin iradesi dışında iki memur da yaralanmıştır.

Kürdistan'da bağımsızlık ve özgürlüğü simgeleyen ulusal kurtuluş savaşını Partimiz PKK önderliğinde geliştirdiğimiz bilenen bir gerçektir. Bugüne kadar muazzam güç dengesizliğine ve her türlü olanaksızlıklarımıza rağmen savaşı kuralları içinde yürütmeyi esas aldık. Her seferinde yapılan açıklama ve beyanlarımızla, karşısında savaştığımız düşmanın da aynı biçimde savaş kuralları içinde hareket etmesini istedik. Ne var ki düşman, varlığını inkar ettiği bir halkın ve öncüsünün çağrılarını ve uyarılarını dikkate almama gafletine düştü.

Devrimci hareketimizin bu çağrılarına karşı, sivil-savunmasız çocuk ve kadınlarımıza kurşun sıkmaya devam etti. 1990 Serîhildanlarında görüldüğü gibi, Nisêbîn(Nusaybin)'de, Cizîra Botan-(Cizre)'da halkın üzerine kurşun yağdırmasıyla onlarca insanımızı şehit etti ve yaraladı. Bu gelişmeler üzerine, bize düşmanın anlayacağı dilden cevap verme olanağı dışında bir seçenek kalmadı. Ve bilinen Kovancılar Eylemi (9 mühendisin öldürülmesi eylemi) gündeme geldi. Ardından düşmanın bu tutumunda ısrar etmesi, Mehrîwan(Arıcak) ve Muş eylemlerinin misilleme şeklinde gelişmesine neden oldu. Bütün bu misilleme eylemleriyle birlikte her seferinde kamuoyuna duyulan sorumluluğun bir gereği olarak, düşmandan oyunu kurallarına göre oynaması istenmiştir. Buna karşın düşman, her seferinde barbar ve inkarcı mantığında ısrar etmiştir.

Düşmanın halkımıza karşı katliamcı yönelimleri 1991 baharında büyük bir görkemlilikle kutlanan Newroz'da gelişen kitle hareketliliğine karşı da tüm vahşiliğiyle devam etmiştir. Şirnex'de, Kerboran(Dargeçit)'da, Amed(Diyarbakır)'de ve ülkemizin birçok yerinde yine onlarca insanımız hunharca katledilmiş, yüzlercesi de yaralanmıştır. Yine binlercesi gözaltına alınarak insanlık dışı uygulamalarla işkencelerden geçirilmiş, zindanlara doldurulmuşlardır. Kuzey-Batı Kürdistan halkı, bu şekilde katledilirken, diğer yandan TC, tarihin garip bir cilvesiyle Kürtler'e hamilik yapmaya kalkışmıştır. Son derece sinsi, sahtekar ve alçakça geliştirilen bu politikayla, Kürt halkı birbirine düşürülmek istenmiştir. Bugün sonuçları Güney Kürdistan örneğinde görüldüğü gibi, Kürt halkı bir kez daha komploya düşürülmüş, katliamlardan geçirilmiştir. Tüm bunlara rağmen sahte de olsa geliştirilmek istenilen yumuşama ortamı dikkate alınarak, savaş kurallarına ve ilkelerine bizler tarafından bağlı kalınmaya devam edilmiştir. Halkımızın yüce Önderi, Partimiz Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş, daha fazla kan dökülmesini engellemek amacıyla çok sayıdaki gazetelere verdiği mülakatlarda, sorunun çözümü için birçok öneride bulunmuştur. Başkan APO'nun insani ve barışçıl yaklaşımları ne yazıktır ki düşman tarafından bir fırsat olarak değerlendirilmesi gerekirken istismar edilmiştir. Bütün bu girişimlere, milyonların, topyekün Kürdistan'ın ve hatta tüm dünya halklarının önderliğini büyük bir coşkuyla kabul ettiği Başkanımız APO'ya, "O bir canidir, cezalandırılacaktır" biçimindeki çirkin ve tiksindirici açıklamalarla karşılık verilmiştir. Başkanımız şahsında Kürdistan halkı suçlu görülmüş ve canavarca, cezalandırılması kararlaştırılmıştır. Bu karar Anti-Terör Yasası'yla da resmileştirilmiştir.

Biz, Kürdistan halkı yürüttüğümüz savaşta çok can verdik. İnanılmaz işkencelerden geçirildik ve dayanılmaz koşullarda yaşamımızı örgütlemeye mahkum edildik. Bütün bunları savaşın bir bedeli olarak görüp, böyle algıladık. Bu nedenle inanılmaz fedakarlıklar göstererek hepsine katlandık. Ancak, halkımızın Önderliğine yöneltilen, savaşın yasal gereği olmayan, tamamıyla bu halkı küçük düşüren ve halka hakaret etme anlamına gelen bu çirkin saldırıyı, herhalde sinemize oturtamazdık, insanlık gururumuza yediremezdik ve yine gereken karşılığı verememezlikte edemezdik. İşte, Bongîlan baskınının esas nedenlerinden biri de budur.

Cezalandırılan Bongîlan Kaymakamı ve Savcısı, Bongîlan kazamızda öyle belirtildiği gibi halkımıza hizmet götüren değil, ona karşı dayanılmaz baskı ve zulmün uygulayıcılarıydılar. Faşist MHP militanı olan ve birçok ilerici, demokrat ve yurtseverin kanına giren bu çete odağı kontr-gerilla faaliyetlerini doruğa çıkarmışlardı. Halk düşmanlığını canavarca yürütüyorlardı. Bu yönüyle cezalandırma eylemi, halkımızın istek ve emri üzerine de gerçekleştirilmiştir.

Bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da ulusal kurtuluş savaşını daha da geliştirmekte kararlıyız. Bu savaşın en etkili aracı olan gerillayı, Kürdistan'ın her karış toprağında yaygınlaştırıp, geliştirmek yüce görevimizdir. Düşmanın hiçbir karşı-devrimci çabası bizi bu tarihsel görevimizi yerine getirmekten alıkoyamaz. Kamuoyunun öneri ve taleplerini de dikkate alarak, geliştirdiğimiz bu savaşta, savaşın yasalarını zorlamaya çalışıyoruz. Ne var ki, sadece kurtuluş güçlerimizin savaş yasalarına riayet etmesi düşmanın ahlak kurallarına sığmayan vahşi saldırılarına bir engel olamamaktadır.

Savaşın pervasızlaşan gelişimi önüne geçmek için aynı zamanda ilerici kamuoyuna da büyük görevler düşmektedir. Hangi çevrelerden ve güçlerden kaynaklanırsa kaynaklansın gerçeğimizi inkar eden veya gerçeğimiz karşısında saygısızca tutumlar ifade eden bütün yaklaşımlar daha fazla kanın dökülmesine neden olacaktır.

– Yaşasın bağımsız, birleşik, demokratik Kürdistan!
– Yaşasın PKK!
– Yaşasın Başkan APO!

ARGK Amed Eyalet Komutanlığı / 29 Nisan 1991

ABD EMPERYALİZMİNİN İŞBİRLİKÇİLİĞE DAYANARAK KÜRDİSTAN DEVRİMİNİ TASFİYE PLANLARI

Birinci sayfadan devam

Kürdistan Devrimi'ni tasfiye etmek ve boğmak amacıyla ülkemize giren ve hem de bunu Kürdistan halkını katliamdan kurtarma ve halka yardım etme adı altında yapan ABD emperyalistleri, mücadelemizin öncüsü PKK'yi tutarlı ve kararlı anti-emperyalist konumundan vazgeçirmek ve boyun eğdirmek için görülmemiş bir dayatmada bulunuyor. Bunu yaparken mücadelemizin üzerine iflah olmaz işbirlikçi KDP'yi sürme planları geliştiriyor. İşbirlikçileri öne çıkararak devrimci direnişleri boğma yönteminin, ABD emperyalistlerinin öteden beri dünyanın pek çok alanında başvurduğu klasik politikası olduğu biliniyor. Şimdi bu politikanın bir gereği olarak Kürt işbirlikçiliği öne çıkarılarak bağımsızlıkçı direniş mücadelemiz tasfiye edilmek isteniyor.

ABD emperyalistlerinin Kürt işbirlikçilerini ayakta tutmak ve yaşatmak için nasıl çaba sarfettiği gözler önündedir. Güney Kürdistan'da işbirlikçilerin tam da sıfırı tükettiği noktada müdahalede bulunması boşuna değildi. O sıradaki birkaç günlük bir gecikmenin bile, o güçlerin bir daha belini doğrultamayacak bir konuma düşmelerine yol açacağı ortadaydı. Kürt işbirlikçilerine böylesine kritik bir anda el atıp onları ayakta tutan emperyalistler, bunları palazlandırıp Kürdistan Devrimi'nin üzerine sürmenin hesaplarını yapmaktaydı.

Kürt işbirlikçiliğinin iflah olmaz temsilcisi KDP ise, emperyalistler ve TC sömürgecileriyle işbirliğinde gerçekte hiçbir sınır ve kural tanımayacak bir durumdadır. Faşist TC ordu sürülerinin önüne verip ARGK gerillalarına karşı operasyonlar düzenlemekten tutalım gerilla üs ve yerleşim alanlarını ihbar etmeye kadar, en kötü biçimde kullanılmaktadır. Bağımsız düşünmeyi, bağımsız bir teori ve pratiği ve kendi öz gücüne güvenerek ve dayanarak ayakta durma ve mücadele etmeyi hiçbir zaman akıl ve hafızalarına sığdıramayan reformistlerin, Fransa, İsveç gibi Avrupa ülkelerinde geliştirdikleri "PKK'nin iki aylık ömrü kaldı, PKK ABD'yi, KDP'yi karşısına almakla hata etti" tarzındaki propagandalarına bakılırsa, Kürt işbirlikçileri Kürdistan Devrimi'ne karşı bu milislik rollerini önümüzdeki süreçte daha da geliştirecektir. Oysa ulusal kurtuluş mücadelemizin öncüsü PKK'nin, KDP ve benzer güçlerin bu olumsuz ve onursuz konuma düşüp düşmanın elinde böylesine basit bir maşa durumuna düşmemeleri için son derece olgun ve sorumlu davrandığını herkes bilmektedir. Bu güçlerin tüm olumsuzluklarına rağmen yoğun çaba sarfetmiştir.

Ancak KDP, halkımızın çıkarına olan bu doğru yaklaşımlara karşılık verme yeteneği gösterememiş, kendi aşiretsel-sınıfsal konumuna denk düşen işbirlikçiliği ABD emperyalistlerinin günlük talimatlarıyla hareket edecek kadar ilerletmiştir. ABD emperyalistleri görünüşte Kürdistan halkının iyiliği ve Kürt sorununun çözümü için, ama esasta kendi emperyalist çıkarlarını bölgede kalıcı kılmak amacıyla uygulamak istediği politikalarını hayata geçirmede KDP vb. işbirlikçileri basit birer araç durumuna getirmiştir. Son günlerde Zaxo ve Duhok gibi yerlerde yaptırılan "ABD güçleri Kürdistan'dan çekilmesin" gösterileri, ABD'nin bunları nasıl kullandığının somut bir göstergesidir. Zaten uzun süre çekilmeye niyeti olmayan ABD, böylece "işte halk benim gitmemi istemiyor" tarzında dünyayı aldatmaya çalışacak, sözümona halk istediği için kalmış olacaktır. Ne yazık ki, ABD emperyalistlerini bir kurtarıcı olarak gören ve halkımıza da böyle sunmak isteyen sadece KDP değildir. ABD emperyalistinin yardımı ve müdahalesiyle PKK önderliğindeki gerilla mücadelesinin tasfiyesine umut bağlayan reformistler takımı da bu konuda KDP'den pek de geri kalmamaktadır.

Diğer yandan TC sömürgecilerinin de aynı amaca yönelik faaliyetlerinin bu süreçte yoğunlaştığı gözler önündedir. Özal ANAP kliğinin ortaya atmış olduğu birtakım sahte hak tanıma lafları, yine Özal'ın gerilla savaşının yumuşatılması karşısında PKK'ye legal ortamın açılabileceği yolundaki mesajları tümüyle PKK-ERNK-ARGK önderlikli bağımsızlıkçı direnişin tasfiyesine yönelik manevralardır.

Ayrıca Ortadoğu bölgesi ve dolaylarında mekik dokuyan ABD dışişleri bakan ve üst düzey görevlileri ve CIA kurmaylarının faaliyetlerinin ağırlıklı bir kesiminin Kürdistan Devrimi'nin etrafındaki kuşatmayı pekiştirmeye yönelik olduğu da bir sır değildir.

Emperyalist, sömürgeci, yerli işbirlikçi güçlerin PKK'ye boyun eğdirmek ve PKK önderliğindeki gerilla mücadelesini tasfiye etmek amacıyla hummalı bir faaliyet içine girdikleri bir dönemde Mehmet Şener (Ahmet) ve Cangir Hazır (Baran) adlı iki unsurun savaş ve mücadele saflarından kaçarak KDP'ye sığınması olayı da, kuşatmayı içten de tamamlayarak sonuca ulaştırma planının bir parçasıdır. Nitekim bu iki kaçkın da ARGK kampları ile bildikleri silahların yerlerini düşmana bildirerek TC sömürgecileri ve ABD emperyalistlerinin hizmetinde olduklarını ve bağımsızlıkçı direnişimizi imha etme planının bir parçası olarak sahneye sürüldüklerini kanıtlamışlardır.

1983–84'lerde, 12 Eylül faşizminden kaçarak Avrupa'ya yığılan Kürt ve Türk sol hareketlerine emperyalistlerin dayattıkları boyun eğdirme ve devrimci özünden boşaltarak yozlaştırma politikasına karşı direnerek savaşan PKK'ye karşı, Haçlı orduları seferber edildiğinde de benzer biçimde provokatörler sahneye sürülmüştü. Ki emperyalistler Almanya'da açmış bulundukları davada PKK'den hala bu yavrularının hesabını sormak istemektedir. Yine 87–88'lerde bu kez NATO karargahlarında geliştirilen planlar gereği mücadelemiz dört bir yandan kuşatılarak teslim alınmak istendiğinde de bu tür piyonlar boy göstermişti. Fakat bütün bunlar altedilerek mücadelemiz bugünkü boyutlara ulaştı. Bugün izlenen taktik de aynıdır ama bu, öncelleri kadar bile başarı şansı olmayan bir ölü doğumdur.

Ortadoğu bölgesinde kendi düzenini oturtmak amacıyla çullanmış bulunan emperyalistlerin saldırıları günümüzde PKK'nin ve öncülük ettiği Kürdistan Devrimi'nin üzerinde yoğunlaşmış bulunsa da, çok iyi bilinmelidir ki, bu sadece PKK ve Kürdistan halkına yönelik bir tehlike değildir. Bütün bölge halklarının geleceklerini karartmaya yönelik bir tehlikedir. Bu açıdan bölgede anti-emperyalist ve devrimci geçinen güçlerin, PKK'nin bugün vermiş olduğu anti-emperyalist mücadelenin anlamını iyi kavramaları gerekmektedir. Ortada çok büyük anlamı olan bir anti-emperyalist mücadele var. Özellikle Türkiye'deki güçleri, bugüne kadar bir türlü kavramadığı ve yerine getirmediği görevlerini artık kavramalı ve gereğini yapmalıdır. Sorun salt PKK'nin sorunu değil, Kürdistan ve Türkiye devrimlerini kurtarma sorunudur.

ABD emperyalistlerinin Kürt işbirlikçileri ve TC sömürgecileriyle ittifak içinde geliştirdiği Kürdistan'daki bağımsızlıkçı direnişi imha planlarının başarıya ulaşması, Türkiye Devrimi açısından daha az tehlike taşıyan bir durum değildir. Ve anti-emperyalistlik de lafla olmaz, tutarlı bir pratik mücadele gerektirir. Karşı-devrim cephesi bütün güç ve olanaklarına rağmen nasıl en geniş ittifaklar geliştirmeye önem veriyorsa, devrimciler için sorunun çok daha yakıcı bir önem taşıdığı unutulmamalıdır.

Halkımız PKK-ERNK-ARGK önderliğinde emperyalizme karşı sonuna kadar mücadele etmekte kararlıdır. Kürdistan halkının bu onurlu ve tutarlı tavrı ve bu kutsal savaşım, başta Türkiye halkı, devrimci-demokrat ve anti-emperyalist güçleri olmak üzere tüm bölge halklarına, emperyalistlere karşı nasıl davranılması gerektiği konusunda seçkin bir örnek teşkil etmektedir.

Politik tutsaklar içerde, kitleler dışarda açlık grevinde

Bir yıl önce SS Kararnameleri'ni işlevsiz kılan halkın gücü, devlet terörü yasasını da parçalayacaktır!

Açlık grevindeki yurtseverler: Ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelemizi ezmek amacıyla çıkarılan "Terör Yasası"nı reddediyor, SÖMÜRGECİ DEVLET VE YASALARINI TANIMIYORUZ!

Berxwedan Haber Merkezi

21 Mayıs'ta serîhildanlara yeni bir halka daha eklendi. Sömürgeci-faşist rejimin uzun süre devam eden 141, 142, 163. maddeleri ceza kanunundan çıkaracağı, düşünce özgürlüğü getirileceği, demokratikleşmenin sağlanacağı tartışmaları ardından 11 Nisan 1991 günü parlamentoda kabul edilen ve 12 Nisan günü Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren "Terörle Mücadele Yasası" ya da gerçek ve öz tanımıyla devlet terörü yasasına tepkiler giderek büyüyor. Düşünmeyen beyinlere özgürlük, düşünenlere, yüreği, beyni ve bedeni halkın kurtuluşu, bağımsızlık ve özgürlüğü için çalışanlara yasak ve ölüm fermanı demek olan bu yasayı protesto etmek için, cezaevlerindeki politik tutuklularla dışardaki tutuklu aileleri, yakınları ve tüm devrimci, demokratların ve yurtseverlerin başlattığı açlık grevleri sürüyor. Gazetemiz basıma hazırlandığı sırada Amed(Diyarbakır), Bismil, Licê, Farqîn-(Silvan), Êlih(Batman), Pirsûs-(Suruç), Nisêbîn, Meledî(Malatya), Pirrîn(Adıyaman), Riha-(Urfa), Dilûk(Antep), Ceyhan, Adana, Mersin ve İstanbul'da tutuklu yakınlarının başlattıkları açlık grevi devam ediyor, 31 Mayıs günü Mêrdîn ve Dêrika Çiyayê Mazî(Derik)'de başlatılanlar ise polis kordonu ve baskısı altında bulunuyordu. Ayrıca Cizîra Botan'daki tutuklu yakınlarının bina arayışları sürüyordu. Tutuklu aileleri ve yakınlarının başlattıkları açlık grevleri başlangıçta üç gün dönüşümlü ve 12 gün süreli olarak açıklandı. Ancak bu sürenin sonunda da değiştirilmesi veya yürürlükten kaldırılması doğrultusunda herhangi bir gelişmenin olmaması halinde, durumu yeniden gözden geçireceklerini ve gelişmelere göre tavır belirleyeceklerini vurgulayan açlık grevcileri, ne pahasına olursa olsun düşünceye kölelik ve ulusal kurtuluş mücadelesini engellemeye, bastırmaya yönelik bu yasayı da tıpkı SS Kararnameleri gibi mutlaka işlevsiz kılmakta kararlı olduklarını söylediler.

21 Mayıs günü Sağmalcılar, Antep ve Ankara Merkez Kapalı cezaevlerinde politik tutukluların terör yasasını protesto amacıyla başlattıkları açlık grevleri dalga dalga tüm cezaevlerine yayıldı. İlk başlayanların ardından Bayrampaşa, Bartın, Aydın, Nazilli, Çanakkale, Buca, Adana, Diyarbakır, Bursa ve Ceyhan cezaevlerindeki politik tutuklular da, kendilerinin geleceğini de çok yakından ilgilendiren ve uğruna şehitler verdikleri, kan döküp emek harcadıkları tüm kazanımlarını ortadan kaldırmayı ve tek kişilik hücre tipi cezaevlerinde yok oluşa terk etmeyi amaçlayan terör yasasına karşı kitlelerin başlattıkları açlık grevlerini desteklemek amacıyla eyleme girdiler.

Erzincan cezaevinde açlık grevi daha 12 Mayıs'ta başlamıştı. Cezaevi idaresinin politik tutuklulara tek tip elbise dayatması ve zorlu direnişlerle kazanılan tüm haklarını gaspa yönelmesi üzerine başlayan açlık grevi sürüyor. Haklarını elde edinceye kadar direnişte kararlı olduklarını belirten tutsakların sağlık durumları giderek ciddileşiyor. Ancak şu aşamada cezaevinden sağlıklı haber almakta güçlük çekiliyor.

Direnişle gelen özgürlük

Wan: 10 Mayıs gecesi ARGK gerillalarının şehir merkezindeki Wan Orduevi'ne yönelik roketli saldırısının hemen arkasından sömürgeci güçlerin yaygın bir tutuklama kampanyasına girişmesi, çok sayıda insanı hiç bir gerekçe göstermeden gözaltına alması ve "Anti-Terör Yasası"nı protesto amacıyla 20'yi aşkın yurtseverin SP binasında başlattığı açlık grevi 29 Mayıs günü sona erdi.

Başlangıçta açlık grevcilerini tehdit eden, baskı altında tutan ve hatta içlerinden 7 yurtseveri de gözaltına alan sömürgeci polis güçleri, sonunda kitlelerin taleplerini yerine getirmek zorunda kaldı. Daha önce gözaltına alınanlardan 2 yurtsever dışında geri kalanın hepsi serbest bırakıldı.

Açlık grevi sırasında eyleme katılanların sayısı sürekli arttı, daha çok sayıda yurtseverin katılımının sağlanabilmesi için eylem dönüşümlü olarak gerçekleştirildi. İçlerinde kadın, yaşlı, genç her kesimden insanın bulunduğu eylemcilerin moralleri, baştan sona kadar yüksekti. Yüzlerce ziyaretçi dayanışma amacıyla açlık grevlerinin yanına gitti, hep birlikte ulusal kurtuluşçu türküler söylendi, halaylar çekildi. Gözaltına alınanların serbest bırakılmasıyla eyleme son veren yurtseverler, haksızlığa karşı mücadele edilmeden zaferin kazanılamayacağını bir kez daha gördüklerini ve sonuna kadar direnmeye kararlı olduklarını söylüyorlar.

Amed: 23 Mayıs günü 48 kişiyle HEP binasında başlayan açlık grevi büyük bir coşku ve kararlılıkla devam ediyor. Eylemin 3. günü 60'a çıkan eylemci sayısı, 9. gününde 104'e ulaştı. Günlük ziyaretçi sayısının 2.000'i düşmediğini, toplumun her kesiminden büyük bir ilgi ve dayanışma gördüklerini söyleyen açlık grevcileri arasında kadın, çocuk, yaşlı, genç her yaş ve cinsten insanı bulabilmek mümkün. Barolar, Mühendis Odaları, sendikalar vb. demokratik kitle örgütlerinin temsilcileri açlık grevcilerini

DİRENEN HALKIMIZ KAZANACAKTIR!

Kamuoyunda "anti-terör" yasası olarak bilinen 3713 sayılı yasanın yürürlüğe konuluşu ardından, bu yasanın ne anlama geldiği bütün açıklığıyla görüldü. Yasa, sadece devrime yöneltilmiş bir şiddet değil, bütün demokratik ve insani haklara yöneltilmiş açık ve fütursuz bir saldırı idi. Nitekim, bu yasaya yönelik tepkiler daha ilk günden ve oldukça geniş çaplı oldu. Ama, en kararlı ve aktif karşı koyuş yine kitlesel eylemliliklerle başladı ve yaygınlık kazandı. Wan, Amed(Diyarbakır), Bismil, Farqîn(Silvan), Nisêbîn(Nusaybin), Riha(Urfa), Wêranşar, Pirsûs-(Suruç), Cizîra Botan(Cizre), Derîka Çiyayê Mazî(Derik), Pirrîn(Adıyaman), Sêrt(Siirt), Dilûk(Antep), Adana, Mersin, İstanbul, Êlih(Batman) ve Mêrdîn'de binlerce insan sömürgeci devlet terörünün adı olan "anti-terör" yasasını açlık grevleriyle cevapladı. Ankara Kapalı, Sağmalcılar, Nazilli, Aydın, İzmir-Buca, Adana, Bartın, Bursa, Antep, Çanakkale, Diyarbakır, Ceyhan cezaevlerinde devrimci tutsaklar açlık grevinde. Yani, sömürgeci Türk devleti bir kez daha cezaevlerinin ve kitlelerin tavizsiz kararlı direnişini, etle-tırnak gibi bütünlüklü mücadelesini karşısında buldu. İçinden geçtiğimiz dönem dikkate alındığında, verilen bu cevap çok anlamlıdır ve tarihi açıdan büyük değere sahiptir. Bu noktayı özellikle vurgulayarak, açlık grevindeki devrimci tutsakları ve eylemi kitleselleştiren dışardaki açlık grevcilerini ve bu mücadeleye katkıda bulunan tüm devrimci, yurtsever ve demokratları devrimci coşkumuzla selamlıyor, başarılar diliyoruz.

Bilindiği gibi, "anti-terör" yasası şartlı salıverme uygulamasıyla birlikte yürürlüğe konuldu. Bunda amaç, kamuoyunu yanıltmak, ama esas olarak da hem cezaevi direnişlerini içerden hançerlemek ve hem de devrimi tasfiye planını en sinsi biçimde hayata geçirmekti. Ancak, karşı-devrimin bu taktiğinin asla tutmayacağı da bir gerçekti. Yaşanan direnişler, elde edilen kazanımlar ve deneyimler, artık bütün halkı olgunlaştırmıştır. Gelinen bu noktadan sonra, kanla, emekle, direnişle elde edilen kazanımların düşmanın basit ayak oyunlarına terkedilmesine, mevzilerin düşmana kaptırılmasına olanak yoktur. Nitekim, dağlarımızda, zindanlarda ve halkımızın serîhildanlarıyla yükseltilen direnişler bu gerçeği anlatmaktadır. Şu an "anti-terör" yasasına karşı geliştirilen eylemliliği de böyle anlıyoruz ve serîhildanların yeni bir halkası olarak değerlendirilmesi gerektiğine inanıyoruz. Gerçekten de bu, yeni bir kitlesel atak, halkın devrimci iradesinin örgütlü bir karşı koyuşudur. Yaygın kitlesel açlık grevlerinin serîhildan olarak adlandırılması en gerçekçi değerlendirme olacaktır.

Kitlesel açlık grevleri dünya ulusal kurtuluş devrimi pratiklerinde fazlaca yaşanan bir eylem biçimi değildir. Denilebilir ki, bu tarz bir mücadele yönteminin en yaygın biçimiyle direnişi ülkemiz özgülünde yaşanıyor. Bu, ölümde yaşamı yaratan, onurlu bir yaşam için ölümü hor gören mücadele geleneğimizin kitleselleşmesidir. Mazlumların, Hayrilerin, Kemallerin yükselttiği bayrağın kitleler tarafından taşınmasıdır. Bu, gerillanın halk tarafından eylemlilik kucaklanmasıdır.

Düşman şimdi bütün dikkatini gerilla ordumuzun tasfiyesine yöneltmiş durumda. Çünkü, Kürdistan'da gerillanın Kürdistan'da yaşam demek, onur demek, kurtuluş ve özgürlük demek olduğunu o da biliyor. Ama, gerillaya yönelik saldırıların başarısı için kamuoyundaki en küçük demokratik sesi bile boğmak, halkı sindirmek ve nefes alamaz hale getirmek, zindan direnişini ezmek, kısacası dağ, zindan ve halk direnişini birbirinden tecrit etmek zorunda olduğunu da görüyor. "Anti-terör" yasası açık ki bu amaca yöneliktir.

Sizler, geliştirdiğiniz açlık grevleriyle ve geliştireceğiniz diğer eylemlilik biçimleriyle buna en güzel cevabı verdiniz ve vereceksiniz.

1982'de **Mazlum DOĞAN** yoldaşın eylemiyle bir meşale yakılmıştı. Zindanda yakılan bu meşaleyi gerilla dağlarda yükseltti; bu meşale Kürdistan'ı aydınlattı. **Zekiye Alkanların, Şemsettin Çiftçilerin, Rukiye Bozkurtların** ve daha nice serîhildan şehitlerinin kanlarıyla kitlesel bir ateş haline, bir devrim yangını haline geldi. Düşman şimdi Kürdistan devriminin bu ateşi karşısında telaşlıdır ve yangından mal kaçırmaya çalışmaktadır. "Anti-terör" yasası düşmanın bu telaşını ve korkusunu ele veren en açık ve en son örnektir. O halde, bize düşen de onun korkusunu daha da büyütmek olacaktır. Serîhildanı kitlesel gösterilerle, kitlesel açlık grevleriyle ve diğer yöntemlerle süreklileştirmemiz, dağ-zindan ve halk direnişinin tek bir yüreğin atışı olduğunu her fırsatta ve her biçimde ortaya koymamız bu açıdan çok önemlidir.

Artık şunu övünçle söyleyebiliriz: Kürdistan bir direniş kalesidir ve her Kürdistanlı bu kalenin bir savaşçısıdır.

Parti Önderliğimiz ve Partimiz adına sizleri bir kez daha selamlıyor ve zafer daima direnenlerin olacaktır diyoruz.

- **Yaşasın serîhildanlarımız!**
- **Yaşasın zindan direnişimiz!**
- **Yaşasın gerilla savaşımız!**
- **Yaşasın PKK!**
- **Yaşasın Başkan APO!**

PKK-Avrupa Temsilciliği / 31 Mayıs 1991

ziyaret ederek gruplar halinde birer gün eyleme katılıyorlar. İşçiler ve Sağlık Sendikası'ndan ise eyleme başından sonuna kadar katılım var.

Açlık grevindeki yurtseverler, bu kez ortaya çıkan iki değişimden söz ediyorlar. **Birincisi:** Daha önceleri eylemi ilk başlatan cezaevlerindeki politik tutuklular olurdu, dışarıdaki yakınları ise bunları desteklemek amacıyla eyleme katılırdı. Bu kez tersi oldu. Açlık grevleri dışarıda başladı, içerdekiler ise dayanışma amacıyla açlık grevine gittiler.

İkincisi: Önceden böylesi eylemlere genellikle tutuklu aileleri ve yakınları katılırlardı. Fakat bu sefer, toplumun her kesiminden büyük bir ilgi ve dayanışma var. Tutuklu aileleri ve yakınları azınlıkta kalıyorlar. Günlük yaşamı disipline eden eylemciler, programlarına eğitimi de almışlar. Protesto seslerini yükselttikleri "Anti-Terör Yasası"nın halkın çıkarları, bağımsızlık, özgürlük ve demokrasi mücadelesi açısından anlamı ve uygulamadaki biçimlerine ilişkin eğitim çalışmaları yapıyor, skeçler oynuyorlar. Sadece kendileri bilinçlenmiyor, ayrıca çeşitli etkinliklerle ziyarete gelen binlerce yurtsevere de skeçler, tartışmalar yoluyla bunu aktarıyorlar. Sazlar çalınıyor, türküler söyleniyor, hep birlikte halaylar çekiliyor ve tabii ulusal kurtuluş mücadelesini destekleyen, sömürgeciliği lanetleyen sloganlar eksik olmuyor dillerinden.

Bu arada açlık grevcilerini en çok etkileyen ve coşturan şeylerin başında PKK, ERNK ve ARGK birimlerinden gönderilen mesajlar geliyor. PKK Avrupa Temsilciliği ve ERNK Avrupa Örgütü adına gönderilen dayanışma mesajlarının dakikalarca alkışlandığını ve sloganlarla karşılandığını söyleyen bir açlık grevi direnişçisi, yerel ARGK ve ERNK birimlerinden de ilk kez çok sayıda mesaj aldıklarını ve hem çok duygulandıklarını hem de coşku, azim ve kararlılıklarının pekiştiğini anlatıyordu. Aynı eylemci; *"Eylemimizin amacı bellidir. Terör yasasının kaldırılmasını istiyoruz. Bu açlık greviyle bu yasayı boşa çıkarmayı hedefliyorduk. Buna belli oranda ulaştık sayılır. Tek başına bu eylemimiz bile, bu çağdışı yasanın delinmesi demektir. Daha önce tespit ettiğimiz süre dolduktan sonra yeniden durum değerlendirmesi yaparak devam edip etmemeye karar vereceğiz. Ancak o zamana kadar Avrupa'da bulunan Kürt yurtseverlerinin ve yabancı kamuoyunun da haklı mücadelemizi desteklemelerini istiyor ve bekliyoruz"* diyerek, bu alanlarda bulunan kitlelerden beklentilerini de dile getirdi.

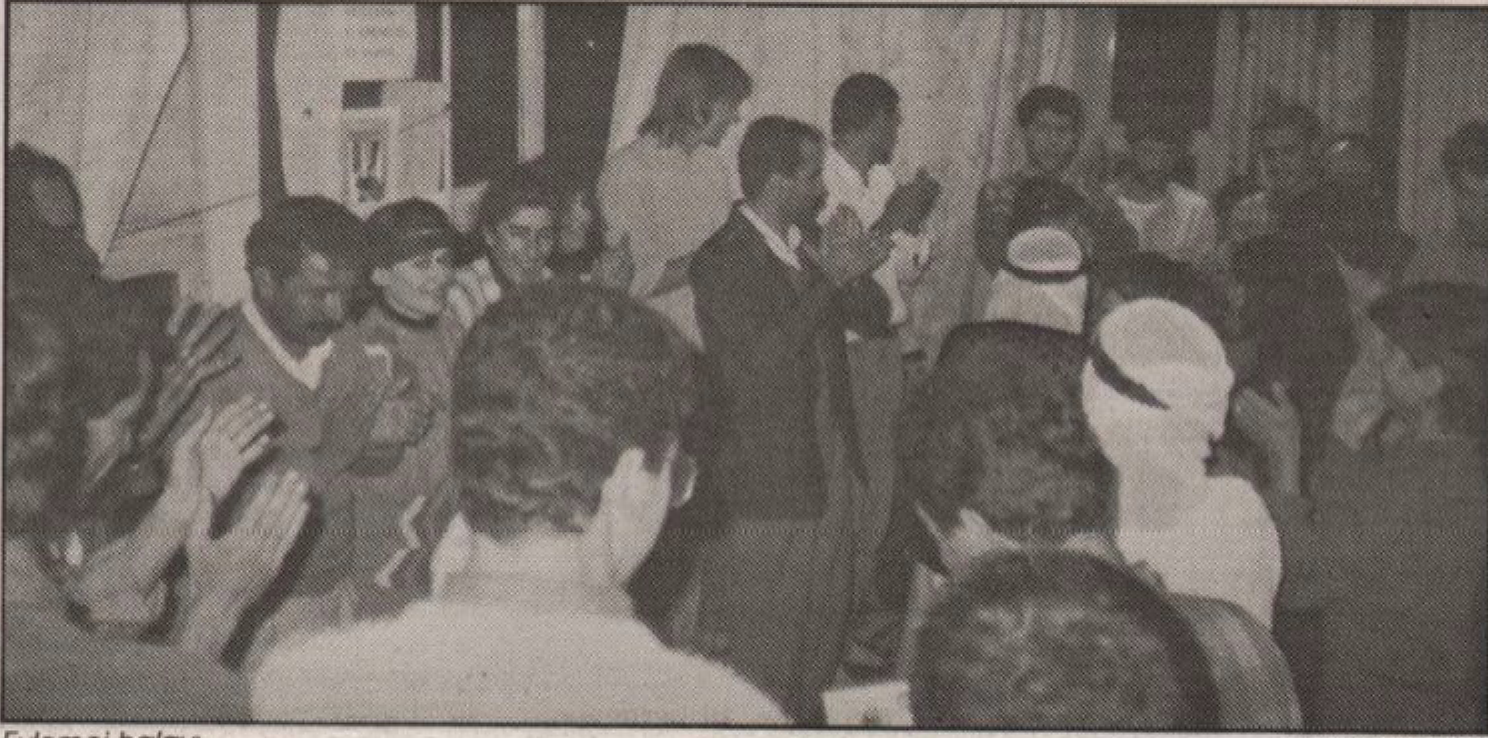
Diyarbakır Kapalı Cezaevi'nde bulunan 14 bayan siyasi tutuklu da, 31 Mayıs günü yaptıkları bir basın açıklamasıyla 2 günlük açlık grevine girdiklerini duyurdular.

30 ya da 31 Mayıs gecesi de açlık grevinde bulunan yurtseverlerle dayanışmak ve "Anti-Terör Yaşası"nı protesto etmek amacıyla Ziraat ve İş Bankası şubeleri bombalandı. Bombalama eylemi sonucunda sömürgecilere ait her iki bankada da büyük maddi hasarın meydana geldiği bildirildi.

Hangisi daha coşkulu?

Farqîn -Licê - Bismil: 1991 Newroz serîhildanlarında "Newroz'u kim daha coşkulu kutluyor?" yarışı vardı değişik kentlerdeki yurtseverler arasında. Salt yarışı canlandırmak için kentler arasında arabaların mekik dokuduklarını anlatıyorlardı muhabirlerimiz. Aynı sosyalist rekabet şimdi de yaşanıyor. Farqîn'de 24, Bismil'de 26 ve Licê'de de hemen hemen aynı günlerde HEP binalarında başlatılan açlık grevleri sürüyor. Son derece canlı, coşkulu ve disiplinli bir hava içinde geçen açlık grevlerinde 31 Mayıs günü aldığımız habere göre toplam 200 dolayında yurtsever vardı.

Özellikle Licê'deki açlık grevinde bulunanların çoğunluğunun kadınlar olduğu, eylemdeki kararlılık ve coşku açısından çevre şehirlerdeki açlık grevleriyle yarışma duygusunun kamçılanmasında da başı Licê'nin çektiğini bildiren muhabirimiz, aslında Bismil ve Farqîn'in de hiç de geri kalır yanlarının olmadığını, kitlelerin ortak mücadele içinde kendi güçlerini daha iyi görebildiklerini ve direnişi paylaştıkça coşku ve kararlılığın daha da pekiştiğini vurguladı. Ayrıca, sayıları hızla artan açlık grevcilerinin bir kısmının, HEP binasının küçük gelmesi nedeniyle bina önündeki açık alanda eylemlerine devam ettiklerini belirtti.

Eylemci halayı — Foto: Berxwedan

"Devlet Terörü Yasası'na Hayır!"

"Anti-Terör Yasası" adıyla piyasaya sürülen, gerçekte ise sömürgeci faşist devlet terörünün yasalaştırılması olan terör yasasına karşı Türkiye ve Kürdistan genelindeki protestolar giderek yaygınlaşıyor. Bu amaçla İstanbul'da açlık grevine başlayan tutuklu aileleri, yakınları ve demokratlar, yaptıkları basın açıklamasında eylemlerinin amacını vurguladıktan sonra şöyle diyorlar:

"Bu yasanın bu kadar rahat bir biçimde yasallaştırılması toplumun baştan çıkarılmasıyla atbaşı giden bir gerçeklik olarak karşımıza çıkıyor. Halkın, birçok acıya katlanarak, Eylül anayasasını, SS kararnamelerini boşa çıkardığı, demokratik haklarını fiili olarak kazandığı ve yasakoyucuların "özgürlüğünü" daralttığı bir zamanda devleti rahatlatma ve halkı daraltma operasyonu olarak ortaya çıkan bu yasaya karşı çıkmamak, insanlığa karşı işlenmiş bir suçtur ve biz bu suça ortak olmak istemediğimiz için bu eyleme başladık. Eylemimizi sürdürüşümüz bu yasayı kabul etmeyişimizin çok açık bir anlatımıdır.

TC bu yasayı pratikte ortaya koymaya başlamıştır. Bunun en son örneği Kadıköy'de iki devrimcinin katledilmesidir. Bu yasa parça parça uygulanmaya başlandığı bir noktada, bu yasanın işlevsiz bırakılması için toplumsal dinamiklerde işlemeye başlamış ve eylemler kendilerini yaygınlaştırmaya başlamıştır. Kürdistan'daki özgürlük hareketinin nefes borularını tıkamak ve boğmak, Türkiye'deki sınıf mücadelesinin dinamiklerini ortadan kaldırmak için çıkarılan bu yasaya karşı, açlık grevleri biçiminde bir başkaldırı ortaya çıkmış ve toplumu hareketlendirmeye başlamıştır. Diyarbakır, Batman, Nusaybin, Cizre, Bismil, Van, Antep, Urfa, Adana, Ceyhan, Mersin, İdil, İstanbul ve daha başka yerlerde eylemler kitleselleşerek yayılmaya başlamıştır.

Eylemlerin yaygınlaştığı ve yoğunlaştığı bir dönemde, devlet toplumun hareketlenmeye ve **Devlet Terörü Yasası**'nın fiili olarak işlemez kılındığı bir noktada devletin terörü de ortaya çıkmaya başlamıştır. Nitekim, çağla ve mantıkla çelişen bir yasayı Sağmalcılar Cezaevi önünde açlık grevi yaparak protesto etmek isteyen ÖZ-DER üyesi tutuklu aileleri, devletin yasallaştırdığı terörle karşılaşmış ve zor kullanılarak 10 tutuklu ailesi sürüklenerek gözaltına alınmışlardır. Gözaltına alınan ailelerden 6'sı bırakılmış 4'ü tutuklanmıştır. Bu, devletin bu yasayı uygulamada kararlılığını gösterirken, eylemlerimizin biçimi ve yaygınlığı bizlerin bu yasayı boşa çıkarmadaki kararlılığımızdır. Tutuklu ailelerin gözaltına alınmasını şiddetle protesto ediyoruz.

Ve diyoruz ki;

Bu yasa ortadan kaldırılmalı ve geri çekilmelidir!

Halka karşı şiddet uygulayanlar mutlaka cezalandırılmalıdır!

Siyasi tutsakların hakları geri iade edilmeli ve zindanlar boşaltılmalıdır!

Yasadışı bir biçimde yasallaştırılan bu yasa ve bu yasanın ortaya çıkardığı şiddet bizi haklı ve onurlu mücadelemizden alıkoyamaz, koyamayacaktır!

Bu sorun sadece biz tutuklu ailelerinin sorunu değildir. Sorun hepimizin, yani tüm toplumun sorunudur. Öyleyse karşı koyuşun onuru hepimizin olmalıdır!

Bu yasanın boşa çıkarılması için tüm demokratik kurum ve kuruluşların eylemimize güç katmasını ve bizimle birlikte olmasını istiyoruz!"

Açlık grevinde bulunan tüm yurtseverler!

Hepinizi yürekten selamlıyor, "Anti-Terör Yasası"yla yasallaştırılan devlet terörüne karşı başlattığınız açlık grevini sonuna kadar destekliyoruz.

Bağımsızlık, özgürlük ve demokrasi için verdiğimiz savaş bizde ulusal birlik, onur ve bilinci yarattı, geliştirdi. Acıda, sevinçte ortak olmayı ortak davamız, geleceğimiz ve vatanımız uğruna ortak savaşmayı öğretti. Acılarımızı, isteklerimizi ve çabalarımızı birleştirdikçe daha da güçlendiğimizi, kazandığımızı gördük. Ama ulus olarak bu duruma gelebilmemiz için halkımızın çok değerli evlatları kendi canlarını ortaya koydular. **Mazlumlar, Mahsumlar** ve diğer kahramanlar bunun için savaştı, bunun için şehit düştü. Dağlardaki savaş, zindanlardaki direniş biraz da bizim bu duruma gelebilmemiz, ulusal onurumuza, haklarımıza ve vatanımıza sahip çıkmamız içindi. Onlar, direnerek, kahramanca savaşarak bunu yarattılar.

İnanıyoruz ki, savaşımızın bundan sonraki aşamasında da **Başkan APO** komutasında PKK-ERNK-ARGK önderliğindeki ulusal birliğimiz daha da güçlenecek, öncümüzün etrafında daha güçlü kenetlenecek ve mücadelemizi hep birlikte zafere ulaştırarak ülkemizi ve kendimizi yeniden yaratacağız. Şimdiye kadar çekilen acıların, işkencelerin, dökülen kanların intikamını almanın başka yolu da yoktur.

Yıllardır bir yandan zindanlardaki devrimci tutsakların direnişleri, diğer yandan onlara sahip çıkan ailelerin kararlı tutumları ve direnişleriyle elde edilen tüm kazanımlarını bir çırpıda yok etmeyi, ülkemizde yürütülen ve hiçbir kurala sığmayan insanlıkdışı özel savaşı takviye etmeyi ve giderek Türkiye'ye de taşırmayı amaçlayan faşist "Anti-Terör Yasası"na karşı aldığınız bilinçli yurtsever tavrı saygıyla selamlıyor, hepinize yüksek başarılar diliyoruz.

ERNK Avrupa Örgütü
25 Mayıs 1991

Açlık grevcilerine polis saldırdı:

1 yaralı, çok sayıda gözaltı

Mêrdîn-Dêrika Çiyayê Mazî: 31 Mayıs günü öğleden sonra saat 14.00'de HEP binalarında açlık grevine başlamak isteyen yurtseverlere sömürgeci güçler saldırdı. Mêrdîn'de açlık grevi 60 kişiyle başladıktan sonra, Kosar(Kızıltepe), Şemrex(Mazıdağı) ve Dêrika Çiyayê Mazî(Derik)'den hem dayanışma ve hem de eyleme katılmak amacıyla çok sayıda yurtseverin HEP binası önünde toplanması üzerine, kitlelere saldıran faşist polis ve çevik kuvvet birlikleri 1 yurtseveri yaraladı, 10 yurtseveri de gözaltına aldı. ·Yaralanan **Nurettin Aydın** adlı öğretmen acilen Mardin Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı. Ancak durumunun ağır olması nedeniyle Diyarbakır Tıp Fakültesi Hastanesi Acil Servisi'ne sevkedilerek burada tedavi altına alındı. Açlık grevinde olup da gözaltına alınan yurtseverler şunlar: **Murat Mungan, Faysal Aydın, Vedat Akgün** ve **Haluk Olgaç.** Ayrıca dayanışma amacıyla Kosar'dan gelen 6 yurtseverin daha gözaltına alındığı bildirildi. Ancak bunların isimleri tespit edilemedi. Gözaltına alınan yurtseverler, halen Mardin Tugayı'nda işkencede bulunuyor.

Görgü tanıklarının anlatımına göre, özellikle çevre ilçelerden katılım ve dayanışma için gelenlerin sayısının çok yüksek olduğunu gören polis ve çevik kuvvet birlikleri, HEP binasının kapısını tutarak giriş çıkışı engellediler. Bu arada hem içeridekilere ve hem de dışarıda bulunan yurtseverlere karşı saldırıya geçtiler. Amaç, Mêrdîn şehir merkezinde ilk kez yaşanan böylesi bir gelişmeyi engellemek ve açlık grevcilerini, baskı, saldırı ve gözaltına alma uygulamalarıyla bu girişimlerinden caydırmaktı. Bu nedenle, ellerine geçirdikleri yurtseverleri vahşice dövdüler, bir kısmını da anında gözaltına aldılar. Açlık grevine bağlı olayların gelişmesi üzerine sömürgeci güçler, HEP binası çevresindeki ablukayı sıkılaştırmakla kalmayıp Mêrdîn'e giriş çıkışları da yasakladılar.

Aynı gün aynı saatlerde benzer bir uygulamaya tanık olunan Dêrika Çiyayê Mazî'de de polisin vahşice yurtseverlerin üzerine saldırıya geçtiği, bazılarını yaraladığı ve 4 ya da 5 yurtseveri de gözaltına aldığı öğrenildi. İçinde tuvalet ve suyun bulunmadığı HEP binası kapısına adeta karakol kuran özel timler ve çevik kuvvet birlikleri, binada bulunan ve aralarında çok sayıda kadın ve çocuğun da bulunduğu açlık grevcilerini ölüme terk ettiler.

Ancak sömürgeci-faşist güçlerin tüm saldırı ve provokasyonlarına rağmen, her iki yerde de açlık grevleri devam ediyor.

Politik mücadele deneyimi ağır basıyor

Nisêbîn: Kitlesel eylemlilik ko-

nusunda bir hayli deneyimli olan Nisêbîn halkı, bu eyleme de 28 Mayıs'ta başladı. Eylemin süresiz olmasını dikkate alarak, yüzlerce yurtsever katılmak istemesine rağmen, sayıyı 40'la sınırlamış durumdalar. Ama bu, coşkularından ve kazanma kararlılıklarından hiç bir şey eksiltmiyor. Son dönemlerde Nisêbîn şehir merkezi ve köylerinde yoğunlaşan gözaltına alma ve tutuklamalar karşısında sömürgeciliğe karşı öfke ve kinleri daha da bilenmiş olan kitleler, açlık grevine doğrudan katılmasalar bile, her gün ziyarete gidiyorlar. Günlük ziyaretçi sayısı kesin olarak bilinemiyor, ama yüzlerle ifade ediliyor.

Elih: 26 Mayıs günü 60 kişiyle başlayan açlık grevi büyük bir kararlılık ve coşkuyla devam ediyor. Eyleme işçilerden, öğrencilerden ve demokratik kitle örgütlerinden büyük destek var. Ayrıca, 21-28 Mayıs günleri arasında Kürdistan'da incelemelerde bulunan F. Almanya Parlamenterler heyeti de, Elih'teki açlık grevcilerini ziyaret etti. Bu kadar baskı altında ve açlık grevinde olmalarına rağmen, yurtseverlerin nasıl bu kadar coşkulu ve adeta bayram havasında olmalarını başlangıçta pek anlayamadıklarını belirten heyettekiler, daha sonra Kürdistan halkının ruh halini daha iyi kavradıklarını ve kaybedecek hiçbir şeyi kalmayan, ama mücadeleyle kazanacakları bir vatanları ve özgürlükleri olan insanların duygularının daha farklı olamayacağını anladıklarını ifade ediyorlar.

dürülen eylem, çevrede büyük etki yaratıyor. Uzun bir süredir kitlesel eylemlerin yaşanmamış olması Riha ve çevre ilçelerdeki halkı da derinden etkiliyor. Her gün yüzlerce kişi eylemcilerin ziyaretine gidiyor ve çeşitli ihtiyaçlarını temin ediyor.

Aynı gün Pirsûs'ta da 16 kişiyle başlayan açlık grevi, yeni yeni katılımlarla devam ediyor.

Böylece açlık grevleri, sömürgeci-faşist rejime karşı ulusal kurtuluş mücadelesinin, farklı biçimlerde de olsa daha geniş kitlelere taşırılmasının ve halkın siyasal mücadelesinin gelişmesinin bir aracı oluyor.

Dilûk-Pirrîn: 21 Mayıs'ta 34 kişiyle Dilûk (Antep)'ta, 30 Mayıs günü 14 kişiyle Pirrîn (Adıyaman)'de başlayan açlık grevlerine ilgi büyük. Her gün yeni katılımlar oluyor. Her iki yerde de eyleme katılanlar arasında kadınlar, öğrenciler ve yaşlılar da var. Dilûk'taki açlık grevinde "Anti-Terör Yasası"nı protesto etmenin dışında özgül telepler de var. Malatya Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde yargılanan 6 HEP İl Yönetim Kurulu üyesinin de serbest bırakılmasını istiyorlar. Ağır tutukluluk koşullarında bulundukları ve işkence gördükleri söylenen ve serbest bırakılmaları da amaçlanan 6 HEP İl Yönetim Kurulu üyesi şunlar: Cem Yeniay, Şadiye Manap, Aziz Karakaya, Seydi Demir (Nizip HEP İlçe Başkanı) ve kimliklerini tespit edemediğimiz 2 öğretmen.

Dilûk ve Pirrîn'de açlık grevcileri yalnız bırakılmıyor, yoğun

Yediden yetmişe zafer kararlılığı Foto: Berxwedan

lerini, ama Kürdistanlı kitlelerin kendilerini hiç yalnız bırakmadığını, morallerinin çok yüksek olduğunu, marşlar, türküler söyleyip halaylar çektiklerini ve son gelişmeleri değerlendiren tartışmalar yaptıklarını söylüyorlar.

Mersin'deki açlık grevi ise son derece canlı ve coşkulu geçiyor. Öyle ki, aldıkları karara göre üç günde bir eylemdeki grupların değişmesi gerekirken, bir başlayan bir daha bırakmak istemiyor. Bu nedenle başından bu yana eyleme katılan çok sayıda yurtsever olduğu, tüm ısrarlara rağmen bırakmadıkları söyleniyor. Tarsus'ta bulunan yurtseverler de Mersin'deki açlık grevini desteklemek için ellerinden geleni yapıyorlar.

sa derhal iptal edilmelidir. Tüm toplumsal alanı cezaevi haline getiren bu yasaya karşı, duyarlı toplum kesimlerini mücadele çağırıyoruz" dediler.

Bu arada HEP, İHD, Tabipler Odası, SBP ve TÜMTİS temsilcileri tarafından oluşturulan bir platform da kamuoyunu yasaya karşı çıkmaya çağırdı. Bu doğrultuda sanatçılar, yazarlar ve insan hakları savunucularının katılımıyla protesto amacıyla bir imza kampanyası başlatıldı. Ayrıca, ortak bir dilekçe hazırlanarak bu TBMM Başkanlığı ve TBMM İnsan Hakları Komisyonu'na gönderilmeye başlandı.

Eylemlerde kadınlar yine etkin ve coşkulu Foto: Berxwedan

Meledî: 26 Mayıs günü 30 kişiyle başlayan açlık grevi devam ediyor. 1990 Ekim-Kasım aylarındaki açlık grevleri dalgasına daha az bir kitleyle katılmış olan Meledî (Malatya) halkı, giderek etrafında örülü çemberi kırmışa benziyor ve bundan sonrası için de umut vaadediyor.

Yıllar sonra kitlesel patlama

Riha: 23 Mayıs günü 110 yurtseverin katılımıyla başlayan açlık grevi, çevre ilçelerden katılımlarla sürüyor. Özellikle Pirsûs(Suruç), Bêrecûk(Birecik), Xelfetî(Halfeti), Cûrne Reş(Hilvan), Wêranşar'dan tutuklu aile ve yakınları ya eyleme doğrudan katılıyor ya da gruplar halinde HEP binasındaki eylemcileri ziyaret ediyor. Yüksek bir moral ve mutlak kazanma azmiyle sür-

bir ziyaretçi akınına uğruyorlar. Moralleri bir hayli yüksek ve kazanacaklarından eminler.

Metropollerde de yurtseverler direnişte

Ceyhan-Adana-Mersin: Adana'da 70, Mersin'de 50 kişiyle 20 Mayıs günü başlayan açlık grevleri devam ediyor. Ceyhan'da ise, 26 Mayıs günü başlatılan açlık grevi, eylemcilerden birçoğunun Ankara'ya gidecek heyet içinde bulunması nedeniyle sona erdi. Heyette olmayanlar ise, Adana'daki açlık grevcilerine katıldılar.

Adana'daki açlık grevcileri, İnsan Hakları Derneği'de olmak üzere burada bulunan demokratik kurum ve kuruluşlardan hiç bir dayanışma işareti görmedik-

İstanbul: 23 Mayıs günü içlerinde kadın, çocuk ve yaşlıların da bulunduğu 30 yurtseverin katılımıyla başlayan açlık grevi sürüyor ve katılımlar giderek artıyor. Ayrıca çok sayıda demokratik kitle örgütü tarafından da destekleniyor. İstanbul İHD üyesi tutuklu aileleri yaptıkları açıklamada, açlık grevini desteklediklerini belirterek şunları söylediler: *"Bu yasanın gerçek amacı açıktır: Zonguldak'tan Botan'a yükselen toplumsal muhalefeti, sınıf hareketini ezmek ve bastırmak. Yıllardır cezaevlerinde yatan insanlarımız bugün Anti-Terör Yasası'na karşı, onurlarını ve siyasi kimliklerini korumak adına açlık grevi başlatmışlardır. Bu mücadelelerinde onları yalnız bırakmayacağız."* Tutuklu aileleri, sonuç olarak *"Tüm cezaevleri boşaltılmalı ve bu ya-*

Kamuoyuna

Anti-Terör Yasası'na hayır! Devlet Terörü Yasası'na hayır! Siyasi tutsaklara özgürlük!

İktidarın insan özgürlüğü karşısında kapıldığı dehşetin itirafı olan Anti-Terör Yasası, devlet terörünün yasal güvencelere kavuşturulmasından başka bir şey değildir. Halkın can pahasına kazandığı demokratik hakların tümü bu "Devlet Terörü"nün yasallaştırılmasıyla gasp edilmek istenmektedir.

12 Nisan'da yayınlanarak yürürlüğe giren, kamuoyunda terörle mücadele kanunu olarak bilinen, tümüyle baskıcı ve faşist maddelerden oluşan, toplumda var olan eşitsizliği fiilen meşrulaştıran, tüm toplumu sindirmek, korkutmak ve yıldırmak amacıyla çıkarılan bu yasa ile devlet herkesi terörist görüyor.

Sözümona 141 ve 142. maddeler kaldırılıyor denilirken, bu yasa ile düşünce yeniden yasaklanıyor, kısaca düşünceyi suç sayan yasalar hiç bir surette kaldırılmıyor, düşünce suç olmaktan çıkarılmıyor. Adını iyi koymak gerekirse, "düşünce suçu" terör suçu kapsamına alınmıştır. Terörle mücadele yasasında, terörün tanımı birinci maddede yapılmıştır. Bu maddeye göre herşey terör kapsamına alınabilir. "Suçu" işleyen kişinin cezalandırılabilmesi için, kişinin bir örgüte üye olması yeterlidir. Örgüt ise bu yasaya göre, iki ayda bir biraraya gelen birden fazla kişinin aynı amaçlar etrafında birleşmesidir. Burada dikkat edilmesi gereken şey, yasal ya da yasadışı ayrımının yapılmamasıdır. Gerçek muhalefet odakları bu kapsam içerisinde terör örgütü olarak gösterilebilir. Demokratik kitle örgütleri, siyasi partiler, sendikalar ve benzeri kuruluşlar terör örgütü sayılabilir. Çünkü, siyasi mücadele bir bütünüyle terör suçu kapsamına alınmıştır. Yasada örgüt kavramı zaten çok geniş tutulmuştur. Buna göre, hatta aile beli bir terör örgütü sayılabilir. Herkesi böyle terörist gören bu anlayışa sessiz kalmak, bu yasayı onaylamaktır. Devlet, terör yasasıyla bir taraftan insan hak ve özgürlüklerini, diğer taraftan her türlü düşünceyi terör suçu kapsamına alarak düşünmeyen bir toplum yaratmak istemekte, toplumu köleleştirmek istemekte, özgürlük için çarpan yürekler, düşünen beyinler, "Özel Hücre Tipi" cezaevleri hazırlanarak fiziki olarak ortadan kaldırılmak istenmektedir. Katliamların sorumluları serbest bırakılırken; devrimci yurtsever tutsaklar içerde tutulmaktadır.

Amaç: Kişiliksiz bir toplum yaratmaktır.

Öyleyse; "Devlet Terörü Yasası'na hayır!", "Siyasi tutsaklara özgürlük" diyoruz.

Biz, tutuklu aileleri olarak, Anti-Terör Yasası tüm baskıcı yönleriyle yürürlükten kaldırılıncaya kadar mücadelemize devam edeceğimizi, çocuklarımızın ve eşlerimizin üzerinde oynanan oyunlara sessiz kalmayacağımızı, yeni katliamlara izin vermeyeceğimizi 24 Mayıs 1991 tarihinde Halkın Emek Partisi Silvan ilçe binasında başlattığımız AÇLIK GREVİMİZLE duyuruyoruz.

Tüm duyarlı yurtseverleri, demokratik kurum ve kuruluşları bize destek olmaya ve bizimle dayanışmaya çağırıyoruz.

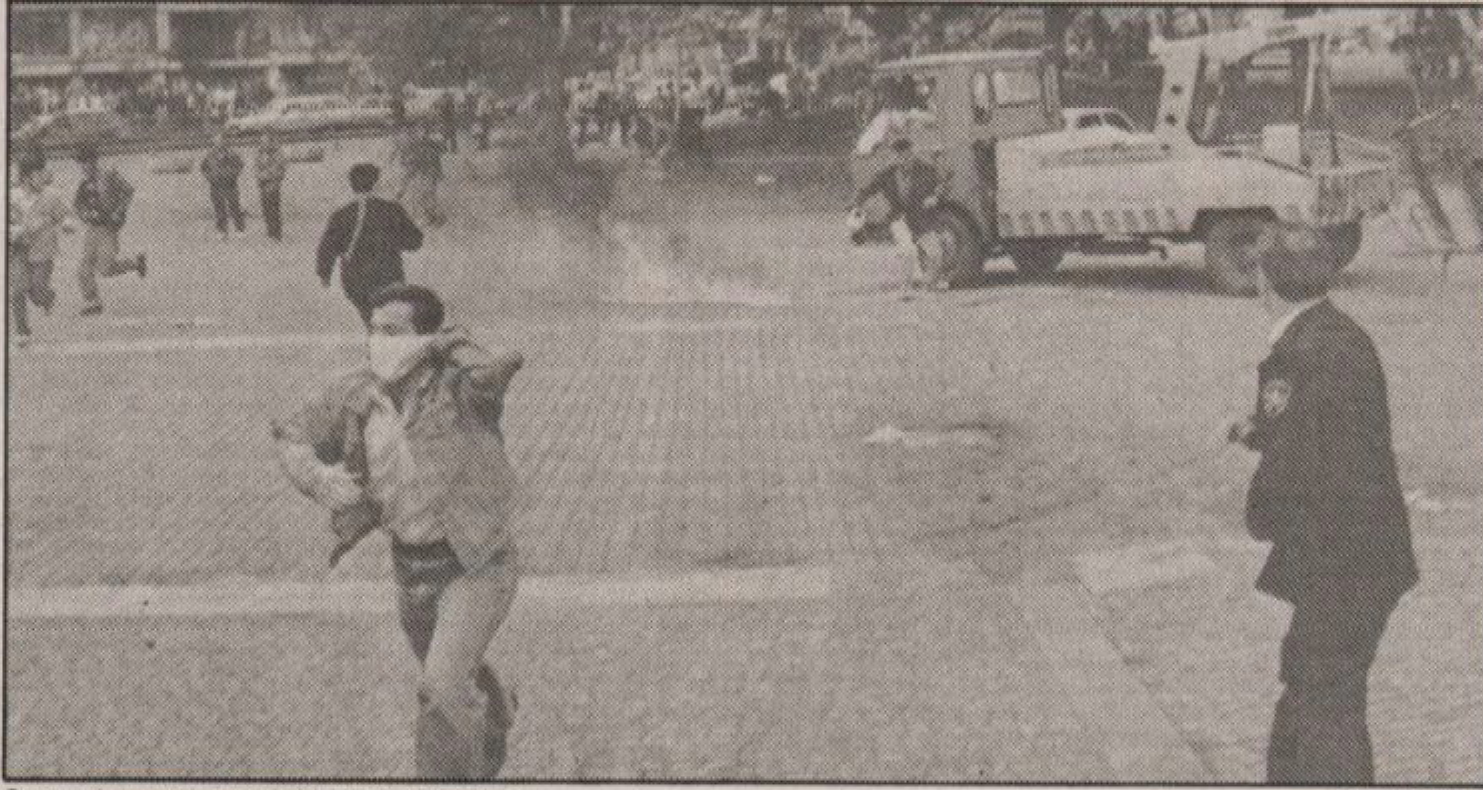
Farqîn'de açlık grevindeki tutuklu aileleri
24 Mayıs 1991

Mayıs ayı şehitleri eylemlerle anıldı

Mayıs adı dendiğinde ilk akla gelen mayıs şehitleridir Kürdistan'da. Büyük enternasyonalist Haki KARER'le başlayan Halil ÇAVGUN, Ferhat KURTAY, Eşref ANYIK, Necmi ÖNER, Mahmut ZENGİN'le devam eden ve günümüze kadar gelen Mayıs Ayı Şehitler Kervanı Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin başlatılması, geliştirilmesi ve bugünkü düzeye ulaştırılmasında büyük rol oynadı, tüm diğer devrim şehitlerimiz gibi.

Yoğunlaşan gerilla eylemleri ve halk ayaklanmalarının da etkisiyle bu yıl Mayıs Ayı Şehitleri, Kürdistan ve Türkiye metropollerinde büyük bir eylemlilikle anıldı.

Mayıs Ayı Şehitlerini anma gösteri ve eylemlerine ilişkin muhabirlerimizden ulaşan haberler şöyle:

Beyazıt meydanındaki gösterilerden — Foto: B. Bircik

AMED

Şehir mezarlığında bulunan şehitlikte toplanan 300 dolayında bir kitlenin katılımıyla Dörtler ve tüm Mayıs Ayı Şehitlerini anma toplantısı düzenlendi. 17 Mayıs günü gerçekleştirilen anma toplatısında şehitlerin anısına saygı duruşunda bulunan kitleler, ERNK bayrağını açarak hep birlikte "Ey Raqip" marşını söylediler. Şehitlerin anısına yapılan konuşmalar, sık sık *"Devrim Şehitleri Ölümsüzdür", "Bijî Kurdistan", "Bijî Serok APO"* sloganlarıyla kesildi.

Yurtsever kitlelerin anma toplantısına sömürgeci güçler müdahale etmedi.

Aynı gün **Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi** kafeteryasında toplanan 500 dolayında üniversite öğrencisi de Dörtler'i anıyor, onlara olan bağlılıklarını attıkları ulusal kurtuluşçu sloganlarla dile getiriyorlardı. Kürtçe ve Türkçe devrimci-direnişçi marşların okunduğu, konuşmaların yapıldığı anma toplantısı yurtsever öğrencilerin mücadeleye bağlılıklarının pekişmesiyle sona erdi. Toplantı sonrasında 100 dolayında öğrenci gözaltına alındı.

Eğitim Enstitüsü ve **Ziya Gökalp Lisesi**'nde de 17 Mayıs günü, Dörtler yüzlerce öğrencinin katıldığı toplantılarla anılıyor, ulusal kurtuluş mücadelesine olan bağlılık bir kez daha ifade edilerek, anılarına yapılan konuşmalarla siyasal bilinçler geliştiriliyordu.

17 Mayıs'ı 18 Mayıs'a bağlayan gece Dörtler kendilerini yakarak teslimiyet ve ihanete büyük bir darbe vuruyorlardı. 17 Mayıs 1991 akşamı Amed'in dört ayrı yerinde yakılan ateşler, Dörtler'in bu soylu eylemini sembolize ediyordu. Akşam saat 19.30 sıralarında Bağlar-Dörtyol, Bağlar-Sağlık Ocağı, İnönü Caddesi ve Postane karşısında yakılan büyük ateşler uzun süre sönmedi. Ayrıca Postane önüne aynı amaçla asılan bombalı pankart saatlerce orada kaldı. Ancak saatler sonra sömürgeci güçler pankartı indirmeye cesaret edebildi.

17-18 Mayıs günlerindeki eylemlilik nedeniyle 4-5 yurtseverin gözaltına alındığı bildirildi.

Köylüler, şehitleri bir geceyle andı

18 Mayıs günü Licê'nin Cok-(Çavundur) köyünde şehitleri anmak amacıyla düzenlenen geceye 5-6 bin dolayında kitle katıldı. Çevre köylerden ve Licê'den akın akın Cok köyüne giden yurtseverler, burada ERNK bayrakları altında Kürtçe marşlar eşliğinde halaylar çekip ulusal kurtuluşçu sloganlar attılar. **Ferhat KURTAY** ve arkadaşlarının kendini yakma eylemini anlatan ve cezaevindeki PKK'li tutuklular tarafından yazılan "Dörtlerin Gecesi" adlı tiyatro oyunu, binlerce yurtseveri derinden etkiledi. Amed HEP Başkanı Vedat Aydın da geceye katılanlar arasında bulunuyordu.

Ayrıca 18 Mayıs günü şehitleri anmak amacıyla Bazîd-(Doğu Beyazıd)'de de belediyeye ait iki otobüsün yakıldığı bildiriliyor.

YXK (Kürdistan Yurtsever Gençlik Birliği) Türkiye Merkezi'nin 17-18 Mayıs günlerinde Kürdistan devrim şehitlerini anmak amacıyla eylem kararı almasından sonra İstanbul ve İzmir'de çeşitli gösteriler ve anma toplantıları yapıldı.

İstanbul'un Beyazıt Meydanı'nda YXK'nin eylem çağrısına uyan 200 kişilik bir grup, molotof kokteyliyle yolu trafiğe kapatarak pankart açtı. *"Bijî PKK", "Bijî Serok APO", "Kürdistan faşizme mezar olacak"* sloganlarıyla yürüyüşe geçen yurtseverler, orada bulunan belediyeye ait bir oto çekicisini de yaktılar. Ellerindeki pankartı bir duvara asan eylemciler, yöneldikleri zabıta minibüsünün sürücüsünün kaçması üzerine, bu aracın camlarını da kırarak yaktılar ve eylemlerine son vererek dağıldılar.

Bir süre sonra eylem yerine gelen faşist polis, çevrede bulunan insanları rastgele gözaltına aldı.

Aynı amaçla İstanbul'daki çeşitli üniversitelerde yapılan forumlarda da **Haki KARER** ve Dörtler'in Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine katkıları vurgulanarak, "Yolumuz, halkların özgürlük mücadelesinde karanlıkları canlarıyla aydınlatanların yoludur" denildi. Üniversitelerde yapılan forumlara çoğunluğu Kürdistanlı yüzlerce öğrenci katıldı. Ayrıca forumlarda yapılan konuşmalarda son çıkarılan "Anti-Terör Yasası"na da değinilerek, söz konusu yasanın toplumsal ve ulusal muhalefeti ezmek amacıyla çıkarıldığı, İstanbul'da son günlerde yoğunlaşan devlet terörünün de bunun en somut örneği olduğu vurgulandı.

Bursa Uludağ Üniversitesi'nde de Mayıs Ayı Şehitleri 300 dolayında öğrencinin katılımıyla anıldı. 17 Mayıs günü Üniversite kantininde toplanan Türkiyeli ve Kürdistanlı öğrenciler Dörtler ve **İbrahim KAYPAKKAYA**'yı andılar. *"Devrim şehitleri ölümsüzdür", "Vur gerilla vur, Kürdistan'ı kur"* slo-

YXK Ege Bölge Komitesi'nin elimize ulaşan 17 Mayıs 1991 tarihli bildirisini yayınlıyoruz:

Direnmek yaşamaktır ve zaferin tek garantisidir!

Toplumsal gelişim süreci içinde, özellikle sınıflı topluma geçiş aşamasından bu yana sürekli ezilenler ile ezenler, sömürülenler ile sömürenler arasında büyük çatışmalar meydana gelmiş, sonuçta kanlı savaşımlar günümüze dek süregelmiştir. Kapitalist sistem ise sermaye ile emek arasında çatışmalara sahne olmuş; burjuvazi sürekli gerici zoruyla emekçilerin kanını emerken, devrimciler de emekçilerden yana devrimci zoru kullanmak zorunda bırakılmışlardır.

Türkiye'de ilerici bir çıkış yapmak isteyen önderlerin, kemalist önderlik tarafından komplo sonucu katledilmesiyle birlikte sol hareket denetim altına alınmıştır. Ancak 1968'den sonra gelişen radikal gençlik hareketi, burjuvaziyi derinden sarsmış, buna tahammülü olmayan burjuvazi 12 Mart 1971 askeri-faşist darbesiyle devrimci önderler olan **Mahir ÇAYAN** ve arkadaşlarını 31 Mart 1972'de Kızıldere'de katletmiş; **Deniz GEZMİŞ, Yusuf ASLAN** ve **Hüseyin İNAN**'ı 6 Mayıs 1972'de idam etmiş, **İbrahim KAYPAKKAYA** 18 Mayıs 1973'de Diyarbakır zindanında işkenceyle katledilmiştir. Yüzlerce devrimci tutuklanarak işkenceden geçirilmiştir.

Bu dönemlerde başlayan, kendisini ideolojik bir grup olarak ifade eden, Kürdistan'da bağımsızlık ve özgürlük ideolojisinin gelişmesini adım adım ilerleten Marksist-Leninist hareketimiz, TC'yi derinden sarstığı gibi yerli hain uşaklarını da çıkmaza soktu. Bunun karşısında çeşitli ajan-provokatörler eliyle Parti kurucularından büyük enternasyonalist **Haki KARER** 18 Mayıs 1977'de katledildi. Bir yıl sonra 19 Mayıs'ta **Halil ÇAVGUN**, feodal çeteler tarafından katledildi. bunlar Kürdistan'da özgürlük savaşının ne denli çetin ve kanlı geçeceğinin göstergesiydi.

12 Eylül 1980 faşist darbesiyle birlikte Kürdistan ve Türkiye'deki devrimci hareketler dağıtıldı. Önder ve kadroları ya katledildi ya da zindanlara doldurularak amansız işkencelerden geçirildi. Genelde tüm cezaevlerinde, özelde ise Diyarbakır zindanında amansız bir baskı, işkence, asimilasyon ve kişiliksizleştirme politikası uygulandı. Burada yapılmak istenen, Kürdistan tarihinde sürekli denenen teslim alma ve ihanet ettirmeydi.

Evet, asıl savaşım burada başlamaktaydı. Bir yanda emperyalistler sömürgeciler, sınıf düşmanları, faşist TC ve temsilcileri kan emici, beyin emici Çağdaş Dehak, diğer yanda halkın, emekçilerin, işçi sınıfının, bağımsızlık ve özgürlüğün temsilcileri Çağdaş KAWA'lar. Böyle zorlu bir savaşım ve bunu temsil etme söz konusuydu.

İlk etapta halkına, emeğe güvenmeyen reformist küçük-burjuva ve ilkel milliyetçiler teslim olmuş, bununla yetinmeyerek "direnmek intihardır" sloganıyla direnenleri de kendi saflarına çekmeye çalışmış, hatta bazı inançsızları ve ihanetçileri çekmekte başarılı da(!) olmuşlardır.

Kürdistan'ın özgürlük ve bağımsızlığına, halkına güvenen ve proletarya ideolojisinin temsilcisi olan Partimiz PKK direnişi temel almıştır. Özellikle önder kadroların yürüttüğü direniş, teslimiyeti adım adım tıkayarak direnişi yaymıştır. Bunun yanında bataklığa giden bir avuç inançsız teslimiyet ve ihaneti dayatmış, fakat kazanan direniş olmuştur.

Çağdaş Kawa Mazlum DOĞAN'ın *"Teslimiyet ihanete, direniş zafere götürür"* sloganıyla 21 Mart 1982'deki eylemi zindanda bir kıvılcım olmuş, özellikle teslim alınan 33. koğuşta buna gür bir şekilde cevap vermenin koşulları aranmıştır. En etkili eylem biçimi olan *"Ölümde yaşamı yaratma"* şiarını yükseltme, gelecekte halkı temsil etmek olmuştur. Ancak teslimiyetin bu şekilde direnişe dönüştürüleceği planlanmış ve hazırlıklar buna göre yapılmıştır. İnsan iradesinin en son başvuracağı eylem biçimi kendini yakmadır. 17 Mayıs 1982 gecesi dört özge can **Ferhat KURTAY, Mahmut ZENGİN, Eşref ANYIK** ve **Necmi ÖNER** birbirlerine kenetlenerek özgürlük ateşiyle bedenlerini bütünleştirerek ölümsüzleştiler. *"Kahrolsun sömürgecilik, Yaşasın PKK"* sloganlarını haykırarak, ateşi söndürmek isteyenlere ise *"Su taşımayın, ateşi alevlendirin"* diyerek devrimci mücadeleye olan inancın ve iradenin en büyük örneğini göstermişlerdir.

Sömürgeci-faşist TC bununla yetinmemiş, daha fazla baskı ve işkenceyle cevap vermiştir. Fakat bir kez kıvılcım yangına dönüşmüştür. Bu kez 14 Temmuz 1982'de büyük ölüm orucu başlar. Ve dört yiğit Parti önder ve kadrosu **M. Hayri DURMUŞ, Kemal PİR, Akif YILMAZ** ve **Ali ÇİÇEK** şehit düşer. Bu eylem aynı zamanda faşizmin dayattığı ihanet politikasını tıkayarak gelecekteki direnişleri ve kazanımları belirler.

Mazlum'un çaktığı kıvılcımı Dörtler'in yangına dönüştürmesi, dağları sarmış, ovalarda ve şehirlerde serhildan ateşine dönüşmüştür.

Yiğit Kürdistan gençliği!

Partimizin en zor koşullarda direnişi kazanma pahasına çok değerli evlatlarını şehit verdiğini ve vermeye devam ettiğini unutmayalım! Kürdistan toprakları sömürgeciler tarafından kirletilmiştir. Bu kir ancak kanlarımızla temizlenebilir. Özgür, bağımsız, birleşik ve demokratik Kürdistan'a ulaşmanın yolu, şehitlerimizin anısına bağlılık ve onların ellerindeki Spartaküs'ten günümüze kadar taşınan kızıl bayrağı daha da yükseltmektir. Proletarya önderliğindeki direniş saflarında yerimizi alalım!

Devrimci Türkiye gençliği!

Emperyalizmin uşağı faşist-sömürgeci TC devleti, Türkiye ve Kürdistan sosyalist önderlerini katletmiştir. Devrimci intikam anlayışı ile hareket edelim, bulunduğumuz somut koşullara göre mücadeleyi yükseltelim!

- **Berxwedan Jiyane!**
- **Teslimiyet ihanete, direniş zafere götürür!**
- **Bijîn PKK-ERNK û ARGK!**
- **Yaşasın Kürdistan ve Türkiye devrimci gençliğinin dayanışması!**
- **Devrim şehitleri ölümsüzdür!**
- **Bijî Serok APO!**

ganlarının atıldığı anma toplantısında şiirler okunup Kürtçe ve Türkçe marşlar söylendi. Daha sonra ibrahim KAYPAKKAYA'nın dev bir posteri **İktisadi** ve **Ticari İlimler Fakültesi** binasına asılarak eylem sona erdirildi.

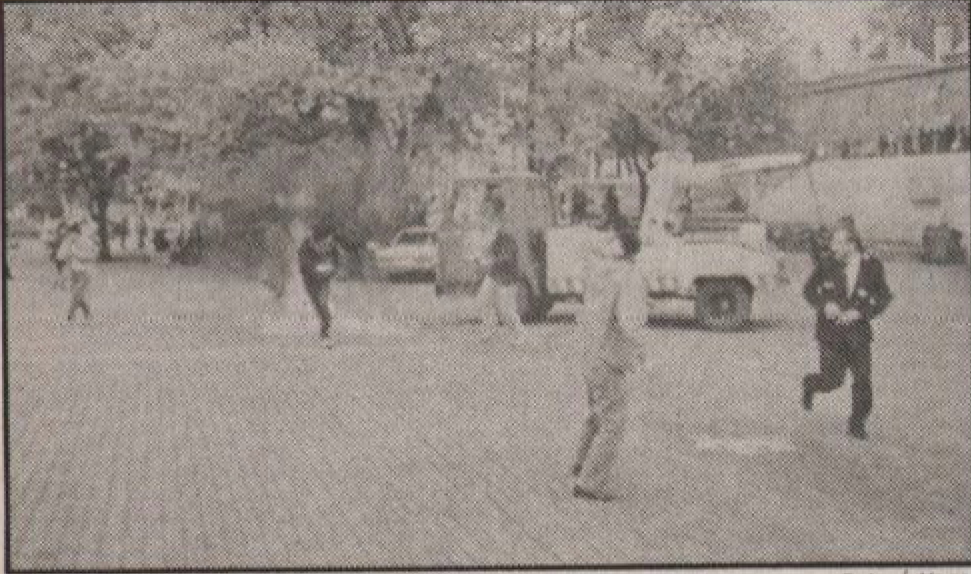
İzmir'de de **Ege** ve **Dokuz Eylül Üniversitelerinde** forumlar düzenlendi, korsan gösteri yapılarak bildiriler dağıtıldı.

17 Mayıs günü **Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi**'nde düzenlenen 150 dolayında öğrencinin katıldığı forumda, **Haki KARER, Halil ÇAVGUN** ve **Dörtler**'in yaşamları ve mücadeleleri dile getirildi. ***"Bijî Kurdistan"***, ***"Kahrolsun sömürgeci-faşist TC"***, ***"Yaşasın halkların kardeşliği"*** vd. sloganların atıldığı forum bir saat sürdü.

Aynı saatlerde yine **Dokuz Eylül Üniversitesi**'ne bağlı **Tıp Fakültesi**'nde de 40 öğrencinin katıldığı forumda yapılan konuşmalarda şehitlerin yaşamları ve mücadeleleri anlatılarak, ***"Devrim şehitleri ölümsüzdür"***, ***"Yaşasın Türk ve Kürt halklarının kardeşliği"*** vd. sloganlarla eylem, olaysız sonuçlandı.

Aynı amaçla **Ege Üniversitesi Kampüsü**'nde yapılan bir başka foruma da 200 dolayında Kürdistanlı ve Türkiyeli öğrenci katıldı. Bildirilerin okunup, ***"Ya özgür vatan ya ölüm"***, ***"Kürdistan faşizme mezar olacak"*** vd. şloganların atıldığı forum başarıyla sonuçlandı.

18 Mayıs günü ise yine İzmir'de YXK ilk kez bir korsan gösteri düzenledi. Oran Caddesi'nde Zübeyde Hanım Öğrenci Yurdu karşısında yolu molotof kokteyliyle trafiğe kapatan yurtseverler, orada bulunan tüm araçların ve belediye otobüslerinin içinde bildiriler dağıttılar. 25 dolayında YXK'lının gerçekleştirdiği bu eylem çevreden toplanan ve Konak Meydanı'na kadar uzanan araba kuyruğunda bulunanlar tarafından ilgiyle izlendi. ***"Berxwedan jiyan e"***, ***"Yaşasın halkların kardeşliği"***, ***"Bijî Serok APO"*** sloganlarının atıldığı eylem sırasında, üzerinde benzer sloganlar yazılı çok sayıda kuşlama yapıldı. Eylem, olaysız sona erdi.

Beyazıt'tan bir başka görüntü — *Foto: İ. Uçar*

Dicle Üniversitesi'nde boykot

Dicle Üneversitesi Yüksek Meslek Okulu Öğrencilerinin 16 Mayıs günü yaptıkları boykot sonucu idare tarafından kabul edilen istemler yerine getirilmeyince, 21 Mayıs sabahı üniversiteye bağlı tüm fakültelerde öğrenim durdu. 10.000 öğrenci boykota başladı. Boykotun ilk günü en az 3.000 öğrenci protesto yürüyüşü yaptı. Boykot 24 Mayıs günü tüm taleplerin üniversite rektörlüğünce kabul edilmesinin ardından sona erdi.

Dicle Üniversitesi Yüksek Meslek Okulu, sömürgecilerin bir okuldan çok askeri bir kışlaya dönüştürmeye çalıştıkları ve öğrenciler üzerinde yoğun baskıların uygulandığı bir kurum. Bir takım akademik taleplerinin yanısıra asıl olarak da bu durumu protesto amacıyla bu okulda okuyan 500 dolayında öğrenci 16 Mayıs günü, kitlesel olarak boykota başladı. Eylemin başlaması ardından polisler okulun etrafını kuşatarak öğrencileri tehdit etmeye başladılar. Polislerin baskı ve tehditlerine rağmen, eylemin devam etmesi üzerine üniversite rektör yardımcısı, öğrencilerle konuşarak taleplerini dikkate alacaklarına söz verdi. Öğrenciler bu söz üzerine ulusal kurtuluşçu sloganlar atarak eylemlerine son verdiler.

Ne var ki, rektör yardımcısının söz vermesiyle polisin de okulu terk edeceğini zanneden öğrenciler, yanıldıklarını polis baskı ve saldırılarının yoğunlaşması ve yüzlerce öğrencinin gözaltına alınmasıyla anladılar. Ayrıca kabul edilen taleplerden hiç birinin gerekleri yerine getirilmedi.

Bunun üzerine öğrenciler, başta hem Eğitim Yüksek Okulu olmak üzere tüm yüksek okul ve fakültelerdeki polis baskısı ve hem de akademik taleplerinin yerine getirilmesi amacıyla 21 Mayıs günü üniversite genelinde boykota başladılar. Eyleme Tıp, Dişçilik, Mühendislik, Eğitim ve Hukuk Fakülteleri ile Eğitim ve Hemşirelik Yüksek Okulları'nda okuyan yaklaşık 10.000 öğrenci katıldı. Dicle Üniversitesi'nin kapısına asılan ve Öğrenci Dernekleri Komitesi imzalı 6 maddelik talepler listesinde; Yüksek Meslek Okulu Müdürü Muammer Erdoğan'ın istifası; boykot vb. eylemler nedeniyle mağdur olup da sınavlara girememiş öğrencilerin haklarının iade edilmesi; tüm fakülte ve yüksek okullardaki polislerin derhal geri çekilmesi; gözaltına alınan tüm öğrencilerin hemen serbest bırakılması; polis-idare işbirliğine son verilmesi ve şimdiye kadar söz verilen tüm akademik istemlerin yerine getirilmesi yer alıyordu.

Boykotun ilk gününde en az 3.000 öğrencinin katıldığı bir yürüyüş yapılarak forum düzenlendi. 22 Mayıs günü de açık arazide 500 kişinin katıldığı halaylar çekildi, Kürtçe marşlar, türküler okundu, ulusal kurtuluşçu sloganlar atıldı.

Bu arada eylem konusunda tüm kamuoyunu ve basını bilgilendiren komite, eylemin sonuna kadar fire vermeden götürülmesinde etkili oldu.

Boykot, 24 Mayıs günü istemlerin önemli bölümünün Üniversite Rektörlüğü tarafından kabul edilmesinin ardından sona erdi.

Sömürgeci özel savaşın iki katil generali öldürüldü!

Kürdistan'da Türk sömürgeci faşizminin yürüttüğü özel savaşın iki kurmayı, Korgeneral İsmail Selen Ankara'da, Tuğgeneral Temel Cingöz ise Adana'da 23 Mayıs 1991 günü ölümle cezalandırıldılar. Faşist generallerden İsmail Selen olay yerinde ölürken, Temel Cingöz ağır yaralı olarak kaldırıldığı hastanede birkaç gün sonra öldü. Türk burjuva gazeteleri, her iki eylemi de Dev-Sol'un üstlendiğini yazdılar.

Özel savaşın bu iki kurmayına karşı düzenlenen eylemler Türk devlet ve ordu yetkililerinde büyük bir panik ve korkuyla karşılandı. Bu doğaldı, çünkü her ikisi de sömürgeci-faşist rejimin Kürdistan politikasında, özel savaşın yürütülmesinde önemli bir role sahiptiler ve Kürdistan halkı üzerinde estirdikleri sömürgeci devlet terörüyle tanınıyorlardı.

Hakettikleri cezaları bulan canilerin Kürdistan'daki icraatları:

Bunlardan İsmail Selen, 1959-1967 yılları arasında Serhedan(Kars)'ın Başan(Aralık), (Doğu ve Kuzeybatı Kürdistan sınırında) ve Mêrdîn / Kosar(Kızıltepe)'ye bağlı, Güneybatı ile Kuzeybatı Kürdistan sınırında bulunan Derbisiyê(Şenyurt)'de jandarma birliklerinde görev yaptı. 1970'te Antep 23. Seyyar Jandarma Tugayı Harekat Eğitim Şube Müdürlüğü'ne atanarak ödüllendirildi ve Kürdistan'da yürüttüğü sömürgeci özel savaş konusunda eğitimcilik yaptı. Bu halk düşmanı karakterinden dolayı önce yarbaylığa sonra albaylığa terfi ettirilen Selen, 1973'te Güney Kürdistan'da ayaklanmaların olduğu ve Kuzey'deki halk kitlelerinin bunları desteklediği bir dönemde Şırnak 119. Seyyar Jandarma Alay Komutanı'na atandı ve 1974'e kadar devam eden bu süreçte halk kitleleri üzerinde vahşi bir terör estirerek büyük katliamlar yaptı.

İsmail Selen

Temel Cingöz

1974'te Jandarma Genel Komutanlığı'nda İstihbarat Başkanlığı'na atanan Selen, 1980'e kadar özellikle de Kürdistan'a yönelik düşman faaliyetlerine istihbarat alanında devam etti. 1980'de tuğgeneralliğe terfi eden ve Mardin 22. Seyyar Jandarma Tugay Komutanlığı'na atanan Selen, cuntanın hemen sonrasında Güneybatı Kürdistan'da gerçekleştirilen ve bir grup KAWA kadrosunun öldürülmesiyle sonuçlanan Qamışlı katliamının düzenleyicisidir. Cuntanın ilk dönemlerinde Mêrdîn'de gözaltına alınan yüzlerce yurtsever ve devrimciye insanlık dışı işkenceler yapılmasının, köy baskınları ve terörün sorumlusudur. 1981'de Van 21. Seyyar Jandarma Tugay Komutanlığı'na getirilen Selen, 1984 yılına kadar da bu alandaki sömürgeci-faşist devlet terörünün baş sorumlusudur.

1984 15 Ağustos Atılımı sonrasında, Kürdistan'da gelişen ulusal kurtuluşçu süreç karşısında paniğe kapılan devlet, onu tümgeneralliğe terfi ettirerek Jan. Gen. Komutanlığı Kurmay Başkanlığı'na getirdi. Kürdistan halkının azgın düşmanı Hulusi Sayın'ın emekliye ayrılmasından sonra da artık Kürdistan'daki sömürgeci ordu birliklerinin en üst yetkilisi, Jandarma Asayiş Bölge Komutanı oluyordu 1988'de.

Yukarıda da görüldüğü gibi, yaşamının önemli bir kısmını Kürdistan'da ve daha çok da sınır bölgelerinde geçiren ve bulunduğu her alanda sömürgeci-faşist devlet terörünün en üst düzeydeki sorumlusu olan Selen, 1988'de atandığı görevden, yoğun eleştirileri de gerekçe göstererek istifa etti. Ancak istifa sonrasında Nokta dergisinde yaptığı açıklamalar, PKK önderliğindeki Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin, böylesine bir devlet yetkilisi ağzından ilk kez itiraf edilmesi oluyor ve artık sadece baskı ve şiddet yoluyla TC'nin Kürdistan'ı elde tutamayacağını söylüyordu. Bu açıklama rejim yetkilileri tarafından yoğun bir tepkiyle karşılanmıştı.

Diğer faşist general Temel Cingöz'ün sicili de Selen'den daha iyi değil. 1979'da Batman Komando Alay Komutanı olarak görev yapan Cingöz, bu dönemde Batman Belediye Başkanlığı'nı kazanan ve halkın gerçek çıkarlarını temsil eden ilk belediye başkanı olan **Edip SOLMAZ**'ın katledilmesinde birincil dereceden rol oynadı. Halka karşı işlediği diğer suçların yanısıra esir düşen PKK militanlarına karşı dan her türlü vahşi yöntemi kullanmaktan ve onların bazılarını katletmekten geri durmadı. Yine 1978 sonlarında yaralı olarak esir düşen Kurtalanlı PKK militanı **Hulusi AYDAR** yapılan en vahşi işkencelere ve yaralı olmasına rağmen direnmeye devam ettiği için, Cingöz katilinin emriyle zehirlenerek katledildi. 1980'de Siirt'te bir çatışma sırasında şehit düşen PKK militanı **İmam**'ın cesedinin askeri cemsenin arkasına bağlanarak şehre kadar sürüklenmesi ve parçalanması Cingöz'ün ne kadar insanlıktan çıkmış bir barbar ve katil olduğunun da açık göstergesi olmaktadır.

Faşist General Cingöz'ün 15 Ağustos Atılımı'ndan soraki icraatlarını tek tek sayabilmek bir hayli zor. 1988 yılına kadar Şirnex, Dih(Eruh), Berwarî(Pervari), Xizxêr(Şirvan)'da albay rütbesiyle, 1988-'90 arasında da Şirnex 119. Seyyar Jandarma Alay Komutanı olduğu yıllar, sömürgeci vahşetin en dizginsiz olduğu bir dönemdir. Bu yıllar içinde ortaya çıkarılan Kasaplar Deresi'ni artık sadece Kürdistan ve Türkiye halkları değil, tüm dünya biliyor ve bu vahşetin mimarı Cingöz'dür. Şehit düşen savaşçıların cesetlerinin arabaların arkasına bağlanarak sürüklenmesi, köy meydanlarında günlerce halka gözdağı vermek amacıyla paramparça teşhir edilmesi, hepsinin birlikte toplu mezarlara gömülmesi, kimilerinin parçalanarak dağlardaki vahşi hayvanlara yem edilmesi, mezar yerinin bile belli olmaması ve daha akla gelen birçok sömürgeci özel savaş yöntemlerinin pratik fiili yürütücülerinden biridir bu faşist general. Böyle olduğu için, burjuva basını onun nerelerde, hangi görevlerde bulunduğunu yazmaktan, kamuoyuna açıklamaktan çekindi, bunu yapmadı. Ama araştırılması durumunda görülecektir ki, bu barbar generalin Kürdistan'da uyguladığı terörün, vahşetin bir benzerine hiç bir yerde rastlamak mümkün değildir.

Kürdistan halkının katili Cingöz, Kürdistan'daki bu "başarıları"ndan dolayı tuğgeneralliğe terfi ettirilmiş ve bu kez de Türkiye halkının başına bela olması için Adana Jandarma Bölge Komutanlığı'na atanmıştı.

Halklara karşı işlenen suçlar hiç bir zaman cezasız kalmaz. Er veya geç halkın adaleti tecelli eder. İşte iki Kürdistan uzmanını, iki özel savaş kurmayını yitiren sömürgeci-faşist TC yetkililerinin telaşı ve paniği bundandır.

Düsseldorf mahkemesinden notlar:

Mahkeme heyeti disiplin cezaları ile davayı sürdürmeye çalışıyor

Baştarafı 1. sayfada
"Ben geçen hafta eksik bıraktığım noktaları tamamlamak istiyorum." Eğiticilerin bir haftalık yeni uğraşıyla sözümona böylece geçen haftaki çelişkili yalanlarını düzeltmeye çalışıyor.

Bu durum karşısında, artık iyice anlamsızlaşmış bulunan davayı sürdürmekte güçlük çeken mahkeme heyeti, aciziliğini ve çaresizliğini, yargılamak istediği devrimcilere disiplin cezaları yağdırmakla gidermeye çalışıyor. Bunun için elde gerekçe yoksa, Düsseldorf Yüksek Mahkemesi 5. Ceza Dairesi Başkanı Belker, hukuk tarihine katkıda bulunacak bir maharetle(!) gerekçeler yaratıyor.

Örneğin, 8 Mayıs günkü duruşmanın öğleden sonraki oturumu başlarken Belker bu maharetlerinden birini gösterdi. Normalde mahkeme heyeti herkes yerini aldıktan sonra salona girerken, o gün Belker ve heyeti henüz tutuklu devrimciler salona getirtilmeden geçip yerlerine oturdular. Ve o sırada tutuklu arkadaşlarının salona gelmelerini bekleyen tutuksuz devrimcilerden M. Sait Yıldırım, İbrahim Kadah ve Ali Saçık'a, zamanında yerlerine oturmadıkları ve disiplini bozdukları gerekçeleriyle, savcılıkça üçer gün hapis cezası ile cezalandırılmaları talep edildi. Bunun üzerine söz alan M. Sait Yıldırım özetle şunları söyledi: *"Burada basit ve kaba bir oyunla karşı karşıyayız. Mahkeme heyeti bu oyuna iki nedenle başvuruyor. Her şeyden önce bu saçma davayı daha fazla sürdürmekte zorlanıyorsuz. Sizi zorlayan esas olgu, Kürdistan'da yaşanan siyasal gelişmelerdir. Her gün milyonlarca kişi 'Yaşasın PKK' sloganıyla ayağa kalkarken burada PKK'nin 'teröristliğini' kanıtlamaya kalkışmak, elbette ki abes olduğu kadar zor bir iştir de.*

"Diğer bir husus da, Bay Senge'nin yalancısının daha fazla işi götüremeyeceğini anladınız."

Gerçek durum buydu, ama mahkeme heyeti bildiğini okudu ve savcının talebi doğrultusunda adı geçen davalılara üçer gün hapis cezası verdi. Ne var ki, bununla ancak bir hafta idare edilebildi, ikinci hafta sıkıntılar yeniden depreşti.

Ali Çetiner'in eşek olup olmadığı tartışılıyor

21 Mayıs tarihli duruşmada, mahkeme başkanı Belker'in ilk sorusuna Ali Çetiner'in yine "Önce geçen hafta eksik bıraktığım bir kaç noktayı tamamlamak istiyorum" diye karşılık vermekle, dersini yine ezberleyemediğini göstermesi, hakim ve savcıların sıkıntısını arttırdı. "Tanık" da efendilerini sıktığını anladı. Bu noktada "çare" yine disiplin suçları yaratmak ve cezalar vermekti.

Korkak bir köstebek gibi sağına soluna bakan uşak, efendilerine bir gerekçe yaratmak için, tutuksuz yargılananlardan M. Sait Yıldırım'ı kast ederek, "Büyük Sinan diye tanıdığım kişi bana eşek dedi" biçiminde şikayette bulundu. O arada Meral Kıdır da oturduğu yerden A. Çetiner'in gerçekliğini dile getiren bazı sözler söyledi. Bunun üzerine Federal savcı M. Sait Yıldırım ile Meral Kıdır hakkında hapis cezası ve A. Çetiner'in ifadeleri bitinceye kadar duruşmalardan men cezası talep etti. Böylece bütün duruşma günü A. Çetiner'in eşek olup olmadığı tartışmasıyla geçti.

Kimi mahkeme tercümanı böyle bir sözcük söylendiğini, kimisi de duymadıklarını belirtti. Aslında gösterilen tepki tanığa değil mahkeme başkanına ve onun sorgulama biçimineydi. Zira Belker, soğuk sorularla gerçekleri ve eğer varsa iddia ettikleri "terör örgütü"nü açığa çıkarmayı değil, A. Çetiner gibi bir zavallının arkasına sığınarak PKK'yi ve Kürdistan halkını karalamayı amaçlamaktaydı. Tepki duyulan da buydu. Sarfedilen sözler de doğrudan doğruya mahkeme başkanına yönelikti. Mahkeme başkanının, A. Çetiner'e eşek deyip demediği sorusuna M. Sait Yıldırım şu yanıtı verdi: *"Bu davayı disiplin cezaları vermekle sürdürebileceğini sanan Bay Belker ve Savcı Senge'ye acıyorum. Şunu tekrar ve açıkça belirteyim ki, ben A. Çetiner denen yaratığa eşek demedim ve demem de. Çünkü eşek insanlığa hiç bir zararı olmayan bir hayvandır. Mahkeme başkanı Belker'in anlayışsızlığına şaşıyorum doğrusu. Benim kastettiğim ve tepki duyduğum şey Belker'in sorgulama biçimidir. Sorgulama yöntemi gerçeklere varmaya çalışan bir yargıcın ve hukukçunun yöntemi değildir. Federal Başsavcı Rebmann'ın iddianamede kullandığı bir sözcükle ifade edersem, sorgulama biçiminiz alçakçadır."*

O arada söz alan Meral Kıdır'ın sözlerini de bir iki cümleden sonra kesilti ve heyet karar vermek üzere çekildi. Verilecek kararın, savcıların talimatı doğrultusunda olacağı belliydi ve öyle de oldu. Bir süre sonra dönüp kararı açıkladılar. M. Sait Yıldırım için yeniden 7 gün ve Meral Kıdır için de 3 gün hapis cezası ve 19 Haziran tarihine kadar da duruşmadan men cezası veriliyordu.

Bu karar başta tutuklular olmak üzere, tüm davalıların hep bir ağızdan haykırdıkları "Bijî PKK" sloganıyla karşılandı. Verdiği disiplin cezasıyla "sanıkların uslanacağını" beklediğini söyleyen zavallı Belker şaşkına döndü. Savcı yeniden disiplin cezası talebinde bulundu. Bu kez tutuklu 4 devrimciye de disiplin cezası verilmesini istiyordu. Bunun üzerine söz hakkı doğan davalılardan H. Hayri Güler, A. Haydar Kaytan ve Meral Kıdır da söz aldılar. Ancak mahkeme heyeti, hiçbirinin sözlerini sonuna kadar dinlemeye tahammül edemedi. Çünkü canalıcı gerçekleri dile getiren her bir söz mahkeme heyeti üzerinde kurşun gibi ağır etki yaratıyordu. O nedenle de sonuna kadar dinleyebilecek gücü kendilerinde bulamıyorlardı.

H. Hayri Güler Kürtçe olarak yaptığı konuşmada, kendilerine disiplin cezalarıyla boyun eğdireceklerini sananların korkunç bir yanılgı içerisinde olduklarını söyledi. Koşullar ne olursa olsun, burada Kürdistan halkının haklı davasını ve PKK'yi savunmaya mutlaka devam edeceklerini belirtti.

Meral Kıdır da benzer düşünceler dile getirerek, burada kişiliklerin söz konusu edilmesine ve disiplin cezalarıyla uslandırma mantığına karşı çıktığını vurguladı, ancak sözleri yarıda kesildi.

Söz hakkını sonuna kadar kullanmasına izin verilmeyen A. Haydar Kaytan da, Ali Çetiner gibilerinin durumlarını ve nasıl nitelendirildiklerini örneklerle açıklamaya çalıştı, şunları söyledi: *"Daha önce tanık olarak getirdiğiniz Nusret Aslan'ın CIA ajanı olup olmadığı burada tam bir gün tartışıldı. Şimdi de A. Çetiner'in eşek olup olmadığı, alçak olup olmadığı tartışılıyor. A. Çetiner'e alçak dedikleri için davadaşlarıma ceza veriliyor. Bu gibilerinin durumu siyasetin ötesinde edebiyata da konu olmuştur. Yunan yazarı Themos Kornaros Fırtına Çocukları adlı romanında bu tip kişileri 'insan olarak ölüp hayvan olarak yeniden doğdukları' biçiminde tanımlamaktadır. Alçak kavramının bile bir seviyesi vardır. A. Çetiner ise alçak bile değil bir çukurdur."*

Bu sözleri de dinlemeye daha fazla tahammül edemeyen mahkeme başkanı oturumu kapatıp duruşmayı ertesi güne bıraktı.

22 Mayıs günü heyet kararını bildirdi; tutuklular Selahattin Erdem, H. Hayri Güler, A. Haydar Kaytan ve Ali Aktaş ile tutuksuz davalılardan M. Sait Yıldırım ve Meral Kıdır'a üçer gün hapis ve 19 Ağustos tarihine kadar duruşmalara katılmama cezası verildi. Böylece Meral Kıdır'ın toplam disiplin cezası 7, M. Sait Yıldırım'ın ise 10 güne çıktı. Adı geçen altı davalı mahkeme salonunu "Bijî PKK" sloganıyla terkettiler.

Bir önceki mahkeme gününde, iki davalı için disiplin cezası verildiği yolunda karar okunurken S. Erdem mahkeme heyetine hitaben "üniformalarınızı giyin de gelin" diye bağırdı. Başka zaman bir çıt çıktığında bile hemen ısrarla tercüme edilmesini isteyen heyet başkanı, bu kez Erdem'in, "Neden tercüme ettirmiyorsunuz sözlerimi, belki de sizlere hakaret ediyorum?" demesine rağmen, tercüme ettirme yerine alelacele salonu terketmeyi yeğliyor.

Geçmiş duruşmaların birinde de böyle çokça disiplin lafları edildiği bir oturumda bir tutuklu şöyle sormuştu: *"Burası mahkeme salonu mu, yoksa Prusya ordusunun kışlası mı?"*

Şimdi Alman emperyalistleri, adına mahkeme dedikleri salonu askeri kışlaya ve bir askeri mahkemeye çevirerek disiplin uygulamalarıyla davayı yürütmeye çalışıyor. TC'nin eski milli eğitim bakanlarından yeteneksiz birinin hep alaya alınan "Şu okullar olmazsa ben milli eğitimi ne güzel idare ederdim" tarzından bir sözü vardır. Herhalde 5. Ceza Dairesi Başkanı Belker ve Federal Savcı Senge de, "Şu sanıklar olmazsa biz bu davayı ne güzel yürütürüz" mantığından hareket ediyor olmalılar. Yargılanmak istenenleri salondan uzaklaştırarak davayı sürdürebileceklerini sanıyorlar. Oysa unutuyorlar ki, o salonda yankılanan, Kürdistan'daki muazzam direnişin sadece küçük bir parçasıdır. Yargılamak istediği devrimcileri salondan çıkarmakla bu sesten bir an önce kurtulsalar da; Kürdistan'da "Bijî PKK" sloganıyla haykıran milyonların sesi, tıpkı binlerce yıl önce direnişçi haykırışların Dehak'ın beynini felce uğrattığı gibi, bugün de çağdaş Dehaklar olan emperyalistlerin beyinlerini felce uğratacaktır.

Düsseldorf'ta duruşmalar 19 Ağustos tarihine kadar 4 tutuklu ve iki tutuksuz devrimci yurtseverin katılımı olmadan devam edecektir. Bakalım Alman hukukunun harika çocukları Belker ve Senge davayı sürdürebilmek için bundan sonra ne tür oyunlar icat edecekler!

Kürdistan'da ihanetin, Düsseldorf'taki PKK Davası ve itirafçı A. Çetiner'in düşündürdükleri

"Şu misafirhaneden göçmek ebedi ömre kavuşmak iken
Biraz gecikmek için değer mi insan hakaret görsün..."

"Kürt, yaşam ilkesi olan uyarıcı haykırış önünde namus ve onurla ölmeyi, aşağılanma ve esaret altında sürünmeye tercih etmekte zerre kadar tereddüt etmeyecektir." [1]

- I -

Mısra ve sözler İhsan NURİ'ye ait. 1919'da "JÎN" dergisinde yazılmış. JÎN 7 Kasım 1918'de **"Kürdistan Teali Cemiyeti"**-nin resmi olmayan yayın organı olarak çıkmıştır. Son sayısı, 2 Ekim 1919'da çıkmış ve sonra kapatılmıştır. 1919'dan sonra ise, M. Kemal Kürt soykırımı politikasının ilk adımlarını atacaktır. İlk planda, Diyarbekir Kürt Kulübü kapatılmış, okullarda Kürt dili öğretilmesi yasaklanmıştır. Kemalist Kürt işbirlikçiler türetilmiştir. Camilerde, Mustafa Kemal'in peygamber olduğu işbirlikçi hocalar tarafından propaganda edilmiş, dönemin Kürt aydın ve ulusal öncülerinden Bedirxan ve Cemil Paşalara karşı provokasyonlar düzenlenmiştir.

Böl-yönet politikasının sonucunda Şêx Seîd hareketi önderlerinden Kasım Bey'in ihanetiyle Türk militarizmi, Genç Ovası'nda direnişin temel gücünü etrafını sardı. Varto-Muş arasında, Murat çayı üzerindeki "Abdurrahman Paşa" köprüsünde kurulan pusu ile Şêx Seîd ve direnişin diğer önderleri yakalandılar. Daha sonra sürgüne gönderilen Kasım Bey, yıllar sonra yeniden Kürdistan'a dönmüştür. 1938 Dêrsim ulusal direnişinde, yakın tarihin ikinci bir ihaneti yaşanmıştır. Rayber, Kürt savaşçısı ve şairi Alişêr'i katletmiştir. İhanetinin karşılığı, Türk sömürgecileri tarafından öldürülmesi olmuştur.

Böylece, İhsan Nûrî'nin bir dönemecin başlangıcında; Kemalizmin Kürt işbirlikçiliğini örgütleme pratiğinin geçtiği noktada, Kürt direnişinin yaşam prensiplerini açması bir tesadüf değildir. Bu sancılı bir dönemdir. Osmanlı'nın Kürdistan'ı, sömürge olarak geleceğinin devamı olan Kemalist Türkiye'sine devredip etmeyeceği gibi tarihi bir sınavdan geçilmektedir.

1919'un 72 yıl sonrasını; TC'nin işgali altında bulunan Kuzey'den diğer Kürdistan parçalarına da sıçrama durumunda olan ulusal kurtuluşun, bir evresini yaşıyoruz. Sınavın önemli bir merhalesi de budur. Ayrışmaların çoğu belirginleşmiştir. Savaşın bu evresinde, Kürt olduğunu söylemek yetmiyor. Kürdistan'ın sömürge statüsüne itiraz yok. Tüm bunlara rağmen, **Misak-i Milli veya bağımsız Kürdistan** kavgası belirleyiciliğini korumaktadır.

Türkiye'de ayrışma somuttur. PKK'nin devrimci, ulusal kurtuluşçu bir güç olduğunu kabul etmemek, giderek karşı-devrime hizmet etmek oluyor. Özellikle, PKK öncülüğünde gelişen ulusal kurtuluş mücadelesine yandaş olan kesimler arasında, giderek somutu daha iyi yakalamak; berraklaşmak konusunda yapılan tartışmalar, nasıl bir değişim ile karşı karşıya olduğumuzu açmaktadır.

TC'nin günümüze ait politikası "değişmiştir". Türk sömürgeciliği zorunlu olarak yapılan bazı değişikliklerin, kendisine karşı yeni savaş alanları açacağını görerek, tekrar ve yeniden "eski" politikasını sürdürmektedir. Kürt dili konusundaki politika bir örnektir. Dil üzerindeki yasak kalkmıştır. Dili ulusal mücadeleye tercüme eden insanın konuşması ise yasaktır.

Asıl çelişmenin, Kürdistan'ın Türk hükümranlığı sahasına girmesi ile kendi hükümranlığının kurması olması açmazı bu konuda belirleyicidir.

Kürdistan özelindeki Türk sömürgeci politikası, baskı-katliam ve sürgündür. Kontra ordularını (köy korucuları, özel tim) örgütlenmesidir. Gerilla savaşının geliştirdiği Kürt halkının devrimci ayaklanması, gerillayı gerektiğinde kamufle edebilecek düzeyde geliştiği bu dönemde, TC, gerek uluslararasında, gerekse Kürdistan'da özel savaş uygulamasına geçmiştir. Böylece ispiyoncular, gerilla mücadelesine karşı olan "Kürt yurtseverleri", köy korucuları, itirafçılar, komplocular, gerillaya gidebilecek insanı alıkoymak için yazan kalemler, TC'nin dolaysız inisiyatifleridirler.

–II–

Gerilla savaşına karşı bir "Kürt" gücü ise Avrupa'da konaklamaktadır. Sırf Öcalan'a karşı kendilerini savunmak pahasına "siyaset" yapan Avrupa'daki "Kürt liderleri", giderek TC politikasına denk düşen işlevleriyle gerilla savaşına karşı yöneliyor, ulusal kutuluşa karşı mütehazil oluyorlar.

TC ile çakışan politika yapmak için, ne MİT'ten para almak gereği vardır, ne de MİT tarafından görevlendirilmek.

Kendi grup ve "parti"lerini "korumak" için gelişen bir cihat var. Bu cihat, PKK'ye karşı çağrılmıştır. Ve de sonuçta, "Kürtlük" adına, TC'nin beceremeyeceği bir görev yerine getirilmiş olmaktadır. Bu "parti" ve grup "öncü"leri, TC'ye karşıdırlar. Türk sömürgeciliğini, onun Kürdistan'daki baskı ve katliamlarını kabul etmemektedirler. Bu tavrı koyan insanlar ise günümüzde çoğunluktadırlar. Böyle düşünmek bir istisna değildir. 1960'lı yılları yaşasaydık, tüm bunlar radikal çıkışlar olarak algılanırlardı. Ancak, Kürt ulusal kurtuluşunun önemli bir evresindeyiz.

Bağımsız Kürdistan'ın kapılarını aralamak amacı ile silaha sarılan gerilla hareketine karşı kendini savunma randımanının TC'nin kasasına gireceği ise bilinmektedir. Bununla iştigal edenlerin "bilinçli" ve "bilinçsizleri"ni not etmek gerekmektedir. "Lider"lerin ise, mevkileri vardı, bu nedenle ileriye adım atmamakta, taraf(?) oldukları şeye, Kürtlüğe karşı koymakta ısrar etmektedirler.

1848'de Prusya devrimi gelip çattığında, "devrimci çıkarın başında olmasına rağmen", gözü korkup geri adım atan Meclise atıfta bulunan Engels: *"Kim bir devrimde hayati bir mevkiyi elde tutar da düşmanı saldırıya geçmeye zorlayacak yerde elindeki mevkiyi teslim ederse, bir hain yerine konulmayı haketmiş demektir."* (2) Avrupa'daki "Kürt liderleri"ni söz konusu hainler yerine koymamak için kasıtlı bir çaba gereklidir.

Kürdistan'ın yakın tarihinde, Kürt ulusal kurtuluşu kendisini tüm bir süreç boyunca dayatmıştır. Dönemimizde, gerilla hareketi ve onun politik temsili olan PKK'nin ulusal kurtuluşçu yanına karşı savunmaya ve ıknaiyyata başvuran isim ve "parti"ler, ne işin başında, ne de sonunda Kürt ulusal kurtuluşunu planlamışlardır.

Bu anlamda da yerine getirdikleri meşguliyet ile TC'nin dolaylı inisiyatifleri olmaktadırlar.

–III–

TC, yakın tarihte ilk defa devlet olarak, Avrupa'da, uluslararası alandaki oyunu kullanarak yoğun olarak, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesine yönelmiştir.

Almanya tarihine, "en büyük terörist davası" olarak geçecek PKK-Düsseldorf Davası, özel savaşın Avrupa'da gerçekleşen en önemli pratiğinden biridir.

–IV–

Düsseldorf davasında, bir süreden beri dinlenen "Şahit", Almanya'da "Pişmanlık Yasası"ndan ilk kez faydalanan Ali Çetiner'dir.

Almanya'da "Pişmanlık Yasası", 1985'ten bu yana tartışılmakta idi. 1986'da 20 bilirkişiden 18'inin karşı olmasından dolayı yürürlüğe sokulamadı.

1987'de ise, Federal Başsavcılığa yabancılar ile ilgili siyasal koğuşturma yapma hakkı tanındı. İki yıl sonra, 1989 Haziran'ından itibaren "Pişmanlık Yasası" yasalaştı.

Halen Düsseldorf mahkemesinde PKK "davalı"larının savunmasını yapan Avukat Eberhart Schultz ile yaptığımız görüşmeden, "Pişmanlık Yasası" ile A. Çetiner'in tutuklanması arasında çakışmalar olduğu sonucu çıkmaktadır. Pişmanlık Yasası tartışmaları ile Çetiner'in piyasaya çıkışları 1987-88 yıllarıdır. Avukat Schultz, "itirafçı Çetiner"in, "Kronzeuge" (baş şahit, itirafçı) olarak bu davada merkezi bir rol oynadığını vurguluyor. İddianameyi temsilen Federal Savcı ise, Çetiner'in dava ile ilgili rolünü açıklayan bir beyanatında: *"İddianame cesur bir iç dayanaklar zincirinden (şahitlerden) oluşmaktadır. Çetiner bunu pekiştirdi"* benzeri bir açıklama yaptı.

Ali Çetiner Eylül 1988'de İsveç'te tutuklanıyor. SÄPO (İsveç Gizli Polis Teşkilatı), Çetiner'e "sakin" bir ev tahsis ediyor, bir milyon DM'ye yakın para veriyor. Karşılığında, bir dönem "Avrupa'da PKK fonksiyoneri" olan Çetiner'in, Palme'nin öldürülmesini PKK'ye yüklemesi isteniyor. Ne İsveç gizli polis teşkilatı ne de Çetiner bataklıktan kurtulamıyorlar. Yüzlerce kurgu, fiyasko ile sonuçlanıyor. İsveç hukuk tarihine skandal olarak geçecek, "Palme cinayetinde PKK izini takip" istenen sonucu vermiyor. Sonuç; Çetiner'i Palme'nin öldürülmesine şahit yapmak isteyen İsveç Adalet Bakanı görevinden istifa etmek mecburiyetinde kalıyor.

Ali Çetiner'i Federal Almanya'da açılan PKK davasında kullanmak isteyen Federal başsavcılığın, Çetiner'i Almanya'ya teslim etme müracaatı sonuçlanıyor. Ocak 1989'da Çetiner Almanya'ya veriliyor.

Düsseldorf'ta açılan PKK davasının siyasal bir yenilgi ile sonuçlanacağını bilen Başsavcı, Palme olayında diskalifiye olmuş Çetiner'e "iddianamenin kurtarıcısı" gözü ile bakmaktadır. "Davalı" avukatı Schultz, davanın Ceza Mahkemesi'ne verdiği bir dilekçe ile; *"Satın alınmış, programlanmış, ve şüpheli bir şahit"* olduğu için sorgulamadan caiz tutulması isteminde bulunmaktadır. Alman Başsavcılığı, Çetiner'in M. Bayraklı isimli bir şahsı öldürmeyi PKK'li olarak planladığını ve öldürülme işlevinin PKK tarafından gerçekleştiğini ispatlamasını istiyor.

Çetiner, M. Bayraklı'nın öldürülmesinden dolayı "PKK'li davalılar" ile birlikte mahkeme edilmemesini istemiştir. İtirafçı Çetiner, tehdit altında olduğunu -7 Milyon DM harcanarak yapılmış özel mahkeme binasında bile-, en sıkı arama ve taramadan geçirilmiş, metal olarak anahtar taşımaları dahi yasak olan PKK davalılarından korktuğunu gerekçe göstermiştir.

Ceza dairesinin, başsavcılık kanalından verdiği bilgide, Çetiner'in Bayraklı'nın öldürülmesi ile ilgili Berlin'de mahkeme olacağı bildirilmiştir. Gerekçe: "Çetiner'in PKK'nin işlediği en ağır cezalar konusunda detaylı ifade verdiği", bu vesile ile yaşamının tehlikede olduğudur.

A. Çetiner daha önce, 12 Ocak 1989 tarihinde ise, iddianameyi temsil eden Savcı Senge ile görüşerek, kendisine "imkanlar dahilinde koruma" başlığı altında, "polis tarafından gözlenme ve korunma, yeni bir hüviyet, salıverildikten sonra başka bir ülkeye yerleştirilmesinin garanti altına alınması" sözünün verilmesini istemiştir. Önemli bir şartı ise, "M. Bayraklı'nın öldürülmesi ile ilgili PKK'liler ile birlikte mahkeme edilmemesi" güvencesinin verilmesidir.

Çetiner, Palme "şahit"liği skandal ile sonuçlanınca, "En büyük terör" davasına itirafçılık yaparak ihanetinin dozajını yükseltmiştir. Fiyatını da Alman emperyalistlerinin garantörlüğü olarak koymuştur. PKK davasında dayanakları olmayan Alman adli makamları ise, Çetiner'e ikinci bir "imkan" tanımışlardır. Çetiner, ihanetinin Palme olayındaki çıkmazını bilmektedir. İşe yaramadığı bir dönemde iş sahibi olmuştur. Bayraklı'nın öldürülmesini üstlenmiştir. Çünkü, bir itirafçı, ancak kendisinin işlediği bir suçtan dolayı pişman olduğunu "kanıtlayıp", suça dahil olan diğer şahısları ele vererek itirafçı olur.

"Terörist örgüt kurma ve buna üye olmayı" içeren Alman Ceza Yasası'nın 129/a maddesine göre, yargılanmak istenen PKK davalılarına isnat edilen "suç"a göre yargılanmalarının tek yolunun A. Çetiner olarak seçildiği düşünülürse, işin önemi anlaşılacaktır.

Böylece Çetiner, ihaleyi üstlenen Alman makamlarından ihalenin yarısını devralıyor. TC'nin Avrupada'ki bir entrikası olarak planlanan bu davada:

1- B. Alman emperyalizminin Kürt ulusal kurtuluşuna karşı TC ile dayanışması,

2- B. Alman emperyalizmi, kendi politikasının gereği olarak ulusal kurtuluş örgütlerine karşı oluşunun işini pratikleştiriyor.

Muhatabımız, Avukat Schultz, davanın amaçları konusunda üç noktaya değiniyor:

a) Türk sömürgeci politikasına destek,

b) Alman Ceza Yasası 129/a maddesinin genişletilmesini (yabancıların dahil edilmesi, koğuşturulması ve aktif olanların mevkufiyet altına alınarak uzun bir dönem için dondurulmalarını) hedefliyor.

c) Bir kütle partisi olan PKK'nin kriminalize edilerek, NATO'nun Türkiye'deki çıkarlarının korunması.

A. Çetiner önemi ortaya çıkıyor. Çetiner planını kurguluyor. Ne kadar devrimci ele verirse, o kadar güvence alabileceğini düşünüyor. Bazen korkuya kapılıyor. Eğer tüm istenenleri yapar ise, verilen sözler yerine getirilecek mi? Çetiner kendisine sözlü garanti verilmesine rağmen hala endişe ve korku içerisindedir.

7 Şubat 1989 tarihinde Federal Savcıya mektup yazıyor. Güvence maddelerini hatırlatıyor. Buna cevap olarak, Federal Savcı; 9 Mart 1990 tarihinde mahkemede; "Çetiner'in sözlü güvenceyi yeterli bulmadığını ve endişeli olduğunu, bundan dolayı de, kendisine ilgili makamlar vasıtası ile verdiği güvencelerin samimi ve ciddi olduğunu ilettiğini" açıklamak mecburiyetinde kalıyor.

Çetiner korku ve panikten kurtulamıyor. Nihayet Nisan 1991'in son haftasında mahkeme salonundaki açıklamasında, güvence veren savcıya atıfta bulunarak, PKK davalılarından H. Hayri Güler'in rüyasına kartal olarak teşrifen, kendisini boğmak istediğini söylüyor. Yine aynı gün Çetiner, hapishanede bir gardiyanın "Der Verreter kommt, schlag ihm tot!" (Hain geliyor, vur öldür) dediğini duyduğunu, kendisinin devamlı tehdit altında olduğunu açıklıyor.

Mahkeme salonunda bulunan gardiyanların bazılarının, Almanca çıkan "Kürdistan Report" dergisini satın aldıkları ve PKK'nin verdiği mücadeleyi doğru bulduklarını beyan etmeleri üzerine değiştirdikleri bilinmektedir.

–V–

8 Mayıs 1991 günü Çetiner, M. Bayraklı'nın öldürülmesi tasarımını konuşuyor: *"Bayraklı'nın öldürülmesi kararını ikimiz aldık... Öldürülmesi için İsa'ya görev verildiğini söyledi... Ben Bayraklı'nın ifadesini alacaktım. .. Anlaştık.. Pazar günü Berlin'e gittim... Beni Gar'da P. karşıladı... Gittiğim evde A. ve K. isimde iki kişi vardı. Biri Urfalı, biri Muşlu idi... Bayraklı'yı sorguya çektim. sorguda:*

1- PKK'ye karşı propaganda yaptığı,

2- Genç Kemalistler ile ilişkisi olduğu,

3- Semir ile ilişkileri olduğu, konularında konuştuk, sorular yönelttim... Sonra İ. de eve geldi... daha sonra karar verdik... nasıl öldürüleceğini konuştuk..."

İtirafçı Çetiner kafasındaki ihaneti kusuyor. Kendisine düşmanlaşan bir insanın sefaleti izlenimini veriyor. Kendisini, inançlarını inkar ederek geldiği bu noktada, kedisinden ne istense, onu yapabilecek bir ruh haline sahip. Konuşurken sesi yükselemiyor. PKK davalılarının oturdukları yere bakamıyor. İki saatlik konuşmasında, kod ve asıl isimlerini vererek, tanıdığı tüm devrimciler konusunda bilgi veriyor.

Duruşma baş hakimi, K. adında birini tanıyıp tanımadığını soruyor. "Tanımıyorum" diyor. Hakim K. hakkında bilgiler veriyor. On dakika sonra, Çetiner K.'yi tanıyor(?) Hakkında yarım saat bilgi veriyor. Tıkandığı zaman müsaade isteyerek, duruşma salonunun arkasındaki odasına, dört korucu nezaretinde gidiyor. Notlarını okumuş ve öğrenmiş izlenimi vererek istenenleri konuşuyor. Yeni isimler veriyor, daha başka isimler doğuyor, onlar hakkında bilgi veriyor. Ne hakim, ne savcı, ne de Çetiner bu işe doyamıyorlar.

Duruşma salonundaki bir tutuklu annesi, seslice "Derewcî! Derewcî!, derewan dike, xayînê bê namus, derew jî tune ne derewan bike". (Yalancı! Yalancı yalan söylüyor, namusuz hain, yalan yok ki, söylesin) Hakim tekrarı halinde, bu tutuklu annesinin salondan çıkarılacağı konusunda ikazda bulunuyor.

Kürt direnişinin önderlerinden, şehit bir kahramanımızın salonda bulunan babası Çetiner'in hayvanlaştığını söylüyor.

Çetiner, dört koruma polisi olmasına; helikopter ile mahkeme salonuna yakın bir yere getirilmesine; zırhlı bir taşıt ile mahkeme salonunun üst katına taşınmasına; yan odalarda her an salona müdahale edebilecek onlarca polis/asker olmasına rağmen, korkuyor.

Düsseldorf davasında hala tutuklu bulunan, **Selahattin Erdem, Hasan Hayri Güler, Ali Aktaş** ve **Ali Haydar Kaytan**, kin ve acıma duygusu içeren bakışları ile A. Çetiner'i dinlemiyorlar. Kürdistan davasını her geçen gün daha da gammazladığı için, bende de derin bir kin duygusu gelişiyor.

Kendisinde insancıl bir yan bırakmadığı için, acınacak biri. *"En büyüğünden en küçüğüne tüm hayvanlar yakalanınca tırnaklarıyla, boynuzlarıyla, ayaklarıyla, gagalarıyla öylesine büyük bir direnç gösterirler ki, bu da kaybettikleri şeyin onlar için ne derece değerli olduğunu kanıtlar."* (3) Çetiner La Boetie'nin bu tanımına uymuyor. Kendisini yakalatıyor. Kendisine, "düşman"ı sahip olarak seçiyor. Ne kendisine güveni var, ne de düşmana. Çetiner'i, işe yaramadığı anlaşıldıktan sonra neler olacağı konusunda sorular boğuyor. Acaba gizli polis servisleri tarfından yok edildikten sonra, ölümüne siyasal kılıf bulunur mu? Eğer, başka bir ülkede "garanti" altında "yaşamaya" başlar ise, gizli servis elemanlarından biri anılarını yazarken yaşamakta olduğu mekan konusunda ipucu verir mi? Veya Alman gizli servisinden bir "itirafçı" bildiğini itiraf ederse!..

Çetiner kaosta yaşıyor. Her yarım saatte içine girdiği çıkmazı, mahkemenin mola vermesini isteyerek geçiştirmek istiyor. Olmuyor. Devamlı önüne bakıyor. Karşısına bakmamak için önüne eğilip kamburunu çıkarıyor. Hainler vardır, bilinçlerini her an yiyip, kemiren hainler değillerdir. Kendilerini satarlar ve "kurtulurlar". Ya vurulurlar, ya da affedilirler. Çetiner her gün, her saat sadece ve sadece ikilem içerisinde yaşıyor. Eski bilincine karşı ihanet kusuyor. Düşmanın tasarımlarını seslendiriyor. Nihayet bu batakta neler olacağını kendisi de bilmiyor.

Ulusal kurtuluşun görevleri bellidir. Engels, ayaklanmayı anlatıyor: *"...Ayaklanma yoluna bir kez girdin mi, en büyük bir azimle hareket edeceksin ve hep saldıracaksın. Savunma durumunda olmak, her silahlı ayaklanma için ölümdür; düşmanlarıyla boy ölçüşmeye vakit bulamadan yenik düşer. Düşmanlarına güçleri dağınıkken baskın vereceksin ve ne kadar önemsiz olduğuna bakmadan her gün yeni bir başarı hazırlayacaksın;* ***ilk başarılı ayaklanmanın sana sağladığı manevi üstünlüğünü elden bırakmayacaksın.*** *(abç) Böylelikle, her zaman en güçlü itilime uyan ve* ***her zaman daha emin yandan olmaya bakan kararsız unsurları kendi yanına çekeceksin,*** *(abç) düşmanlarını, onlar güçlerini sana karşı toparlamadan geri çekilmeye zorlayacaksın. Danton'un, tarihin en büyük devrimci taktik ustasının kelimeleriyle: de l'audece, de L'audece, encore de l'audece! (cüret, cüret ve yine cüret!"* (4) Engels'in yazdıklarından ilk altını çizdiğimizi alıyoruz. Tüm Kürt halkına manevi üstünlük sağlayan bu atılımın genişleyerek günümüze dek geldiğini gözlemliyoruz. İkinci altı çizilen ise Çetiner'i kapsamına almıyor. Çetiner kararsız değildir. Buna rağmen PKK'den davalılar, PKK'nin pişmanlık yasasının çağrı bildirisini Çetiner'e iletmek üzere avukatının masasına koyuyorlar.

8 Mayıs 1991 günü celsesi, öğleden sonraki bölümü başlamak üzere. Tutuklular salona alınmadan hakim salona giriyor. Oturmaları için diğer davalılara çağrı yapıyor. Arkadaşlarının salona girmesini bekleyen davalılar oturmuyorlar. Hakim ve tercümanlardan bazılarının bağırtıları duyuluyor. Tutuklular içeriye giriyorlar, arkalarına dört adet cüsseli "görevli" yerleştirilmiş. Tutuklu devrimciler salona girdikilerinde, her zamanki gibi karşılama yapılıyor. Tüm davalılar ve seyirciler ayağa kalkıyorlar. Hepsi birden üç kez; ***"Kahrolsun teslimiyet, yaşasın direniş!"*** sloganını bağırıyorlar.

Yerine oturma ikazına rağmen, oturmayarak arkadaşlarını bekleyen dört davalıya, savcı tarafından disiplin cezası verilmesi talep ediliyor. Mahkeme heyeti cezayı öngürdüklerini açıklıyorlar.

Davalılardan **M. Sait Yıldırım mahkeme heyetine atfen konuşma yapıyor:** *"Bu davayı yürütemeyeceğinizi bildiğiniz*

Devamı 15. sayfada

Alman Parlamento heyeti:

"KÜRTLER KENDİ KADERLERİNİ KENDİLERİ TAYİN ETMELİDİR!"

21-28 Mayıs 1991 tarihleri arasında Kürdistan ve Türkiye'de incelemelerde bulunan **Hella Gießelmann** Alman Demokrat Partisi milletvekili, **Barbel Höhn** Yeşiller milletvekili, **Uwe Helmke** Yeşiller Partisi Bremen Eyalet Başkanı ve Medico İnternational temsilcisi **Angelika Beer**'den oluşan Alman Parlamento heyeti, 28 Mayıs günü İstanbul'da düzenledikleri bir basın toplantısıyla gözlemlerini aktardılar ve çağrıda bulundular. Yaklaşık bir haftalık gezilerinde edindikleri izlenimleri daha kapsamlı bir raporla kamuoyuna sunacaklarını belirten heyet, Kürdistan'daki yakılan yıkılan köyleri gördüler, sömürgeci devlet terörüne maruz kalan pekçok insanla konuştular ve bizzat belgelediler. Alman parlamento heyetinin basına yaptığı açıklama şöyle:

"Bizler değişik siyasal partilerin milletvekilleri (Yeşiller ve SPD) ve Medico İnternational olarak devlet yöneticilerine yol göstermek istemiyoruz. Ancak, Alman devleti Kürtler'in katliamından sorumludur. Çünkü Alman devleti de Saddam Hüseyin rejimine ve Türkiye'ye askeri yardımda bulunmuştur. Bizler nasyonal-sosyalist dönemde baskının ve zorun ne olduğunu bizzat yaşamımızda gördük. Bu nedenle insanların demokratik bir biçimde birlikte yaşamalarını arzu ediyoruz. Bu nedenlerden dolayı bizler Kürt halkının kendi kaderini kendisinin tayin etmesini istiyoruz. Gezimizin amacı Güzey Kürdistan'daki ve Olağanüstü Hal Bölgesi'ndeki koşulları yerinde görüp incelemekti. Aynı zamanda Saddam rejiminden kaçarak Türkiye ve İran sınırına toplanan Kürt mültecilerin ve daha önce 1988 yılında da Türkiye'ye sığınan ve halen Kızıltepe Kampı'nda yaşayan mültecilerin durumunu yerinde görmek ve araştırmaktı. Bunun yanında Türkiye'de yaşayan Kürtler'in de durumunu yakından incelemek arzumuzdu. Yine Türkiye'deki demokratik gelişme sürecini incelemek, insan hakları ihlallerini yerinde görmek ve baskıları izlemek diğer bir amacımızdı.

Gezimizin bizde bıraktığı izlenimlerle ilgili olarak daha geniş raporu daha sonra yazacağız. İlk izlenimlerimiz: Bizler Silopi'deki kampı ziyaret ettik. İlk etapta bu kampta 23 bine yakın mülteci bulunmaktaydı. Bunlardan 17 bin kişi geri dönmüş, geride kalan 6 bin mülteci ise vatanlarına geri dönmek istemiyorlar. Bu insanlar Saddam Hüseyin'e güvenmiyorlar. Çünkü geldikleri bölge halen Irak rejiminin denetiminde. Kamplardaki yaşamın birazcık düzeldiğini gördük. Buna rağmen insanların yaşayabileceği bir düzeyde olmadığı da açıktı. 1988 yılında Türkiye'ye gelip Kızıltepe Kampı'na yerleştirilen insanları ziyaret edemedik. Nedeni de bu kampta insanları ziyaret etmek yasaklanmıştı. Kampı ziyaret etmek için İçişleri Bakanı'ndan izin alamadık, kamp yöneticileriyle görüşmemiz de polisler tarafından engellendi. Bu insanların geleceği ne olacak. Bu konuda endişelerimiz vardır.

Irak'taki Kürtler son olaylar nedeniyle büyük bir darbe yemişlerdi. Bizler Batufan kentine kadar gittik. Buraya giderken gördüklerimiz yıkılmış köyler, şehirler ve çadırda yaşamaya mecbur edilmiş insanlardı. Saddam Hüseyin Kürt halkını kıyımdan geçirmişti. Bu bölgenin tümü müttefik güçler tarafından kontrol edilmektedir. Aynı zamanda Batufan şehri ise Hollandalı askerlerin kontrolü altındadır. Buradaki yaşamın iyiye gittiğini gördük. İlk etapta yapılan yardımlar bu insanların yaşamlarını sürdürmesi için gerekli olan yiyecek ve giyecek yardımları olmuş. İkinci etapta ise yakılıp, yıkılan yerlerin onarılması hedefleniyor. Batılı güçler Kürtleri belli bir süre için koruyabilirler, asıl olan Kürt halkının kendi kaderini kendisinin belirlemesidir. Bu olayların Türkiye Kürtleri'ne etkisi büyük olmuştur. İlk etapta bu insanlara yardım elini uzatan Türkiye Kürtleri olmuştur. Uluslararası yardımlar bölgeye çok geç intikal etti. Bu nedenle de Türkiye Kürtleri büyük sıkıntılara girdiler. Halen Türkiye kesiminde mülteci olarak 30 bine yakın insan bulunmaktadır. Bunun içerisine 1988 katliamından kaçan insanlar da dahildir. Bu geride kalan insanlara mülteci statüsü tanınmasını istiyoruz. Olağanüstü Hal Bölgesi'nde yaşayan insanların büyük bir baskı ve zor altında yaşadıklarını gördük. İzlenimlerimize göre Türkiye'de yaşayan Kürtler, Türkler kadar eşit haklara sahip değiller. Örneğin olağanüstü bölgede faaliyet gösteren İnsan Hakları Dernekleri tümüyle kapatılmış ve takip altına alınmıştır. Doktor Kahraman'ın tutuklanması, Zübeyir-Evin Aydar çiftinin tehdit altında olması, tutuklamalar ve işkenceler, köy koruculuk sistemi, köylerin yakılıp, boşaltılması. Bütün bu uygulamaların hedefi bu bölgenin Kürtler'den arındırılmasıdır. Sürekli polis ve askeri kontroller, Körfez krizinin gölgesinde Türkiye giderek Kürtler üzerindeki baskısını arttırmaktadır. Biz Türkiye'de demokratikleşme sürecinin başladığını göremedik. Tam aksine giderek yeni çıkarılan "Terör Yasası" Türkiye'nin demokratikleşme sürecinin önünde baraj oluşturmaya başlamıştır. Türkiye Kürdistan'ı işgal edilmiştir. En çok bu bölgede baskılardan payını alanlar da kadınlardır. Kadınlar genellikle üç biçimde baskı altında: a) Kadın olmalarından dolayı b) Kürt olmalarından dolayı c) Toplumsal yapıdan dolayı.

Bu bölgede yaşayanlar güvenlik güçlerini işgalci olarak görmekteler, buna karşı direnmektedirler. Sürekli olarak insanlardan duyduğumuz üç kelime vardı: ***Bizim kaybedecek hiçbir şeyimiz yok.***

İSTEMLERİMİZ:

a- *Uluslararası yardım ve dayanışma dört parçada yaşayan Kürtler'e yönelik olmalıdır!*

b- *Bizler Almanya'da direk yardımlar için çaba harcayacağız. Örneğin Cizre'de yaşayan insanlara yardım. Bu insanların acilen bir mezbahaya ihtiyaçları vardır. Yeterli sağlık hizmetlerinin yapılması için yardım yapacağız. Çöplerin kaldırılması için kamyon yardımı yapacağız, ayrıca bu bölgenin alt yapısının yapılması için gerekli girişimlerde bulunacağız. Çünkü Türkiye devleti bu bölgeye alt yapı hizmetler götürmüyor. Biz bu biçimdeki acil yardımlar konusunda bölge insanlarına yardımcı olacağız. Ayrıca insan hakları ihlallerinin takipçisi olacağız ve insan hakları ihlal edilen insanlarla dayanışma içerisinde olacağız!*

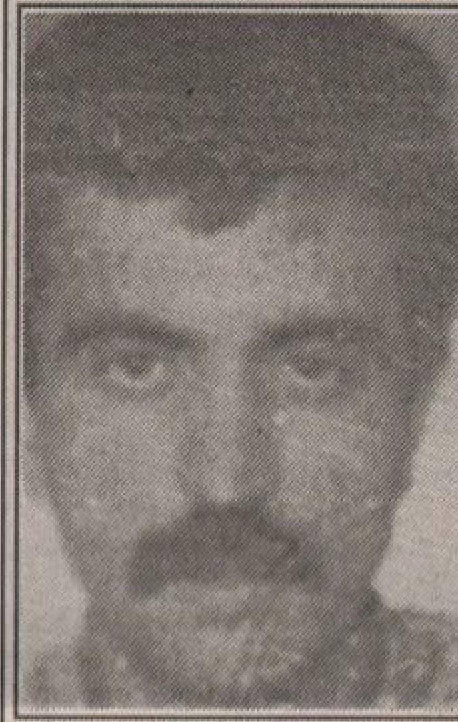
c- *Bizler Almanya'da ve Avrupa'da kendi örgütlerimizde ve partilerimizde Kürt halkının baskı altında tutulduğunu kamuoyuna duyurmaya çalışacağız. Tüm bu yardımlar göle düşen bir damla olacaktır. Önemli olan burada Kürt halkının kendi kaderini tayin etmesidir. Türkiye'de insan haklarının çiğnendiği müddetçe biz delegasyon üyeleri olarak Almanya'da taleplerimiz Türkiye'ye askeri ve ekonomik yardım yapılmaması ve AET'ye alınmaması yönünde olacaktır"*

Güney Kürdistan'da Partiya Azadiya Kurdistan kuruldu

Güney Kürdistan'da var olan ilkel milliyetçi ve küçük-burjuva önderlikli hareketlerin aksine tarihte ilk kez ulusal ve toplumsal mücadele bayrağını proleterya önderliğinde yükseltmeyi amaçlayan ve M-L ideolojiyi esas aldığını açıklayan **PAK - Partiya Azadiya Kurdistan (Kürdistan Özgürlük Partisi)** adıyla yeni bir partinin kurulduğu bildirilmektedir.

1 Nisan 1991 tarihinde kurulan partinin kuruluş bildirisinde, *"Otonomi Kürt halkının ve Kürdistan'ın problemini çözüme kavuşturamaz, çözüm özgürlük ve bağımsızlıktadır"* denilerek şu sözlere yer verilmektedir: *"Yıllardır modern bir öncüyü yaratma çalışmalarımızı sürdürüyorduk. Özellikle son ayaklanmalarda feoldal ve küçük-burjuva önderlikli mücadelenin bir kez daha iflas etmesiyle bu çabamızı hızlandırdık. Irak saldırıları karşısında bir taraftan Irak sömürgeci güçlerine kahramanca karşı koyarak halka önderlik yapmaya çalıştık, diğer taraftan PAK'ı kurma çalışmalarımızı sonuçlandırdık. PAK'ın kuruluşu halkımızın tarihi ve temel istemlerine bir cevaptır..."*

Bir "operasyon"un iç yüzü

İsmail ORAL

Hatice Dilek ARSLAN

19 Mayıs 1991 gecesi, İstanbul Kadıköy / Hasanpaşa'da bir evi basan polisler, yere yatırdıkları kadının başına ayaklarıyla basıyordu. Kadın, "Çocuğumun yanında bana bunu yapmayın" dedi. 8 yaşındaki oğlunun annesini son görüşüydü bu. Ertesi günkü gazete ve ajans haberlerinde büyük puntolarla, "İstanbul'da bir hücre evinin basıldığı ve biri kadın iki militanın ölü ele geçirildiği" yazılıydı. Oysa çocuk, annesini polisler onun başına basarlarken görmüştü ve elinde de silah yoktu.

Kadın, sabit bir ev ve işyeri adresi olan, düzenli bir yaşam sürdüren **Hatice Dilek ARSLAN**'dı. Diğeri ise o gün evinde bulunan bir arkadaşı **İsmail ORAL.** Her ikisi de polis kayıtlarında sabıkalıydı ve rejim kurban istiyordu. Tıpkı 12 Eylül'ün ilk günlerinde olduğu gibi.

Her ikisi de kurşuna dizilerek katledildi. "Yakala ve öldür" yasası artık Türkiye'de de geçerli çünkü.

Kürdistan'da ihanetin, Düsseldorf....

Baştarafı 14. sayfada

için basit oyunlara başvuruyorsunuz. PKK her gün Kürdistan'da milyonların dilinde direniş sembolü olmuştur. Siz ise PKK'yi 'terörist' olarak yargılamak istiyorsunuz. Sizin çıkmazınız budur. TC ve B. Alman ajanı Çetiner ile bu davayı başa götüremezsiniz. Bu bataklıktan nasıl çıkacağınızı siz de bilmiyorsunuz. Şimdiye kadar tutuklu arkadaşlarımız içeri girmeden duruşma başlamıyordu. Bu defa öyle yapmadınız. Oyunlarınız boşa çıkacaktır." PKK'den tutukluların bükülmez devrimci bilinci hakimlerin suratına çarpıyor.

Çeyrek saatlik bir moladan sonra, mahkeme başkanı hakim kararı açıklıyor: disiplin cezası olarak, üç davalıya üç gün hapis. Karar okunduktan sonra, hala tutuklu bulunan, Selahattin Erdem, H. Hayri Güler, Ali Aktaş ve A. Haydar Kaytan kararlı bir şekilde ayağa kalkıyorlar, Salondakilere, diğer davalı ve seyircilere bakarak, onları severek, militanca, üç kez ***"Bijî Partiya Karkerên Kurdistan"*** sloganını atıyorlar.

Sloganın Almanca'ya tercümesi yapılıyor. Hakim tutanağa geçirtiyor: *"Karar okunduktan sonra dört tutuklu ayağa kalktılar ve salonu terörize ettiler."* Böylece hakimlerin terörden ne anladıkları da ortaya çıkıyor. Salondan ayrılmak üzere olan tutuklular son olarak bize bakıyorlar. içlerinden biri umutla ve gülerek:

"Şev baş Hevalno!" *diyor.*

Selim Ferat
17 Mayıs 1991

KAYNAKLAR

1. JÎN, III. Cilt, Çev. M. Emin Bozarslan, Upsala, 1986, S. 385

2. Marx-Engels, Siyaset ve Felsefe, Öncü Kitabevi, İst. 1978, S. 282

3. E. de La Boetie, Günüllü kullak üzerine söylev, B/E/S/y., İst. 1987, S. 28

4. Marx-Engles, age, S. 285

Yurtseverlerin dilinden Kürdistan'da özel savaş uygulamaları -I-

"Köyümüzde iyi yönde hiç bir gelişme olmamakta. Ocak ve Şubat ayları içinde köyde 14 kişi birden gözaltına alındı. Gözaltı nedeni sindirme ve kaçırmadır. Gözaltına alınanlardan köy muhtarı ve İsmail Esmeray (70 yaşında) Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde ilk celsede bırakıldılar. Diğer köylüler ise Siirt'te mahkemeye çıkarılmadan bırakıldılar. Bu da içinde bulunduğumuz rezaletin simgesidir. Sebepsiz yere gözaltı. Köylülerin tarlalarını ekmeleri, temizlemelerine izin verilmedi. Amaç onların aç ve çıplak kalıp, ya korucu olmaları ya da ülkelerini terk etmeleri. Köylüler tek tek çağrılmakta, korucu olmaları için aşırı baskı yapılmakta, bir yandan da ajanlığa zorlanmaktalar. Köyün mahallelerini birbirine bağlayan yol karakolun yanından geçmekte, köylülerin bu yolu kullanmaları yasak. Diğer yandan okul karakol olmuş. Sağlık ocağında tek bir görevli yok. Askerlerin ihtiyacı olan bütün odunlar köylüler tarafından taşınıp karakola getirilmekte. Köyün tek çeşmesi askerler ve halk tarafından ortaklaşa kullanılmakta, kadınlarımız bu yüzden saatlerce kuyrukta beklemekteler. En son olarak bir süre önce köy gençlerinden 3 kız 5 erkeğin PKK'ya katılması sonucu, Eruh taburundan bir binbaşı köye gelerek 'Ya 15 gün içinde onları geri getirir teslim edersiniz ya da köy tümden boşaltılır' demişti. PKK'ya katılanları geri getirmek mümkün değil. Köylüler korucu olmak istemiyorlar. 150 ev nereye gidip yerleşecek. Dışardaki yaşam şartlarına dayanmaları mümkün değil."

Bizler Siirt Eruh Derawût (Payamlı) köylüsünün bu şartlar içinde yaşadıklarını doğruluyoruz. Köylüler için acilen gerekenler yapılmalı. Acele edilmediği takdirde köy boşaltılacak.

Saygılarımızla

Zübeyir Aydar İHD Genel Başkan Yardımcısı, Evin Aydar İHD Siirt Şube Başkanı, Tevfik Özer HEP Siirt Merkez İlçe Başkanı (Derawût) köyü halkından / 22.4.1991

Eruh'a bağlı Derawût (Payamlı) köyü sakinleri sürekli korucu olmaları konusunda huzursuz edilmekteydiler. Köylülerin bağlarını temizlemelerine, tarlalarını ekmelerine izin verilmiyordu. Halk günbe gün yoksullaşıyor. Köylüler tek tek karakola çağrılıyor, muhbirlik yapmaya zorlanıyorlardı.

Nisan ayı içinde 3 kız ve 5 erkeğin kayıplara karışmaları üzerine, bu gençlerin babaları gözaltına alındı. Bunlar bir süre gözaltında tutulduktan sonra bırakıldılar. Bırakılma işleminden sonra köyde bulunan karakol komutanı başka bir işleme geçti. Yapılan uygulama şudur: Babalar akşam saat 19.00'da karakola götürülüp, karakolun çevresine yerleştiriliyorlar. Sabah saat 08.00'e kadar orada beklemek zorundalar. Bu durum yirmi günden fazla bir süredir devam etmekte. Uluslararası Af Örgütü Türkiye masası şefi ve Alman insan hakları savunucuları köye gidip durumu yerinde incelediler. Karakol komutanı bunlarla görüşüp açıklama yapmaktan kaçındı.

Mayıs'ın ilk haftası içinde evlerine dönen 12 ve 13 yaşlarındaki iki kız çocuğu da on günden fazla bir süredir gözaltındalar. Yaşamlarından endişe duyulmakta.

Saddam insanları fabrikaların içine yerleştirdiğinde, TC de bü tün dünyayla birlikte bu uygulamaya tepki gösteriyordu. Bir yandan da Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne geçen yıl imza atıldı. Buna karşın, bizim insanlarımız sabahlara kadar karakolların etrafında siper tahtalarına döndürülmekte, çocuklar günlerce gözaltında tutulmaktalar. Devlet yetkilileri sürekli, "biz kimseye zorla silah verip korucu yapmamaktayız" demekteler, diğer yandan koruculuğu kabul etmeyen bir köy en kötü uygulamalarla yüz yüze kalmakta.

Durumun vahameti ortadadır. Köy halkının sesinin duyurulması ve bu eziyet ortamının son bulması için bizlere gereken yardımın yapılmasını arz ederiz.

Eruh / Derawût (Payamlı) köyü halkı adına HEP Merkez İlçe Başkanı Tevfik Özer / 10.5.1991

Dağıtım: **Gereği için Helsinki Watch, İHD Genel Baş., Belçika Parlamentosu, TBMM İnsan Hakları Kom., Siyasi Parti Başkanları, Bölge milletvekilleri, Başbakanlık Hal., İHD Bşk., Basın**

Siirt Cumhuriyet Savcılığına

Kızım Levize İnal, köyümüzde koruculuk yapmakta olan Ali Yıldırım tarafından 26 Nisan 1991 günü Meyva dağında zorla kaçırılmıştır. Kızımla birlikte üç kız çocuğu da dağa odun toplamaya gitmişlerdi. Ayrıca Muhamed Memiş de olayı uzaktan görmüş. Ben olayı haber alır almaz Çelik karakoluna ve diğerlerine başvurdum. Fakat kızımı nereye götürdüğünü tespit edemedim. Adı geçen korucu geçen yaz ilk eşini döverek öldürdü. Kadın aldığı darbelerden kurtulamadı, hastaneye kaldırmak kafi gelmedi. Kadının dayak sonucu öldüğünü bütün köylüler söylemekte. Ayrıca şimdi ikinci eşe sahip.

Kızım 16 yaşlarında, zorla alıkonulmuştur. Olaya el konulmasını ve kızımın bana teslim edilmesini istemekteyim. Çocuğumun istemediği bir evliliği onaylamam mümkün değil. Gerekenin yapılmasını arz ederim.

Mehmet Emin İnal / Kayıklı (Mehina) köyü Siirt (Savcılığa başvurdu. Sonucu bekliyoruz.) 30.4.1991

İHD Başkanlığına

Dicle suyu kenarında yaşayan köylerin halkı ve Gercüş (Gercews), Dargeçit (Kerboran) ilçelerine bağlı köylerin halkı ticaret ve diğer ihtiyaçlarını karşılama ve seyahat için Balıklı (Autê) köylülerinin özel idareden kiraladıkları kayığı kullanmaktalar. Kayık, Nisan ayının son haftasında Tulumtaş (Cefan) karakolunda görevli askerler tarafından kurşunlanarak batırıldı. Bu kayığı kullanamayan köylüler 4 saat yürüdükten sonra Erguvan (Belekê) köyünün salından yararlanabiliyorlar. Oysa normalinde Balıklı köyü Güneşli'den on dakika uzaklıkta. On dakikada karşıdan karşıya geçmek varken, şimdi saatlerce yürümek zorundalar. Dargeçit ve Gercüş halkı kuru üzüm ve pekmezlerini, Eruh köylerinde buğdayla takas etmektedirler. Şimdi tümüyle ticari ilişkiler durmuş vaziyette.

Abdulcelil Türkan hasta yatağında, günlerdir kayık işletilemediğinden kendisi Siirt merkeze doktora getirilemiyor. Onun durumunda olan hamile kadınlar ve diğer hastalar ölümle yüzyüzeler. Bunları doktora getirebilmek için 4 saat eşek sırtında Balıklı köyüne götürüp, geceyi orada geçirdikten sonra, ancak ertesi gün yola çıkabiliriz.

1988 kışında yine bu köydeki kayığın batırılması sonucu Siirt merkezde sağlık ocağında görevli iki hemşire görev dönüşü Botan suyunu geçmeye çalışmışlar, boğulmuşlardı. Onlarla birlikte olan doktor yüzme bildiği için kendisini kurtarmıştı. Daha sonra kayığı kıran timler değil, doktor olaydan sorumlu tutulmuş ve mahkemeye verilmişti. Ahmet Erdem adlı kişi, Bizina (Geçili) köyündeki kayığın aynı şekilde batırılması sonucu yaşamını yitirdi. 5 gün önce de Cemil Yıldız, Kadri Yıldız adlı kardeşler boğulma tehlikesi atlattılar.

Bizler kırktan fazla köy Balıklı köylüleri tarafından işletilmekte olan kayıktan faydalanmaktaydık. Şu anda yolsuz kalmış durumdayız. Kayıkları kurşunlayıp batıran anlayışı kavramak mümkün değil. İnsanları zora koşmak, hastaları ölümle yüzyüze bırakmak kime ne sağlayacaktır. Kayıklar işletilmediği takdirde çok sayıda insan boğulacaktır. Bunun sorumluluğu kime ait olacaktır. Sizlerden isteğimiz batırılan kayıkların yerine yenilerinin köylüler tarafından işletmeye açılmasının engellenmemesi için ilgili karakol görevlilerinin uyarılmasıdır. 15 güne yakın bir süredir köylere yiyecek namına birşey girmemiştir. İnsanları açlıkla yüzyüze bırakmak hangi anlayışa sığabilir? Gerekenin yapılmasını arz ederiz.

7.5.1991

İHD Başkanlığına

İhale sonucu Siirt İl Özel İdaresi'nden Balıklı (Autê) ve Güneşli (Şemsê) köylerine ait olan kayığı işletme hakkını aldım. 29 Nisan 1991 tarihinde Tulumtaş (Cefan) köyünde bulunan askerler tarafından kurşunlanarak batırılmıştır.

Ben bu kayığı Dicle ırmağı üzerinde işletmekteyim. Dicle kenarında bulunan Dargeçit, Gercüş ve Siirt merkeze bağlı köyler bu noktadan ulaşımlarını sağlamaktalar. Kayığın kırılması sonucu, on dakikada karşı tarafa geçen insanlar, şimdi 4 saat eşekle yürümek zorundalar. İki haftadır 40'dan fazla köye yiyecek namına birşey gitmemiştir. Hastaları da doktora getirmeleri mümkün değil. Daha önce de kayığın kırılması sonucu, iki hemşire ve bazı köylüler bu noktada boğuldular. Şimdi insanlar Dicle suyunu yüzerek geçmek zorundalar, bunun sonucunda da çok sayıda ölüm meydana gelecektir.

Ben İl Jandarma Alay Komutanına durumu bildirdim. Bana aynen şunları söyledi: *"Eğer bize bilgi verir, bizimle birlikte çalışırsan işletmecilik yapmana müsade ederiz. Balıklı, Güneşli, Gaziler, Kelekçi köylerini aslında ortadan kaldırmamız lazım, hepiniz yalancısınız, içinizde iyi adam yok."* Ben kendisine *"Başkalarına iftira atmam, yalan söylemem mümkün değil, iftiracı durumuna düşmektense kayık o halde kalsın"* dedim ve odasını terk ettim. 8 Mayıs 1991 günü tekrar görüşmeye gittim. Bana aynı şeyleri saydı. Ben bu kayığı işletmek için ikibuçuk milyon masraf yaptım. O da bir yana, kayık işletilmediği takdirde çok sayıda insan karşıya geçmek isterken bu nehirde boğulacak.

Sizlerden isteğim, Güneşli ve Balıklı köyleri arasında çalıştırılan bu kayıkların tekrar devreye sokulması.

Gerekenin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Ahmet Kaya

Adres: **Balıklı köyü / Siirt**

Dağıtım: **Gereği İçin Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık, OHL Bölge Valiliği, İHD, Basın, TBMM İnsan Hakları Kom., 8.5.1991**

Diyarbakır İHD Başkanlığına

13 yaşındaki Hüsna Kızılkaya, 15 yaşındaki Münevver Oral ve 15 yaşındaki Meryem Orhan isimli çocuklarımız 8 Mayıs 1991 günü bir ilkbahar bitkisi olan kenger toplamak amacıyla dağa çıkarak, orada birbirlerini ikna edip köyümüze yakın olan Ömerli ilçesine giderek, orada ikamet eden köylümüz İdris Tunç'un evine gitmişler. Adı geçen köylümüz hemen köyü telefonla arayarak adı geçen çocuklarımızın evinde olduğunu belirtmiş. Bunun üzerine Ömerli'ye gidip kızlarımızı eve getirdik. 9 Mayıs 1991 günü Savur İlçe Jandarma karakolunun isteği üzerine çocuklarımızı karakola götürdük. İlçe Jandarma karakolu hemen aynı gün bu çocuklarımızı Mardin İl Jandarma Alay Komutanlığına sevk etti ve ancak bir gün sonra çocuklarımızı görebildik. Çocuklarımızın beyanından Alayda ayrı ayrı hücrelerde sorgulandıklarını, işkence gördüklerini, içeriğini bilmedikleri bir sürü belgeyi okuma yazması olmayan bu çocuklarımıza imzalattıklarını öğrendik (parmak izi). İmzalatılan bu belgelerde köyümüz sakinlerinden ve Savur HEP İlçe Başkanı M. Niyazi Kavak, yine aynı köyden A. Vahap Kavak ve Şakir Soysal'ın bu çocuklarımızı PKK örgütüne kazandırmak için ikna ettiklerini içeren bir iftira dolu ifade imzalattıklarını beyan etmektedirler.

Baskı ve işkence altında imzalatılan bu durumu yerinde tespit etmeniz için aşağıda belirteceğimiz adrese bir an önce gelmenizi arz ederiz.

Musa Oral, Salih Kızılkaya, İsmail Orhan

Adres: **Pınardere köyü / Savur-Mardin**

Siirt Cumhuriyet Savcılığına

Ben, kardeşim ve damadım ortak olarak bir traktör sahibiyiz. Aldığımız günden bu yana sürekli karakolun ihtiyaçlarını bedava karşılamaktayız. Artık giderlerin altından kalkacak halimiz kalmadı. En son araç ihtiyacını geri çevirdikten sonra insanlığa yakışmayan uygulamalarla yüzyüze kaldık.

11 Nisan 1991 gecesi Sedat ve Muhsin adlı karakol komutanları köye alkollü olarak geldiler. İsa Erdemci, Salih Erdemci, Şükrü Tekin ve İsa Erdemci adlı kişileri dövdüler. 20 Nisan 1991 gecesi sabah saat 04.00'de Sağırsulu korucularla birlikte tekrar köye geldiler. Beni ve köyden 6 kişiyi daha, hem evlerin içinde çoluk çocuklarıyla birlikte dövdüler hem de karakola götürdüler. Karakolda feci şekilde dövüldük. Yediğim dayaktan dolayı bir dişimi kaybettim, ikisi de yerinden oynadı. Beni döven Sedat adlı subaydan şikayetçiyim. Hastaneye sevkimin yapılmasını istiyorum. Adı geçen kişi hukuki bir işlemle karşılaşmazsa eylemleri devam edecektir. Gerekenin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Abdurrahman Beştaş, Akdoğmuş Köyü / Eruh 22.4.1991

Yaylalar yasak bölge

Sêrt-Cizîra Botan *(Berxwedan)*: Girgê Amo(Silopi), Cizîra Botan(Cizre), Hezex(İdil), Dih-(Eruh) ve Sêrt(Siirt) göçerleri yüzyüllardır Herekol, Tanîn Tanîn, Çemêkarê yaylalarına giderlerdi. Üç yıldır kesinlikle bu yaylalara çıkamıyorlar. 1989'da yaylalara çıkan göçerler, Herekol'un eteklerinden geri döndürildiler. Bu yıl yine Etmanki ve Dideran göçerleri, Berwari Hot-(Yanıkova) köyünün sınırlarına kadar gittiler. Ama Tirî-(Okçular) köyünün korucuları ve Xerxor(Doğanca) köyündeki karakol komutanı binbaşı, 700'den fazla hayvanı ve çok sayıda insanı burada bir hafta beklettikten sonra geri döndterdi. Bu insanlar, sömürgecilerin bu uygulaması sonucu Herekol yerine Müş ve Erzirom yaylalarına yöneldiler. Milyonlarca liraya tutulan kamyonlar ve günlerce süren yolculuk... Bir yığın maddi zarar ve eziyet. Muhabirimizin Botan suyu kenarında karşılaştığı Kiçan göçerleri, sürüleri yürüyerek götürmenin yasak olduğunu, bunun için hayvanları kamyonlara yüklediklerini, Herekol yerine Müş / Milazgir(Malazgirt)'e gidecekleri söyledi.

Cizira Botan muhabirimizin verdiği habere göre de, 22 Mayıs günü Girgê Amo'dan Tanîn Tanîn dağlarındaki yaylalara hayvanlarını götüren Spertê aşiretinden **Abdullah Demir, Reşit Kartal, Ahmet Demir** ve diğer göçerler, sömürgeci güçler tarafından geri çevrildiler. Bunun üzerine göçerler sıcak ovalara geri dönmek zorunda kaldı.

Yaylalardan geri çevrilen Spertê aşireti ve Batuyan, Kiçî, Zêrkan, Xêrkan, Gitiyan ve yöredeki diğer göçer aşiretleri bu uygulama nedeniyle son derece mağdur olmuş durumdalar. Yaylalara sömürgeciler bırakmıyor, ovalarda ise sıcak hayvanları kırıp geçiriyor. Böylelikle göçer aşiretleri ekonomik olarak çökertiliyor. Tek geçim kaynakları olan hayvancılık tamamen yok edilerek onbinlerce göçer ailesi açlıkla yüzyüze bırakılıyor.

Sêrt muhabirimiz haberinde mevcut durumu şöyle belirtiyor:

Bu topraklarda hayvancılık öldü. Bakkallarda Trakya peynirleri ve poşet sütleri satılmakta. Tereyağının kilosu 15.000 TL, peynirin kilosu 10.000 TL. Sıcaktan dolayı koyunlar sarılık hastalığına yakalanıyorlar. Bunun sonucunda da hem et kaybı olmakta hem de sütleri bitmektedir.

Bu uygulamanın amacı, hem Kürdistan halkını ekonomik felce uğratmak ve hem de göçe zorlamaktır. Diğer yandan, yaylalara gidenlerin PKK gerillalarından etkilendikleri düşünülmekte, yaylacılığı engellemekle bunun önüne geçileceği sanılmaktadır. Yayla yasağının başka bir nedeni yoktur.

Şimdi yaylalar da yasak bölge Foto: Berxwedan

İşkence merkezleri halkın ikinci adresi oldu

Nisêbîn *(Berxwedan)*: Mayıs ayı başlarında gözaltına alınan bir kişinin, işkencelere dayanamayarak tanıdığı tanımadığı herkesin adını vermesi, yer göstermesini fırsat bilen sömürgeci güçlerin kara listelerinde yazılı olan herkesi gözaltına alma furyası devam ediyor.

Mayıs ayı içinde yüzlerce yurtsever gözaltına alınarak korkunç işkencelerden geçirildi. Amaç biraz da kitleleri sindirmek, yıldırmak ve teslim almaktı. Her akşam Nisêbîn'in bir mahallesine ve köyüne baskın düzenleyen ve önlerine gelen herkesi gözaltına alan sömürgeciler, çoğunluğunu ağır işkencelerden geçirdikten sonra birkaç gün içinde serbest bırakıyorlardı.

4'ü Hezex(İdil)'den 36'sı Nisêbîn'den olmak üzere toplam 40 yurtsever, uzun süre gözaltında tutulduktan sonra çıkarıldıkları mahkemece tutuklanarak Diyarbakır E Tipi Cezaevi'ne konuldular. Nisêbîn'de gözaltına alındıktan sonra tutuklanan yurtseverlerden bazılarının adları şunlar: **Aziz Kartal**, M. Sait Nêrgiz, **Müslüm Aslan**, Ali Atabey, **Sadık Ay**, Hasan Savcı ve **Faysal Yağız**. Hezex'ten olan yurtseverler ise, Hespist köyü muhtarı **Hiznî ...**, Şêx Hesen (Ortaköy) köyünden isimlerini öğrenemediğimiz 2 kişi ve aslen Milkefşîn (Peçenek) köyünden olup da Hezex'te bakkallık yapan **Ahmet ...** adlı yurtseverlerdir.

Tutuklanan yurtseverler, gerillaya yataklık yapmakla suçlanıyorlar. Ayrıca, Gûrîzê köyünden 14-15 yaşlarındaki **Nevzat ...** ile Kerboran'a bağlı Xelîlan köyünden lise ikinci sınıf öğrencisi **Yusuf** adlı öğrenciler, 28 Mayıs günü Hezex'de gözaltına alınarak Cizîra Botan'a götürüldüler. Gerekçe, üzerlerinde bir ERNK bildirisinin bulunmasıydı. Bu öğrenciler 29 Mayıs günü tekrar serbest bırakıldılar.

Yine Nisêbîn'in Girêmîran(Girmeli) köyünde 15-16, Girewşê köyünde 3, Kertwîn(Duruca), Tilhesen(Hasantepe) ve Merbabê(Haktanır) köylerinde de çok sayıda yurtsever Mayıs ayının son günlerinde gözaltına alındı.

Sömürgeci uygulamalar

Adana Newroz davasında 8 tahliye

Adana *(Berxwedan)*: 20-21 Mart günleri Newroz gösterileri sırasında gözaltına alınan ve daha sonra 30'u tutuklanan yurtseverlerden 8'i, 27 Mayıs günü çıkarıldıkları Malatya DGM tarafından serbest bırakıldı. İçlerinde Adana HEP İl Başkanı **Kemal Okutan**'ın da bulunduğu 30 tutuklu 27 Mayıs günü mahkemeye çıkarıldılar. Savcı, Kemal Okutan da dahil olmak üzere bazı yurtseverlerin tahliyesini talep etmesine rağmen, HEP İl Başkanı'nın da aralarında olduğu 22 kişi hakkındaki tutukluluk halinin devamı ve 8 tutuklunun ise serbest bırakılmasına karar veren mahkeme heyeti, duruşmayı 20 Haziran 1991 tarihine erteledi. Duruşmayı, HEP milletvekili İ. Hakkı Önal'ın da bulunduğu çok kalabalık bir kitle izledi.

Nisêbîn eski Belediye Başkanı gözaltında

Nisêbîn *(Berxwedan)*: Nisêbîn eski Belediye Başkanı **Müslüm Yıldırım**, Ankara'da bulunduğu sırada gözaltına alınarak Mêrdîn'e getirildi. Gözaltına alınması için hiç bir somut gerekçe gösterilmedi. Ne zaman mehkemeye çıkarılacağı ise henüz bilinmiyor.

Askerler ve korucular köy bastı

Midyad *(Berxwedan)*: Mizîzex köyü, 13 Mayıs günü sömürgeci askerler ve korucular tarafından basıldı. Erkeklerin büyük çoğunluğunun iş nedeniyle köyde bulunmadığı bir sırada baskını düzenleyen sömürgeci çapulcular, kadın, çocuk ve yaşlıları köy meydanında toplayarak evlerde bulunan tüm eşyaları tahrip edip yiyecek maddelerini birbirine katarak kullanılmaz hale getirdiler.

Kadınların üzerlerinde ve evlerinde bulunan bütün ziynet eşyalarına elkoyan askerler ve korucular, erkeklerin köyde olmamasını da fırsat bilerek kadınlara sarkıntılık etmeye kalktılar ve ağır hakaretlerde bulundular.

O kadar aşağılanma, eşyalarının yağmalanması ve baskı karşısında daha fazla dayanamayan kadınlar, asker ve korucuların oluşan sömürgeci güçlere tepki göstermeye başladılar. **Emine Aldur** adlı köylü kadın, tüm baskılara rağmen altınlarını vermedi ve asker ve korucuları taşlamaya başladı. Bu, köyde bulunan herkesin ayaklanmasına yol açtı. Kadınlar ve çocuklar hep birlikte asker ve korucuları taşlamaya başladı. Bunun üzerine köyden kaçmak zorunda kalan çapulcu sürüleri, köyden ayrılırken Emine Aldur'u dövmekten ve *"Sen görürsün, ikinci gelişimizde kimse seni elimizden alamaz"* diye tehdit etmekten de geri kalmadılar.

Roviyan köyünü basan özel timler, bir kişiyi katletti, birini de yaraladı

Pazarcix *(Berxwedan)*: 18 Mayıs günü Roviyan (Tilkiler) köyünü basan özel timler, **Mehmet Serindağ**'ı katlettiler, kurşunladıkları eşi **Zehra Serindağ**'ın sağlık durumu ise ciddiyetini koruyor. Gerilla kılığına giren özel timler, Roviyan köyünü basarak rastgele bazı evlere girip zorla yemek istediler. Özel tim içinden birkaç kontr-gerilla da aynı anda Mehmet-Zehra Serindağ çiftinin evini bastı. Bölgede yurtseverliğiyle tanınan aileden zorla yemek isteyen özel timlerin gerilla olmadığını farkeden aile yemek vermek istemedi ve aralarında tartışma çıktı. Bunun üzerine sömürgeci caniler, Mehmet ve Zehra Serindağ'ı kurşun yağmuruna tuttu. Mehmet Serindağ olaydan bir kaç gün sonra yaşamını yitirdi, Zehra Serindağ ise komaya girerek acilen hastaneye kaldırıldı. Sağlık durumu hala ciddiyetini koruyor.

Bu arada köyde bulunan diğer evlere de benzer saldırılar düzenleyen özel timler, bazı evlerde karakollar kurdular. Karakol kurulan evlerin sahipleri komşularına sığınmak zorunda kaldılar. Caniler, daha sonra köyün içine dalarak köylülerden zorla yatak almaya çalıştılar. Köyde bulundukları birkaç gün boyunca köylülere cehennem hayatı yaşatan faşist sürüsü, Mehmet Serindağ'ın ölümü üzerine köyden ayrıldılar.

Yardım malzemeleri yolunu mu şaşırdı?

Sêrt *(Berxwedan)*: Güney Kürdistan'dan gelen yüzbinlerce insan için Avrupa ve diğer yerlerden toplanarak gönderilen yardımlar, asıl sahiplerine değil, TC depolarına dolduruluyor. 20 Mayıs günü bu konuda basında da yer alan haberlerin ardından TC yetkilileri, yardım malzemelerini Amed tren istasyonundan Ankara'daki Kızılay depolarına göndermeyi durdurdu. Bunun yerine, Kızılay'ın Mazra (Elazığ)'daki depolarına gönderiliyor. Malzemelerin arasında bol miktarda ilaç, mutfak eşyası, giysi vb. bulunuyor. Halen Êlih'te Kızılay'ın kiraladığı depolarda 600 ton malzeme mevcut. Bunları da Amed ve Mazra'daki Kızılay depolarına aktarıyorlar.

Adlarına yardım malzemesi gönderilen yurtseverler ve kurumlar soruyorlar: Bize gönderilen yiyecek ve ilaçların bayat olduğunu iddia edenler, bayat olduğunu söyledikleri malzemelere acaba neden tenezzül edip depolama gereği duyuyorlar? Bunları nerede kullanacaklar?

Sömürgecilerin sarı-kırmızı-yeşil renklerine bile tahammülü kalmadı

Sêrt *(Berxwedan)*: 26 Mayıs günü Sêrt merkezde amatör kümede yer alan Polis Gücü ile Baykan Gençlik Spor arasında yapılan futbol karşılaşması sırasında Baykan Gençlik Spor Kaptanı **Ural Yıldız** başta olmak üzere tüm futbolcular dövülerek 24 saat gözaltında tutuldular. Gerekçe, Baykan Gençlik Spor kaptanının kolunda bulunan yeşil-kırmızı-sarı bantlar.

Daha maç devam ederken, Baykan Gençlik Spor Kaptanı Ural Yıldız'ın kolundaki yeşil-kırmızı-sarı bantları gören polisler, takım kaptanına saldırıp arkadaşlarının gözleri önünde döverek bantları çıkardılar ve aldılar. Bu arada Baykan Gençlik Spor'un diğer on oyuncusu da arkadaşlarını polislerin ellerinden kurtarmak için araya girmeye çalıştı. Bunun üzerine saldırgan polisler tüm gençleri dövmeye başladılar. İki yarı arasında tüm futbolcuları soyunma odasında coplamaya başlayan polisler, içlerinden "Kaptan bize lazım" diyerek Ural Yıldız'ı almaya çalıştılar. Yarım saat direnen gençlerin elinden kaptanı alarak, kendilerini de bir pastaneye kilitleyen ve kapı önünde bekleyen saldırganlar, durumu halkın öğrenmemesi için ellerinden geleni yaptılar. Takım kaptanı 24 saat gözaltında tutuldu, diğerleri de bir süre sonra serbest bırakıldı. Maç sırasında polisin kendilerine saldırdığını ve arkadaşlarını gözaltına aldığını Beden Terbiyesi İl Müdürü ve SHP İl Başkanı'na ileterek yardım isteyen gençlere, her ikisinin de verdiği yanıt; "Olay siyasidir, ben ilgilenmem" oldu.

Ancak olay halk tarafından duyulmuştu ve İHD yetkilileri harekete geçmişlerdi bile.

Sömürgecilerin ulusal renklere duydukları kinle Baykan Gençlik Spor takımına saldırdığını öğrenen Kozluk ve Baykanlı gençler, Sêrt merkeze gruplar halinde gelerek, kaptanın serbest bırakılmaması halinde eylemlere girişecekleri, protesto gösterileri yapacakları uyarısında bulundular. Olayın sömürgeci-faşist rejimi protesto amacıyla kitlesel bir eyleme dönüşeceğini gören polisler, 24 saat gözaltında tuttukları takım kaptanı Ural Yıldız'ı serbest bırakmak zorunda kaldılar.

Berwari'de de futbol maçında komando terörü

Sêrt *(Berxwedan)*: 20 Mayıs günü Ekindüzü Spor ile jandarma komandoları arasında oynanan maçta komando astsubay, Ekindüzü Spor'dan **Nurettin Sevinç** adlı oyuncuyu yumruklayarak hakaret etti. Bunun ardından belki biraz da jandarma korkusundan asıl mesleği öğretmenlik olan hakemin kırmızı kart göstererek oyun dışı bıraktığı N. Sevinç, daha sonra polis ve orada bulunan jandarmalar tarafından yaka-paça karakola götürülerek dövüldü ve 9 saat gözaltında tutuldu.

Olayı öğrenen Hertivînan köylüleri N. Sevinç'in serbest bırakılması için ilçe kaymakamına gittiler. Orada bulunan üsteğmen, "Benim astsubayımı savcıya şikayet etmiş, cezasını çeksin" diyerek karşı çıktı.

Faşist subayın intikamını almaya çalıştığı şikayet bir başka köylü tarafından 1990 Ekim'inde Hertivînan karakolunda görevli Muzaffer adlı subayın gelen geçen araçlara ceza kesmesi, korucu ve köylülerden haraç alması üzerine yapılmıştı. Ama sömürgeciler açısından Kürt olmak yetiyordu intikam almak için, isim önemli değildi. İntikam alınacak yer de önemli değildi. Bu bir futbol sahası da olabilirdi, köy meydanı da, okul da, dağ başı da.

Kürdistan şehitlerini anma etkinlikleri

HEVKOM kuruluş gecesi

İserlohn *(Berxwedan):* 18 Mayıs'ta Almanya'nın İserlohn kentinde yapılan **"Şehit ve Tutuklu Aileleriyle Dayanışma Gecesi"**yle **Komeleya Hevgirtina Malbatên Şehît û Girtiyan (Şehit ve Tutuklu Yakınları Dayanışma Derneği) - HEVKOM**'un kuruluşu ilan edildi.

Kuruluşu ilan edilen derneğin birinci ilke ve amacının Kürdistan için şehit düşen ve tutsak edilenlerin haklı davalarını dünya kamuoyuna duyurma, şehit ve tutuklu aileleri arasında dayanışma sağlama görevi olduğu açıklandı.

Geceye aralarında çok sayıda şehit yakınları, davetliler ve diğer halklardan ilerici ve demokratların olduğu 2.000 civarında kişi katıldı. Kürdistan'ın dört parçasından yurtseverlerin geceye katılımıyla bir ulusal birlik ve dayanışma ortamı kendiliğinden şekillendi.

HEVKOM kuruluş gecesi şehitlerin anısına saygı duruşuyla başladı. Kürdistan devrim şehitlerinin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesindeki yeri ve mücadelelerini, tutsaklarla dayanışmanın önemini, şehit ve tutuklu aileleri arasındaki dayanışmanın gerekliliğini kapsayan bir konuşma gecede Kürtçe, Türkçe ve Almanca olarak sunuldu.

Çeşitli müzik ve folklor grupları ile ozanların programlarını sunduğu, sınır boylarında Güneyli halkımızın dramını sergileyen bir tiyatronun gösteriminin yapıldığı gecede, izleyicileri derinden etkileyen ve coşkusunu pekiştiren en önemli gelişme şehit yakınlarının; şehit çocukları, erkek ve kızkardeşleri, ana ve babalarının yaptığı konuşmalar, okudukları ezgiler ve şiirler oldu.

Şehit çocukları şiirler okur, kardeşleri ezgiler söyler, ana ve babaları konuşmalarıyla herkesi mücadeleye davet ederken kitleler bir başkaldırı, intikam ve saldırı ruhuyla doldular. Dört parçadan şehit yakınlarının mücadeleye ve şehitlerin devrettiği emanete sahip çıkma çağrısı, özellikle şehit analarından şehit **Ali Kamber DEMİR**'in annesinin, *"Ben Türk'üm. Oğlum Türk'tü. Şehit oğlum bu yoldan geri dönüş yok diyordu bana. Ben de O'nun anısına bağlılığın bir gereği olarak, bu yoldan dönüş yok diyor ve hepinizi mücadeleye çağırıyorum"* sözleri orada bulunan tüm insanların kinini bilemeye ve son derece etkilenmesine yetti.

Stavanger *(Berxwedan):* 18 Mayıs'ta Norveç'in Stavanger kentinde Kürdistan ulusal bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi şehitlerini anma toplantısı yapıldı. Toplantıda yapılan konuşmalarla şehitlerin devrim mücadelesindeki rolü üzerinde duruldu. Toplantı şehitlere bağlılık sözüyle sonuçlandırıldı.

Paris *(Berxwedan):* 15 Mayıs'ta Fransa'nın Paris kentinde şehit ve tutuklu ailelerinin biraraya geldiği bir toplantı yapıldı. Toplantının amacı şehit ve tutuklu ailelerinin kendi arasında dayanışma sorunlarını tartışarak etkin bir rol üstlenmeyi kendi önlerine koymaktı.

Şehit ve tutuklu aileleri toplantının sonunda, "Bundan böyle şehit yakınlarımızın anısına her yerde sahip çıkacak, tutuklu yakınlarımızın sorunlarıyla kendimiz de yakından ilgilenerek sömürgeciliğin uygulamalarını dünya kamuoyuna anlatacak ve çocuklarımızı birer partizan olarak yetiştireceğiz" sözlerinde ifadesini bulan bir açıklamada bulundular.

Lozan *(Berxwedan):* 26 Mayıs'ta İsviçre'nin Lozan kentinde 300 kişinin katılımıyla "Şehit ve Tutuklu Aileleriyle Dayanışma Gecesi" yapıldı. Freiburg, Bern ve Basel kentlerinden gelen folklor ve müzik ekiplerinin programlarının yanısıra büyük bir ilgi gören "Dörtlerin Gecesi" adlı tiyatro oyunu da sunuldu. Büyük bir coşkunun yaşandığı gecede, tüm izleyiciler şehitlere bağlılık sözü vererek sloganlar eşliğinde salondan ayrıldılar.

Avrupa'da yurtsever kitlelerin faaliyetleri

Kürdistanla dayanışma gecesi

Stavanger *(Berxwedan):* 25 Mayıs'ta Norveç'in Stavanger kentinde yapılan Kürdistanla Dayanışma Gecesi'ne 200 civarında bir katılım oldu. Koma Hêzil Folklor Grubu, 5 Norveçli sanatçı, Şili ve Eritre kültür grupları gecenin kültür programını gerçekleştirdiler. Siyasi konuşmalarda Kürdistan'ın içinde bulunduğu durum ve mücadelenin gelişim seviyesi aktarıldı.

Norveç Komünist Partisi-NKP, Sosyalist Parti, Hoyre Partisi, Komünist İşçi Partisi-AKP, Rogaland Örgütü Temsilcisi Kristjon Guklaugsson sözlü mesajlarını sundular. Gece geleneksel "APO hate Hîlwanê" halayıyla sonuçlandı.

Kürt halkıyla dayanışma geceleri

Viyana *(Berxwedan).* Avusturya'nın Bregenz kentinde 25 Mayıs'ta, İnsbrück kentinde 26 Mayıs'ta Kürt halkıyla dayanışma geceleri yapıldı. İki geceye toplam 700 kişi katıldı. Bu alanlarda ilk kez bu tür geceler yapılıyor.

Koma Bêrîvan Folklor Ekibi'nin halk oyunları büyük bir beğeni kazandı. Ardından gerilla yaşamı ve Güney Kürdistan'daki gelişmelere ilişkin videodan bir film gecelerde gösterildi. Tiyatro, folklor ve müzik grupları ile değişik ozanların programları geceye katılanları coşkulandırdı. Yapılan siyasi konuşmada Mayıs şehitleri de anıldı. Sosyalist Parti-Avusturya, MLSPB, AT ve TKP-ML taraftarları dayanışma mesajları sundu.

Ayrıca 25 Mayıs günü Viyana'da "Kürdistan Tarihi" konulu bir seminer verildi. 100 civarında kişinin katıldığı seminer tartışmalı geçti ve katılanların konu hakkında etraflı bilgiler edinmelerini sağladı.

Mayıs şehitlerini anma ve G. Kürdistanla dayanışma gecesi

Londra *(Berxwedan):* Mayıs ayı şehitlerini anma ve G. Kürdistan halkıyla dayanışma amacıyla YKWK - İngiltere Örgütü'nün 26 Mayıs'ta düzenlediği geceye 700 civarında yurtsever ile devrimci-demokrat katıldı.

Gecenin anlam ve önemi üzerine yapılan siyasi konuşmanın yanısıra, koro ekibi, Koma Serîhildan Müzik Grubu ve yurtsever ozanlar devrimci-direnişçi marşlar ve halk ezgilerini okudu. Koma Mehsûm Çocuk Folklor Ekibi ile Koma Bîndal Folklor Ekibi de çeşitli Kürt halk oyunlarını sergiledi. G. Kürdistan'daki dramı konu alan skeç ise izleyicileri derin etkiledi.

"APO Hate Hîlwanê" halayı eşliğinde sonuçlandırılan geceye, YXK, YJWK ve Komeleya Karkerên Kurdistanê dayanışma mesajlarını sundular.

Güney Kürdistanla dayanışma, birlik, isyan ve direniş gecesi

Montreal *(Berxwedan):* Emperyalist ve sömürgeci güçler tarafından kendi vatanında mültecileştirilmek istenen G. Kürdistan halkıyla dayanışma amacıyla Kanada ERNK taraftarları 25 Mayıs'ta "Birlik, İsyan ve Direniş Gecesi" düzenledi.

160 kişinin katıldığı gecede büyük coşku ve dayanışma yaşandı. Kanada'da yaşayan Kürdistanlılar'ın büyük desteği ile ERNK taraftarları ilk kez böylesi bir gece düzenledi. Yapılan gecede yer alan folklor ekibi, tiyatro grubu ve dost ozanlar gecenin başarısı için büyük bir çaba harcadı.

Kültür grubu konferansı

Paris *(Berxwedan):* 5 Mayıs günü Fransa'nın Paris ketinde kültür grubu konferansı yapıldı. Konferans son siyasal gelişmelere ilişkin yapılan bir açılış konuşmasıyla başladı ve sorunları kapsayan tartışmalar temelinde sürdürüldü.

Son bir yılın faaliyetlerini içeren raporun eleştirisel bir yaklaşımla tartışılması ardından yeni bir çalışma planına varıldı. Grubun bölgesel ve ülkeye yönelik faaliyetleri, eylemsel faaliyetleri ve dışilişki faaliyetleri üzerinde de önemle duruldu. Oylama ile yeni yönetim seçildikten sonra konferans sonuçlandırıldı.

Kürdistan tarihi toplantısı

Neumünster *(Berxwedan):* 11 Mayıs'ta Almanya'nın Neumünster kentinde Alman ilerici ve demokratlarına yönelik "Kürdistan tarihi" konulu bir bilgilendirme toplantısı yapıldı. YKWK'nin düzenlediği toplantıya çok sayıda Alman dost ve Kürdistanlı yurtsever katıldı. Gösterilen tarih içerikli bir filmin ardından yapılan konuşmalarda güncel durum üzerine de duruldu.

Bu toplantının ardından yapılan 2. bir toplantıdan sonra YKWK Neumünster Örgütü adına bir temsilcinin kent meclisinde konuşması olanağı doğdu. Konuşma TV ve gazetelere de yansıdı. Bu gelişme ardından bir "Kürdistan Halkıyla Dayanışma Komitesi"nin kurulması kararına varıldı. Komite kurma amaçlı ilk toplantı da gerçekleşti.

Bilgilendirme toplantısı

Kiel *(Berxwedan):* 18 Mayıs günü YKWK, Almanya'nın Kiel kentinde Alman kamuoyuna yönelik bir bilgilendirme toplantısı düzenledi. Toplantı "PKK önderliğinde verilen ulusal kurtuluş mücadelesi ve son gelişmeler" konuluydu. 100 civarında dostun katıldığı toplantıda Rensburg Folklor Ekibi'nin sergilediği Kürt halk oyunları beğeniyle izlendi.

Mayıs Şehitleri Futbol Turnuvası

Zürih *(Berxwedan):* 19 Mayıs günü İsviçre'nin Zürih ve Basel kentlerinde "18 Mayıs Şehitlerini Anma-Futbol Turnuvası"nın açılışı yapıldı. Zürih'teki açılışa Serîhildan (Zürih), Cûdî (Chur), Serkeftin (Luzern) ve Ferad (Zug), Basel'deki açılışa Botan (Basel) ile Herekol (Arau) spor takımları katıldı.

Coşkulu geçen ve büyük ilgi gören açılışlara folklor ekipleri zenginlik kattı. Açılış toplantılarında şehitlerin anısına yapılan konuşmalardan sonra ekipler karşılaştı. Zürih'te Feradspor rakiplerine üstün gelerek birinci olurken, Basel'deki karşılaşma da Herekol ve Botanspor takımları berabere kaldı. Şampiyon takımın belirlenmesi için maçlar devam edecek.

Kürdistan Gençliği Futbol Turnuvası

Paris *(Berxwedan):*25 Mayıs günü Fransa'nın Paris kentinde Botan, Bagok, Serîhildan, Berxwedan, 15'ê Tebaxê, Nurhak ve Serhedan spor takımlarının katılımıyla bir "Kürdistan Gençliği Futbol Turnuvası" düzenlendi.

Gruplar temelinde yapılan karşılaşmaların sonucunda final maçını Bagok ve Botanspor yaptılar. Final maçından sonra 7 takım arasında Botanspor birinciliği elde etti. Botanspor'a kupa verildikten sonra Serhedanspor da en centilmen takım ilan edildi. Ayrıca, en centilmen futbolcu, en başarılı kaleci ve gol kralı seçimleri de yapılarak, seçilenlere plaketleri verildi.

ERNK taraftarları Uluslararası Kültür Festivali'nde

Trondheim *(Berxwedan)*: 25 Mayıs günü Norveç'in Trondheim kentinde yapılan Uluslararası Kültür Festivali'ne Kürdistan'ı temsilen Koma Serxwebûn katıldı.

2.000 civarında kişinin katıldığı festivalde Koma Serxwebûn büyük bir ilgi ve yoğun alkış topladı. Koma Serxwebûn bir yandan Kürt ezgilerini Norveçliler'e dinletirken, diğer yandan da PKK, ERNK ve ARGK önderliğinde verilen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini tanıttı.

Ayrıca, Koma Serxwebûn Çocuk Folklor Ekibi de çeşitli Kürt halk oyunlarını sergiledi. Beğeniyle izlenen ekip, en yoğun alkışları topladı.

ERNK taraftarları şenliğe katıldı

Stavanger *(Berxwedan)*: 17 Mayıs'ta Norveç Kurtuluş Günü vesilesiyle Stavanger kentinde açık havada bir şenlik düzenlendi. Şenliğe ERNK taraftarları da etkin bir katılım sağladı. Kürdistan ERNK bayrakları altında temsil edildi. Kürdistan'dan folklor ve müzik gösterileri şenliğe renk katarken, izleyiciler de sempatiyla Kürt ekiplerini alkışladı.

Kürt Dayanışma Derneği kuruldu

Neumünster *(Berxwedan)*: YKWK'nin aktif çabalarıyla Türkiyeli sol güçlerle birlikte Neumünster'de bir "Kürt Dayanışma Derneği" kuruldu.

Derneğin kuruluşuna katılan çeşitli hareketlerin taraftarları dernek bünyesinde karşılıklı anlayış temelinde faaliyet içinde olacaklarını açıkladılar. YKWK üyeleri de Türk ve Kürt örgüt taraftarlarının dayanışma içinde örnek bir pratik sergileyebilmeleri için çok daha ciddi çaba harcayacaklarını belirttiler.

TC Cumhurbaşkanı Turgut Özal protesto edildi

Sydney *(Berxwedan)*: TC Cumhurbaşkanı Turgut Özal, yanında dışişleri bakanı, iş adamları ve gazetecilerden oluşan 146 kişilik bir heyetle Avustralya'ya gitti. Ziyareti ve kendisine şeref madalyası verilmesi başta Kürtler olmak üzere, Ermeni, Rum, Yunan ve Türk kitleler tarafından tepkiyle karşılandı.

9 Mayıs günü Canbera kentinde T. Özal'ın basın toplantısı yaptığı "National Press Club" binası önünde ve "Gelibolu Şehitleri Parkı"nda 1.000 kişiyi aşkın bir kitle T. Özal'ı protesto etti.

ERNK taraftarı Kürdistanlılar bu ziyarete hazırlıklıydı. T. Özal ve beraberindeki heyet bu nedenle yaşamları boyunca unutamayacakları bir ders aldılar. Nereye gittiyseler Kürt ve Kürdistan kabusuyla karşılaştılar. Bu ziyareti yapmaya bin pişman oldular.

Gazetecilerin basın toplantısında sorduğu 8 sorunun 5'inin Kürdistan'a ilişkin olmasına çok şaşıran ve kızan Özal, verdiği yanıtlarla salonda bulunan tüm insanları kendisine güldürdü. Basın bu durumu tüm yönleriyle kamuoyuna duyurdu. Toplantı ardından, toplantıdan edindikleri acıyla TC heyetindeki bakanlar, milletvekilleri ve üst düzey yetkilileri ERNK taraftarı yurtseverlere çatarak provokasyon yaratmaya ve böylece biraz da olsa gerçek yüzlerini gizlemeye çalıştılar. Ancak bu da çare olmadı ve tamamıyla rezil oldular. Yurtseverlerin bilinçli ve kararlı tutumu karşısında sadece kaçma yolunu seçebildiler.

Kaçarlarken bir yurtseverin megafonla haykırdığı, *"PKK mücadelesinin önünden kurtulamazsınız. Başkan APO ve Kürdistan halkı sizlerden yaptıklarınızın hesabını tek tek soracaktır"* sözleri T. Özal'ı ve heyetindekilerini iliklerine kadar titretti. ERNK taraftarlarının gösterilerinin devam etmesi üzerine TC heyeti tam bir panik içine girdi. Şoke olan T. Özal, *"Her yerde protestolarla karşılaşıyoruz ama, böylesini görmedik, bana lütfen gidiniz desinler, giderim"* sözleriyle rahatsızlığını basın karşısında da ortaya koydu.

T. Özal'a zor anlar yaşatılması nedeniyle "değişen Türkiye"nin reklamını da yapamadı. Avustralya Başbakanı Bob Hawke bile gösterilen tepkiler karşısında tavrını değiştirmek zorunda kaldı. T. Özal'ın onuruna verilen bir yemekte yaptığı konuşmada Türkiye'deki insan hakları ihlalleri üzerinde de durdu. Bu TC heyetini tam çileden çıkardı. Ayrıca yemeğe sadece birkaç milletvekilinin katılması TC yetkililerini iyice hırpaladı.

TC heyeti neşesiz bir atmosfer içinde Avustralya'dan ayrıldı. Cumhurbaşkanının da içinde bulunduğu böyle kalabalık bir TC heyetinin böylesi bir hezimete uğraması, aynı zamanda halkların düşmanı Türk sömürgeciliğinin halklar tarafından ne kadar istenmediğini de bir kez daha ortaya koydu.

Yekîtiya Hunermendên Welatparêzên Kurdistan - HUNERKOM VIII. Olağan Kongresi'ni başarıyla gerçekleştirdi

Sömürgeci egemenliğin dayattığı örgütsüzlüğe karşı doğru devrimci siyaset temelinde güçlü bir kültür birliğini yaratalım!

İçinde bulunduğumuz dönem, reformizmin sadece politika alanında değil sanat ve kültür alanında da büyük tahribatlar yaratmak istediği bir dönemdir. Sömürgeci düşman güçlerin amacı kültür ve sanat aracılığıyla da devrimi özünden boşaltmak çabasıdır. Sömürgeciliğin bu saldırıları karşısında devrimci sanat ve kültür cephesine önemli görevler düşmektedir. Bu cepheyi köklü çözümlere ulaşma beklemektedir.

Yekîtiya Hunermendên Welatparêzên Kurdistan (Kürdistan Yurtsever Sanatçılar Birliği) - HUNERKOM bu gerçeklerin ışığında, kendini yeniden gözden geçirmek, güçlü bir kültür ve sanat birliğine ulaşmak amacıyla 25-26 Mayıs günlerinde Almanya'nın Bielefeld kentinde yıllık VIII. Olağan Kongresi'ni 70 kişiden oluşan delege, temsilci ve misafir dost sanatçının katılımıyla gerçekleştirdi.

HUNERKOM, kongresine gitmeden iki ay önce tüm yapısını genişçe bilgilendirmiş, ön hazırlıkları doğrultusunda yapısına güçlü perspektifler vermeye çalışmış, Avrupa kentlerinde varolan şubelerin konferanslarına ve toplantılarına gidilmiş ve yürütülen bu çalışmaların sonucunda kongreye varılmıştır. Kongrede, çeşitli nedenlerden dolayı katılamayan Stuttgart, Avusturya ve Londra alanları dışında, birliğin tüm şube ve temsilcilikleri temsil edildi.

Kongre, şehitlerin anısına saygı duruşu ve kısa bir açılış konuşmasıyla başladı. Platform tarafından divan üyeleri seçildi. Daha önce kongre hazırlık komitesi tarafından öneriye hazırlanan gündem, platformun onayına sunuldu ve kesinleştirildi. Kongrenin gündemine geçerken, ilk gündem maddesi olarak PKK Genel Sekreteri ve ERNK Başkanı Abdullah ÖCALAN'ın kongreye ilettiği mesajı kendi sesinden platforma dinletildi ve kısa bir özeti Kürtçe'ye de çevrilerek aktarıldı. Mesaj, platforma büyük bir devrimci ruh ve moral kaynağı oldu, kongrenin doğru rotada sürdürülmesine ışık tuttu. Ardından ERNK Avrupa Temsilciliği adına sözlü mesaj sunuldu. Mesajla kongreye destek vermeye ve yol göstericilik yapmaya önem verildi.

Son siyasal gelişmeler aktarılıp tartışılırken, en çok üzerinde durulan ve ana temayı oluşturan konu Kürdistan problemine dayatılan çeşitli oyunlar ve sahte çözümlerin nitelikleri oldu. Bunların bilince çıkarılıp etraflıca aydınlatılmasına önem verildi. Yine, sömürgeciliğin kültür ve sanat aracılığıyla devrimi baltalama ve özünden arındırma çabasına ve özel savaşın bu sahadaki yöntemlerine dikkat çekildi. Bunun karşısındaki alternatifin ne olduğu, devirmci ve ilerici sanat çevrelerinin görev ve sorumluluklarının nasıl olması gerektiği üzerinde kapsamlıca duruldu. Bu gündem maddesine yeterlilik onayı verildikten sonra, komisyonların oluşumuna gidildi.

Tespit edilen 12 ayrı karar tasarısına ek olarak platform, ERNK Başkanı'na, ARGK gerillalarına, şehit ve tutsaklara bağlılık mesajları da kararlaştırdı.

Kongrenin önemli bir maddesi HUNERKOM çalışma raporuydu. Zengin içeriğe sahip oluşu önemli yanı oluştururken, Kürtçe yazılmaması, detaylara fazla yer verilmesi, teorik yönlere ağırlık verilmesi, sorunlara somuttan çok soyuta da önem verilerek yaklaşılması, merkez raporunun eleştirilen yanları oldu.

Hazırlanan rapor ayrı başlıklar altında ele alınmıştı. Kültür ve sanata ilişkin bölümlerde yanlış eğilim ve yaklaşımlar mahkum edilirken, doğru devrimci yaklaşım ve köklü çözüm önerilerinin egemen kılınmasına önem verilmişti. Sanatı siyasetin önüne alan, sanatı siyasetten kopuk algılayan düşünce tarzları teşhir edilmişti. Buna rağmen sanat ve kültürün tek başına toplumsal sorunları çözüme kavuşturma kudretine sahip olmadığı vurgulanırken, çözümde kolaylıklar sağlayacağı, bu nedenle siyasetten kopuk değil, siyasete tabi devrim bütününün bir parçası olduğu belirtilmişti. Buna örnek olarak da bugün Kürdistan'ın içinde bulunduğu durum verilmişti. Kürdistan halkının bugün kavuştuğu tüm kazanım ve değerler, siyasetin direnişçi çizgisi temelinde edinildiği gerçeğine yaklaşılmıştı.

Raporun bir diğer bölümünde HUNERKOM'un örgütsel yapısı ele alınıyordu. Örgütsel yapının önünde set oluşturan, açılım ve gelişmenin önünü barajlayan yanlış anlayış ve yaklaşımların bazıları şöyle konuluyordu: Örgütsel bakımdan gerekli öncü rolü oynayamama, kişilikte gerekli yeniliği sağlayamama, yüzeysellikten kurtulamama, faaliyetlerde yoğunlaşamama, başka düşüncelere yeterli değeri biçememe, sanat ve kültüre dar yaklaşım, yapıda yer alanların gelişimine yeterli önem vermeme, değer ve ürün yaratamama, amatörlükten sıyrılamama vb.

Belirtilen eksiklik ve yetmezliklerin yanında, yeterlilik arzetmese de önemli kazanımların olduğu raporda belirtiliyordu. Sanat ve kültüre çarpık yaklaşım, şahsi çıkarlar temelindeki yönelim teşhir ediliyordu. Amatörlük aşılamamışsa da, HUNERKOM'un Kürdistan kültür ve sanatını önemli ölçülerde temsil edebildiği sonucuna varılıyordu.

Geçmiş faaliyet sürecinde HUNERKOM merkezi şube ve bölge kültür gruplarına destek vermeye çalışmış, perspektifler sunmuştur. Düzenlenen çok sayıda gecede kitlelere hitap edilmiş, kitlelerin acı ve tatlı anlarına ortak olunmaya çalışılmış, çıkarılan müzik kasetleriyle ulusal kurtuluş mücadelesinin sesini duyurmaya ağırlık verilmiş, şenliklerde diğer halklara Kürt kültürü ve Kürdistan'daki mücadele tanıtılmış, mücadelenin desteklenmesi için mali ve maddi değerler toplanmış, kültür ve sanat içerikli seminerlerde doğru yaklaşımın kavratılmasına çalışılmış, birçok dost gücün gecelerine katılım sağlanmış, birçok yurtsever ve demokrat çevreyle ilişkiler geliştirilmiş ve tüm bunlarla güçlü bir kültür birliğinin yaratılmasına zemin hazırlamaya çalışılmıştır.

Merkez raporunun sonuca bağlanması ardından, şube ve bölge raporlarının okunup değerlendirilmesine geçildi. Örgütsel bağların yeterince işletilmemesi, tüzük kurallarına riayetsizlik, toplantı düzenine ulaşamama, kültür çalışmalarının Cephe faaliyetlerinden ayrı ele alınması, kültürel yoğunlaşmanın sağlanamaması, araştırma ve incelemelere yönelinmemesi, eğitime önem vermeme, işleri idare etmeyle yetinme vb. yanlış yaklaşım ve anlayışlar şube ve bölgelerin belirgin eksik ve yetmezlikleri olarak ortaya konuldu. Diğer taraftan, HUNERKOM gövdesine belli oranlarda güç veren, maddi ve manevi destek sunan kazanımların da olduğu belirtildi.

Kongre sürecinde, merkezin öncülük rolünü oynayamaması, sanat ve kültür faaliyetlerinde gerekli açılımı yapamaması, şube ve bölgeler karşısında görevini yeterince yerine getirememesi, kısaca mücadeleye denk düşen faaliyette yetersiz kalması en çok eleştirilen konular oldu. Geliştirilen eleştiriler, ortaya konulan öneriler gelecek açısından güç katıcı ve devrimci çözümlere ulaştırıcı değerler olarak algılandı.

Ardından karar tasarılarının görüşülüp onaylanmasına geçildi. Delegelerin yoğun katılım ve tartışmalarıyla objektif ve isabetli kararların onaylanması gerçekleşti. Son olarak da yönetim seçimine gidildi. Yeni yönetimin kararlılık sözü ardından, kongreye katılan dost sanatçılar sundukları sözlü mesajlarında dayanışma duygularını dile getirdi.

Yazar Nihat Behram, Ozan Şah Turna, Ozan Şiar, Ozan Birindar, Sanatçı Ziya Aytekin, Diyarbakır Halk Tiyatro Grubu, Koma Şirvan, İstanbul-Ulusal Kültür Merkezini Oluşturma Grubu ve HEVKOM yazılı mesajlarını kongreye ilettiler. YRWK(Kürdistan Yurtsever Aydınlar Birliği) temsilcisi de sözlü mesaj sundu.

Gerçlekeşen HUNERKOM VIII. Olağan Kongresi'ni, yeni süreçte yeni doğuşa doğru bir ilk adım olarak değerlendiriyor, Kürdistan ve Türkiyeli dost, yurtsever ve demokrat sanat çevrelerini Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesiyle dayanışma içinde olmaya, Kürdistan halkının ulusal değerlerinden olan Kürt kültürünün daha da geliştirilmesi için destek sunmaya, insanlığı tüketmeyi amaçlayan dayatmalar karşısında durmaya ve insanlığa hizmet eden sanat ve kültüre sahip çıkmaya çağırıyoruz.

Yekîtiya Hunermendên Welatparêzên Kurdistan
Mayıs 1991

Yekîtiya Karkerên Welatparêzên Kurdistan Avrupa Örgütü Konferansları kaynağa dönüş ve örgütlenme çağrısıdır

Yekîtiya Karkerên Welatparêzên Kurdistan (Kürdistan Yurtsever İşçiler Birliği) – YKWK Avrupa Örgütü Bölge Birlik Konferansları, Nisan ve Mayıs aylarında yaklaşık 20 Avrupa kentinde başarıyla gerçekleştirildi.

Ülkemiz Kürdistan'da ve dünyada yoğun siyasal gelişmelerin yaşandığı; Kürdistan probleminin dünya siyasal arenasında baş yeri işgal ettiği ve uluslararası politikaların temel gündemlerine oturduğu, kendi açısından dünyadaki gelişmeleri önemli oranda etkilediği;

Kürdistan ulusal kurtuluş sorununun üzerinde en çok konuşulan, en çok tartışılan dünya sorunlarından biri haline geldiği ve buna ilişkin politik çözümlerin her zamankinden daha fazla kendisini dayattığı; öte yandan ülkemizin güney parçasında acı bir yenilginin ve insanlık trajedisinin yaşandığı ve bu yenilgide esas pay sahiplerinden olan otonomici klasik önderlikli ilkel milliyetçi çizginin iflas ettiği, esas olarak bu çizginin yenilgiye uğradığı bir ortamda, YKWK Avrupa Örgütü Bölge Birlik Konferansları'nın yoğun işçi kitlelerinin katılımıyla gerçekleşmesi kendine özgü bir öneme sahiptir. Konferansların kapsamlı tartışmalara sahne olması ise, geleceğe yönelik önemli kararların alınmasını hızlandırırken, net sonuçlara ulaşmaya da önemli oranda hizmet etti. Konferanslarda önemli noktalar olarak hızlı gelişmeler ve bu gelişmelerde Kürdistanlı işçilerin üzerine düşen görevler tartışıldı, üzerinde önemle duruldu. Yine, dönemin sorunlarına gerekli cevapları verebilme amacıyla örgütlenme sorunları çok yönden tartışmaya açıldı, uygun görülen çözüm yöntemlerinin belirlenmesine ulaşıldı.

Bugün Kürdistan'da baş gösteren gelişmeler, Kürdistan'ın dünyanın en sıcak mücadele odaklarından olduğunu göstermektedir. Kürdistan dünyadaki siyasal gelişmeleri ileri düzeyde etkilemektedir. Bu durum başta örgütlü güçlerini ve tüm Kürdistan halkını yakından ilgilendirmektedir. YKWK Avrupa Örgütü Bölge Birlik Konferansaları da bu tarihi gelişmelerin ve sürecin bilincinde olarak toplandı. Bilindiği gibi, önemli gelişmelerin yaşandığı süreçler halkların mücadelesinde nitel sıçramalar yaratır. Eğer halk da kendini bu sıçramaya örgütlü hazırlayabilmişse, başarı elde eder. Aksi durumda Güney Kürdistan'da olduğu gibi acılar ve yenilgilerden kurtulunamayacaktır. Siyasi gelişmeleri ve ortaya çıkacak yeni durumları hazırlıklı yakalamak ancak örgütlü olmakla mümkündür. Kürdistan halkının çeşitli sınıf ve katmanlarının ulusal kurtuluş örgütü ERNK'nin çatısı altında birleşen Kürdistanlı yurtsever işçilerin örgütü olan YKWK'nin, ERNK örgütlenmesinin bir parçası olarak kendini örgütlediği bilinmektedir. Kürdistan halkının ERNK çatısı altında örgütlenmesini geliştirdiği ve önemli gelişmelerin yaşandığı bu ortamda, YKWK'nin kendi konferanslarını gerçekleştirmesi, örgütlenme yolunda atılan önemli bir adımdır.

Yaşanan gelişmelerin açığa çıkardığı sonuçları ve bunların gerektirdiği görevleri kavrayamayan, buna uygun örgütlenmeyi yaratarak taktik belirleyemeyen siyasi hareketlerin halk yığınlarına öncülük etmesi de düşünülemez. Halkın öncüleri olamayacakları için de ulusal-toplumsal devrimi de gerçekleştiremezler. Hele zaferi yakalamaları hiç mümkün olamaz. Yaşanan ortam karşısında kendilerini bile yok olmaktan kurtaramazlar. İşte, bunun bilincinde olan, Kürdistan halkına karşı duyduğu sorumluluğun da bir gereği olarak Bölge Birlik Konferansları'nı yapıcı ve yaratıcı çabayla, sonuç alıcı tartışmalarla gerçekleştiren YKWK, döneme ve gelişmelere uygun düşecek adımlar atmaya çalışmıştır. Ortadoğu'daki gelişmeler, Kürdistan'ın genel olarak içinde bulunduğu durum, iflas eden ilkel milliyetçi ve küçük burjuva anlayışları ve tüm bunların karşısında hızla gelişen çağdaş ulusal kurtuluş mücadelesinin vardığı düzey ve bu kapsamda YKWK örgütünün önündeki görevler yoğun tartışmalarla değerlendirilmeye çalışıldı.

YKWK'nin Bölge Birlik Konferansları'nı gerçekleştirerek YKWK Avrupa Genel Kongresi için hazırlıklarını güçlü bir zemine oturtması, önemli bir kazanım olarak değerlendirilmelidir. Zaten konferanslar bağrında bazı yetmezlikleri ve eksiklikleri taşısa da, başta bunun bir ön adımı olarak, devrimci ruh ve siyasal bir atmosfer içinde gerçekleştirildi.

Diğer taraftan dönemin dayattığı birlik ve örgütlenme görevleri de var, sorumluluk bilinciyle hareket etme en başta istenilen ve ulaşılması gereken hedeftir. Bunun ışığında YKWK konferanslarında bir yıllık geçmiş faaliyet pratiğinin her yönüyle irdelenmesi gerekiyordu. Bu temelde geçmişe eleştirisel yaklaşıldı, eksik ve yetersizlikler ortaya konuldu, yetmez ve yanlış çalışma tarzı mahkum edildi. Konferanslar açılımın ve düzeltmenin platformu olarak ele alındı. Birlik örgütlenmesine özgün bir çalışmanın nasıl olması gerektiği, eskiden yadsınan, ancak somut olarak örgütlenmenin aracı yapılabilecek çalışma biçimlerinin ortaya konulması ve bu temelde örgütleme faaliyetlerinin daha geliştirici kılınmasına çaba harcandı.

Geçmiş dönem çalışmalarında en büyük yetmezliklerin özellikle örgütlenme konusunda sergilendiği, birlik esaslarını temel alan bir örgütlenme içinde olunmadığı ve pratik faaliyetlerde ciddi zayıflıkların olduğu konferanslarda vurgulandı. Tüm bunların aşılması için nasıl bir örgütlenme ve çalışma tarzının tutturulması gerektiği hususunda bazı netleşmelere gidildi. Bir kitle örgütü olma özelliğini her yönden sergilemek ve böyle bir yapıyı temsil etmek için, siyasal ve sosyal sorunları göz önünde bulundurmak amacıyla gerekli yaklaşımların neler olduğu üzerinde de duruldu.

Geçen faaliyetler sürecinde birlik faaliyetlerini yürüten üye yapısının bir kesiminin, birlik örgütlenmesinin önemini yeterince kavrayamadığı, "Birlik olmasa da faaliyetler zaten yürütülecektir" anlayışıyla hareket ettiği görülmüş ve bu yaklaşımla hareket edilerek birlik örgütlenmesi ve çalışmaları kendine özgü temelde ele alınmamıştır. Toplumun içinde şekillenmiş sosyal farklılıklar dikkate alınarak özgün örgütlenmeye, çalışma tarzının yürütülmesine gidilmemiştir. Ayrıca çalışmalarda bölge birlik yönetimleri yeteri kadar kolektif olamamıştır. Eğitime gerektiği kadar önem verilmemiştir ya da eğitim hiç yapılmamıştır. Sorunlara ve görevlere çoğunlukla yüzeysel yaklaşılmış, ülke ve kaynağa dönüş ruhuyla çalışmalara yeterince yönelinmemiştir. Avrupa yaşam felsefesinin etkisinde kalınarak pratiğe yürünmüştür. İşte, konferanslarda bu ve benzeri daha birçok noktaya dikkatler çekilerek, döneme denk düşecek bir dönüşümün sağlanması için önemli kararlar alınmıştır.

Konferanslar geçmiş dönem örgütsel-pratik faaliyetlerin aynası oldu. Tüm bölge yönetimleri ve her bir üye, geçmiş süreçte içine girdikleri eksik ve yetmezlikleri ortaya koyarak gelecekte bunları aşacaklarına ilişkin kararlılıklarını belirtmişlerdir.

Yine, döneme ilişkin kararlar alınırken, dönemin önemi dikkate alınmaya çalışılmış, mücadelenin gelişimine uygun cephe örgütlenmesi ve devrimin ihtiyaçlarını karşılamayı yaratma hedeflenmiştir. Kapsamlı olan tüm kararlar bileşimin ortak iradesiyle alınmıştır. Alınan kararlar başta örgütlenme olmak üzere, ülkeye yönelik, eğitim-ajitasyon ve propaganda, dış ilişkiler, kitle eylemliliği, maliye ve yayınlara ilişkin olanlardır.

Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi önemli bir aşamadan geçmektedir. Sömürgeci düşmanın dayattığı özel savaşı ve Avrupa'da mültecileşmeyi boşa çıkarmak, kaynağa dönüşü hızlandırmak, yurtdışında yaşayan halk kesimlerimizi de topyekun olarak ERNK ve ERNK birlikleri saflarında örgütlemekle mümkündür.

YKWK Bölge Birlik Konferansları'nın örgütlenme bakımından önemli bir adım olduğu bilinciyle hareket ederek tüm Kürdistanlı işçileri ve emekçileri göreve çağırıyoruz! Görev üstlenen tüm YKWK çalışanlarını dönemi kavramaya ve sürece uygun bilinçlenmeyi temel alarak sorumluluklarını yerine getirmeye çağırıyoruz.

Böylesine tarihsel öneme haiz kapsamlı görevlerin pratik alanda yerine getirilmesi, ancak tüm emekçilerin görev ve sorumluluklarına sahip çıkmasına bağlıdır.

YKWK - Avrupa Örgütü
Mayıs 1991

Karlı dağları ve yemyeşil bağlarıyla tanınan bir beldemiz

ERZINGAN

(Erzincan)

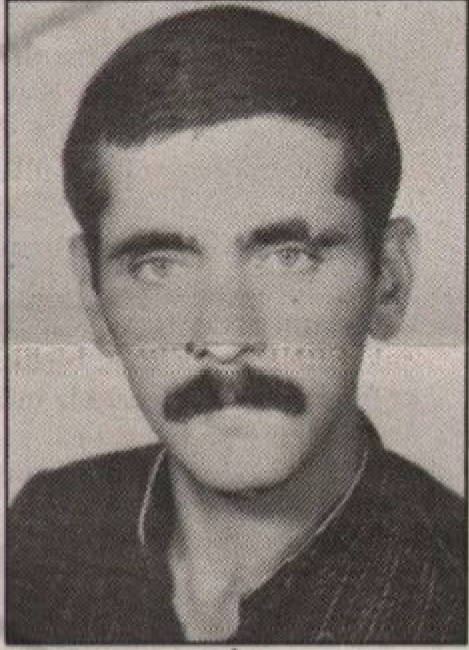
-II-

YERLEŞİM ALANLARI VE NÜFUS DAĞILIMI

Kuzey–Kürdistan'ın Dêrsim Eyaleti'nde yer alan Erzincan, doğuda Erzurum, batıda Sıvas, güneyde Malatya, Elazığ, Dêrsim ve Bingöl, kuzeyde ise Türkiye'nin Giresun ve Gümüşhane illeriyle çevrilidir.

Erzincan'ın toplam yüzölçümü 11.903 kilometrekaredir. Nüfusu 282.022'dir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu ise 24 kişi. Merkez dahil toplam 7 ilçesi, 17 bucağı, 550 köyü ve 12 belediyesi vardır.

A. Ekber LAÇİN

Erzincan nüfus olarak fazla gelişmemiş bir beldedir. Nüfus sıralamasında alt sıralarda yer alır.

Merkez ilçe: Yüksekliği 1.218 metre olan Erzincan Ovası'nda yer alır. Nüfusu 142.000. Yüzölçümü 2.166 kilometrekare. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 66 kişi. İlçeye bağlı 4 bucak ve 115 köy vardır.

Merkez ilçe, Çayırlık, Tercan, Kemah ve Refahiye ilçeleri ile Dêrsim ve Türkiye'nin Gümüşhane şehirleriyle sınırdır.

Çayırlı: Erzincan'ın kuzeydoğusunda kurulmuştur. 1954 yılına kadar Tercan'a bağlı bir bucaktı. Nüfusu 29.400. Yüzölçümü 1.480 kilometrekare. Nüfus yoğunluğu kilometrekare başına düşen 20 kişi. İlçeye 2 bucak ve 62 köy bağlıdır.

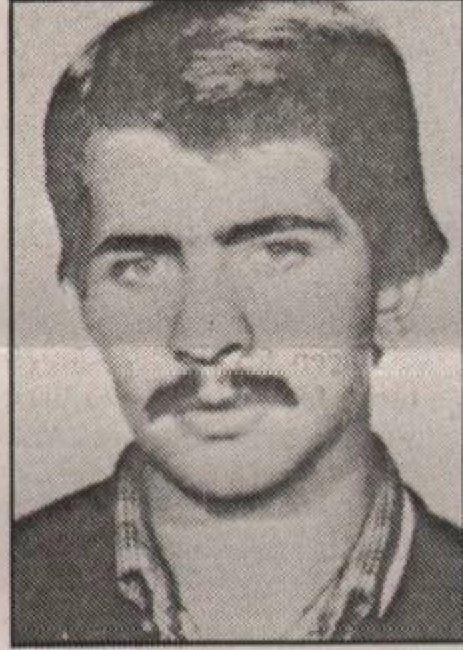
Çayırlı ilçesi, Tercan, Merkez ilçeleri ve Erzurum, Gümüşhane illeriyle sınırdır.

İliç: 1938 yılına kadar Kemaliye'ye bağlı bir bucak merkeziydi. Nüfusu 13.348. Yüzölçümü 1.397 kilometrekare. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 10 kişi.

Erzincan'ın batısında kurulan ilçeye bağlı 2 bucak ve 56 köy vardır.

İlçenin temel geçim kaynağı hayvancılıktır. Ayrıca İliç topraklarında tuz ve manganez yatakları da bulunur.

Kemah: Fırat'ın bir kolu olan Karasu hattında kurulmuştur. Sivas–Erzurum demiryolu bağlantıları bu ilçelerden geçer. Dağlar arasında kalan bir çukurluk alanda kurulmuştur. Güneyinde Munzur Dağları yükselir. Nüfusu 18.578. Yüzölçümü 2.354. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 8 kişi. Nüfusu azalmaya doğru giden bir ilçedir.

Kazım AYDIN

Merkez, Refahiye, İliç ilçeleri ve Dêrsim'le sınırdır. İlçeye bağlı 4 bucak ve 69 köy vardır.

Kısmi düzeyde meyveciliğin yapıldığı ilçenin ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır.

Kemaliye: Erzincan'ın güneybatısında yer alan bu ilçe, 18. yüzyılın sonlarında Elazığ'a bağlıydı. 1938 yılında Erzincan'ın ilçesi oldu. Mesafe yakınlığından dolayı daha çok Malatya ve Sivas'la ilişkideydi. Nüfusu 12.140. Gittikçe nüfus düşüşüne uğrayan bir ilçedir. Yüzölçümü 1.168 kilometrekaredir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 10 kişi. İlçeye bağlı 2 bucak ve 60 köy vardır.

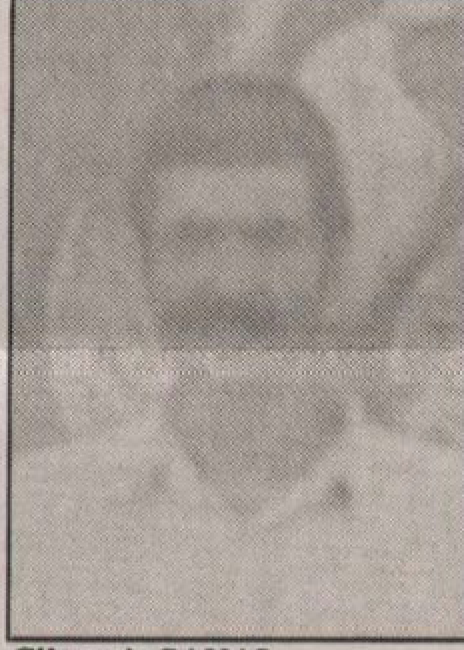
Kemaliye ilçesi, İliç ilçesi ve Dêrsim, Elazığ, Malatya ve Sıvas illeriyle sınırdır.

Başlıca geçim kaynağı meyveciliktir. Hayvancılık da gelişme yolundadır. Ayrıca "Eğin halıları" olarak bilinen halıları ünlüdür. Sosyo–ekonomik gelişmişlik bakımından, Merkez ilçeden sonra Kemaliye gelir.

Refahiye: 1884 yılında kurulan bir ilçedir. Erzincan'ın kuzeybatısında kurulmuştur. Nüfusu 32.700. Yüzölçümü 1.746 kilometrekaredir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 19 kişidir.

Refahiye'ye bağlı 4 bucak ve 115 köy vardır. Merkez, Kemah, İliç ilçeleri ve Sıvas, Giresun şehirleriyle sınırdır.

Hayvancılığın gelişkin olduğu Refahiye, Erzincan'ın en çok yeşilliği ve ormanı olan bir ilçesidir.

Cihangir ŞANAL

Tercan: Tarihi Erzincan'la içiçe olan bir ilçedir. Beldenin doğusunda kurulmuştur. Eski adı Mamahatun'du. Nüfusu 34.000. Yüzölçümü 1.592 kilometrekaredir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 21 kişidir.

Tercan, Merkez, Çayırlık ilçeleri ve Erzurum, Bingöl, Dêrsim illeriyle sınırdır. İlçe halkı hayvancılıkla geçinir. Tercan'daki Kodağ Krom Yatakları, Kürdistan ve Türkiye toplam üretiminin %4'ünü karşılamaktadır.

(Yukarıda verilen istatistikler 1980 yılına aittir.)

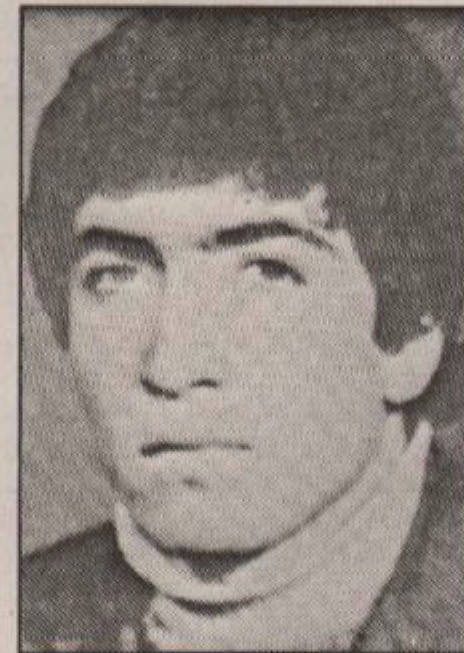
ERZİNCAN'DA ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELEMİZİN GELİŞİMİ

Güzel yaylalarıyla ünlü Erzincan dağları, sadece koyun kuzu melemelerini, yanık kaval seslerini değil, aynı zamanda daha 1889'lu yıllarda Osmanlı İmparatorluğu'na karşı isyan eden Kürt savaşçılarının silah seslerini, özgürlük türkülerini de dinledi. 1889'da Bedirxan Emin Ali, daha yaygın adıyla Tutaklı Alican İsyanı, Osmanlı egemenliğine karşı bölge halkının haklı tepki ve öfkesini yansıtıyor, işgalci güçlerden kurtulma isteğini ifade ediyordu. Güçlü yurtseverlik duyguları ve isyan, Osmanlı sultanlarını bir hayli ürkütmüş olmalı ki, isyan bastırıldıktan sonra bölgeye Türkler yerleştirilmeye çalışıldı. Ve bunlara dayanılarak alanda işbirlikçi bir yapı yaratılmak istendi.

Özellikle kemalist sömürgecilik döneminde, daha çok da şehir merkezlerinde asimilasyon politikasına hız verilerek yurtseverlik duyguları köreltilmeye ve halk Türkleştirilmeye çalışıldı. Kemalist sömürgeciliğin bu insanlık dışı politikasının halkımız açısından son derece olumsuz etkileri günümüzde de hissedilmektedir.

Ama artık Erzincan'da daha derinden hissedilen ve otoritesini giderek güçlendiren ulusal kurtuluş politikası ve mücadelesidir.

Erzincan'da PKK önderliğindeki ulusal kurtuluşçu çalışmalar 1980 öncesinde başladı. Cunta sonrasında da direniş kahramanlarımızdan **Kazım AYDIN** ve **Metin YILMAZ** ulusal kurtuluş politikasının ve düşüncesinin bu alana taşınmasında önemli bir rol oynadılar. Daha çok Dêrsim'e sınır bölgelerde yoğunlaştırdıkları ulusal kurtuluşçu çalışmalar ve eylemlilik, hem bölgedeki işbirlikçi kesimlerin ve hem de düşmanın dikkatlerini üzerlerine çekmede gecikmedi. Buna karşın halkın bağımsızlık ve özgürlüğe susamışlığı, hızla ulusal kurtuluş saflarına akmasıyla da kendini gösterdi. Dêrsim katliamı sonrasındaki sürgünlere ve acılara da tanıklık etmiş ve bizzat yaşamış olan halkın mücadele saflarında yer almaması zaten olanaksızdı.

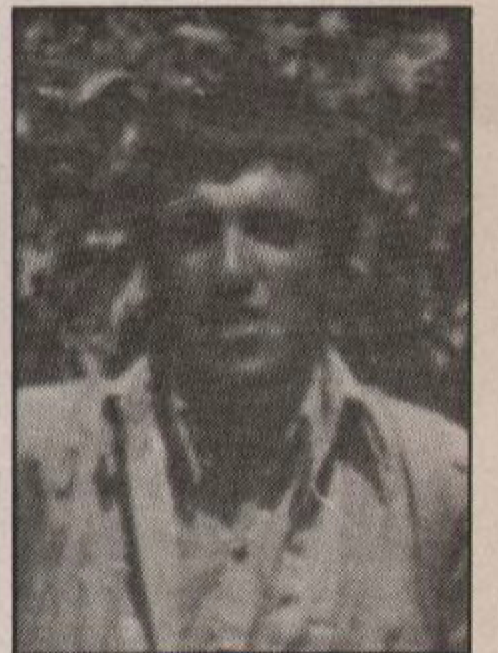

Metin YILMAZ

Ancak yine 1980 öncesi ve sonrasında özellikle de Dêrsim'i kendine mesken tutmaya çalışan ve burada örgütlenme faaliyetleri içinde olan Türk sol gruplarının da olumsuz etkisi, halkın ulusal kimlik ve taleplerini gözardı eden yaklaşımları, çalışmalar önündeki bir diğer engeldi.

Tüm bu oyunlara rağmen, Erzincan'dan **Bilge YUMUŞAK, Ali Ekber LAÇİN, Cihangir ŞANAL** gibi güçlü devrimciler ulusal kurtuluş mücadelesi içerisinde yerlerini aldılar.

15 Ağustos Atılımı sonrasında alan özgülünde sürekli bir faaliyetlilik olmadı. Fakat başta Botan olmak üzere Kürdistan genelinde yaşanan gelişmeler ve halk ayaklanmaları burayı da etkiledi. Çok sayıda yurtsever saflara katıldı. Fakat bu alandaki gerilla eylemliliği ve faaliyetlerinin belli dönemlerle ve küçük gruplarla sınırlı kalması, halkın mücadeleye katılım isteğinin güçlü bir örgütlenmeye dönüştürülmesini engelledi.

PKK IV. Kongresi'nin silahlı mücadelenin geliştirilmesine ilişkin aldığı kararların hayata geçirilmesi, Erzincan'da da halkın yurtseverlik duygularının ve sömürgeciliğe karşı duyduğu kin ve öfkenin de örgütlü bir güce dönüşmesini birlikte getirecektir. Alan böylesi bir gelişmeye oldukça açık olduğu gibi, halkın beklentisi ve isteği de bu yönlüdür.

Bilge YUMUŞAK

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin bu alanda da geliştirilmesi, kitleleri kucaklayarak örgütlü bir güç halinde sömürgeciliğe karşı ayağa kalkması, sömürgeciliğin şimdiye kadar yürüttüğü baskı, asimilasyon ve inkar politikasına verilebilecek en anlamlı yanıt olacaktır.

GELECEK SAYIDA KOÇGİRİ

Okuyucunun Kaleminden

Paris Kürt Enstitüsü patronunun yeni manevraları ve Kürt siyasal hareketlerinin tarihi sorumluluğu

Uzun bir süreden beri elimize ulaşan, ancak yer darlığı nedeniyle yayınlayamadığımız Timur Sayar'ın aşağıdaki yazısını geç de olsa okuyucularımıza sunmayı uygun görüyoruz.

Berxwedan

Geçtiğimiz Kasım ayında yapılan kongre ile Enstitü'de yıllardan beri oynanan komediye geçici bir süre için ara verileceği izlenimine kapılanların ne kadar yanıldıkları bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Halbuki gerek Cindo Koçer'in Temmuz 1989'da Kurdistan Press'de yayınlanan "Paris Kürt Enstitüsü ve Kürt Aydınlarının Sorumluluğu" başlıklı makalesi, gerekse de aynı gazetenin Mayıs 1990, Berxwedan'ın da aynı yılın Haziran sayısında yayınlanan "Paris Kürt Enstitüsü'nü Vakıflaştırma Çabaları ve Kürt Sorununun Uluslararası Diplomatik Boyutları" başlıklı makalemizde, Enstitü'de yıllardır oynanagelen komediye karşı Kürt hareketlerinin sessiz kalması, Enstitü patronunca (Kendal Nezan) kendisine verilmiş bir prim olarak değerlendiriliyor, küçük ticari ve idari oyunların çerçevesine hapsedilmesi gereken ihtiraslarının, bu kez sınırı aşarak daha kapsamlı ve Kürt hareketinin problematiği içinde yer alan bir takım hedeflere yöneldiği dile getiriliyordu. Enstitü patronu ve onunla aynı renkte olan üç-beş kişinin, Kürt halkının kaderi üzerinde umut ticareti yapmaya değin planlarının daha da anlaşılır hale gelmesi için Enstitü ile ilgili bir-iki hatırlatmada bulunmanın yararlı olacağı kanaatindeyiz.

1983 başlarında Enstitü faaliyetlerine başlarken, patronu kurnazca bir yandan merhum Kâmuran Bedirxan'ın çabaları sonucu oluşan mirasına konarken, diğer yandan bugün aramızdan ayrılmış olan Yılmaz Güney, Cegerxwîn, Dr. Nurettin Zaza gibi değerli Kürt şahsiyetlerinin gölge ve himayesine sığınarak Enstitü'nün başına geçme fırsatı yakalıyordu. Kuruluşundan 1,5 yıl sonra çevresiyle yüz binlerce frankı, maaşına ek olarak keyfi harcamalarıyla har vurup harman savurduktan sonra Enstitü iflasın eşiğine geliyordu. 1986 başlarına gelindiğinde aylarca kiralar ve faturalar ödenmemiş, Enstitü'nün kapatılıp kütüphanesinin banliyöde küçük bir odaya kilitlenmesi, ilişki için ise bir posta kutusunun kiralanması öngörülüyordu. Tartışmalar sonucunda Kürtler'in Enstitü'ye üye edilmesi halinde bunların bu kuruma sahip çıkacakları, açılacak bir kampanyayla her türlü maddi ve manevi fedakarlıkta bulunabilecekleri fikrini, başka bir çaresi olmadığı için, Enstitü patronu istemeyerek kabul etmek zorunda kalıyordu. Başlatılan kampanyada üye kaydı yapılırken, aynı zamanda para toplayabilmek için de bağışta bulunanların Enstitü duvarına asılacak bir mermere isimlerinin yazılacağı vaadinde bulunuluyordu. Kürtler'e gitme fikri semere vermiş, pekçok emekçinin yanısıra, bazı yurtsever Kürt zenginleri de önemli miktarda bağışta bulunarak Enstitü'yü borçtan kurtardıkları gibi binasının da satın alınmasını sağlamışlardı. Hemen ardından vaadler unutulduğu gibi, Enstitü'nün satın alınmasını kutlama gecesine zenginler geliyor diye tutulacak yerin lüks olması ve emekçi Kürt yurtseverlerinin çağrılmaması gerektiğinde ısrar edilirken, bu olay, aynı zamanda Enstitü patronuyla aramızdaki çatışmanın başlangıcını teşkil ediyordu. Daha sonra bir an önce üyelerden kurtulmanın yolları aranıyor, gerekçeler hazırlanıyordu. Ekim 1989 Paris Kürt Konferası sırasında olup bitenler herkesin gözü önünde cereyan ettiğinden Konferans'ın üzerinde durmayacağız. Ancak kapalı kapılar ardından Irak devletine gönderilen davetiye sonucu gelen Iraklı heyetin Konferans'a katılma isteğine en şiddetli bir biçimde karşı çıkanlardan biri de Sayın Talabanî olduğundan, ondan intikam almak için Enstitü patronunun başvurduğu yöntem ibret verici bir karakter arzetmektedir.

Irak devletince finanse edilen pekçok gazeteden biri olan ve İngiltere'de Arapça yayınlanan At-Tadamon gazetesinin 9 Temmuz 1990 tarihli sayısında, "Dr. Kasımlo'nun Öldürülmesinin Tam Hikâyesi: Kürtler Kürtler'i Öldürüyor" başlığı altında Dr. Kasımlo'yu Talabanî'nin öldürttüğünü anlatan uzun yazıda planın, Talabanî'nin Tahran'daki evinde katillerle birlikte hazırlandığı, yine Viyana'da Talabanî'nin sayesinde uygulamaya geçildiğini uzun uzun anlatan gazetenin bu haberi, Enstitü'nün 64 numaralı Temmuz 1990 tarihli bülteninde, Sayın Talabanî'nin fotoğraflarıyla yayınlanıyordu. Ayrıca bu yazının başlığı dikkat çeksin diye bültenin ilk sayfalarındaki "revue de presse" bölümünde haber Arapça'dan, Fransızca, İngilizce, Almanca, Türkçe vb. dillere çevriliyordu.

Enstitü bülteni genel olarak Türkçe gazetelerden ve Fransız basınından, az miktarda İngilizce olarak yayınlanan gazetelerden kesilen çok sayıdaki küpürler arasından titizlikle seçilmektedir. Arada bir de diğer basından Kürt halkı için dostça yazılmış birtakım haberlere de yer verilmektedir. Bir dönem Enstitü'de basın sorumlusu olma deneyimimize dayanarak belirtelim ki, bültenin bütün sayılarındaki haberlerin istisnasız bir biçimde Enstitü patronu tarafından seçildiğine baktığımızda, yukarıda söz konusu gazetede çıkan haberin kasıtlı, bilinçli ve planlı bir biçimde Enstitü bülteninde yayınlandığını söylemenin yanlış olmayacağı kanaatindeyiz. Sayın Talabanî'ye karşı duyulan kinin şiddeti ne olursa olsun, onun gibi tanınmış bir Kürt liderinin, uluslararası alanda onca tanınan şehit lider Dr. Kasımlo'yu öldürttüğü haberini bir düşman gazetesinin haberinden aktarmanın Kürt davasına getireceği yararla ilgili yorumu okuyucuya bırakmak isabetli olacaktır. Kaldı ki Sayın Talabanî'nin mahkeme girişimleri karşısında aynı gazete 5 Ocak 1991 tarihli sayısında aşağıdaki tekzibe yer vermektedir:

"At-Tadamon özellikle belirtmek ister ki, Sayın Talabanî'nin Dr. Kasımlo'nun öldürülmesiyle ilgili yakından uzaktan hiçbir ilgisi yoktur. Bunun için yayınlanan makaleyle Sayın Talabanî'ye verilen siyasal, kişisel ve manevi zarardan ötürü At-Tadamon kendisinden özür diler. Bu hususta iyi niyetini göstermek için de At-Tadamon, Sayın Talabanî'nin avukat masraflarını ödediğini belirtir."

Enstitü patronunun, bu tekzibi yayınlayıp yayınlamayacağını bilmiyoruz, ama adı geçen haberi Enstitü bülteninde okuyan gerek Kürt, gerekse de yabancı Kürt dostlarının uzun bir dönem böylesine acı bir haberin etkisinden kurtulamayacakları görüşündeyiz.

Asıl soruna dönersek, Avrupa'daki diğer Kürt kültürel kurumlarının aksine, Paris Kürt Enstitüsü'nün, patronu tarafından her türlü yöntem kullanılarak başlangıçtaki amacından saptırılıp, Kürt ulusal hareketinin önümüzdeki hedefleri açısından olumsuz bir rolün aracı ve sahası haline getirilmesine engel olmak, esas olarak da Kürt ulusal direnişinin önünde açılan yeni döneme ilişkin sorumluluklar konusunda, aşağıda yalın ve somut bir biçimde ifade etmeye çalışacağımız birkaç noktanın nazarı dikkate alınmasının hayati önem taşıdığına inanıyoruz.

Irak'ın Kuveyt'i ilhak etmesiyle ortaya çıkan krizin Körfez'le sınırlı kalmadığı, dünya ekonomisinin hayat kaynakları arasında can alıcı bir role sahip özelliğinden ötürü inanç, milliyet ve sistem farkı gözetilmeksizin, hemen hemen tüm dünya devletlerinin tarihte ilk kez olarak tam bir konsensüs halinde bu krize çözüm bulmak için seferber oldukları gözlenmektedir. Kararlı, onyıllardır büyük devletlerce işletilmeyen Birleşmiş Milletler'e yeniden canlılık kazandırılmakta, devletlerin tepe piramidinde yer alanlardan, basın, üniversite, yargıya kadar toplumun çeşitli kademelerinde "insan hakları, devletler hukuku"ndan aralıksız dem vurulmakta, dünya dengesinin yeniden inşası için Orta ve Yakın Doğu'daki sorunların siyasal çözüme ulaştırılması gerektiğinin altı çizilmektedir. Sanki yeni keşfediliyormuş gibi Saddam'ın ne kadar büyük bir cellat olduğunu kanıtlamak için, basın sayfalarında ve televizyon ekranlarında sık sık Halepçe katliamına yer verilerek Irak'a karşı mücadelelerinde kamuoylarının desteğini almak için büyük çabalar harcanmaktadır.

Güney Kürdistan mücadelesinin büyük devletler düzeyinde tanınması sağlanıp, görüşmeler sürdürülürken, "eşitlik, hukuk, insan hakları" ve benzeri disturların koro halinde arşı-alaya yükseldiği aynı dönemde, 18 Eylül tarihli Fransa'nın Libération gazetesinde yayınlanan habere göre Türkiye, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Catherine Lalumiére'e gönderdiği gizli mektupla yıllar önce imzasını attığı Avrupa İnsan Hakları Antlaşması'ndan bu imzayı geri çektiğini, bundan böyle bu antlaşma hükümlerini Kürdistan'da uygulamayacağını ifade etmektedir. Kürt gerillalarla mücadele etmek amacıyla geçtiğimiz Mayıs ayında yürürlüğe giren ve Bölge Valisi'ne her türlü "kuşkulu" yayını sansür ve yasaklama, köyleri topyekun yerlerinden kaldırıp uygun gördükleri yerlere nakletme, yabancı gazetecilerin Kürdistan'a girmesini yasaklama konularında tam yetki tanıyan 424 ve 425 No'lu kararnamelere bu antlaşmanın ters düştüğü belirtilerek büyük kriz ve savaş halindeki bir ülkenin imzasını çekebileceğine izin veren aynı antlaşmanın 15. maddesi hatırlatılarak, bu haklarını kullandıkları ifade edilmektedir.

Türkiye'nin imzasını çekmediği dönemde de hiçbir şekilde insan haklarına riayet etmediği, Kürt halkına her türlü baskıyı reva gördüğü bilinmektedir. Keza Irak'ın abluka altına alınmasında, komşusu Türkiye'nin rahatsız edilmemesi gerektiği fikrinden kaynaklanan Avrupa Konseyi'ne üye ülkelerin Türkiye'nin bu tavrına karşı sessizliği, Kürtler için yeni bir durum değildir.

Kürt halkına karşı açtığı bu savaştan Türk devleti ne beklemektedir? TC'nin halkımızın bağımsızlık kavgasının dinamiklerini parçalamak amacıyla geliştirdiği şiddetin sivri ucunu silahlı halk güçlerine çevirirken, ulusal kurtuluş mücadelesi vermiş her halkın bünyesinde olduğu gibi, Kuzey Batı Kürdistan'da da yeniden diriliş ve direnişin sembolü olan bu güçlerin, halkımızın hayatına, ülkemiz topraklarına ve çağdaş Kürdistan tarihine kazındıkları olgusunun devlet yetkililerince bilinmeyen bir sır olmadığı, Dêrsim isyanı sonrası bir dönem hüküm süren sessizliği tekrar geri getirmenin imkansız olduğu aşikar olmasına rağmen, tutuşan alevler arasından neler kurtarılmak istenmektedir?

Bu sorulara cevap ararken, yakın tarihimizden örneklerle bugüne eğilmenin bu arayışımızı kolaylaştıracağını sanıyoruz.

Birçok Kürt isyanının ardısıra patlak verdiği 19. yüzyılın son çeyreğine ulaşıldığında, bir yandan Osmanlı İmprartorluğu'nun doğu kapılarının bekçiliğini üstlenmek, özellikle Ermeni ulusal muhalefetini sindirmek, öte yandan Kürt ulusal birliğine giden yolu tıkamak amacıyla Kürt aşiretlerinden oluşturulan ve tarihe "Hamidiye Alayları" olarak geçen birliklerce, Kürt ulusal bilinçlenme sürecinin henüz nüve halindeki tohumları daha mecrasındayken derin tahribata uğratılmıştır. Sultan Abdülhamit'in Kürdistan'daki tahribatlara ilişkin çabaları salt askeri alanla sınırlı kalmamış, İstanbul ve Bağdat'ta oluşturulan ve "Aşiret Mektepleri" olarak adlandırılan okullara yerleştirilen bölgesel güç sahiplerinin çocukları, Osmanlı birliğinin ateşli savunucusu ve Sultan'ın sadık adamları olarak bu okullardan mezun olmuşlardır. Birinci Dünya Savaşı sonlarında ameliyat masasına yatırılan imparatorluğun, hangi parçasının nereye ait olacağı tartışmaları yapılırken, bağımsız bir Kürdistan'ı savunmak bir tarafa, Osmanlı'nın toprakları elden gidiyor diye iki gözü iki çeşme ağlayanların ilk sıralarında yer alanların bu mekteplerden mezun "Kürt aydınları" olduğunu görmekteyiz. 19.yy. Osmanlı Kürt politikasının en başarılı kesitinin bu olduğu, siyaset bilimcilerinin üzerinde görüş birliği halinde olduğu bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Egemen devlet tarafından ilk kez kısmi de olsa örgütlendirilip teçhizatlandırılarak kendi halkının ulusal birlik ve bilincinin önüne diktirilmelerinden ötürü Hamidiye Alayları'nı **birinci dönem tampon güçler** olarak adlandırmak bize makul görünmektedir.

TC yetkililerinin, 1984 Ağustos'unda başlayan Kürdistan Kurtuluş Birlikleri'nin saldırıları sonucu bu kez "Köy korucuları" adı altında Kürtler arasında bir kesimi yarı askeri bir statüyle teçhizatlandırarak, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesine karşı diktiklerine tanık olundu.

Ağustos 1984 atılımıyla gafil avlanana kadar geçen dönem içinde Kürdistan'a ilişkin politikasını red ve inkâr temelinde yürüten devletin, gerillaların beklenmeyen saldırıları sonucu tam bir panik halinde, Kürt kimliğini dahi reddeden klasik bölgesel güç sahipleri durumunda olan Kürdistan'daki dayanaklarına yöneldiği gözlemlendi. Denilebilir ki, Türk devletinin bugüne kadar Kürtler arasında kendi lehine teçhizatlandırdığı kesimin ulaştığı en yüksek örgütlenme düzeyi "Köy koruculuğu"na tekabül etmektedir. Bunların özgürlük savaşçılarına verdirdiği kayıplar, Kürdistan'da yarattıkları tahribatlar küçümsenmemesine rağmen, tarihimizin **ikinci dönem tampon güçleri** olarak niteleyebileceğimiz bu kesimin devreye sokulmasıyla TC'nin başarılı olamadığı ortaya çıkmaktadır. Bundan ötürü denilebilir ki, yeni döneme ilişkin TC'nin strateji uzmanlarının dikkat ve çabalarını yoğunlaştırdıkları iki önemli olgunun aynı zamanda Kürt hareketi açısından da bir o kadar hayati önem taşıdıkları görülmektedir.

Bunlardan ilki ve şu anda yo-

ğun bir biçimde uygulananı askeri faaliyetlerle ilgili olanıdır. Başta ordu birlikleri olmak üzere devletin akla gelebilecek her türlü baskı ve imha araçlarının Kürdistan'daki silahlı mücadeleye karşı seferber edilmesi, mücadeleyi yok etmeyi umuyor olmalarından ziyade, onu dar askeri sınırlara hapsettirip, hareketin dikkat ve çabalarını uzun bir dönem askeri kayıp ve kazançlar üzerinde yoğunlaştırması sağlanarak, böylelikle siyasal atılımı önlenmek istenmektedir. Esas misyonu Kürt halkının meşru savunmasını üstlenmek olan Kürdistan silahlı güçlerini, bu nesnel işlevinden uzaklaştırarak eylemlerini, gündelik alışılan basit olayların bir parçasıymış gibi bir kimlikle yansıtmanın planları geliştirilmektedir. Böylece mümkün olduğu kadar bu süre uzatılarak bağımsızlıkçı silahlı güçlerle en genel anlamda farklı yelpazelerde yer alan, ulusal demokratik muhalefet arasında var olan dinamik bağları zayıflatıp koparmak hedeflenmektedir. Bize göre ufukta beliren önemli tehlikelerden birini bu yan oluşturmaktadır.

Yeni döneme ilişkin ikinci olgu ise, Türk devletinin, Kürtler arasında bu kez klasik bölgesel güç sahiplerinden farklı karakterde bir kesimi "muhatap" görme arayışının ifadesi olarak şekillendiğinin sinyallerine tanık olmaktayız. Halkımızın temel hakları uğruna yürütülen mücadele sonucu elde edilen kazanımları korumanın ancak Kürt halkının siyasal ve askeri güçlerinin denetiminde mümkün olabileceğini savunan bağımsızlıkçı Kürt hareketi ve muhalefetini frenlemek için, ona karşı diktirilebilecek Kürt kimliğini savunan ve en önemlisi "Köy koruculuğu" sisteminden görece ileri, yeni döneme adapte kapasitesini gösterebilecek "aydınlar"ın başını çekeceği bu kez "Şehir korucuları" olarak adlandırabileceğimiz tarihimizin **üçüncü dönem tampon güçlerini** oluşturma çabalarının geliştirildiği son derece hassas bir döneme giriyoruz. Türk devletinin yetmiş yıldır Kürt ve Kürdistan'a ilişkin geliştirdiği yapının yıkılması, ülkemizdeki bağımsızlıkçı mücadelenin bugün için nihai zaferi anlamına geldiğini savunmak, Kürt hareketinin iddia etmekten kaçınacağı bir hafiflik olacağından yeni döneme ilişkin tehlikeleri bertaraf etmede, topyekun ulusal seferberliğe giden yolun önündeki engelleri kaldıracak irade ve politikaların şimdiden devreye sokulması, bu dönemin atlatılmasında bir kilometre taşı görevini göreceğe benzemektedir. Bu amaçla Türk devletinin yeni döneme ilişkin kurmayı hedeflediği senaryonun ağlarının dokumasında kullanılacak malzemenin karakteri, başka bir deyimle fikir ve zikirleriyle kimlerin şehir koruculuğuna aday olduklarına dair sorulara arayacağımız cevapların, salt enterasan bir manzarayı sergilemeyeceği, aynı zamanda Kürt hareketinin ittifak zemininin netleşmesine de yardımcı olacağı kanaatindeyiz.

Denilebilir ki gerek geçmiş dönemde Türkiye'deki birtakım yayın organlarına verdiği demeçlerde Türk otoritelerine verdiği sinyaller, gerek Paris Konferansı sırasında son ana kadar direnerek Kuzey-Batı Kürdistanlı örgütlerin katılımını engellemeye çalışmaları yanında, Türk siyasal parti liderlerine ve Irak devlet temsilcilerine gönderilen davetiyelerin gönderiliş amaçlarına baktığımızda, Paris Kürt Enstitüsü patronu ve onun gibi bir yandan Batı ülkelerinde kariyer ve maddi çıkarların dürtüsüyle Kürt'lüklerinin "bilincine varmış" umut tüccarları, öte yandan Türkiye ve Kürdistan'da yaşadıkları halde, genç, ihtiyar, kadın, çocuk onbinlerce Kürdün işkence ve hapishanelerden geçtiği bir süreçte, Türkiye'de mevcut kurulu düzenin bütün olanaklarından yararlanarak, sosyal yaşamda farklı mesleklere sahip oldukları halde, zengin birer tüccar pozisyonunda, bu kez halkımızın özgürlük taleplerinin ticaretini üstlenmek amacıyla pusuda bekleyen bir kesimin "Şehir koruculuğu"na birinci dereceden potansiyel aday olduklarını söyleyebilmenin büyük bir yanılgı olmayacağı kanaatindeyiz. Halkının özgücüne güvenen bağımsızlıkçı mücadelesinin dışında, nereden ve nasıl gelirse gelsin her türlü bağışa avuç açan, çevre, nesil hatta ilk çıkışta kişisel anlayış itibariyle birbirlerinden çok farklı yerlerde seyreden bu insanların, biraraya gelirlerken, önlerine koydukları hedef ve girişimlerini tamamen ticaret yasalarına göre saptadıklarını görmekteyiz...

Türkiye ve Kürdistan'da son 12-15 yıllık bir zaman dilimi boyunca, Kürt çehreli bir politika yapmak için kâr kapılarının kapalı olduğu, sadece hapishane, işkence ve benzeri risklerin ağırlığının gündelik yaşamda hissedildiği bir ortamda, söz konusu kesimin neden rahat bir biçimde sermaye biriktirmekten başka bir işle uğraşmadığını anlamanın hiç de zor olmadığı görülmektedir. Kar oranı yükseldikçe göze alabilecekleri risklerin çapı büyük de olsa bundan çekinilemeyeceği bilinen eski bir ekonomi yasasıdır. Sermaye kendisini arttırmak için nasıl sınır tanımıyor, din, dil, milliyet farkı gözetmeksizin ihtiyaçlarına uygun müttefik bulabiliyorsa, yukarıda değindiğimiz üzere bu insanların aralarında var olan farklılıklar bunların kısa sürede biraraya gelebilmelerine engel teşkil etmemektedir. Bunların 1989'dan beri birlikte hareket için utangaç bir biçimde çaba harcadıkları ve bundan da ürün aldıklarını belirtmek yerinde olacaktır. Ortadoğu'daki mevcut kriz, hele Güney-Kürdistan Cephesi temsilcileriyle Fransa'nın yaptığı resmi görüşmelerden sonra, fırsatın kaçırılmaması için, bunlar arasındaki trafiğin bir hayli yoğunlaştığı ortaya çıkmaktadır. Kuzey-Batı Kürdistanlı hareketlerin birliğe ilişkin göstereceği bir ihmal bunların değirmenine önemli oranda su taşıyacağa benzemektedir. Başka bir deyimle ifade etmek gerekirse, Enstitü patronunun, ideolojik prensipler yanında esasen liderleriyle anlaşamama kaygısıyla bugüne kadar kendilerine bir türlü yanaşma cesaretini gösteremediği bir kısım Kuzey-Batı Kürdistanlı örgütlere bundan böyle de yanaşmayacağını iddia edemeyiz. Hatta koşullara göre Kürdistan'daki klasik bölgesel güç sahiplerini Ankara'da temsil eden insanlarla diyalog yollarını arayacağını ileri sürmek yersiz bir iddia olmasa gerek.

Kürdistan'ın herhangi bir parçasını temsil etmek için Kürt örgütlerinin uluslararası bir planda henüz devlet düzeyinde görüşme yapamadıkları, düne kadar Enstitü patronu sağda solda arz-i endam eylerken, Eylül 1990 tarihinde Fransa'nın hükümet ve Cumhurbaşkanı temsilcilerinin Güney Kürdistan Cephesi sorumlularıyla yaptığı görüşmelerde, Kürt heyetine katılmak amacıyla harcadığı bütün çabalara rağmen, Cephe sorumlularınca bu konudaki talepleri geri çevrilen bu bayın, basit bir tercüman görevini gördüğü, Fransız basın yayın araçlarında Cephe sorumlularının kimler olduğu, hangi örgütleri temsil ettiklerinin uzun uzun altı çizilirken, doğal olarak Enstitü patronundan hiç bahsedilmemesi olgusu Kuzey-Batı Kürdistanlı örgütlerin sorumlularını düşündürebilirse, Kürt ulusal muhalefetinin ciddi bir adım atmaya hazır olduğu gürünümü belirecektir.

Orta ve Yakın Doğu'daki tüm sorunlara çözüm aramak amacıyla 4 Eylül 1990 tarihinde Sovyetler Birliği, 6 Eylül 1990'da da Fransa Cumhurbaşkanı tarafından ileri sürülen uluslararası bir konferans fikrinin, ABD'nin yalpalanmalarıyla birlikte hemen hemen bütün ülkeler tarafından benimsendiği görülmektedir. Genel olarak Kürt sorununun, özellikle Kuzey-Batı Kürdistan sorununun Filistin sorunuyla eşit koşullarda konferansın gündemine gireceği konusunda iyimser olmamamızla birlikte, Kürt hareketince şimdiden gerekli adımların atılması halinde söz konusu konferans sonrasında, Kürt ulusal temsilcilerinin uluslararası alanda FKÖ'nün bugün sahip olduğu statüye yakın bir temsil düzeyine ulaşabilecekleri kanaatindeyiz.

Kürdistan silahlı direniş cephesini devre dışı bırakarak, Kuzey-Batı Kürdistanlı örgütlerin topyekun ittifakı sağlansa bile, halkımızı uluslararası düzeyde temsil iddia ve çabalarını başta ABD ve Sovyetler olmak üzere hiçbir devletin ciddiye almayacağı, keza bugün ERNK'nin tek başına temsil girişimlerinin de kabul edilemeyeceği, kaybedilecek zamanla kaçırılacak tarihi fırsatlar sonrası dönemde kendi kaderine terkedilmiş bir Kürt mücadelesinden en çok Enstitü patronunun memnun kalacağı bu sayede konferans, sempozyum ve kolloklarda (Kürt halkının gerçek temsilcileri olan Kürt hareketlerinin ağırlık ve inisiyatiflerinin hissedilmediği konferans ve benzeri girişimlerin bundan böyle yararlı olacaklarına inanmıyoruz. Halkımızın en çok ihtiyaç hissettiği uluslararası hukuk kurallarına uygun adımların atılması için devletlerin angajmanı gerekmektedir. Devletlerin muhatapları tek tek bireyler değil, bir halkın temsilcisi olan politik yapılardır.) bolca boy göstereceği olgusu çarpıcı bir realite olarak önümüzde durmaktadır.

Gelinen noktada, Körfez krizinin de büyük katkısıyla, Kürtler ve Kürt sorununun varlığı dünyanın hemen hemen tüm ülkelerinde gözler önüne serilmesine rağmen, Sovyetler Birliği ve Batı dünyasının Kürdistan'ın üç parçasında örgütlü Kürt hareketlerine ve bunların temsil ettiği parçadaki Kürt sorununa yaklaşımları farklılıklar göstermektedir. Güney Kürdistanlı Cephe'nin talepleri Saddam'la olan hesaplaşmayı kolaylaştırıcı bir faktör olduğundan uluslararası alanda küçük adımlarla desteğe kavuştuğu görülmektedir. Büyük devletlerin uzun bir aradan sonra İran'la tekrar kurulmakta olan ilişkilerine gölge düşürebileceği endişesiyle Doğu Kürdistan'ı adeta bilmezden geldiklerini gözlemlemekteyiz. Farklı bir manzara arzetmesinden ötürü Kuzey-Batı Kürdistan'a ilişkin Batı ülkelerinin geliştirecekleri tavrın, Doğu ve Güney Kürdistan'dan farklı, (1974'te Güney Kürdistan'daki Kürt ulusal mücadelesinin ulaştığı doruk noktaya rağmen, dünyanın buna karşı sessiz sedasız kaldığı hafızalardadır.) Kürt hareketinin seyrine göre şekil alacağını düşünüyoruz.

Türkiye'nin yüzünü Avrupa'ya çeviren bir ülke olması yanında, esas olarak modern temeller üzerinde çıkış yapmasına borçlu olan Kürt hareketinin, gerek ülke toprakları üzerindeki varlığı, gerek Türkiye'nin ekonomisinin can damarlarını barındıran şehirlerinde sahip olduğu hareket kabiliyeti, gerekse de Batı ülkelerindeki Kürt yığınlarıyla doğrudan bağlantısından ötürü farklı bir çehre gösterdiği ortaya çıkmaktadır. Yukarıda sıraladığımız özelliklerinden ötürü, Kuzey-Batı parçasına ilişkin Kürt sorunu, insan hakları, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı gibi referanslara başvurmanın ötesinde, gündelik hayatta da Batı ülkelerinin ilgi alanında yerini almış görünmektedir. Doğu ve Güney Kürdistan'daki mücadeleye göre farklılık gösteren Kuzey-Batı Kürdistan'daki mücadelenin bu özelliğinin sağladığı avantajın değerlendirilmesi için Körfez kriziyle oluşan yeni koşullarla çok büyük imkanların doğduğunu görmekteyiz. Bu fırsatın değerlendirilmesinde belirleyici rolün KuzeyBatı Kürdistan silahlı direniş cephesine ait olduğunu bir kez daha vurgulamak yerinde olacaktır. Bu bağlamda söz konusu Cephenin önünde iki seçeneğin belirdiğine işaret etmek isabetli olacaktır: Birincisi, ERNK'nin bugüne kadar olduğu gibi, KuzeyBatı Kürdistan'ın coğrafi sınırları içinde, diğer Kürt örgütlerinin bir cephe ittifakı içinde destekleri alınmaksızın yürüttüğü mücadelesi sonucu her yanı ile Kemalizmin iflası olan yetmiş yıllık bir tarihle hesaplaşmada kazandığı başarılarla yetinilirse, içerde Kürt muhalefet ögeleriyle ittifaka gidilmeden, dış dünyada da devletlerin desteği alınmadan da bu hareketin Kürdistan mücadele yaşamının temel elemanı olarak yaşayacağı inkardan gelinemez. Ne var ki, Kürt problemini Türkiye'nin bir "iç sorunu" olarak göstermeye çaba harcayanların uzun bir dönem bundan kazançlı çıkmayacaklarını iddia edemeyiz. İkinci seçenek ise, beşyüz yıllık bir tarihle hesaplaşma anlamına gelen "bir parça özgür vatan" şiarının gerçekleştirilmesi amacıyla bölge sınırlarını aşıp, uluslararası alanda gerekli yerini alması için, Kürt hareketinin geliştireceği çok yönlü politikaya ilişkin olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda Birleşmiş Milletler'e üye ülkelerin desteğinin sağlanması gerekmektedir. Pek çok faktörün yanında en geniş ulusal muhalefetin birliği ya da ittifakının sağlanması, yukarıda söz konusu devletlerin desteğinin alınmasında alabildiğine kolaylaştırıcı bir eleman olabileceği görünümünü vermektedir.

Tam bu noktada Enstitü patronunun bugünlerdeki çabaları oldukça ilginç bir karakter arzetmektedir. Yıllardan beri Kürt siyasal hareketlerinden, politik Kürt şahsiyetlerinde, vebadan kaçar gibi kaçan bu şahsın, birdenbire Kürtler'e yönelme amacını anlamanın zor olmayacağı kanaatindeyiz. Henüz Kürt sorununun uluslararası bir konferansta doğal politik temsilcileri tarafından temsil edilmesi şartlarının oluşmadığı düne kadar söz konusu şahıs, "Kürtler adına" sağda solda boy gösterirken, sorulduğunda "kültürel bir takım işlerle ilgili gidiyorum" diyerek Kürt siyasilerine yüz çeviriyordu. Bugün ise durum değiştiğinden Kürt sorununun ciddiyeti karşısanda bireysel manevralara itibar edilemeyeceğini anlayan bayımız, daha doğrusu Batılı dostları tarafından uyarılan bayımız, bu kez temsillerde kendine bir sandalye bulduktan sonra, Paris Konferası sırasında olduğu gibi gene kapalı kapılar ardında dostlarıyla yapacağı pazarlıklarda bu kez artık Enstitü patronu etiketini değil de, Kürt hareketlerinin alınmış onayıyla meşrulaşarak bir yandan önümüzdeki günlerde ABD'de düzenlenecek konferans gibi Batı'daki tüm konferanslara Kürtler adına katılmak, öte yandan, ileride doğabilecek güçlükler karşısında gerektiğinde feodal bölgesel güç sahiplerinin Ankara'daki temsilcileriyle anlaşmak için şimdiden zemin hazırlamanın hayallerini kurmaktadır. Kürt siyasal hareketleri ve şahsiyetlerini ulusal bir konferansa çağırma gibi bir hakkı kendinde görmektedir. Enstitü patronunun bu planının boşa çıkarılması, devletinin ciddiye alınmamasıyla ilgili gerek Kürt siyasal hareketlerinin, gerekse deneyimli Kürt politik şahsiyetlerinin geliştirecekleri tavır, dönemin nazikliğinden ötürü bir kilometre taşı görevi göreceğe benzemektedir. Tarih, Kürt siyasal hareketlerine bir fırsat sunmuş durumdadır. Aralarındaki görüş ayrılıkları ne olursa olsun ardlarında bıraktıkları uzun mücadele yıllarına, uğruna mücadeleye koyuldukları Kürt halkının davasına sadık kalmanın bir gereği olarak inisiyatiflerini umut ticareti yapan bireylere terketmemeleri, siyasal tarih karşısında sorumluluklarının bilinciyle hareket etmeleri kaçınılmaz bir görev olarak belirmektedir. Dolayısıyla acil görev olarak böylesine bir konferans inisiyatifi Kürt hareketlerine düşmektedir.

Kendi varlık nedenleri olarak ileri sürdükleri kimliklerini korumalarına prensip düzeyinde riayet edilmesi halinde, bugünden, önemli miktarda parti, grup ve çevrenin genel seferberlik kervanına katılmaya hazır oldukları görülmektedir. Söz konusu parti ve grupların bir kısmının nicelik itibarıyla küçük olmalarından ötürü ittifak temelinde ulusal seferberliğe katılmaları, genel olarak mücadeleye, özel olarak askeri alandaki direnişe mucizevi bir ivme kazandırmayacaksa da, Birleşmiş Milletler düzeyinde temsil edilmenin önündeki engellerin kaldırılmasında, sembolik karakteri ve psikolojik avantajının etkisiyle ülkemiz yığınlarının mücadeleye katılımını hızlandırmada önemli bir rol oynayacaktır.

Gerek Kürt siyasal hareketlerinin, gerekse de, binlerce şehidimizin uğruna can verdikleri, kanlarıyla suladıkları Kürdistan toprakları üzerinde yükselmekte olan halkımızın özgürlük mücadelesi ve sevdasının heyecanını yüreklerinde duyan, kendilerini ortak paydasını Kürt yurtseverlerinin oluşturduğu topyekun direniş cephesinin bir bileşeni, bjr elemanı olarak gören, sorumlu bireylerin yukarıda kaba taslak belirtilen esaslara uygun davranmaları halinde, bu döneme denk düşen muazzam fırsat kaçırılmayacak, diplomatik alandaki mevcut boşluk doldurulmuş olacağından Enstitü partonu ve benzerlerinin uluslararası alanda Kürt halkının kaderi üzerinde at koşturmayla ilgili hevesleri boşa çıkarılmış olacaktır.

Timur Sayar

Paris Kürt Enstitüsü eski Yönetim Kurulu Üyesi

Paris / 25 Ocak 1991

ŞERÊ LI KURDISTANÊ BERFIREHTIR DIBE

Destpêk di rûpela dawiyê de

beyan). Gelek avahî texrîbatên mezin girtin. Di domana êrîşê de hêzên dijminî dest hilnedan û xwe di qûlên xwe de veşartin. Gerîlla bê lêdan girtinê, bi jîrî paşê vegeriyan baregeha xwe.

Piştî bûyerê dagîrker dest bi operyasyonan kirin. Li çiyayên derdorên Pasûrê şerên nuh derketin. Du helikopterên dijminî, ji aliyê gerîllayan li erdê hatin xistinê. Hêzên dijmin jî, ji ber ku nekarîne lêdanê li gerîllayan bidin, destpêkirine agir berdin gundan, û mirovên gundî bigirin. Li gundên Karabulak û Yaylak 12 gundî hatin girtinê. Pirraniya wan şivan û gavan in. Li gundê Beyrokê zivinga Zemê jî, pêşî gundiyê bi navê **A. Latîf Gunduz** û zarokên wî **Sadik, Çîçek** (11 salî) û **Seher** (13 salî) bi rojan di xênî de hepis kirin û paşê agir berdan mala wî.

Roja 20'ê Gulanê jî di navbera Pasûr û Qabilcewzê (Sasun) li gundê Hewêdanê, gerîlla êrîşekê pêk anîn. Armanc destdanîna ser çekên parêzkarên li gund bû. Gerîlla pêşemîn xwestin parêzkaran razî bikin. Piştî axiftinên bi çerdevanan re, hinek razî bûn û gotin wê çekan ji destan biavêjin. Lê hinek jî razî nebûn û pişta xwe bi qereqola li gund xurt didîtin. Lewma bûn sedema şerekî. Gava leşkerên qereqolê jî hatin hewarê, gerîlla xwe paş ve kişandin. Hêzên dijminî karwanên leşkerî çêkirin û dan dûv gerîllayan. Sê cemseyên dijminî ketin dafeke gerîllayan. Dihê gotin ku lêdanên mezin li dijminî ketine. Agahî digihin me, ku cih bi cih ser hîna jî berdewam dikin û gerîllayek jî şehîd ketiye. Ji dijmin jî, bi esehî em dizanin, ku 9 cerdevanên gundê Hewêdanê bi xedarî birîndar ketine.

LICÊ

Gêrîlla riyan kontrol dikin

Licê *(Berxwedan):* Li kîjan derê gerîllayên ARGK hebin, li wê derê jî otorîteya wan serdest dibe. Weke perçeyeke vê rastiyê, di van demên dawiyê de, yekeniyên ARGK riyan jî dijwartir kontrol dikin.

Roja 24'ê Gulanê yekeniyeke ARGK riya Çewlik û Amedê, li nêzîka Licê li Deşta Fîsê birrî. Hemû mekîneyên dibuhurin rawestand û wan ji kontrolê derbas kir. Mekîneyeke fermî ya dewletê da ber agirî û şewitand. Axiftinên propaganda ji rêwiyan re hatin kirin. Belavok hatin belav kirin. Ji rêwiyan hate xwestin, ku piştgiriya têkoşîna rizgariya netewa Kurdistanê bikin. Hejmara gerîllayan li dora 50 kesî bû. Gerîlla dest danîn ser nasnameyên hinde rêwiyan. Nasnameyên ku dewleta Tirk daye, şewitandin. Ji gel hat xwestin, ku nasnameyên dewleta Tirk daye, li ser xwe negerînin û wan derbasbûyî nepejirînin.

Di domana kontrolê de du eskerên sîvîl jî hatin peyda kirin, ku nuh ji eskeriyê vegeriyabûn. Gerîlla ji gel xwestin, ku wan pirsiyar bikin. Gava gel xwest ku werin efû kirin, gerîlla jî wan efû kirin. Ev biryara gerîllayan, gelek bi dilê rêwiyan bû.

Yekeniya gerîlla ku biqasî 4-5 saetan rê kontrol kir, paşê xwe ji cihê bûyerê bi dûr xist.

Li gundê Derxustê serleşkerek û 8 serbaz hatine kuştinê

Li dora gundê Derxustê navçeya Licê roja 16'ê Gulanê şerek di navbera yekeniyên gerîllayên ARGK û yekeniyên artêşa faşîst de derket. Di şerê çend saetan doma de ji yekeniyên dagîrkeran "assubayekî başçawîş" û 8 cendirme hatin kuştinê. Gelek serbaz jî birîndar bûn. Çi hundabûnek ji yekeniya ARGK nebûye.

Ji aliye din li gundê Şeqlatê, di navbera Licê û Hênê jî şerek roja 20'ê Gulanê derket. Agahî gihan me ku 12 endamên komên taybetî û 4 cerdevan hatine kuştinê. Lê hîna ne diyar e, ka ev nûçe çiqasî rast e.

DARA HÊNÊ

Êrîşa bi rokêtan çû ser qereqola Sîwanê

Çewlik *(Berxwedan):* Gerîllayên ARGK êrîşeke bi rokêtan birin ser qereqola dijmin a li qopaniya Sîwanê navçeya Dara Hênê. Ev êrîş şeva 19'ê Gulanê pêk hatiye. Avahiya qereqolê rastî xusarên mezin bûye. Hina diyar nebûye, ka çend mirî yan birîndar ji dijminî hene.

Yekeniya gerîlla paşê xwe paş ve kişand. Dijmin jî dest bi operasyonan kir. Lê dagîrker destevala vegeriyan.

ŞIRNEX

Di êrîşên çûne ser "tabur" û qereqolên dijmin de lêdanên mezin li dijminî ketine

Şirnex *(Berxwedan):* Dagîrker êrdima Botanê bi yekeniyên leşkerî, kemandoyên taybetî û komên xweser ên nuh dadigirin. Sedem jî ev e, ji ber ku di vê dema dawiyê de yekeniyên ARGK roj bi roj êrîşên berfirehtir pêk dihênin. Dihê dîtin, ku herdu alî jî hêzên xwe xurttir dikin. Hejimara şervanên ARGK jî û hejimara serbazên artêşa dewleta Tirk jî mezintir dibe. Li gora vê jî, êrîşên gerîlla û hejimara şeran jî zêdetir dibin.

Şeva 20'ê Gulanê yekeniyên ARGK li nêzîkê Şirnexê avêtin ser "tabur"a Garisan. "Tabur"a dijminî nîv bi nîv heta tune kirin. Weke nûçeyên gihane me li dora 100 serbazên dijminî hatine kuştinê yan jî birîndar kirinê.

Êrîşeke duwemîn a gerîlla li gundê Navyanê pêk hat. Roja 17'ê Gulanê gerîlla êrîş birin ser qereqola li Navyanê. Assubayek û 2 serbazên dijminî hatin kuştinê.

Gerîllayên ARGK şeva 28'ê Gulanê jî êrîş birin ser "tabur"a Xirbikê Bestê li derdorên Avyanê. Agahî negihan me ka çi lêdan li dijminî ketine. Piştî şer dijminî dest bi operasyonan kiriye. Gelê dorhêlê dibêje, ku ji dijminî gelek kes hatine kuştinê.

SÊRT

Sîxur û hevxebatkar Abdulkerîm Celek bi mirinê hate ceza kirin

Sêrt *(Berxwedan):* Sîxur û hevxebatar Abdulkerîm Celek, ku di kuştina gelek şoreşgeran de rolekê leyistibû, ji aliyê gerîllayên ARGK bi mirinê hate cezakirinê. Ev welatfiroşê navdêr, roja 18'ê Gulanê di navenda bajarê Sêrtê de li taxa Bitim, li pêşiya mala wî hate kuştinê.

Ev sîxûr ji Xizxêrê bû û endamê encumana gelemperî ya DYP (Partiya Riya Rast) li Sêrtê bû. Kuştina wî kêf û şahî berda dilê gelê êrdimê. Vî kesî kiribû, ku gelê me gelek êş û cefayan bikêşe, bûbû sedema kuştina gelek şoreşgeran. Bêbext her weha axa jî bû. Bûbû sedem ku li Xizxêrê eşîra Sturkê çekan bistîne û bibe cerdevan. Gelek sûcên vî kesî hene. Roja 14'ê Îlonê 1990'î li devera Zarobaş li Sêrtê bûbû sedema kuştina 3 gerîllayan. Herweha li gundê Kevir navçeya Xizxêrê jî 8 gerîlla dabû kuştinê.

CIZÎRA BOTAN

Di şerê li ser tixûbî de 3 birîndar, tev bi hev re 4 welatparêz ketin destê dijminî

Cizîra Botan *(Berxwedan):* Li başûrê Cizîra Botan komeke ji welatparêzan xwest ji tixûbî derbasî başûrê-rojavayê Kurdistanê bibe. Gava derbas dibû, di navbera wan û hêzên dijminî de şerek derket. 3 kesên birîndar û yek jî nebirîndar ketin destê dijmin.

Bûyer weha çêbûye: Hinek şoreşgerên ji girtîgehê nuh hatibûn berdan û hinek ciwanên nuh, dixwestin derbasî başûr bibin û xwe bigihînin Akademiya Mahsum KORKMAZ. Li nêzîka Cizîra Botan devera bi navê Seqlanê wê derbas bûbûyan. Ev der nêzîkê gundê Baziftê ye. Li vî gundî jî qereqoleke dijminî heye. Lê welatparêz dikevin dafa cendirmeyên vê qereqolê. Li cem wan çi çekên baş jî nebûn. Di şerê derketî de biserneketin. Lê dîsa jî hinek karîne xwe xilas bikin. 4 dikevin destê dijmin. 3 ji wan birîndar in. Welatparêzên birîndar ketine destê dijminî ev in: **Mahmet Yaşar Adanur, Abdulkadîr Îlhan û Kamîl Bayan.**

Piştî bûyerê hêzên dijmin di navenda Cizîra botan û Girgê Amo (Silopî) de dest bi operasyonan kirin. Avêtin ser hinek malan. Lê tiştek nekete destê wan.

ŞEMZÎNAN

Şerên li Çiyayên Nêrgizê bi rojan doman

Şemzînan *(Berxwedan):* Li Çiyayên Nêrgize derdorên Bestelatê roja 15'ê Gulanê di navbera gerîllayên ARGK û yekeniyên artêşa dagîrker de şer destpêkirin. Şer cend rojan doman. Çi agahiyek li ser encamê negiha me. Diyar dibe, ku lêdanên mezin li dijminî ketine.

Di roja 16'ê Gulanê de 2 serbazên dijminî hatibûn kuştinê. Paşê çi agahî belav nebûn. Lê helîkopterên dijminî bi rojan ji ser Çiyayên Nêrgizê difirîn. Guman heye ku gerîlla derbasî wî aliyê tixûbî bûne.

QILABAN

Qereqola li Hêlalê cara duwemîn hate rûxandin

Qilaban *(Berxwedan):* Li gundê Hêlalê navçeya Qilabanê gerîllayên ARGK qereqoleke ku nuh hatibû avakirin hilweşandin. Ev qereqol gelek modern hatibû avakirin û hîna cendirme neketibûnê. Di riya 5-6 gundan de bi 80 mîlyon Lîrên Tirkî hatibû avakirin. Gerîlla bombe danîn binê avahiya qereqolê.

Qereqola kevin jî, di êrîşeke gerîllayan de, bi rokêtan hatibû hilweşandin. Qereqola nuh jî lewma hatibû avakirin. Bûyer roja 26'ê Gulanê çêbûye.

Ji aliyê din, li dora gundê Bêcuhê 5 serbaz ji aliye gerîllayan di kozên wan de hatin kuştin. Ev jî bû lêdaneke dijwar, ku li dijminî ketî.

Di van rojên dawiyê de li gundê Rippinê 150, li gundê Delokanê 50 û li Hêlalê 40 kalaşnîkof ketin destê dijmin. Ev çek, çekên pêşmergeyên başûrê Kurdistanê bûn, ku firotibûn cerdevanên cehş ên li bakur.

ÇOLAMERG Û WAN

Li kêleka şerên dijwar civînên gundan ên tund

Çolamerg *(Berxwedan):* Di navbera Çolamergê û Wanê, ji aliyekê şerên dijwar di navbera gerîllayên ARGK û yekeniyên dagîrkeran de çêdibin, ji aliyekê jî gerîlla li gundan gelek civînan çêdikin.

Di sêçiva Çolamerg, Elbak û Payizava de, li devera bi navê Berwarî, şerek di navbera gerîllayên ARGK û artêşa Tirkan de derket. Ev şer roja 28'ê Gulanê li ser erdê eşîra Şidan çêbû. Hêzên ARGK û yên dijminî bi tesadufî rûberê hevûdu bûn. Şer biqasî saetekê doma. 2 serbazên dijminî hatin kuştin, 2 jî birîndar kirin. Çi lêdanek li gerîllayan neketiye.

Li gundê Kawalê qopaniya Livinê (Pinyaniş) bajarê Çolamergê roja 31'ê Gulanê şerekê din derket. Gava rojname me ketî çapê, ev şer hîna didoma.

Roja 23'ê Gulanê yekeniyeke ARGK çû gundê Xumarê navçeya Şaxê. Civînek bi gundiyan re çêbû. Hemû parêzkar soz dan, ku wê çekan ji destan biavêjin.

Berî vê bûyerê bi çend rojan, gerîlla çûn hemû gundên çiyê yên ku dikevin nava Mûks û Şaxê. Di bin ala ERNK de civîn çêbûn.

Li navenda bajarê Wanê jî, roja 31'ê Gulanê belavokên ERNK û ARGK hatin belavkirin.

PALÎ

Li gundê Haşkîlê di şer de 3 serleşker û serbaz hatin kuştinê, 4 gerîlla jî şehîd ketin

Palî *(Berxwedan):* Roja 29'ê Gulanê li gundê Haşkîlê navçeya Palî şerekî dijwar di navbera gerîllayên ARGK û yekeniyên artêşa dijminî de derket. Di şer de ji hêzên dijminî 2 subay, assubayek û 2 serbaz hatine kuştin. Ji serbazên dijmin gelek jî birîndar ketine. Di şer de 4 gerîllayên ARGK jî şehîd ketin. Yek ji wan jin e.

Weke agahiyên gihane me şer bi sedema giliyekê derketiye. Hêzên dijminî li nêzîka gundê Haşkîlê 6 gerîllayan dikin çembera xwe de. Di encamê de 2 gerîlla dikarin xwe rizgar bikin. Birîndarên ji dijminî rakirine nexweşxaneya bajarê Mazra.

Weke agahiyên digihin me li derdorên Palî û Mehrîwanê, di vê dema dawiyê, li gelek gund êrîşên gerîlla çêbûne. Lê hîna çi agahî negihane me. Belê dihê gotin ku gerîlla avêtine ser 3-4 qereqolên dijminî.

NISÊBÎN

Sîxûr Selahattîn Mecît bi mirinê hate ceza kirin

Nisêbîn *(Berxwedan):* Kurê Hacî Xelîlê Heştrekî Selahattîn Mecît ji ber sîxûrî û hevxebatkariya xwe roja 16'ê Gulanê di navenda Nisêbînê de ji aliyê gerîllayên ARGK bi mirinê hate ceza kirin. Ev sîxur ji gundê Heştrekê navçeya Midyadê bû. Ji ber sîxuriya xwe di karê dewletê de dixebitî û weha xelata xwe standibû.

Gerîllayên ARGK, piştî ku wî berûfîşek kirin, belavokekê jî avêtin ser cendekê wê, ku gunehên wî têde hatibûn rêzkirin. Piştî livbaziyê gerîlla xwe paş ve kişandin û xwe hunda kirin.

GUMGUM

Gêrîlla dafa dijminî di avê de birin

Gumgum *(Berxwedan):* Li nêzîkê gundê Yekmalê navçeya Gumgumê (Varto), hêzên dijmin xwestin yekeniyeke ARGK bixin dafa xwe. Lê gerîlla dafê di avê de birin. Di şerê derketî de çendek ji hêzên dijminî birîn girtin. Bûyer weha çêbûye:

Li derdorên Gumgumê gelek cerdevan tune ne. Berî niha bi çendekê li gundê Kalçikê 15 kes çekên dijminî standin. Gerîlla diçin gundê Yekmalê, da agahî ji wan re bişînin û çekan bi wan bidin berdanê. Gava gerîlla cara duwemîn diçin gund, rastî dafeke dijminî dibin. Di şerê derketî de çi hundabuneke ji gerîllayan nebûye.

ELBISTAN

7 gêrîlla şehîd ketin, lê bûyer ronahî nebû

Pazarcix *(Berxwedan):* Roja 14'ê Gulanê li Çiyayen Nurhakê gundê "Kamişlidere" şerek di navbera gerîllayên ARGK û hêzên dijminî de derketiye. Şer çend saetan domaye. Heya niha me agahî tenê ji weşanên dijminî hilanîne.

Lê agahî gihan me ku ji dijmin jî gelek kuştî û birîndar hene. Birîndaran rakirine nexweşxaneya Elbistanê.

Li ser kesbûna şehîdan nav û agahiyên cûrbecûr digihin me. Heya niha navê tenê yekî eşkere bûye. Gerîlla **Şêxo KISA (Beşîr)**, ji gundê Embarê navçeya Elbistanê, şehîd ketiye.

Navên din, ku ne vebir in, lê giha ne me, ev in: **Mihemed REŞÎD (Aslan)** ji başûrê-rojavayê Kurdistanê, **Gulê TEKE** ji gundê Çiftlikkale navçeya Elbistanê, **Nezîhe ONER (Rehîme)** ji Pirrînê, **Yusuf OKMEN** ji Pirrînê, **Besê ERHALAÇ** ji gundê Cimikan navçeya Pazarcixê û **Fîdan ...** ji başûrê-rojavayê Kurdistanê. Ji şehîdan 4 jin in.

Piştî vê bûyerê di demeke kin de, roja 24'ê Gulanê li gundê xiftlikê navçeya Elbistanê sîxurekî bi navê Yusuf Kara bi mirinê hate cezakirin. Em agahdar bûn ku tiliya vî kesî di şerê li Çiyayê

Nurhakê de hebû. Gava em li ser vê bûyerê berfirehtir agahdar bibin, em ê xwendevanên xwe jî agahdar bikin.

PAZARCIX

10 milîs, ciwan û gerîlla bi hovî hatin kuştinê

Dilûk *(Berxwedan)*: Li nêzîkê Pazarcixê di navbera gundên "Yarbaşî" û Dihê Biyan (Sogutlu) komeke ji 10 kesan, ku têde gerîlla, milîs û hinek ciwan hebûn û dixwestin xwe bigihînin yekeniyên ARGK, ji aliyê yekeniyên artêşa dewleta Tirk a dagîrker û faşîst bi hovî hatin kuştinê.

Ev bûyer roja 28'ê Gulanê çêbûye. Pirraniya endamên komê bê çek bûn. Guman heye ku bombeyên napalmê yan jî gaz hatine bikaranîn, ji ber ku şehîd nema dihên naskirin. Piştî qirkirinê hêzên dijminî, cendekan li dûv mekîneyan girêdana û kişkişandine, da çi kesek nekaribe wan nas bike. Weke nûçeyên gihane me, hinek ji şehîdan ev in:

Mehmet KARTANKANAT ji gundê Dehlîza Navîn navçeya Pazarcixê, **Alî BALÇIN (Kurdo)** ji gundê Usan navçeya Pazarcixê, **Nacî DONAT** ji navenda Pazarcixê, **Hasan ÇAMKIRAN** ji navenda Pazarcixê û nuh ji girtîgehê hatibû berdan, **Alî SOYTUT** ji gundê Cimikanê navçeya Pazarcixê û xwendekarê tendurustiyê, **Yakup AKTAŞ (Şamîl, Selîm)** ji Konya û berpirsiyarê komê, **Nasir GOKSUNGUR** ji gundê Usan navçeya Pazarcixê û nuh ji girtîgehê hatibû berdan, **Mehmet VURAL** ji gundê Şêxreşan navçeya Elbistanê, **Mustafa ORGE** ji Mêrdînê yan jî Amedê. Dihê gotin ku şehîdê 10'an, ku navê wî diyar nebû ye, ew jî ji aliyê Amedê yan jî Mêrdînê ye.

Malbatan cendekên 7 şehîdan ji dijmin standin. Bi xwepêşdaneke mezin gel wan bire goristanê. Li dora 1.000 kesî tevlî xwepêşdanê bûn. Ev xwepêşdan roja 29'ê Gulanê di navçeya Pazarcixê de çêbû.

KARÊ ÇEK-BERDANA PARÊZKARÊN GUNDAN DIDOME

Li hemû deverên Kurdistanê parêzkarên gundan çekan berdidin. Li gelek deveran parêzkar hema hema nemane, li deverna hindik mane û yên mane jî di-xwazin çekan berdin, li çareyên vê digerin. Ev jî şanî dike ku di sala 1991'ê de wê ev sîstem bihilweşe.

Dijmin dixwaze bi riya hinek serekên eşîrên weke li jêrê sistemê berdewam bike: Sereke eşîra Ezdînan Abdurahman Ozbek, serekê eşîra Mihemed Pîran Paşa Can, serekê eşîra Giravî Axa Ertuş, serekê eşîra Şîdan Kaya Oner, serekê eşîra Xelîlan Hasan Tomak, serekê eşîra Merzîkanan Eşref Bayar, serekê eşîra Milan Burhan Çakikgoz, serekê eşîra Gewdan Mehmet Işik û serekê eşîra Jirkî Zekî Oztunç.

Lê ev jî nikarin îstîfeya parezkaran rabiwestînin. Bi sedan parêzkar çekan diavêjin. Nûçeyên gihane me ev in:

Li **Licê** cerdevan neman. Di destpêkê de 700 parêzkarên çekdar hebûn. Demeke direj bû parêzkar çekan berdidan. Di dawiyê de li gundê Sinê 27 parêzkarên mabûn jî, dev ji vî karê gemar berdan.

Li **Pasûr** û **Farqînê** parêzkar ketine dorê, ji bo çek-berdanê. Ji 53 gundên Pasûrê 26 gund parêzkarî pejirandibûn. Niha tenê li 6 gundan parêzkar mane. Di van hefteyên dawiyê de parêzkarên li gundên Kanîkan, Akîkan, Barinê, Sêbirê û Yayik bi tevayî çek avêtin. Ji gundê Îslam jî 22 parêzkar serî dane dewletê, ji bo çek-berdanê. Gerîllayên ARGK jî çûn gundên eşîra Badikan ku dikevin navbera Pasûr û Farqînê. Ji wan xwestin ku çekan berdin. Parêzkarên eşîra Badikan paşê çûn navçeyên Pasûr û Farqînê, ji bo çekan li dewletê vegerînin. Li vê deverê 20 gundên eşîra Badikan hene. Parêzkarî li vir pişta xwe dida tenê vê eşîrê. Gava ev jî berdin, dever ji cerdevanan paqij dibe.

Li **Gercewsê** berxwedana parêzkarên gundê Difnê didome. Greva xwe ya rûniştinê li pêşiya avahiya qeymeqamî berdewam dikin. Dixwazin bi garantî çekan li dijminî vegerînin.

Li gundên çiyê yên **Mûşê** parêzkar kom bi kom çekan li dijminî vedigerînin. Li gundên deştî ji xwe parêzkar nîn in. Di vê dawiyê de 20 gund çek berdan. Navên hinekan ev in: Geliyê Guzan, Geliyê Aliyan, Şenik, Sêmalê, Lacîkan û Geliyê Geniman.

Li **Hezexê** ambargoya aborî û civakî ya li ser parêzkaran didome. Li gundên Xirabê Nêriyan, Barim, Bêzirk, Ereban, Temerzê, Axrîd, Filfîl, Xirabê Rappin, Dikkê, Memolan û Zinarexê parêzkar neman. Li gundên mane jî, parêzkar îstîfayê didomînin. Lê agahî gihan me ku li gundê Xirabê Rappin dîsa hinekan ji ber koteka dewletê çek girtine. Lê her weha agahî gihan me, ku gerîlla bi wan re dîsa axifîne û wê çekan dîsa biavêjin.

Li **Şirnexê** û derdorên wê, piştî Beho Axa, niha jî serekê eşîra Batuyan Osman Demîr tevlî 300 cerdevanên xwe, dixwaze dev ji parêzkariyê berde. Lê dewlet jî zorê li wî dike, da çekan bernedin.

Li **Dihê** jî gelek parêzkar îstîfayê dikin. Li gundê Basikê gerîlla dest danîne ser çekên parêzkaran. Lê gava soz dane wê dev ji vî karî berdin, ji bo nekevin nava zehmetiyan, gerîlla çekan dîsa li wan vegerandine. Tîştekî weha li gundê Bêdarê jî dibe. Gerîlla dest danîne ser çek û berikên parêzkaran.

Li **Kehniya Reş** (Karliova) jî îstîfayên parêzkaran destpêkiriye. Ev navçe girêdayê Çewlikê ye û biqasî 100 parêzkaran hebûn. Niha 20 kesan çek berdane. Parêzkarên ji gundê Heznavê çek berdane ev in: **M. Siddik Demîrtaş,** Ekrem Demîrtaş, **Huseyîn Demîrtaş,** Mehmet Alp, **Selahattîn Mert,** Mustafa Over, **Abdurrahman Taşkin,** Osman Yilmaz, **Halîl Sayak** û **Mert Kuçuk.** Ji gundê Sêlekan jî ev çek berdane: **Huseyîn Abdal,** Îbrahîm Abdal, **Emîn Uzar,** Osman Uzar, **Faîk Uzar,** Zorbey Uzar, **Şemsettîn Aslan,** Mehmet Aslan, **Huseyîn Tunger** û **Selahattîn Yildiz.**

Li derveyî van, li Nisêbîn, Qilaban, Şemzînan, Çolamerg, Elk, Şax û gelek deverên din, di vê dema dawiyê de parêzkar çekan li dijminî vedigerînin û dev ji karê cerdevaniyê berdidin.

2 generalên şerê taybetî yên xwînxwar hatine kuştinê

2 pisborên şerê taybetî ku faşîzmeya dagîrkeriya Tirkan li Kurdistanê dimeşîne bi mirinê hatin ceza kirin. Korgeneral **Îsmaîl Selen** li bajarê Ankara, "Brigadgeneral" (Tuggeneral) **Temel Cîngoz** jî li bajarê Adana (Edene) roja 23'ê Gulanê hatin kuştin. Generalê faşîst Î. Selen li cihê bûyerê mir. T. Cîngoz xedar birîndar rakirin nexweşxaneyê, lê ew jî di wir de mir. Rojnameyên Tirkan nivîsîn, ku her du çalakî jî, bi destê rêkxistina Dev-Sol (Çepê Şoreşger) hatine pêk anîn.

Ev herdu livbazî tirs û bizdaneke mezin berdan hinavên birpirsiyarên dewleta û artêşa Tirkan. Ji ber ku ev herdu general di siyaseta rejîma faşîst a dagîrker de, di meşandina şerê taybetî li Kurdistanê de xwediyê roleke pêwîst bûn. Bi terora dewleta dagîrker dihatin nasîn, ku li ser gelê Kurdistanê dadigerandin.

Î. Selen di navbera salên 1959 û 1967'an de li ser tixûbê bakurê-rojavayê û rojhilatê Kurdistanê li navçeya Başan (Aralik) êrdima Serhedan û li ser tixûbê başûrê-rojavayê û bakurê-rojavayê Kurdistanê qopaniya Derbêsiyê (Şenyurt) navçeya Kosarê (Kiziltepe) êrdima Mêrdînê di yekeniyên cendirmeyan de serleşker bû. Di sala 1970'î de li Dilûkê (Entabê) bû Midûrê Şaxê Bîzava Perwerdekirina Brigada (Tugaya) cendirmeyan û bi vî awahî nîşaneke mezin stand. Ji vê salê pê ve, di pirsa şerê taybetî yê dagîrkeriyê de li Kurdistanê bû perwedekarekî pisbor. Ev xwînxwar, ji ber taybetî û sixletên xwe yên dijminên gelî, pêşî bû "yarbay" û paşê jî "albay." Di sala 1973'an de geva li başûrê Kurdistanê gel radiperî (serî hildida) û gelê bakurê Kurdistanê jî alîkariyên xwe pêşkêşî başûrê Kurdistanê dikir, bû Serleşkerê "Alaya" Cendirmeyên Gerok (Seyyar) li Şirnexê. Heya dawiya sala 1974'an di vî karê xwe de ma. Li ser girsên gel teroreke hov degerand û gelê me da ber qirkirinên mezin.

Di dawiya sala 1974'an de ji Serleşkeriya (Komutaniya) Gelemperiya Cendirmeyan bû Serekê Îstîxbaratê. Heya sala 1980'î, pêşemîn li Kurdistanê, di karê dijminahiya li dijî Kurdistanê de xebata xwe ya îstîxbaratê domand. Di sala 1980'î de bû "Brigadgeneral" (tuggeneral) û di Seleşkeriya "Tugay"a Cendirmeyên Gerok de li Mêrdînê dest bi kar kir. Gava cuntaya faşîst di sala 1980'î roja 12'ê Îlonê de hatî ser kar û bi çend rojan, li başûrê-rojavayê Kurdistanê qirkirinekê pêk anî. Komek ji kadroyên rêkxistina KAWA bi hovîtî hatin kuştin. Navê vê qirkirina bi destê Î. Selen çêbûye, bi navê "Qirkina li Qamişlo" dihê zanîn. Di rojên pêşîn en cunta de li derdorên Mêrdînê bi hezaran mirov hatin girtin, bi sedan welatparêz û şoreşger ji şikenceyên (hingavtin û lêdan) hov hatin derbas krin, bi sedan êriş çûn ser gundên Kurdan. Î. Selen berpirsiyarê vê terorê yê yekemîn bû. Di sala 1981'ê de bû Serleşkerê "Tugay"a Cendirmeyên Gerok li bajarê Wanê. Heya sala 1984'an di vî karê xwe de ma. Berpirsiyarê yekemîn bû, ji bo terora dewleta dagîrker li derdorên Wanê.

Piştî Hilgavtina 15'ê Tabaxê 1984'an, peyvajoya rizgariya neteweî li Kurdistanê xurttir bû. Dewleta dagîrker kete nava tirseke mezin. Ji vê mêjûyê pê ve, Î. Selen ji, bû "Komutanê Divisiyonê" (Generalmayor, Tumgeneral) û karê Seroketiya "Kurmay"a Serleşkeriya Gelemperiya Cendirmeyan kete destê wî. Piştî ku dijminê gelê Kurd ê devbixwîn Hulusî Sayin (Ew jî destepeka vê salê hatibû kuştin) teqawit bû, êdî Î. Selen jî li Kurdistanê bû nûnerê (niwêndêrê) bilintir û yekemîn ê yekeniyên artêşa dagîrkeran. Di sala 1988'an de bûbû Serleşkerê Cendirmeyên Asayişa (hizûr û parastina) Êrdimê.

Weke ku mirov ji rêzên li jorê jî tê derdixîne, birekî pêwîst ji jiyana xwe li Kurdistanê derbas kiribû. Bi giranî jî li êrdimên tixûbî karê xwe kiriye. Li hemû derên ku ew bûye berpirsiyar, her weha bûye berpirsiyarê pêşemîn ji terora dewleta dagîrker û faşîst re. Di sala 1988'an de hinde rexneyên dijwar ji xwe re hincet şanî kir û dev ji karê xwe berda (îstîfa kir). Piştî karberdanê di kovara "Nokta" de hinde daxweyanî çêkir. Mûkûrhatina (îtîrafa) têkoşîna rizgariya netewa Kurdistanê bi rêberiya PKK kir. Ji devê berpirsiyarekî dewletê yê welê, çara yekemîn bû ku ev têkoşîn mûkûrdihat. Î. Selen digot, êdî tenê bi riya cewsandinê (zor û zilmê) û kotekê dewleta Tirk nema dikare Kurdistanê di destê xwe de bigire. Ev dexweyaniya wî, rûberê nerazîbûnên dijwar ji aliyê berpirsiyarên rejîma dagîrker bû.

Secera generalê din ê faşîst T. Cîngoz jî, ji secera Î. Selen ne pak û paqijtir bû. Di sala 1979'an de li Êlihê (Batman) Serleşkerê "Alay"a Komandoyan bû. Di wê salê de kadroyê PKK **Edîp SOLMAZ** di hilbijartinan de biserket û bû serekê (reîsê) Belediya Êlihê. Edîp SOLMAZ berpirsiyariya sûd û berjewendiyên (menfaetên) gelê me yên rast dikir. Yekî weha cara yekemîn bû hatibû hilbijartin. Lê piştî vê serkeftinê bi demeke kin, bi hovîtî hate kuştinê. Di kuştina wî de T. Cîngoz rola yekemîn leyistibû. Gelek sûc û gunehên vî kesî, li dijî gelê Kurd hene. Tenê bi van sûcên xwe jî nema ye. her babet hovîtiyê li hemberê mîlîtanên PKK ên dîlî (hêsîr) bi azineyên dirinde bikaraniye. Hinekan bi destê xwe daye kuştinê. Di dawiya sala 1978'an de mîlîtanê PKK **Hulusî AYDAR** ku ji Misricê (Kurtalan) bû, birîndar kete destê dijmin. Wî dan ber şikenceyên hov, lê her çendî birîndar jî bû, li ber xwe da. Bi fermana xwînrijê hov T. Cîngoz jehr (ahû) dane wî û kuştin. Di sala 1980'an de jî li Sêrtê şerek çêbûbû. Mîlîtanekî PKK, ku mela bû, şehîd ket. T. Cîngoz ferman da leşkerên xwe, ew jî cendekê (cesedê) melayê şehîd li dûv cemseyekê girêdan û ji cihê şerî heya navenda bajêr kişkişandin. Laşê wî perçe perçe kirin. Ev nimûne baş şanî dikin, ka çendî T. Cîngoz ji mirovahiyê derketibû û barbarekî çawa bû.

Kirinên generalê faşîst T. Cîngoz piştî Hilgavtina 15'ê Tabaxê 1984'an bi yeko-yeko jimartinê naqedin, ev tiştekî gelekî zehmet e. Lê ne tenê gelên Kurdistanê û Tirkiyê bûyera "Geliya Qesaban" dizanin, cihan tev vê bûyerê dizane û agahdarê vê bûyerê ye. Avakarê vê hovîtiyê T. Cîngoz bi xwe bû. Ev generalê faşîst yek ji birêvebirên di karvaniyê de pêkanîna hemû azîneyên (metodên) şerê taybetî yê dagîrkeriyê bû. Cendekên şervanên şehîd li dûv mekîneyan dida girêdan û kişkişandin, di qadên gundan da bi armanca şikandina çavan û tirsandina gel çendekên perçe perçe bûbûn bi rojan pîşanga (teşhîr) dida, cendekên hemû şehîdan bi hev re di çalan de dida gorê, cendekên hinekan ên perçe perçe bûbûn li çol û çiyan dikire xwarina çeqel û keftaran, nedihişt ku cihên gorên şehîdan jî werin zanîn û gelek hovîtiyên din ên ku mirov nikare li vir wan bijimêre, hunerên vî hovkesî bûn. Ji ber ku rastiya wî weha ye, rojnameyên dagîrkerên Tirk hîç nenivîsîn, li kîjan deran çi karan kiribû. Tirsiyan ku rastiyan bidin ber zanîna awira gelemperî. Lê gava hema piçekê mirov jiyana vî kesî ji ber çavan derbas bike, wê baş were dîtin ev generalê barbar çi teroreke hov li Kurdistanê pêk aniye. Çi caran derfet û îmkan tune ye, ku li cihekî cihanê hovîtiyeke weha mirov bibîne, hovîtiya ku bi destê vî mirovkujî çêbûye.

Xwînrijê gelê Kurdistanê T. Cîngoz, ji ber van jêhatibûn û jîriyên xwe yên li Kurdistanê kiribûn "Brigadgeneral" (Tuggeneral). Vê carê jî da bibe bela û êşa serê gelê Tirkiyê wî dabûn Serleşkeriya Cendirmeyên Êrdima Edene.

Çi sûc u gunehên li dijî gelan, çi caran bê tole û ceza namînin. Zû yan dereng dad û adalet wê bigihin bersivên xwe. Tirs û bizdana berpirsiyarên dewleta Tirk a dagîrker û faşîst ji ku 2 pisborên xwe yên li Kurdistanê hunda kirine, ku du serekên xwe yên şerê taybetî hunda kirine, rast û rast ji vê ye. Tola xwîna hatî rijandin çi caran li erdê namîne.

Di zindanan de girtiyên siyasî, li derveyî zindanan girsên gelî di greva birçîbûnê de

Azadiya bi berxwedanê hatî

Wan *(Berxwedan):* Şeva 10'ê Gulanê gêrîllayên ARGK di navenda bajarê Wanê de bi rokêtan êrîşî mala ordiyê kiribûn. Piştî bûyerê dagîrker dest bi girtina welatparêzan kiribûn. Gelek mirov bê sedem hatibûn girtinê. Bi armanca protesto kirina girtinan û "Zagona li dijî Terorê" bêhtirî 20 welatparêzî dest bi birçîbûnê kiribûn. Grev roja 29'ê Gulanê dawî bû.

Di destpêkê de dagîrker tehdîtên xwe barandin ser grevçêkaran, wan êxistin bin çewsandinên xwe û 7 welatparêzên di birçîbûnê de girtin. Lê bi xêra berxwedanê, bê gav man, ku daxwazên welatparêzan di dawiyê de bi cih bînin. Welatparêzên hatibûn girtin jî, li derveyî 2 kesan tev hatin berdan.

Roj bi roj hejimara xwepêşdêran zêdetir dibû. Jin, kal, ciwan; ji hemû birên gel mirov tevlî birçîbûnê bûbûn. Di rojê de bi hezaran mirov bi armanca piştgiriyê diçûn serdana wan. Tev bi hev re stranên rizgariya netewî xwendin, govend û dîlanan kişandin. Piştî ku welatparêzên hatibûn girtin hatin berdan, dawî bi grevê jî hate anîn. Lê welatparêzan tev baş dît, ku bê têkoşîna li hemberê nemafî, serfirazî nikare bi dest ve were anîn. Berhema berxwedanê bû azadiya welatparêzan.

Kela germiya havînê keleha Amedê disohtîne

Amed *(Berxwedan):* Greva birçîbûnê roja 23'ê Gulanê bi tevlîbûna 48 welatparêzan, bi biryarî û şahî destpêkir û hîna didome. Hejimara xwepêşdêran di rojên pêş de, pêşî xwe gihand 60 welatparêzan, paşê 90 û di dawiyê de 104 welatparêzan. Ev hejimar her diçe mezintir dibe. Di rojê de bi kêmasî 2.500 kes diçin serdan û piştgiriyê. Mirovên ji hemû birên gel hevkariyeke mezin pêşkêşî berxwedêran dikin. Jin, zaro, kal û ciwan di birçîbûnê de hene. Saziya advokatan (mihamiyan), mihendisan û sendîkatên karkeran, her weha berpirsiyar û endamên rêkxistinên girseyî yên demokratîkî, kom bi kom diçin serdana berxwedêran û her komek jî, bi armanca piştgiriyê rojekê tevlî birçîbûnê dibin. Rojekê advokat çûn serdanê, 14 ji wan rojekê tevlî greva birçîbûnê bûn. Ji destpêkê pê ve, hinde endamên sendîkatên saxiyê û karê petrolê tevlî berxwedanê bûne. Her weha xwendekarên hemû dibistanên li Amedê (xwendekarên hemû fakulteyên zanîngehê, hemû liseyan, hemû dibistanên navîn û bingehîn) kom bi kom bi hezaran dihên serdanê û piştgiriyeke herî mezin pêşkêş dikin.

Welatparêzên di grevê de behsa du guhartinên pêwîst dikin. **Yekemîn:** Berî niha pêşî girtiyên siyasî yên di zindanan de dest bi berxwedanên welê dikirin û malbatên wan jî li der ve bi armanca piştgiriyê tevlî berxwedanan dibûn. Vê carê rewş bervajî ye. Greva birçîbûnê li der ve destpêkir û girtiyên di zindanan de bi armanca piştgiriyê bi grevê rabûne. **Duwemîn:** Berî niha bi gelemperî malbat, nas û merivên girtiyan tevlî berxwedanên weha dibûn. Lê vê carê mirovên ji hemû birên civakê tevlî berxwedanê dibin û piştgiriyeke mezin datînin holê. Vê carê meriv, nas û malbatên girtiyan hejimareke kêmasî ne.

Li cihê grevê, di bernameya rojê de semînerên perwerdekirinê jî hene. Li ser têkoşîna sûdên gel, serxwebûn, azadî û demokrasiye mirov dihên zane kirin. Şano dihên leyistin. Şev û rojan danûstandinên siyasî çêdibin. Hunermend dest diavêjin tembûran, stranbêj û kilamkêş destan didin ber guhên xwe, bi sedan mirov xweşxane, helbest û stranan dixwînin. Dengê wan keleha Amedê dizingilîne, kela germiya havînê bi agirê dîlan disohtîne, germiya Amedê bi dengê xort, keç, jin û zaroyan hênik dibe. Di ber de jî govend e, dîlan e, kêf û seyran e. Ew dilên miribûn, vedijenin; ew stranê qerisîbûn, ji nuh ve dihên hunandin; ew govendên kevnarên salan, ji nuh ve dil û cegeran ji êş û kovanan pak dikin. Dirûşmeyên têkoşîna rizgariya netewî nifrînê dibarînin ser dagîrkeriyê. Carekê dengeke straneke şêrîn, ji telefonê xwe gihande guhê me jî. Me guh dêra strana wan:

"Mezin APO, Serok APO
Bilind APO, pîroz APO
APÊ me her dilê me
Qehremanê gelê me..."

... Lê dîsa jî, tişte ku bêhtirîn dilê berxwedêran xweş û şahiya wan bilind dike, dibin mesajên PKK, ERNK û ARGK, Gava mesaj dihên xwendinê, dilên wan germ dibin û radiperin. Bi kêliyên didin çepikan, weke ku dawiya çepikan neyê. Ev jî biryardariya berxwedêran bêhtir têkûz dike. Em bi yekî ji berxwedêran re peyivîn, li ser rewşê weha digot, *"Armanca livbaziya me diyar e. Em dixwazin, ku zagona terorê were rakirin. Bi vê greva birçîbûnê em dixwazin, ku vê zagonê di avê de bibin. Ez bawerim, heya pîvanekê em gihane vê armanca xwe. Tenê ev livbaziya me, vê zagona derî-serdemî kariyê qûl bike. Daxwaza me ji welatparêzên li Ewrûpa ev e, ku têkoşîna me ya mafdar bi gelên cîhanê bidin nasîn û welê piştgiriya me bikin."*

Roja 31'ê Gulanê 14 girtiyên siyasî yên jin, ku di girtîgeha Amedê de dimînin, daxweyaniyekê ji weşanan re çêkirin û dan zanîn ku ew jî dest bi greva xwebirçîhiştinê kirine.

Şahî li kîjan derê xurt e?

Farqîn, Licê û Bismil *(Berxwedan):* Di serîhildanên Newroza 1991'ê de hawîrkana, *"Kîjan bajar Newrozê bi şahîtir pîroz dike?"* hebû, di nava welatparêzên li bajarên ji hev cuda de. Tenê ji bo gurrtir kirina hawîrkanê, welatparêz bi otomobîlên xwe diçûn û dihatin vî û wî bajarî. Ev hawîrkana welatparêziyê niha dîsa destpêkiriye. Li Farqîn, Bismil û Licê greva birçîbûnê didome. Xwepêşdêr gelek dilxweş û serbilind in. Roja 31'ê Gulanê li van sê navçeyan hejimara wan 200 kes bû.

Li Licê pirraniya berxwedêran jin in. Şahiya li Licê kiriye, ku hawîrkanek bikeve nava navçeyan. Licê serî dikişîne. lê bi rastî Farqîn û Bismil ji Licê ne kêmtir in. Ji ber ku çendî berxwedana xwe digihînin yek destê, hindê jî şahiya dilan geştir dibe, mirov rûgeş dibin. Li van navçeyan. Ji ber ku hejimara welatparêzên tevlî grevê dibin her diçe bilindtir dibe, êdî ji avahiyan derdikevin û di meydanan de berxwedana xwe didomînin.

Hêzên çalak, komên taybetî û polîs êrîş birin ser berxwedêran: Welatparêzek birîndar bû, gelek jî hatin girtin

Mêrdîn û Dêrika Çiyayê Mazî *(Berxwedan)*: Li bajarê Mêrdînê roja 31'ê Gulanê hêzên dagîrkeran êrîş birin ser welatparêzên, ku dixwestin dest bi greva xwebirçîhiştinê bikin. Piştî ku li Mêrdînê birçîbûn bi 60 kesî destpêkirî, ji navçeyên Kosar, Şemrex, Dêrîka Çiyayê Mazî û Kerboranê gelek welatparêz bi armanca piştgiriyê û tevlîbûna xwebirçîhiştinê çûn bajarê Mêrdînê û xwe li pêşiya avahiya ku di wê de birçîbûn çêdibû kom kirin. Hêzên çalakî û polîsan êrîş birin ser wan. Welatparêzek birîndar bû, 10 jî hatin girtin. Welatparêzê mamhosta **Nurettîn Aydin**, ku birîndar bûbû, rakirin nexweşxaneyê. Niha di nexweşxaneya bajarê Amedê de ye û birîna wî hîna jî giran e. Hinek welatparêzên ku di birçîbûnê de bûn û hatine girtin, ev in: **Murat Mungan, Faysal Aydin, Vedat Akgun** û **Haluk Ulgaç**. 6 welatparêzên din, ku hatine girtin ji navçeya Kosarê ne. Niha di "tugay"a Mêrdînê de, di bin şikenceyan de ne.

Gava hêzên dijmin dibînin, ku ji navçe û gundên derdorê gelek mirov dihên piştgiriyê, deriyê avahiya di wê de birçîbûn çêdibe digirin, çûyina hundirî û derketina ji hundirî qedexe dikin. Êrîşî hem welatparêzên di hundirî de, hem jî yên li der ve dikin. Armanc: Di navenda bajarê Mêrdînê de tiştekî weha cara yekemîn e çêdibe. Ji aliyekê dixwazin pêşiya pêşveçûna tiştekî weha bigirin û ji aliyê din jî, bi cewsandin, êrîş û tirsandinê berxwedêran ji grevê qut bikin. Lewma bi hovîtî li welatparêzan dan û hinekan di cih de girtin.

Li Dêrîka Çiyayê Mazî jî hêzên çalakî û komên taybetî bi hovîtî êrîşî welatparêzan kirin. Gava ev hate bihîstin, ji navçeyê û gundan bi hezaran mirov herikîn cihê grevê. Hîna di destpêkê de li dora 600 kesî, ji bo protestoyê dest bi greveke rûniştina li ser şeqemê bajêr kirin. Hêzên dijmin dîsa êrîş kirin û berik barandin ser gel. Hinek welatparêz birîndar bûn û 4-5 welatparêz jî hatin girtin. Niha Dêrik ji aliyê hêzên leşkerî ve hatiye pêçandin. Çûyin û derketina ji Dêrîkê hatiye qedexe kirin. Li dora 40 welatparêzî di birçîbûnê de ne, lê dijmin nahêle avê jî vexwûn, lewma birçîbûn ji ber xwe ziviriye rojiya mirinê. Bilî hemû êrîş û provokasyonên hêzên dijminî, xweragirtin û greva welatparêzan didome.

Tecrûbeyên têkoşîna siyasî serdest in

Nisêbîn *(Berxwedan)*: Gelê Nisêbînê di livbaziyên girseyî de xwediyê tecrûbeyên mezin e. Roja 28'ê Gulanê dest bi livbaziya xwe kir. Guman heye ku gelê Nisêbînê difikire, wê ev grev gelekî dirêj bidome. Lewma, her çendî bi sedan mirov dixwazin tevlî grevê bibin jî, gelê Nisêbînê niha hejimarê bi 40 kesen digire. Lê ev ji şahiyê û biryara serkeftinê tiştekê kêm nake.

Di van demên dawiyê de li Nisêbînê ji aliyekê gelek welatparêz dihên girtin, ji aliyê din jî sîxur yek bi yek li dûv hev bi mirinê dihên ceza kirin. Ev jî ji aliyekê şahiya gel bilind dikin, ji aliyekê jî nifrîn û hêrsa li dijî dagîrkeriyê xurt dikin. Hêrs û kîna şêniyê Nisêbînê û gundiyên Nisêbînê li dijî dagîrkeran xweş tuj bûye, weke ku hema bivirik heye niha serê dagîrkeriyê biqelişîne. Welatparêzên tevlî grevê nebûne, her rojê diçin serdanê û piştgiriyê. Di rojê de bi kêmasî 400 kes li dora berxwedêran di her kêliyê de amade ne.

Evîna rizgariya welat her demê gurr e

Êlih *(Berxwedan):* Greva ku 26'ê Gulanê bi 60 kesan destpêkirî, bi biryardariyeke mezin didome. Şahî jî her welê gelekî xurt e. Karker, xwendekar û komeleyên demokratîkî û gelek saziyên girseyî, piştgiriyeke mezin didin greva xwebirçîhiştinê. heyeteke parlamentên Almanî çû serdana berxwedêran. Endamên heyetê şaş dibin. Dibêjin, *"Bilî vê çendê pîkolî û kotekê hûn çawa dest bi greveke weha dikin? Hun di birçîbûnê de ne, lê çawa hun dikarin vê çandê xwediyê şahiyekê bin? Em dibînin, weke di cejn û dîlanekê de bin, hun xwe dilivînin, Bi rastî em vê fahm nakin"* Ciwanek bersiva wan dide û dibêje, *"Li welatê me, agirê rizgariya welat her demê gurr e. Li ber vê rastiyê li şûna vê evînê, ma çima dilêşî hebe."* Bi vî awahî endamên heyetê, rewşa rihê (giyanê) gelê Kurdistanê çêtir nasîn. Welê digotin: *"Êdî em dizanin tiştekî ku Kurd bikaribin hinda bikin nema ye, lê bi têkoşîna xwe dikarin welatê xwe û azadiya xwe bi destan ve bînin. Hisên mirovên di rewşeke weha de, nikarin li bervajiya vê rastiyê bin..."*

Çemberê risayî di riya hêviyan de dişike

Meledî *(Berxwedan):* Roja 26'ê Gulanê greva xwebirçîhiştinê bi 30 kesan destpêkir. Hîna didome. Gelê Meledî vê carê bi hejimareke kêmtir li gora berxwedana mehên Cotmeh û Mijdarê sala 1990'î bûye, lê her diçe bêhtir, wê çembera li dor hatiye rîsandin dişikîne û xweyaye ku çemberê şikênandiye jî. Gelê Meledî ji pêşerojê re hêviyên mezin dike sixleta xwe.

Piştî bêdengiyeke salan girsên gel rabûn ser xwe

Ruha *(Berxwedan):* Greva xwebirçîhiştinê roja 23'ê Gulanê bi tevlîbûna 110 welatparêzan destpêkir. Ji navçeyên derdorê hîna jî gelek welatparêz dihên Ruhayê û tevlî berxwedanê dibin. Pêşemîn ji navçeyên Wêranşar, Serê Kehniyê, Pirsûs, Bêrecûk, Xelfetî, Cûrnê Reş û Kehniya Xezalan nas û malbatên girtiyan rast û rast tevlî grevê dibin. Kom bi kom bi sedan welatparêz diçin serdanê. Morala berxwedêran bilind e û xwediyê biryara biserketinê ne. Livbaziya wan posîdeyên mezin li êrdimê digerîne. Demeke dirêj bû, ku livbaziyên girseyî li Rehayê çênebûbûn. Lewma ev livbazî giyana mirovan li êrdimê vedijenîne. Roj nîn e, ku bi sedan mirov serdanê pêk neynin, piştgiriya xwe pêşkêş nekin.

Her di vê rojê de li navçeya Pirsûsê(Sirûç) jî 16 welatparêz, dest bi greveke xwebirçîhiştinê kirin. Welatparêzên nuh tevlî grevê dibin. Bi vî awahî ev grevên birçîbûnê, li vê êrdimê dibin navgînin, têkoşîna rizgariya netewî li hemberê rejîma dagîrker û faşîst. Dibin navgînên têkoşîna siyasî ya teviya gele me û bêdengiya salan diçirre.

Dor wê were hemû êrdiman

Dilûk û Pirrîn *(Berxwedan):* Greva xwebirçîhiştinê li Dilûkê(Entabê) roja 21'ê Gulanê bi 34 welatparêzan, li Pirrînê(Semsûr) jî roja 30'ê Gulanê bi 14 kesan destpêkir. Lê gerg û heyecaneke mezin heye, ji ber ku ev bajar jî êdî dixwazin dora xwe bi serfirazî têkûz bikin. Roj bi roj hejimara berxwedêran zêdetir dibe. Li herdu bajaran jî jin, xwendekar û kal di grevê de ne. Li Dilûkê hinde daxwazên taybetî jî, ji vê grevê hene. Dihê xwestin ku 6 endamên Heyeta Serkirdayetiya HEP (Partiya Gelê Kedkar) jî werin berdan, ku di dadgehe Meledî de dihên pirsiyar kirin. Hinek ji 6 welatparêzên di bin şikenceyan de ne, ev in: **Cem Yenîay, Şadiye Manap, Azîz Karakaya û Seydî Demîr.** Herdu welatparêzên em navên wan hîna nizanin, mamahostayên dibistanê ne.

Li Dilûk û Pirrînê berxwedêr çi caran tenê namînin. Bi sedan mirov diçin serdana wan. Morala wan bilind e û bi esehî dizanin, ku wê bi ser kevin.

Li bajarên Tirkiyê jî welatparêz di berxwedanê de ne

Ceyhan, Edene û Mersîn *(Berxwedan):* Li Edene 70, li Mersînê 50 welatparêz roja 20'ê Gulanê dest bi greva xwebirçîhiştinê kirin. Li Ceyhanê jî greveke xwebirçîhiştinê roja 26'ê Gulanê destpêkiribû. Ji ber ku gelek ji kesên di grevê de bûn, endamên heyeteka ku divîbû biçe Ankara bûn, grev jî dawî pê hat. Welatparêzên ne di heyetê de bûn ji Ceyhanê çûn Edene û tevlî greva li wir bûn.

Li bajarê Edenê welatparêzên di birçîbûnê de, alîkariyeke mezin ji Kurdên li Edenê digirin. Çi caran tenê namînin. Morala wan gelekî bilind e. Şev û rojan xweşxane û helbestan dixwînin, govendê dikişînin. Li ser pirsên polîtîkî û rewşê didin û distinin.

Greva li Mersînê jî gelekî bi şahî derbas dibe. Welatparêzên li Tarsusê jî piştgiriyeke mezin didin ên li Mersînê. Roja 31'ê Gulanê hejimara welatparêzên di greva xwebirçîhiştinê de xwe gihandibû 150-200 kesan.

Stanbol: Roja 23'ê Gulanê bi tevlîbûna jin, zaro û kalan li dora 30 welatparêzî dest bi greveke xwebirçîhiştinê kirin û grev hîna didome. Her diçe hejimar jî bêhtir dibe. Gelek rêkxistinên girseyî yên demokratîkî piştgiriya xwe şanî dikin. Malbat û merivên girtiyan ên endamên Komeleya Mafên Mirovan daxweyaniyek çêkirin û piştgiriya xwe ji grevê re weha anîn zimên, *"Armanca vê zagonê ya rast eşkere ye: Perçiqandina muxalefeta civakî ya ku ji Zonguldakê heya Botanê bilind dibe. Mirovên me yên ku bi salan in di zindanan de ne, li hemberê 'Zagona li dijî Terorê' ji bo rûmeta xwe û kesbûna xwe ya siyasî biparêzên, dest bi grevên xwebirçîhiştinê kirine. Di vê têkoşînê de em wan tenê nahêlin."* Daxwazên xwe jî weha anîn zimên: *"Divê hemû girtîgeh werin valakirin, ev zagon bi lez were rakirin. Li hemberê zagoneke bi dixwaze qada teviya civakê biziviîne girtîgehekê, em bang li hemû mirovên civakê yên hişyar dikin, ku dest bi têkoşînê bikin."*

Livbaziyên bîranîna şehîdên meha Gulanê

Gava meha Gulanê destpêdike, êdî li Kurdistanê ne tenê pişkivîna gul û gulîlkan dihên bîra mirovî, berî wan şehîdên Kurdistanê yên meha Gulanê mejiyan vedigirin. Hêvî û daxwaza bihara serfiraziyê bi înternasyonlîstê mezin **Hakî KARER** destpêdike, bi **Xelîl ÇAVGUN** dixemile û bi agirê keleha Amedê, agirê serxwebûn û azadiyê bi **Ferhat KURTAY, Eşref ANYIK, Necmî ONER, Mahmut ZENGÎN**, ango bi agirê bedena "Çar Lehengên" Kurdistanê xwe dadigerîne çarmedorên Kurdistana birîndar. Gelê Kurdê bi êş û tivanc, bi karwanê van şehîdên xwe li şûna gul û gulîlkên sipsohrik, li şûna binefş, nêrgiz û sosinan rengareng dipişkive. Karwanê şehîdên meha Gulanê destpêk û pêşvebirê têkoşîna rizgariya neteweya Kurdistanê yê pîroz e. Ji ber ku şehîdên Gulanê roleke mezin leyistine, heya ku ev têkoşîna gihaye van rojên niha. Belê, weke hemû şehîdên şoreşa Kurdistanê, şehîdên me yên meha Gulanê jî, xwediyê risteke welê bênîşe ne.

Bi hilma çalakiyên gerîlla û serîhildanên gelî, vê salê, şehîdên meha Gulanê li Kurdistanê û bajarên Tirkiyê yên mezin jî, bi livbaziyên cûrbecûr hatin bîranîn.

Nûçeyên li ser bîranîna şehîdên meha Gulanê yên em bi wan agahdar bûne ev nûçeyên li jêrê ne:

Nûçevanên Berxwedanê didin bihîstandin

AMED

Li dora 300 mirovî di goristana Amedê de xwe kom kirin. "Çar Leheng" û hemû şehîdên gulanê hatin bîranîn. Civîneke bîranînê di goristanê de çêbû. Ev civîna bîranînê roja 17 Gulanê pêk hat. Welatparêzên xwe li ser gora şehîdan civandibûn û kêliyekê jî hirmeta şehîdan re rawestîn û kulmên xwe guvaştin. Alên ERNK pêl dan û tev bi hev re xweşxaneya (marş) "Ey Raqîp" xwendin. Piştî axiftinan, dirûşmeyên "Şehîdên şoreşê ne mir in", "Bijî Kurdistan" û "Bijî Serok APO" qîrandin.

Her di vê rojê de, li zanîngeha Diyarbekrê Fakulteya Tendurustiyê (Tip) nêzîka 500 xwendevanan xwe civandin ser hev. Ew jî "Çar Leheng" bîranîn. Bi dirûşmeyan girêdana xwe ya bi şehîdan re anîn zimên. Dirûşmeyên rizgarîxwaziya netewî hatin bangîn. Xweşxaneyên Kurdî hatin xwendin. Di dema civînê de dagîrker nêzîka 100 xwendekarên welatparêz girtin.

Di Înstîtuta (Malbenda) Perwerdeyî û Lîseya Ziya Gokalp de jî roja 17'ê Gulanê, civînên bîranîna "Çar Lehengan" çêbûn. Bi sedan xwendekar tevlî civînan bûn. Li ser şehîdan axiftin çêbûn, xwendekar girêdana xwe ya bi şehîdan re raber kirin û zanabûna xwe ya ramyarî xurttir kirin.

Şeva 17'ê Gulanê bi 18'ê Gulanê ve girê dide, "Çar Leheng" agir berdabûn canên xwe û weha lêdaneke mezin li îxanetê dabûn. Ji ber vê bûyerê şeva 17'ê Gulanê li çar cihên Amedê yên ji hev cûda, agir hatin vedan. Ev agir, wê livbaziya pîroz a "Çar Lehengan" dianî zimên. Li du deverên taxa Rezan, di navenda bajarê Amedê de û li pêşiya avahiya Postexaneya Mezin agir hatibû vêxistin. Agirên mezin, heya demeke dirêj venemirîn. Her bi vê armancê, li pêşiya avahiya postexaneyê pankarteke bi narînçok (bombe) hate daleqandin û bi dirêjî li şûna xwe ma. Ji ber van çalakiyan di rojên 17 û 18'ê Gulanê de 4-5 welatparêz jî hatin girtinê.

LICÊ

Roja 18'ê Gulanê li gundê Cokê navçeya Licê bi armanca bîranîna şehîdan şadîmanî û civînek hate çêkirin. Li dora 5-6 hezar gundî tevlî civînê bûn. Ji gundên derdorê û navçeya Licê welatparêz herikîbûn gundê Cokê. Di bin alên ERNK de xweşxane xwendin, govend kişandin. Dirûşmeyên rizgarîxwaziya neteweyî bangîn. Şanoya "Şeva Çar Lehengan" ku bûyera **Ferhat KURTAY** û 3 hevalên wî dihêne zimên û ji aliyê girtiyên PKK ên zindanan de hatiye nivîsîn, hate leyistin. Ev şano posîdeyên mezin li ser bi hezaran welatparêzan dagerand.

Her weha roja 18'ê Gulanê bi armanca bîranîna şehîdan li navçeya **Bazîdê** 2 otobusên belediye ji aliyê welatparêzan hatin şewitandin.

STANBOL-BURSA-ÎZMÎR

Yekîtiya Xortên Şoreşgerên Welatparêzên Kurdistanê-YXK Navenda Tirkiyê, di rojên 17 û 18'ê Gulanê de, bi armanca bîranîna şehîdên Kurdistanê biryareke çêkirina livbaziyan stand. Piştî vê biryarê li bajarên Stanbol û Îzmîrê hinde xwepêşdan û civînên bîranînê çêbûn.

Li bajarê Stanbolê taxa Beyazît nêzîka 200 welatparêzî li ser rê agir vêdan û rê girtin. Pankartên li ser wan dirûşme nivîsîbûn vekirin. Dirûşmeyên weke, "Bijî PKK", "Bijî Serok APO" û "Kurdistan, wê ji faşîzmê re bibe goristan" qîrandin. Paşê dest bi rêveçûnekê kirin. Di riya xwe de agir berdan mekîneyeke kişandina mekîneyan a belediyê. Paşê pankartê bi dîwarekê ve daleqandin. Mekîneyeke zabitan jî dan ber agirî û paşê dawî bi livbaziya xwe anîn.

Piştî demekê polîs hatin cihê bûyerê. Hinde mirovên li derdorê girtin.

Her bi vê armancê li hinde zanîngehên Stanbolê civîn çêbûn. Li ser jiyan û têkoşîna **Hakî KARER** û "Çar Lehengan" axiftin çêbûn. Welatparêzên di civînan de gotin, "Riya me, riya wan kesan e, ku di têkoşîna rizgariya gelan de tariyan bi canê xwe rohnî dikin." Bi sedan xwendekarên Kurd tevlî civînan bûn.

Li bajarê Bursa, di Zanîngeha Uludag de, ji bo bîranîna şehîdan civînek çêbû. 300 xwendekar amade bûn. Xwendekarên ku roja 17'ê Gulanê xwe civandin, "Çar Lehengan" û **Îbrahîm KAYPAKKAYA** bîranîn. Dirûşmeyên weke, "Şehîdên şoreşê ne mir in" û "Lêxe gerîlla lêxe, Kurdistanê avake" bangîn. Helbest hatin xwendin, stranên Kurdî hatin stirandin.

Li bajarê Îzmîrê jî, di Zanîngehên Ege û Dokuz Eylul de civîn û xwepêşdanên bê destur çêbûn. Roja 17'ê Gulanê di Zanîngeha Dokuz Eylul Fakulteya Perwerdeyî de, 150 xwendekar di civînê de amade bûn. Li ser jiyan û têkoşîna **Hakî KARER, Xelîl ÇAVGUN** û "Çar Lehengan" axiftin çêbûn. Dirûşmeyên, "Bijî Kurdistan"Bimire dewleta Tirk a dagîrker û faşîst" û "Bijî birayetiya gelan" hatin bangîn.

Her di vê rojê de, dîsa di vê zanîngehê de, civîneke duwemîn di Fakulteya Tendurustiyê de çêbû û 40 xwendekar tevlî bûn. Dîsa li ser şehîdan axiftin çêbûn. Dirûşmeyên weke, "Şehîdên şoreşê ne mir in" û "Bijî birayetiya gelên Tirk û Kurd" hatin bangîn.

Dîsa di vê rojê de, di Zanîngeha Ege de, civînek çêbû. 200 xwendekar tevlî civînê bûn. Belavok hatin xwendin. Dirûşmeyên, "An Kurdistan an neman" û "Kurdistan, wê ji faşîzmê re bibe goristan" hatin bangîn.

Roja 18'ê Gulanê YXK li Îzmîrê xwepêşdaneke bê destûr jî çêkir. Ciwanên welatparêz riyekî ji mekîneyan re girtin. Di mekîneyan û otobusên belediyê de belavok belav kirin. Li dora 25 ciwanan tevlî xwepêşdanê bûbûn. Dirûşmeyên, "Berxwedan jiyan e", "Bijî birayetiya gelan" û "Bijî Serok APO" hatin qîrandin. Di domana livbaziyê de gelek pelîkên ku dirûşme li ser wan nivîsîbûn, hatin belav kirin. Livbazî bi jîrî biserket û çi bûyerek çênebû.

An Kurdistan an neman

Piştî ku şerê Xelîcê rawestiya, Kurdistan û bi taybetî başûrê Kurdistanê, bû navenda şer. Berî her kesî ziyana wî şerê di navbera împeryalîzm û Seddamê faşist de, giha girsên gelê me yê sîvîl.

Di encama êrîşên Seddamê xwînmij û reva hinde hêzên li başûrê Kurdistanê de, bi mîlyonan, ji 7 salî heya 70 salî, li ser wan sînorên ku, welatê pê hatiye perçekirin, belav bûn û rojê bi sedan ji ber serma û birçîbûnê dimirin.

Ev nameya ku, em li ser vê rûpelê diweşînin, pêşmergeyekî ji başûrê Kurdistanê ji birayê xwe re şandiye. Mîna ku hatiye nivîsandin em belav dikin.

Bo hevalên têkoşer li rojnameyî Berxwedan

Rêz û silavên şoreşgerî

Di gel daxwazên min ên her dem ji pêşveçûna we ya bê hevling, di karê we yê pîroz û agehkirina gelê me yê şoreşger.

Hevalan

Li vê dawiyê çend name ji min ra hatin. Dibara jîn û jiyana milletê me yê stembar li başûrê Kurdistanê. Bi rastî min bi xwe dizanî û dîtibî, ku ewên xwe li ser guhê gelê me danîn rêber û pêşwa çi mal in. Lê min bawer nedikra, di vê delîva taybet û tengav de, ji dîroka doza Kurd de her xwediyê ya kevin bin. Lê mixabin, paş xwendina van naman, dîsa ji min re xuya bû, ku her xwediyê ya xwe ne. Çende hemî tişt li cîhanê pêşve diçit, lê mixabin ji bilî rewşa hizirkirina wan, li wan ev namebûn. Egera tehilkirina jiyanê li min û ez piriye daxbarbîm. Ji sotina dilê xwe, min hindek ji wan naman ji çend hevalên xemxwar re xwendin. Wan tevan hezkir kopiyekê jê bidim wan. Û ew bergê ji nav welat û ji nav kela şerî û ji cegera şewûtî ya pêşmerge û gel hatî. Wan jî, ew berge hebit.

Hindeka ji wan gotin: "ku pirtûka we nîşa hemî xemxwaran bidim".

Li dawiyê, ez li ser vê yekê rawestiyam, ku wan naman (yên Kurdî, her welê û yên din wergêrim Kurdî) navan ji nav derxim û ji we re bişînim.

Min neviya pêşnivîsekê li ser binvîsim "ji bilî van çend rêzikan" û naxwazim hûn jî. Çunkî ya ji min ve yê bi xwînêt, ew bi xwe wê bikaribêt bizanit ka çi bi serê xelkê me hatiye, çi ya dijminan bi ser da aniye û çi jî ya kurmê darêye.

Nama di gel vê nivîsandina min, nameyekî ji nû ciwanekî Kurd e (birê mine jî). Ew li bajarekî Kurdistanê, li rojhilatê Kurdistanê li ser tixûbê ye. Ji Ereb û Farisan re li Kurdistanê hatiye danan, dijît. Ew wekî sadeyiya xwe û axaftina di nava xelkê de têt gêran dinvîsêt.

Kurdekî penahber li Eurûpa / 4.5.1991

Bi navê yezdanê pak û paqij

Birayê min ê xoştevî *.... ji kela dilê xwe yê difirjit zanîna tiştek kêm jî deng û basên te û jînjiyara te silaveka kel weke ya kela xwîna şehîdên kerkûk û Silêmanê û Erbîl (Hewlêr)ê. Ew şarên deşt û çiyayên da dabûyên deryayên sor tijî ji kelexên ji êk ve bûyîn bê xudan. Silavek welê kel û germ ji te ra dişînim û pirsa jîn û jiyara roja te dikim û omêdwarim pêşket û serfiraz bî.

Li pêşiyê hezdikim basa barûdoxên rojane ya tehla milletê sed di bin da razihayî û hatî xapandin bi fêlbazên kevneperestên xwe bi sozên împeryaliya cîhanî bi serikdayiya Amerîka û dîvelanka wê Tirkiya girtîn.

Ez ji kuyî dê dest bi axaftinê bikim birayê min?! Ez ji karê xiyanet û dizî û fortiya berpirsiyar û kadirên partiyên noker, têda bîn mêrên meydanê û gihayên êlên bilind ên di dîrokê da bê pêşî bûn û wê bimînit bê pişî. Yan jî bo te basa xwîna hezaran kesa ji nav rêzên gel û pêşmergan bikim, yên kelexên wa her bostek ji deşt û çiya û nihalên Kurdistana xembar pir kirîn. Yan jî basa mîlyonên mişext û hezaran zarok, şirxwer, salmendiyên bê ku ber rêka ji xwe re helbijêrin dikevinê û li hêviya xwatirxwestina bê vegeran ji jiyanê. Yan jî basa hezaran burjuwaza ên derzîkek bi çûyîk jî nehêlayên di malên xwe da û li ser trombêlên nûyî barkirîn û xelk û zarok bo top û balefiran hiştin. Yan jî bo te basa hezara penahberên hemî mal û mizgeft û xwîndgeh û nexweşxane pir kirîn û yên jimara wa gihayîn mîlyonekê (jimara dûmahê rijêma Îranê ragehandî).

Bira; ew hemî rûperên reş in bo heta hetayê di dîroka me da hatin tomarkirin. Li ser her kul û halî û ji ber ku ez dizanim hezdikî bizanibî le wan li rêzên tên bo te dinvîsim. Paş ku şerê Kinarê Eraba bû dûmahî hay û raperîna Şîa li bakurê Îraqê dest pêkirî, raperînê li Kurdistanê (başûrê Kurdistanê) bi lez û ji nişkê ve dest pêkir. Silêmanê û Hewlêr bi destê millet û bê şer ji bilî bingehên dijmin yên giring weku cihên sîxur û parastina kiştî (neparastin) azad bîn û li wan cihên şer lê hatî kirîn yên daniştiyên wa paşeroja xwe di destê gel da dizanîn, li hindek ciha gelek û li hindeka jî kêm bîn qurbanî. Û li bajêrê Kerkûkê ku paş wan her du şara azad bî şerek giran lê hat kirin. Ew jî ji ber her du kême milletên Ereb û Tirkman, ku ta mirinê berevanî ji dijmin dikiran. Û şarê Dihokê jî, li nêzîkî saetekê da azad bî. Ji bilî Îdara Parastina Kiştî (Mala sîxura) ku şerê di del wan bi sê saeta berdewam bî. Di azadkirina vî bajêrî jî da pêşmerge êk car negehiştinê û jimara qurbanbûya jî 15 neborî.

Ev e û bi rengekê tevayî destê dirêj yê di azadkirinê û rakirina xelkê di nav partiyên Kurda ji Partiya.... ra bî. Dibara partiya.... çi destê fort nebî û ne jî çi berhevdan, ne pêş berxwedan û raperînê ne jî paş hingê. Û her wekî ew li dinyayek din dijîn.

Li ser hemî kul û hala paş ku Kurdistana em qurban ji bin postala azad bî, çend xal û tişt bûn eger ku şîrîniya serketinê û azadiyê berdewam nebit, wekî:

1–Xiyanet:

Ew gotineke li ser devê her Kurdistaniyekî digerit, çi zarok û çi jî mezin, mêr yan jî jin. Gelek nimûne ji vêra hene, çi yên min bi xwe dîtin yan jî min ji kesên di nav da jiyayîn, hindek ji wan nimûne:

Paş ku Dihok azad bî, devera Faydê êk ji deverên ku hêzên dijmin lê ku azad bikin û hêzên dijmin tar û mar bikin. Û .... berpirsiyarê hêza mezin a pêşmerga bî. Paş ku gihayên cihê destpêkirina êrişê û serê saeta êrişê destpêkirî, ... ferman derkir ku kertê li bin fermana wî da ateş berdanê dest pê nekin. Got ku fermana rêberatiyê hatiye guhêrîn û ev jî ya gotinê ye ku ji layê kertên din ve ateş berdanê dest pêkiribî. Û nemîzanbûa berê şerî ji aliyê pêşmergan ve bû egera ziyaneka giran.

Her wesa .... mijûlî, ji xwe re karkirina ji helbijartinê ra bî (li ser helbijartinê dihizirî). Helbijartina ku diviya bî, paş azad kirinê bi cih bêt û her wekî ku Kurdistan bûye dewlet û çi li halê nemaye. Her wesa .... dema em gihan Kanî Masê .... xwe bi navê berpirsiyarê maliyê da pêş û destê xwe danî ser malê bajêr û goreyî viyana xwe li ser mirovên xwe û êla xwe belav kir. Her weha xiyaneta .... li devera Dêrebîn û Pêşaborê dema hêzek ji Partiya .... di gel wî biryar dabîn ku êrişê bibin ser devera Dêrebîn û Pêşaborê û hêzên dijmin yên mayîn ji bin rakin û biryar bî ew , ku hêzên Partiya .... ji deştê ve û yên .... ji layê Toxwîb ve êriş bikin. Lê paş ku .... agehdar bû ku êrişa hukmetê çû ser layê Zaxo û Dihok û xelk ji tirsa revî, wî û hêza wî fîşekek jî neberdan û ew bi xwe revî û hêza Partiya .... ma di nav dijmin da û şerek ne beramber ket meydanê û piraniya pêşmergên .... şehîd bûn gelek jî hêsîr bûn, ku yekemîn care hinde pêşmerge hêsîr dibin. Ev riyodana he min ji pêşmergek .... î Golê bî ku niha ew bi mala xwe ve di nav mala me da dijîn.

Û gelek axaftinên dî hene di bara xiyaneta berpisryar û kadiran de, her ji yên mezin ta yên bi çûyîk. Û ne di gel rêk çûna wa di gel kêmtirîn destpêkên yasayên Partiyê û pêşmergatiyê û pişikdariya wa di gel xelkê birsî di karên diziyê da. Xasma kadirên partiya .... ku trombêlên dewletê û yên xelkê dizîn û anîn Îranê. Her wesa diziya zêr û zîv û para û niha caddên .... û .... pir in ji nûytirîn trombêlên dizî, wekî Benz û Soper, Mitsobişhî û Volxwakin...

2- Nebûna çi dewrî ji rêkxistina partiyatiyê da û rêberiya partiya da bo vegerandina ênahiyê, yê ji millet ra û ya gotinê ye ku rêkxistina partiyetiyê li deverên raperînê li pêşiya destpêkirinê nebî. Belku biryar û tifaq di gel ser Cehşa hat kirinê û wan dest pêkir. Millet ji birsa û ji nexweşiya di bin sîbera Besiya da derbaskirî rabî ser xwe. Her wesa paş ku bajar hatîn azad kirin, rêkxistin êk car nebî. Her wesa, kesê xwe di ber veger jiyana rojane ya aram ranekir. Her wesa mehkemên şoreşê ji casûs û nokerên dewletên nehatin danan û rê li pêşiya wan nehate girtin. Dama dibîn desteka pêncê ya di xizmeta dijmin da.

Her wesa komîtên arîkariyê nehatin danan, da xeme ji xelkê birsî bêt xwarin û bi destketî bi rengekê adil li ser xelkê bêt belavkirinê û di xizmeta şoreş û berxwedanê da bit. Belku hal aliyê çepê vê destnîşan kirinê bî. Û kadir û berpirsiyar li pêşiya xelkê weka hova êriş dibiran ser niştên bi dest hatî ve.

Ji xalên din yên mirov dikêşin aliyê xwe ve, nebûna dewrê baş ji "Bereyê Kurdistanî" ra û mijûlbûna her partiyekê bi rengekî cuda û ragehandin ji partiya xwe ra.

3-Tirs û tirsa ji dijmin:

Ji hemî egera mezintir ev bû û ev a bû egera hejandin û lerizandina berxwedanê û baweriya bi xwe. Paldarê vê egerê jî, casûs û nokerên dijmin bîn, yên nehatîn danê li ber hesabê. Paşê dest pê kirîn di belavkirina derew û sistkirina millet û tirsandina wa ji hêza dijmin (êrişa berfireh û mezin) ya ku rijêm bênit ser Kurdistanê û bikaranîna çekên kîmawî û qirkirina xelkê. Her weha ragehandina halê millet û pêşmergan û cihê kombûna nîroya şoreşa bû. Paşê dijmin jî, ew cih binbaran kirîn û ji bilî xayîna û nokerên berê, detekên "Mucahidî Xelq" (Neraziyên Îranê) destek dirêj di vê da hebî û gelek ji wan hatin girtin. Her wesa "Mucahidî Xelq", di gel leşkerên dijmin yên pêk hatin ji hêzen leşker, "Heres Elcimhûrî" û hêzên din ji Filistîniyan, Urdinê, Sodanê û ji Yemenê bi Kurdan ra şer dikiran.

Bi rastî tirsa ji beramberiya di gel hukûmetê, bû egera rûxandinê. Rijêmê çi cihên Kurdistanê bi şer dagîr nekirine, ji bilî Kerkûkê ku şerek giran lê hat kirin û ji mal bo malê û bi egera şehîd bûna hezara ji millet û pêşemrga.

Noke (Dema namenivîsîna min) hêzên dijmin gehane Havîngeha Selaheddîn, cihê ku .... binîrûyên xwe ve lê. Û hêzên pêşmergeyî roj bi rojê paşve dizivirin û çi şerên giran nînin. Nabin di dema nehimikfiya herdu layên şerker.

Birayê xweştivî,

Ev e, ne yên me ûmêda xwe ji rizgarkirina Kurdistanê ra li ser wan danî. Me hizir dikira dûmahiya rezîlbûna me û dagîrkirina Kurdistanê wê li ser destên vabit û dê vegerîn ser warê xwe û êdî ev penahberî û derbiderî bi dûmahî bêt.

Bibore bira! Belku jî tu ne rihet bibî. Belê, min zanî te telefon kiribî û gelek germ bî. Te diviya vegeribî. Her wekî te heyva heşt, ji 1988'ê ji bîr kiriye û ev partiyên he te çawa ji bîr kiriye, ku kîne û ji kê haitne danan?

Dibara ewên revîn jî da, ew di nexweştirîn dilîvên jiyanê da dijîn. Li ber berf û baran û sermayê û nebûna xwarin û cihê razanê.

Bira,

Ev e, jîn û jiyana rojê. Ev e zillet û rezîlatiya milletê me ketî têda. Ji ber siyaseta çewt a van partiyên kevneperest, yên tenha li paşiya desteka xwe ya burjuwazî û keysbuhatî digeritin.

Û dibara babo jî da, ew niha li.... yê ye, di gel.... î. Bi rengekî giştî ew di nav milletî digerêye û berê xelkê dide berxwedanê û şerî. Du birîskên wî bo me hatine û ew baş e.

Belê, bapîrê me.... ne diyare û em çi jê nizanîn. Çende me gelek lê pirsiyar kir.

Û dibara jiyana rojane ya min di malê jî da.... êdî carek dî rêz û silavên min werbigre û bi ûmêda dîtina li Kurdistanê.

Birat
Rojhilatê Kurdistanê
13.4.1991

*** Ev xal ji hêla nivîskar ve hatine danîn.**

NAMEYEKE VEKIRÎ JI DAYÎKÊN PÊŞMERGEYAN RE

■ R. Cizre

Erê Dayê, ez ji gul û nêrgizan, bayê sibê, roniya hîvê, dengê çivîk û bilbilan, temaşekirina kevokên sipî, tîtiyên bê guneh û dawidê du nikilî hez dikim.

Dayê, baş dihê bîra min, ji xwînê dilê min dixeliya. Min newêrîbû li mirovekî mirî binêrim. Bi gelek tirs û zorî gotina "Na" ji devê min derdiket. Dilê min ranedigirt gulekê jê bikim, pêl giyayê hêşîn bikim. Gunehê min bi çilêçilê jî dihat. Dîroka dagîrkerên welatê me, wekî navê te di dibistanên wan de, min ezber dikir.

Dayê, îro ji xewa giran em rabûne. Zincîrên koledariya hezarên salan me çirandine. Ew kesaniya jar û binkevtî, ku dijmin di hundirê me de avakirbû, me perçiqandiye. Niha em bûne xwediyê hiş, bîr û mejiyê xwe, bûne xwediyê zend, bend û milên xwe, bûne xwediyê çek, rext, kevir, dar, das û bivir ên xwe. Ha Dayê; yekemîn car e Kurd bûne xwediyê zimanê xwe, vebûne hemû girêkên zimanê me. Li hemberê hemû tiştên bervajiyê berjewendên me ziman bi lez digere, dibêje: Na... û hezer carî na... Erê dayê; Kurd, Kurdê berê nemane. Kurdistan dibe dilê vejandina şoreşa mirovatiyê û li dora me kom bi kom leşkerên azadiyê dihêne ba hev.

Kurdên dûvik û terî di erdê de çûne xwar. Hûn dibînin Cizîra me çawa rabû ser piyan, bi xwişka xwe Nisêbînê re çawa kete nava dîlana şer û şoreşê. Dayê ev encam tev li ser bingeha xebata zend û bendên partîzanan dihêne der. Lewma, dayê serê xwe bilind bike û bêje: Ez dayîka pêşmergeyan im, dayîka Mazlûm, Kemal, Xeyrî, Îsmaîl û hemû hevalan im. Bila dilê te ji dûrî û nedîtina min neşewûte, tu zanî dilê min dilê hemû hevalên li ba we ne. Em çi bikin dayê, qedera me tenê bi şer û berxwedanê ve hatiye girêdan. Lewma em neçar in agir ji çavên me bibare. Rojên me bibin çil û heşt saet. Ji awirên me xwînmij û talankerên axa welatê me di cih de hişk bibin. Di nava şer de ji qîr û hêrsa me generalên dijmin roja bûyîna xwe ji bîr dikin, navên xwe jî nizanin. Niha dijmin baş dizane girîng e ji welatê me derkeve, belê zengînî û xweşiya welatê me dike ew bêjê "ezê heta bikarim vê hebûnê talan bikim..." û li ser vê bingehê zagona (qanûna) "perçe bike, talan bike, bikuje, bişewûtîne terr û hişk" bi kar dihêne.

Dayê, vaye hûn dibînin şerê partîzanan li dora xwe çiqas encamên hêja kom kirine. Heta niha dijmin weha digot: "Kulmeke mirovên terorîst in, dijminê pêşketin û mirovatiyê ne..." Belê eşkere xuya bû terorîst kîne. Nimûneyên gundên Cinibrê, Setê û Gêrê ev pirs zelal kirin. Dijminê hebûn û zanînê, neyarê xweşî, ronî û biratiyê, faşistên dagîrker, ên bi solên xwe yên gemar pêl axa me ya pak dikin û her rojê gul û kulîlkên rengereng diperçiqînin. Kenê zarokên bê guneh ji devê wan didizin û li şûnê bombên napalmê û bi tonan gazên kîmî, xerdel, siyanîd û ... diyarî wan dikin.

Dayê; li hemberî dijminekî weha, paşketin, mirin bi xwe ye, rev û tirsonekî reşiya herî mezin e. Em tenê berxwedanê dipejirînin. Di nava şer de, em ji dijmin dilnermiyê naxwazin, eger dikare bila di nava roj û şevekê de me ji holê rake. Em aşîtî û xweşiyê dixwazin. Em biratî û dirustiyê dixwazin, em neyarê şer û cengê ne. Belê, dijmin me neçar dike ji bo hatina zarokên xwe, ji bo parastina rûmet, nav û namûsa xwe, ji bo di deşt û baniyên welatê me de gulên kesk, zer û sor di berbangên aza de vebin, em şer dikin. Şerê me tenê mekanizma peydakirina azadî û serfiraziyê ye. Dayê; di şer de destê me naheje, gule tenê dikarin ji sîngê ve li me bikevin. Di nava ferhenga me de gotinên rev û tirsê cih nagirin. Dayê te dît çawa lewlebazî û zimandirêjiya burjuwaziyên me yên biçûk ber bayê ket, di metropolên împeryalizmê de hol hola wan e, dibêjin: Mirina xwedê ji me kêm e, ciyê me bi rizgariyê û şerê gelî ketiye. Hey ho..! Dewleta Tirkiyê tixûb gelek asê kirine, çivîk nikare di sere derbas bibe. Na Elhemdullah halê me pir xweş e. Bila Apoçî şer bikin heta qir dibin, tiştekî me bi wan neketiye.

Dayê; zimêniya gotinên te ji guhên min dernakeve. Ji bîra min naçe dema te digot: Z... kurê min, gotinê dayîka xwe bêxe guhar û têxe guhên xwe. Li şîrê dayîka xwe yê helal xwedî derkev e. Şîrê min li te heram be, eger rojekê tu pirsa gel û welatê xwe ji bîr bikî. Tu dibînî çawa di bin nîrê zilm û zora giran de pişta me xwar bûye. Kurê min, eger perçeyekî nanê hişk bi destê te bikeve bi hevalê xwe re wî nanî bixwe. Lawo, di bin nîrê koledariyê de hûnê çawa li çavên zarokên xwe binêrin?! Eman, di bextê we de me, hûnê netirsin û tim li berxwe bidin. Bila hûn beranê rojekê bin, ne miha salekê bin. De pişta xwe bidin oxirê û berê xwe bidin felekê. Bila destê xwedê li ser serê we be û milyaketên heft ezmanan li hewara we bên.

Dayê; ev e bêhtirî du salan e ez bi daxwaza partiyê ji nava şerê gerim hatime vir. Di nava paytextên Ewropayê de diçim-têm. Dayê hedara min nayê. Her carê wekî çavên min bi wêneyên **Îsmaîl, Reşît** û **Mihê** dikevin kela dilê min radibe. Hêdî hêdî dîrok deh salan vedigere paş, hêdî hêdî di oda **Ehmê** de li dora masê civata me gerim dibe. Meta Xanim qehweyê tîne, qîrewîra zarokan em gêj dikirin. Hûr... hûr gilî dihate kirin. **Bilîhanov, Gîvara, Hakî KARER** û gelekî din dibûn mîvanên me. Dawiyê **Ehmê** radibû ser piyan û digot: "Jiyana me tenê bi xurtkirina şerê gel ve girêdayiye girîng e em herin pêş..." **Îsmaîl** gelekî nazik deng dikir, digot: "Bavê **Xemo (Ehmê)**, ev dem ji bo me dema daxuyankirina zagonên xwe yên dîrokî ye. Girîng e heta dawiyê em bi partiyê re xwe bikin yek û bi xurtî bimeşin..." **Mihê**, serê xwe dihejand û digot: "De heydê em belav bibin, pratîka me gerek e van gotinên me îsbat bike..."

Dayê; jiyana min girêdayê van bîranînan e. Bi doz, bîr û baweriyên şehîdan em mezin dibin. Zanîngeha herî bilind bona me jiyana şehîdan e. Dayê ez ne li Ewropa me, dilê min di geliyên welat de lêdixe. Çavê xwe didim hev di kozik û çaperan de, ber keviya çemê Dîclê hêviya heyfa **Mihê** radiwestim. Li serê Çiyayên Sasonê diqîrim, bona xwîna **Ehmê** canê min. Li Başkele, bi kuştina koma generalên faşizmê dilê min venahese, tiştek nabe buhayê xwîna **Îsmaîl**.

Dayê; ez ji partiyê hêviya fermana vegerê me. Av, çirav û bêhna kehniya Eskeriyê nadim bi xweşî û roniya welatên xelkê. Rast e, li vira jî şev û roj di nava gelê xwe de dibezim. Belê, bawer bike dayê tiştek nikare bibe buhayê xebata ser axa bav û kalan. Çi dema guhê xwe didim ser nûçeyên welat û navên Şirnex, Wan, Batman, Nisêbîn û Cizîra Botanê derbas dibin, keserên kûr dikşînim, kela dilê min bilind dibe. Lê careke din bi hêviya vegera welat ez xwe komê ser hev dikim û dibêjim "Şoreşgerên PKK li her derê pîvanên şoreşgeriyê di riya rast de diparêzin. Hemû kanî, cobar û çem neçare wê di lehiya şoreşê de bibin yek. Reş û sipî ji hev baş cuda dibin. Her kes wê vegere ser koka xwe. Seriyên keçel wê xuya bikin"

Di saziyên dewletên serdest de, mirov tenê dikare bibe mîxekî bi çûk ku, her gavê dikarin bavêjin serê sêrguhan. Dijmin mafê jiyanê, xwarin û vexwarinê dide me, eger em bi serê wî sond bixun, şeqm (celde) û koçên wan bimalin. Heta niha jî banî Kurdên koleyên xwe dikin "De werin lo". Ideolojiya çinên serdest ên Tirk, Ereb û Farisan bona me ser van xalan avabûye: "Kurd xulamên gelekî dilpak in, koletiya xwe bi dirustî dikin, bona xelkên biyan xwîna xwe bi germî dirêjin, mirov dikare ser pişta wan impratoriyan ava bike. Çiyê Kurdan bi huner, çand û zanînê ketiye. Kurd girîng e tenê bi rewanê Tirk, Ereb û Farisan mezin bibin. Kurd kîne û ji kur hatine?! Kurd, bê ax in, bê welat in, ne millet in û ne jî dikarin bibin millet".

Dayê; bi hesanî em bersiva wan didin. Bi huner, çand, zargotin û zanîna xwe, bi **Seydayê Xanî, Mellayê Cizîrî** û **Feqiyê Teyran,** bi **Zerdeşt**, Geliyê Laleş, Zende-Avista û Pirtûka (Meshefa) Reş, bi **Karasungur, Bêrîvan** û **Harûn**, bi PKK, ERNK û **Serok APO**, çi dema gerek dike jî, bi devê tifengên Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistan-ARGK, em bersiveke baş didin wan. Zarên Helepçê, qurbanên Cirnika Reş, xwendevanên dibistana Amûdê, zarên şehîdên Dêrsim, Zîlan û sed rewşenbîrên bi saxî avêtibûn Gola Wanê, vane mîna şêrên çiyan, leşkerên tolehildanê (intîqamê) em têne.

Nîşanên serkevtinê gelek in, vê dawiyê çend heval ji welat hatin, weha digotin: "Dayîka te, Buharê, Helîme û Xecê êdî li ser perostroyika, şerê gelî û serîhildanê bi saetan xeber didin. Zarokên mîna **Felat, Bawer, Barnas** û **Êzdîn** komên xwe çê dikin û kincên gêrîllayan bi dest dixin. Cihên şîn û şahiyên gel bûne navendên hevpeyvînên konevaniya rizgariya netewî.

Erê Dayê; ez hunerê te ji berê ve nas dikim. Min bi çavê xwe didît çawa te tevlî hemû zoriyan milê xwe dida milê hevala Bêrîvan û li malan yek yek digerîn. Belê, berdewam kirina wê xebatê ye me dighîne hev, dike yek dil û yek laş.

Dayê; di Kurdistanê de li hemberê pêşketinên her rojê pektên, dijmin dixwaze xelekên zora xwe ya reş, teror û her cure bikaraninên şerê haybetî xurt bike. Belê, bi mafdariya doza xwe hûn gelê me bûne dîwarekî ji pola, bûne "darekî ku ne dişke û ne jî ditewe". Hemû jin û zarokên Nisêbînê û Cizîra Botanê egzamînasyona (imtîhan) serîhildanê bi serkevtinî derbas kirin. Niha ber bi wergirtina encamên dawî, di bin ala ERNK de dimeşin. Dayê; di nava vê rewşê de mafê kesekî tune ye bê deng bimîne. Girîng e her kes hemû derfet, delîv û hunerên xwe bikarbîne.

Dayê; bibore ez silavekê li bavê xwe jî bikim. Bavo, ez mîna hevîrekî bi destê te hatime strandin. Welatparêziya te, huner û êtîka (ehlak) te, dengkirin û dilgermiya te bona min dibistaneke mezin in. Bavo; rast e ez ji dayîka xwe hînê ziman bûme belê, te ew ziman kiriye zimanekî zanistî, te hiştiye ez têkevim nava deryayê ziman, çand û toreya Kurdî. Zarok bûm min guhdariya dengê te dikir. Helbestên **Mellayê Cizîrî** û **Ehmedê Xanî** weha xweş te dixwendin ku, ez bi wan ve hatim girêdan, ketin nava xwîna min.

Bavo ez gelek deyndarê te me, ez tenê dikarim deynê xwe di nava şoreşê de, di xizmeta gel û welat de bidim, ji xwe hêviya te jî ev e. Ji bîr nakim gelek caran çakûç di destê te de xwar dibû, li tiliyên te diket, xwîna reş diket destên te, belê, dîsa te digot: "Tiştek nabe, jiyan bûye, bila zarok bixwînin, mezin bibin û bona gel bixebitin, hêviya min tenê ev e".

Bavo hêviyên te êdî di cihên xwe de ne. Barên te bi ked û xuhdana xwe avdane, niha di nava gel de mezin dibin û berê wan her cure meywên xweş didin. Ev jî bona me tevan şahî û serfiraziye.

Dayê, li hemberê dîrokê me soz daye. Bona gel û welat her kêliyekê em hazirin derbasê nava kerwanê şehîdan bibin. Dibe ku êdî çavên me bi hev nekevin. Ez baş te nas dikim dayê, hîna tama xwarinên destê te Serbidew, Tirşika Pirparê, Mehîr, Mastê kîs, Sîrik û Penîr ji devê min neçûne. Eger rojekê nûçe (xeber) gihişte te, hevalan got: "Dayê tu êdî dayîka peşmergeyekî ronakrewan î (şehîd î)..." Bila dilê te xurt û şad be, heta dikarî lîliyekî (zilxit) bilind bide, dost û hevsiyên (cîranên) me wê kom bibin. Ji wan re deftera helbestên min diyarî bike. (Ew defter cara peşîn wekî ji malê derketim min dabû destê birê xwe **Egîd**). Xwîşka min Şemalê bila çend xêzan bixwîne:

Ev can û ev dil
Gorî Kurdistan
Xwîna min a sor
Wek ava vulqan
Germ û pir dijwar
Ji bo niştiman...

Dayê, eger felek bê bextiyê li me neke û em di welatekî azad û serbixwe de rastê hev bên, ezê hezar carî bejna xwe li hemberête bitewînim, destê te maç bikim, axa bin lingê te ramûsim. Bi keyf û şahiya serkevtinê ezê bêjim: Li me tevan pîroz be ev welat, tu her sax bî dayê, dayîka min, dayîka dilovan..."

31.12.1990

Partiya Azadiya Kurdistan li Kurdistana Başûr hate damezirandin

Bi rastî ev ne cara yekemîn e, ku gelê me li Kurdistana Başûr rastê qirkirin, têkçûn, binkevtin û vebirandinê tê. Her çendî ku gelê me li wî beşî serê xwe hilda ye, di encama wê serîhildanê de têkçû ye û bi roja serkevtin û serfiraziyê şanebû ye. Sedema vê têkçûna dijwar jî, bê guman ew seroketiya feodalîst û dûvelank e.

Ne ji demek e dûr ve bû, dema ku têkçûna 1975'an a rêş, xwe bi ser gelê me yê li Kurdistana Başûr de vegirt. Tu caran jî nayê ji bîr kirin, dema bi darê zorê bêhtirî 150.000 pêşmergeyî, bi fermana wê seroketiya xwespar, çek ji dest xwe avêtin û hêviya serkevtinê hat şikan din.

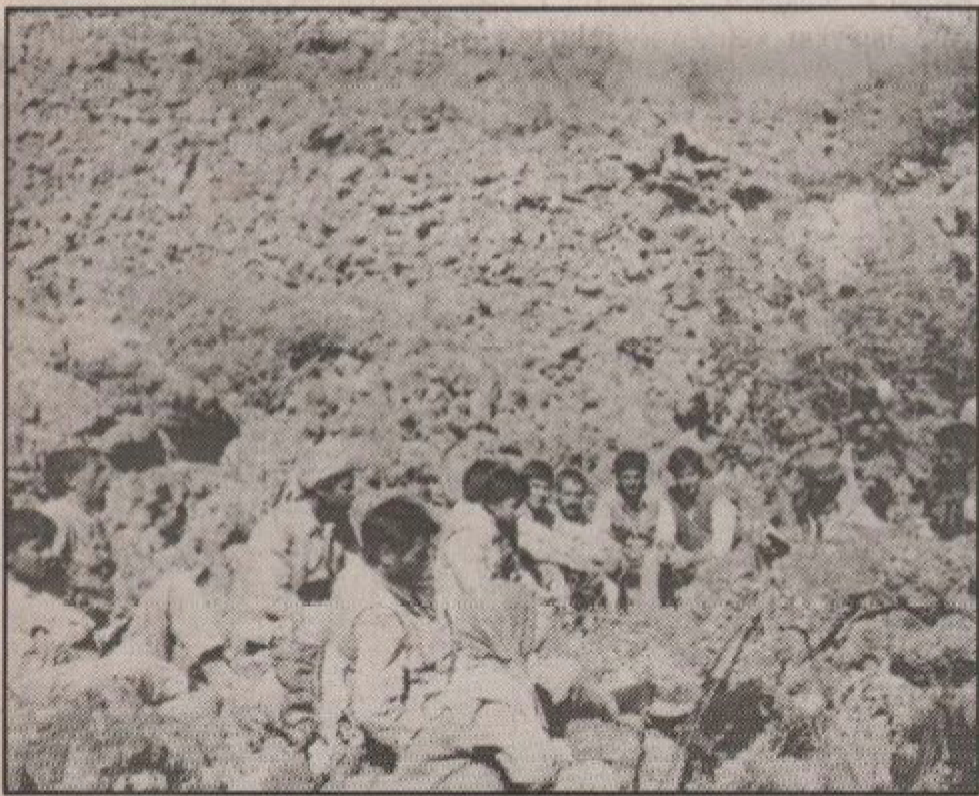
Dîsa ji nêzîk ve, di encama rêveçûna wê seroketiya ku tu caran serkevtin çênekiriye, di sala 1988'an de, komqirkirineke ku mirovahî tu caran napejirîne, xwe avête ser gelê me û bêtara Helepçe derkete holê.

Ji ber ku, seroketiya feodalîst, a li Kurdistana Başûr, nikarîbû gelê me yê li wî perçeyî bigihîne serkevtinê û wan ji wê rewşa mirinê rizgar bike. Gelê me xwe gihand qonaxa afirandina tevgereke şoreşgerî ya hemdemî.

Di 10.4.1991'ê de **Partiya Azadiya Kurdistan (PAK),** li Kurdistana Başûr, di bin van dirûşmeyan de damezirî: **"Bijî berxwedan û raperîna gelê me yê qehraman!", "Bijî hevalbendiya gelên Rojhilata-Navîn li dijî împeryalîzm, siyonîzm û paşverûtiyê!", "Bimre dagîrkerî, împeryalîzm û hêzên bi wan ve girêdayî!", "Em di bin seroketiya Partiya Azadiya Kurdistan de, cihê xwe di tevgera rizgariya netewî de bigrin!"**

Ev partî, li gora naveroka belavoka komîteya damezirandinê, li ser bingeheke Markisîzm-Lenînîzm û bi bîr û baweriyeke serdemî ava bûye.

Îdeolojiya **Partiya Azadiya Kurdistan (PAK),** Otonomiyê ji çarenivîsa gelê Kurd re çare nabîne. *"...Otonomî, tu caran pirsa gelê Kurd û Kurdistanê çareser nake. Çareserkirina pirsa me di serxwebûn û azadiyê de ye... Li ser vê bingehê, ev gelek sal in, xebata me ji bo afirandina seroketiyeke serdemî, didome. Bi teybetî, piştî ku seroketiya feodalîst û burjuwaziya bi çûk, îflas kir, me di nav serîhildanên dawiyê de, li Kurdistana Başûr, di pêşiya gel de rêberî dikir û em li hemberê rêjîma Îraqê ya faşîst bi qehremanî rewestiyan. her weha, digel van berxwedanan me xwe amade kir û* **Partiya Azadiya Kurdistan,** *damezirand. Damezirandina* **PAK,** *bersiva daxwazên gelê me ya bingehîne..."*

Berpirsiyarekî Rêkxistina Azadîxwazên Iraqê li Swêdê hate girtin

Stockholm *(Berxwedan):* Di vê dema dawiyê de, karbidestên Swêdê, dixwazin dîsa dest bavêjin mafên penahberên ku, li wir mafê pehahberiyê standine.

Di bin navê demoqrasiyê de, karbidestên Swêdê dora polîtîkzanan çember dikin û nalêlin ku, xebata xwe ya ramyarî bi rê ve bibin.

Bê guman, demoqrasiya ku li wir ditê meşandin, demoqrasiyeke sexte ye. Her timî dijwarî û astengiyan li pêşiya kesên polîtîkzan, ên ku faşîzm û dagîrkeriyê pêşange dikin û bi her hîma xwe li hemberê derdikevin, peyda dikin.

Berî vê nameyeke polîtîkzanekî panehber, ku li Swêdê dimîne, giha destên me. Ev kes di "Rêkxistina Azadîxwazên Iraqê" de berpirsiyareke.

Selim Sliao, di nameya xwe da dinivîse ku, ew di roja 7'ê Gulanê 1991'ê de, saet 12.30, çûye banka navendî ya Stockholmê, ji bo 100 dolarî hûr bike. Li bankê û bêyî ku haya wî jê hebe, du polîs dora wî digrin û berî didin otomobîla xwe.

Piştî ku rojekê li cem wan bê rûmetiyê dibîne û dijwarî û serêşiyekê dikşîne, vedigere mal. Li mal dibîne ku, zarokên wî di tirseke mezinde ne. Polîsan girtibûn ser mala wî, Fotokopî û gelek tiştên wî yên giranbuha dibin.

Her weha Selim didomîne û dibêje ku, ev bikaranînên polîsên Swêdî, piştgirtineke ji rêjîma Seddamê faşîst re. Tu caran jî ne mafê karbidestên Swêdê ye ku, rê nede polîtîkzanên Iraqî ku, kar û barên xwe yên konevanî li dijî rêjîma Iraqê bi rê ve bibin.

Enîşka Rêzimanî

S. Biçûk

Berdewama hejmara derbas bûyî

Xeleka -III-

2- Navên celeb

Ev nav her tiştên ji beşekê, babetekê yan jî celebekê re bi nav dikin, mîna: Çiya, Bajar, Welat, Mih, Beran, Bizin, Ga, Mirov...

Nevên celeb bi du beşan têne parvekirin:

1- Navên bêş

2- Navên kombêj

1- Navên bêş: Tiştên ji celebekê, bêşekê bi nav dikin.

Nimûne: Mih, Balinde, Çiya, Mirov, Çem, Deşt...

2- Navên kombêj: Bi kêrî navkirina perçeyekê yan jî komekê, ji navekî bêş tên.

Nimûne:
Lek, Kerî, Ref, Selef...
Keriyek Pez
Refek balefir
Selefek siwar

Navên celeb bi awayekî din, bi sê beşan têne parvekirin:

1- Navên lûs (cî, cih)

2- Navên alav (amraz)

3- Navên dumil

1- Navên lûs

Ev nav derekî, ciyekî, warekî bi nav dike.

Nimûne:
Xanî, Meydan, Dibistan, Firotgeh (Dikan), Nexweşgeh (Nexweşxane), Mûristan...

Navên lûs du beş in:
a- Lûsê xweber
b- Lûsê sazber

a- Lûsê xweber: Ev nav bi xwe ciyekî (cihekî) yan derekî bi nav dike.

Nimûne:
Keleh, Bazar, Bênder, Xanî,
Şikeft...

b- Lûsê sazber: Ev nav ji nav û bêjeyên din bi alîkariya paşdankan (xurdepaşan) tê sazkirin. Paşdank jî ev in: **Istan, Geh (Ge), Zar, Xane, Lîn, Dîn.**

Istan: Kurdi**stan**, Hindi**stan**, Erebi**stan**, Guli**stan**, Gori**stan**, Mûri**stan**...

Ge, Geh: Den**ge**, Lîz**ge**, Nexweş**geh**, Çêre**geh**, Bar**geh**, Zanîn**geh**, Kar**geh**...

Zar: Çîmen**zar**, Gul**zar**...

Xane: Mêvan**xane**, Nexweş**xane**, Dermanxane.

Lîn: Kul**în**, Hê**lîn**, Xwê**lîn**, Biriq**lîn**.

Dîn: Ka**dîn**.

2- Navên alav

Ev nav bi kêrî navkirina alavekî tê.

Nimûne:
Şûr, Kêr, Birrek...

Navên alav jî du birr in:

a- Alavên xweber

b- Alavên sazber

a- Alavên xweber: Navên ku ji xwe ber alav in, wek: Qelem, Kevçî, Bivir, Tevşo...

b-Alavên sazber: Ji bêjeyên din, bi alîkariya van paşdankên jêrîn saz dibin: **Ek, dan, çiv, ing**

Ek: Birr**ek**, Bad**ek**, Pêç**ek**...

Dan: Çay**dan**, Xwê**dan**, Xwelî**dan**, Kil**dan**, Kevçî**dan**..

Çîv: Kiliç**iv**

Navên din bi **inge** têne dawî kirin, lê ne navên alavan in.

Nimûnê: Ziving, Rojing

3- Navên dumil

Navên dumil bi du awan çêdibin:

a- Hevbend

b- Xurdezad

a- Hevdeng: Bi çar awan çêdibin:

1- Nav û rewş: Girsor, Rûreş, Dilpak

2- Dunav: Marmasî, Sîrdim, Biramak, Birabav...

3- Nav û lêker: Gerav, Bager, Derman, saz...

4- Nav û nîr: Berçavk, Bermalî, Navmalî, Serdest

b- Xurdezad: Ji van awan û pêve bi alîkariya paşdankan (xurdepaşan) saz dibe.

Gûn: Argûn, Pargûn

N: Xewn, Tevn

Navên Bernas

Rastenav:
Gulê ya Reşo yê Naso
Hemo yê Erebê Şemo
Xebatê Osmanê Xelo
Tuymûrê Xelîlê Mûradof

Navên malbatî:
Bedirxanî, Pehlewî, Neqişbendî

Navên nijadî:
Kurd-Ereb, Fars-Kildan, Ermen-Tirk, Asûr-Alman

Navên Erdnîgarî:
Vêtaman-Çîn, Qamişlo-Dihok, Gabar-Bagok, Xabûr-Botan

Navên bêş:
Mih-Çiya, Deşt-Gul, Merov-Çem, Dar-Lawir

Navên Kombêj:
Lek, Kerî, Ref, Selef

Navên Lûs:
Keleh-Xanî, Goristan-Karge, Gulzar-Dermanxane, Hêlîn-Kadîn

Navên Alav:
Şûr-Kêr, Birrek-Pêçek, Xwêdan-Kilçîv, Bêjing-Hevring

Navên Dumil:
Dilpak, Marmasî, Dermansaz, Gerav, Bager, Berçavik, Serdest, Argûn, Tevin

Di hejmara bêde Babet (Nêr û Mê)

FERHENGOK

Balinde: Froke, Teyr, Tiştên xwedî per ku difirin
Bazane: Hawîrkan, Beraberî, Danberhev, Mûsabeqe
Baserek: Aleta ku ba sar dike, Mûberrid
Bey: Nirx, Buha, Qîmet
Bargîran: Berpirsiyar, Mesûl
Barebeş: Beş, Par, Sehim, Nesîb
Barimte: Gerew, Sparde, Rehin
Bajen: Baweşîn, Merwehe
Bapêç: Qolinc, Sanc, Êşandina zik, Mexes
Balyoz: Sefîr, Bûyûkelçi
Balyozxane: Sefaret
Bade: Mey, Ereq, Xemir
Babelîsk: Çerx, Sedsal, Qurin
Bazarkarî: Danstandina bazirganiyê, Mûamelat
Bare: Tîpên dawiyê ji helbestan, Qafiye
Bandorî: Tesîr, Siyade, Sulte, Serdestiya sîstemekê
Bargeh: Leşkergeh, Qişle, Sekene, Rabiye
Bace: Bêş, Derîbe
Bacegeh: Nivîsgeha bacê, Daîret Elderîbe
Bace: Ciyê ku bilêtan lê difroşin
Badegeh: Meyxane
Barist: Bilind, Berz
Bazgeh: Lîzgeh, Ciyê lîstinê, Mel'eb
Bak: Tirs, Bizdandin
Barû: Sênc, Hêlwest, Cîdar, Sitare
Baxor: Ciyekî vekirî ku ba dikşîne, Kun, Qul, Zeraqe, Beltik
Barxistin: Danîna bar, Valakirina bar

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

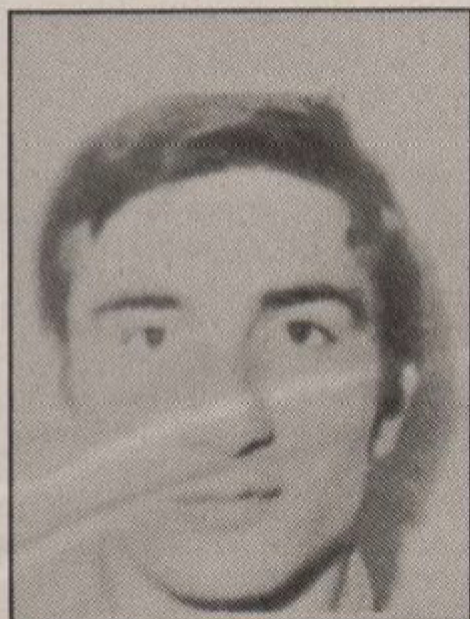
Êrdimeke niştiman ku bi zozanên bilind û deştên xwe yên mezin dihê nasîn

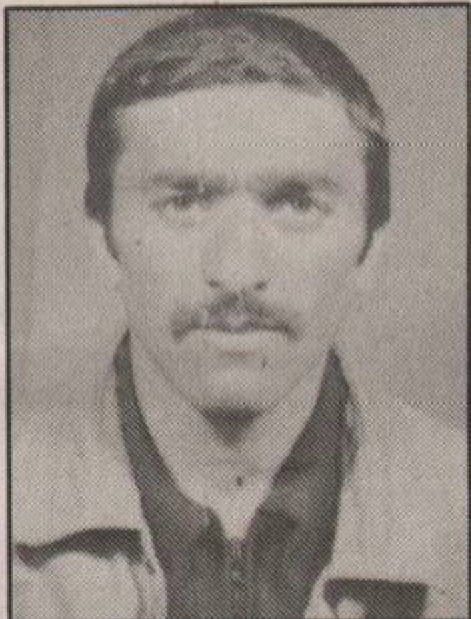
ERZIROM

- II -

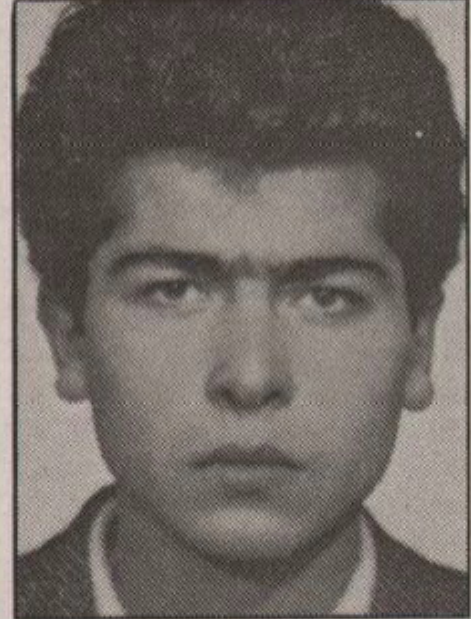
CIHÊN RÛNIŞTINÊ Û BELAVBÛNA ŞÊNÎ LI ÊRDIMA ERZIROMÊ

Êrdima Erziromê xwediyê cihên rûniştinê yên ji hev belavbûyî ye. Ji êrdimên bakurê Kurdistanê yê mezin e; hem ji aliyê

Şahîn KILAVUZ

Kazim DEMÎRTAŞ

Ercan KILIÇ

Nasir COŞKUN

firehiya erdî, hem jî ji aliyê hejimara şênî ve erdimeke mezin e. Li derveyî Kurdan, Dadaş jî birekî pêwîst in, ji şêniyê êrdimê. Li êrdimê bi tevayî 801.809 mirov dijîn. Li derveyî navçeya navendî bajarê Erziromê, tev bi hev re 13 navçe, 22 qapanî û 1.021 gundên Erziromê hene. Li ser her km² erdî 32 mirov dijîn.

Navçeya navendî bajarê Erziromê: Hejimara şênî 262.600 kes e. Firehiya erdî 2.982 km² ye. Li ser her km² erdî 82 mirov dijîn. 3 qopanî û 124 gund girêdayê bajarê Erziromê ne. Ji aliyê hejimara şênî ve, navçeya êrdimê ya mezintirîn e. Di firotina sewal û dewaran de Erzirom, cihekî pêwîst digire. Li ser riyên ku Ewrûpa bi Rojhilata Navîn re girê didin, ava bûye.

Navçeya Aşkelehê: Hejimara şênî 46.000 kes e. Firehiya erdî 1.527 km² ye. Li ser her km² erdî 30 kes dijîn. 2 qopanî û 67 gund girêdayê Aşkelehê ne.

Erdê êrdimê yê bi xêr û bertir erdê Aşkelehê ye. Aşkeleh, li binya Geliya Avareş ava bûye. Kehniyên debariyê yên pêwîsttir karên kiştûkalê û xwedîkirina sewal û dewaran e.

Navçeya Çadê: Hejimara şênî 26.000 kes e. Firehiya erdî 1.386 km² ye. Li ser her km² erdî 19 kes dijîn. 2 qopanî û 67 gund girêdayê Çadê ne.

Çad, li başûrê-rojavayê êrdimê di cihekî çiyagêr de ava bûye. Kehniya debariyê ya bingehîn xwedikirina sewal û dewaran (ajelvanî) e.

Navçeya Xinûsê (Kelehê): Hejimara şênî 58.500 kes e. Firehiya erdî 1.799 km² ye. Li ser her km² erdî 33 kes dijîn. 2 qopanî û 99 gund girêdayê Kelehê ne.

Xinûs li başûrê êrdimê ava bûye. Bi Mûşê re xwedî tixûb e. Aboriya navçeyê xwe paldide ser ajelvaniyê. Rewşa erdê navçeyê, çolî ye. Di malên gundan de ber û mehfûr dihên rîsandin.

Navçeya Xoresanê: Hejimara şênî 49.087 kes e. Firehiya erdî 1.669 km² ye. Li ser her km² erdî 29 kes dijîn. Qapaniyek û 73 gund girêdayê Xoresanê ne.

Navçeya Xoresanê ji aliyê rojhilatê êrdimê ve bi bajarê Qersê re xwedî tixûb e. Di serê Deşta Hesenkelehê (Pasînler) de ava bûye. Kehniyên debariyê hilberîna zadê û ajelvanî ye.

Navçeya Îspîrê: Hejimara şênî 54.000 kes e. Firehiya erdî 2.085 km² ye. Li ser her km² erdî 19 kes dijîn. 3 qopanî û 125 gund girêdayê Îspîrê ne.

Navçe dikeve bakurê-rojavayê êrdimê. Li keviya Ava Çoruhê ava bûye. Li vê navçeyê hişînahî û fêkî gelek e. Debariya êrdimê ji vî alî ve, ji Îspîrê dibe.

Navçeya Goksî: Hejimara şênî 41.500 kesek e. Firehiya erdî 2.531 km² ye. Li ser her km² erdî 16 kes dijîn. 2 qopanî û 74 gund girêdayê Goksî ne.

Navçe dikeve ser tixûbên Grîdaxê. Dimîne li başûrê-rojhilatê êrdimê. Li cihekî bi çiyan ava bûye. Kehniyên debariyê ajelvanî ye. Axayên xwedî erdên mezin û gundiyên bê erd li vê navçeyê hene.

Navçeya Hîdê: Hejimara şênî 25.000 kes e. Firehiya erdî 863 km² ye. Li ser her km² erdî 29 kes dijîn. Qopaniyek û 42 gund girêdayê navçeyê ne.

Navçe li bakurê-rojhilatê Çiyayên Kargapazari ava bûye. Ajelvanî kehniya debariyê ya bingehîn e.

Navçeya Oltiyan: Hejimara şênî 41.000 kes e. Firehiya erdî 1.380 km² ye. Li ser her km² erdî 30 mirov dijîn. 64 gundên Oltiyan hene.

Navçe dikeve bakurê êrdimê. Aborî pişta xwe dide karên hişînahiyê, fêkîvanî û ajelvanyiê.

Navçeya Olûrê: Hejimara şênî 19.900 kes e. Firehiya erdî 820 km² ye. Li ser her km² erdî 24 kes dijîn. 40 gundên Olûrê hene.

Navçeya êrdimê ya piçûktirîn e. Li cihekî bi çiyan ava bûye. Navçeyeke xîzan û hejar e. Kehniya debariyê tenê ajelvanî ye.

Navçeya Hesenkelehê: Hejimara şênî 62.000 kes e. Firehiya erdî 1.701 km² ye. Li ser her km² erdî 36 kes dijîn. Qopaniyek û 82 girêdayê Hesenkelehê ne.

Piştî bajarê Erziromê, li êrdimê navçeya mezintirîn e. Di navbera Çiyayên Kargapazari û Palandoken de ava bûye. Di aboriya navçeyê de Deşta Hesenkelehê cihekî pêwîst digire.

Navçeya Oltîliyan: Hejimara şênî 38.500 kes e. Firehiya erdî 1.466 km² ye. Li ser her km² erdî 26 kes dijîn. 3 qapanî û 66 gund girêdayê Oltîliyan in.

Navçe li bakurê-rojhilatê erdimê hatiye ava kirin. Hilberîna erdî û ajelvanî kehniyên debariyên yên bingehîn in. Ji sedî 90, gundî derdikevin zozanan.

Navçeya Tatosê: Hejimara şênî 31.500 kes e. Firehiya erdî 2.197 km² ye. Li ser her km² erdî 14 kes dijîn. Qopaniyek û 68 gund girêdayê Tatosê ne.

Navçe, li başûrê Çiyayên Palandokenê ava bûye. Karên erdî li navçeyê hene, lê kehniya debariyê ya bingehîn ajelvanî ye. Axayên xwedî erdên emzin, xwedan û serdestên navçeyê ne.

Navçeya Tortûmê: Hejimara şênî 46.000 kes e. Firehiya erdî 1.940 km² ye. Li ser her km² erdî 1.940 kes dijîn. 2 qopanî û 60 gund girêdayê navçeyê ne.

Navçe li cihekî bi çiyan ava bûye. Dikeve ser riya bajarên Erzirom û Artvînê. Navçeyeke kêm pêşveçûyî ya navçeyê ye. Ajelvaniyeke ne xurt dihê kirin. Di malên gundiyan de hirî dihê rîsandin.

PÊŞVEÇÛNA TÊKOŞÎNA ME YA RIZGARIYA NETEWÎ LI ÊRDIMA ERZIROMÊ

Ji kûriyên dîrokê heya niha êrdima Erziromê, rastî serîhildanan, raperînên gelî û li hemberê van jî, rastî dagirî û vegirtinên karbidestên biyanî bûye. Piştî ku di dema Împaratoriya Osmanî de raperînên gelî hatin şikenandin, xebatên guhartina tundbûna şênî hatin birêvebirin. Li ser vê bingehê, li vê êrdima ku ji aliyê stratejîkî ve pêwîst bû, ji bo rewestandina pêşveçûna serîhildanan û raperînên gelî, hinde kar û xebatên pêşemîn di dema Osmaniyan de hatin pêkanîn. Di demê de tundbûna şênî li gora zêdekirina Tirkan hate guhartin. Gelek Tirk li vê êrdimê hatin bi cih kirin. Ji Tirkên paşê li vir hatibûn bi cih kirin re, gelek derfet û gengaz hatin pêşkêş kirin. Dagîrker xebata xwe kirin, ku li vê êrdimê bingehekî hevxebatkariyê ava bikin.

Ramyariya ku dagîrkerên Tirkan ji dema împaratoriya Osmaniyan vir ve bikardianîn, heya pîvaneke pêwîst hinde encaman jî bi destê xwe ve aniye.

Êrdim xwediyê avahiyeka kozmopolîtîkî ye. Dagîrker cûdahiyên olî, rêdarî û netewî bi hostayî ji xwe re bikardihênin. Di nava rêzên gel de dubêndiyên ne sirûştî diafirînin. Mirovan li hemberê hevûdu bikardihênin. Bingehekî xurt ji bo vê daxwaza xwe, dagîrkeran li êrdimê danî ye. Ev rewş jî rê vedike, da ajanî, sîxurî û hevxebatkarî bi şêweyekî berfireh derbikeve holê. Dijmin, da serdestiya xwe li vê êrdimê baş ava bike, li hinde deran aboriyê pêşvebiriye. Ev jî bûye sedemek, da bêhtir mirov bikevin ser riya hevxebatkariyê. Bi vî awahî jî derfetên mezintir ji dagîrkeran re pêşveçûne. Li ser vê bingehê posîdeyên dagîrkeriyê bêhtir dihên seh kirin. Bi riya saziyên dagîrkeriyê yên perwerde kirinê jî, çerxa asîmîlasyonê heya were gotin hatiye zivirandin û bikaranîn.

Lê bilî van tevan, bi taybetî li derveyî navçeya navendî bajarê Erziromê, hema hema li hemû navçeyan û bi giranî jî li navçeyên bi Serhedan re cîran in, taybetî û sixletên netewî heya pîvaneke pêwîst jîndar man e. Ji bo têkoşîna rizgariya netewî bingehekî rêda û gihayî heye. Ji ber vê yekê, mirov dikare bibêje, ku ne tiştekî ji ber xwe û tesadufî ye, ku Serîhildana Şêx Seîdê Pîranî ji navçeya Xinûsê (Kelehê) destpêkiriye.

Bi cih kirina têkoşîna rizgariya netewî ya bi pêşengiya PKK li vê êrdimê, xebateke pêwîst daxwaz kiriye. Ji ber ku li vê êrdimê bîr û baweriyên faşîst û nijadperest heya pîvaneke pêwîst, ji xwe re bingehek peyda kiribûn. Li ber van hoyan xebatên têkoşîna rizgariya netewa Kurdistanê hatine birêvebirin. Berî Hilgavtina 15'ê Tebaxê hema çi xebatek li vê êrdimê nebûbû. Lê piştî Hilgavtina şoreşgerî ya 15'ê Tebaxê gerîlla derbasî vê êrdimê jî bûn. Gerîlla pêşî xebatên amadekariyê birêvebirin. Xwestin posîdeyên dagîrkeriyê tune bikin. Xwe belavî deverên fireh kirin û xebatên ber xwe ve anîna girsên gel dan pêşiya xwe. Li gora êrdimên Kurdistanê yên din xebatên li vir, bêhtir xwedî zor û zehmetiyan bûn. Divîbû xebateke çetintir û bi baldartir bihata bi cih kirin.

Pêşî rêhevalên **Kazim DEMÎRTAŞ** û **Ercan KILIÇ** li vê êrdimê delametan girtin ser xwe. Wê têkoşîna rizgariya netewa Kurdistanê bigihandina girsên gelî. Vê xebata xwe bi jîrî pêkanîn. Her çû pêşveçûneke berçavî xwe şanî kir. Rola van rêhevalan di vê pêşveçûnê de gelekî mezin e. Bêhtir ji navenda bajarê Erziromê, di serî de li navçeyên Kelehê, Oltîliyan û Goksî, hema li hemû navçeyan, xebatên ku dihatin meşandin, xebatên têkoşîna rizgariya netewî, heya pîvaneke pêwîst posîdeyên xwe li ser girsên gelî dagerandin. Ev jî bûn sedemek, da ji bo bîr û baweriyên rizgariya netewî û pêşveçûna vê têkoşînê li êrdimê, rê vebin. Ji xwe gelê êrdimê, bi sixletên xwe jî, li hemberê dagîrkeriyê serîhildêr bû. Lewma gelê me hembêza xwe ji gerîllayan re zû vekir û hêvî û daxwazên xwe bi zelalî raber kir.

Lê rewşa vê êrdimê, berfirehiya hevxebatkarî û ajanbûna li vê êrdimê, paşverûtiya ku rast û rast bi destê dagîrkeriya Tirkan li ser lingan dihê hiştin û posîdeyên nebaş yên avahiya paşverû, şanî kirin ku divê mirov xurttir berê xwe bide vê êrdimê û giraniyeke pêwîst bide ber xwe. Kelem û dîwarên pêwîsttirîn ên li pêşiya rêkxistinkirina gel li ser riya têkoşîna rizgariya netewî ev avahî bi xwe ye.

Rêhevalên **Kazim DEMÎRTAŞ** û **Ercan KILIÇ** hema piştî Hilgavtina 15'ê Tebaxê, di roja 15'ê Cotmehê 1984'an de, di encama giliyeke li navçeya Oltîliyan de, di şerekî de, bi lenhengî şer kirin û di berxwedanê de şehîd ketin. Şehîdbûna wan posîdeyên pêşketî dagerand ser gelê êrdimê. Ev berxwedan gelê me bêhtir bi têkoşînê ve girê da.

Serîhildanên ku vê rojê ji seriyekî heya seriyekî dinê Kurdistanê zivirandine û mîlyonan mirovên Kurd li hemberê dagîrkeriyê radiperînin, gelê vê êrdimê jî bi kûranî dixin bin posîdeyên xwe. Roj bi roj bêhtir, bêhtir şervan xwe tevlî rêzên rizgariya netewî dikin û li êrdima Erziromê jî serdestî û karbidestiya dagîrkeriyê dilerize. Qehremaniya lehengê Hêzilê **Şahîn KILAVUZ** û tevlîbûna rêhevalê **Nasir COŞKUN** nava rêzên gerîllayan û şehîd bûna wan, vê rastiyê xweş şanî me dikin.

Di domana nuh de, li êrdima Erziromê hilgavtinên rizgariya netewî yên xurt dihên dîtinê. Erzirom xwe digihîne wê rastiyê, ku ew tixrîbatên dagîrkeriyê afirandiye li paş bimînin û destelatiya dagîrkeriyê ber bi jor ve were kişandin. Erzirom xwe gihandiyê êrdimeke welê, ji bo ji serketineke weha re amade be.

Di hejimarên pêş de:
Êrdima ERZINGANÊ

ŞERÊ LI KURDISTANÊ BERFIREHTIR DIBE

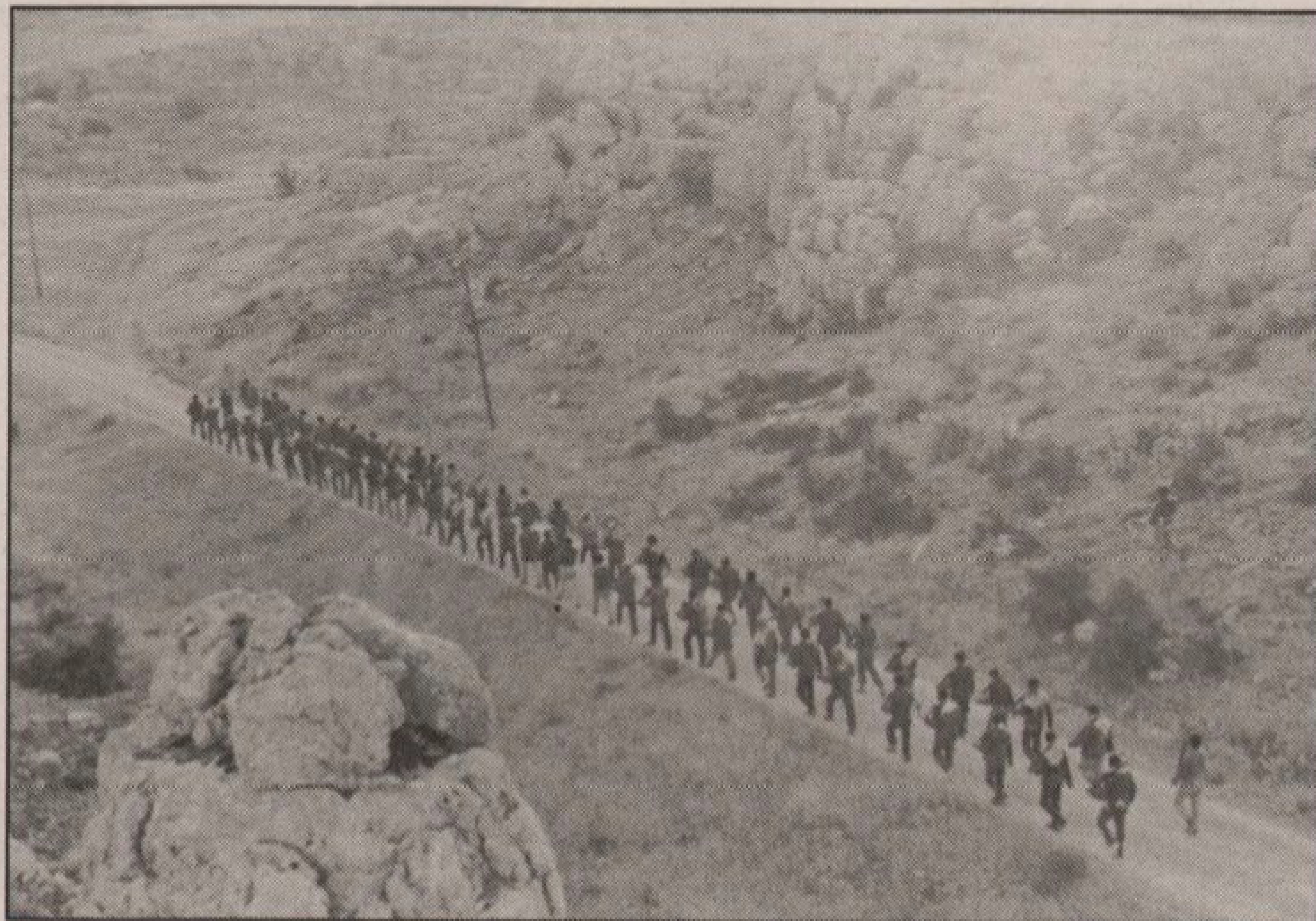
Berxwedan

Sal 9
Hejmar 126
31 Gulan 1991
Buha 2.50 DM
Rojnameya 15 rojîn

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Niha em di demeke weha de ne, ku hem li Kurdistanê û hem jî di qada navnetewan de hinde pilan li ser Kurdistanê dihên rîsandin û daxwaz hene, ku ev pilan di jiyanê de werin pêk anîn. Ev pilan bi destê împeryalistan û dagîrkeran dihên rîsandin. Navenda van pilanan jî ev e, ku tevgera serxwebûnê were rawestandin û her biçe were şikênandin. Ji aliyê din têkoşîna serxwebûn û azadiyê ya bi rêberiya PKK, bi hîma ji gelê Kurdistanê distêne, roj bi roj berfirehtir û xurttir dibe. Di bin dirûşmeya, **"Di salên '90'an de avakirina Kurdistana serbixwe û aza"** hilgavtinên xurt û mezin çêdibin. Ev rewş dike, ku şerê di navbera bereya rizgariya netewî ya bi rêberiya PKK, ERNK û ARGK û dewleta Tirk a dagîrker û faşîst û hevalbendên vê devletê, ango bereya paşverû û dijşoreşgerî de, her biçe dijwartir bibe. Di serî de jî ev dijwar bûn, di warê leşkerî de, lê di hemû warên jiyanê de dibe.

Têkoşîna me di warên girseyî, leşkerî û ramyarî de pêşveçûnên serketî dike paya xwe. Rejîma faşîst li hemberê vê dikeve nava mitaleyên mezin. Lewma serî dide çareyên nuh û li dûv derfetên xwe ji tengezariyê rizgarkirinê digere. Di vê pirsê de ketine nava keftûlafteke mezin. Rûçikê rejîmê yê kemalîst û nijadperest, ku bi kîn û nefreta li dijî gelê Kurdistanê dagirtiye, êdî baş zelal bûye. Armanca rejîmê tenha xurttirkirina serdestiya dagîrkeriyê li ser Kurdistanê ye. Têkoşîna rizgariya neteweya Kurdistanê xwe gihandiye serpilka ku rejîmê baş bilerizîne. Ji bo xeniqandina vê têkoşînê dewleta Tirk dixwaze hemû sariyên di navbera xwe û hinde dewletên din ên mîna Iraqê ji holê rake. Ji ber ku têkoşîna gêrîlla ya ku roj bi roj mezintir dibe û encamên civakî û siyasî ku ev têkoşîn derdixîne holê, astengên dewleta Tirk berdewamî dikin. Dewleta Tirk dike û nake, nikare xwe ji astengiyê rizgar bike. Niha jî destpêkiriya hinde tavîzan bide Iraqê. Amadebûna xwe ji bo tiştekî weha eşkere datîne ber çavan.

Pir baş dihê zanîn, hêza ku dewleta Tirk êxistiya nava tengezariyê di serî de PKK bi xwe ye. Bi rêberiya PKK tevgera berxwedana gelê Kurdistanê pêşvediçe û kozên nuh dikevin destê gelê Kurdistanê. Ev bûyer tev dikin, ku têkoşîna di navbera gelê me û dewleta Tirk a dagîrker û faşîst de, di warê leşkerî de jî xwe bilezîne. Gava em çavên xwe li rewşa di eniya şer de hindekî bigerînin, em wê baş bibînin ku her diçe şer berfirehtir dibe. Yekeniyên gêrîlla bi berdewamî û lezînî mezintir dibin. Êrişên gêrîlla berê xwe didin hemû hedefên dagîrkeriyê yên di hemû waran de. Bi berdewamî lêdan li dijminî dikevin. Ev jî dike, ku bêhtir mirov biherikin nava rêzên gêrîllayan. Ji aliyê din, her bi vê lezê, sîstema parêzkaran jî dihilweşe. Dagîrkeriya Tirk jî li hemberê van pêşveçûnan, yekeniyên nuh li ser yekeniyên xwe yên li Kurdistanê bi cih bûne, zêde dike. Yekeniyên leşkerî yên taybetî, ku li gelek derên Tirkiyê bi taybetî hatine amade kirinê, niha li Kurdistanê bêhtir dihên bi cih kirin. Pêşemîn jî li wan der û doran, ku êrişên gêrîlla tund in. Bi vî awahî bi hezaran leşker diajon şerî. Ev yekenî her weha, bi çekên giran dihên têkûz kirin û li ser vê bingehê dixwazin li hemberê gêrîlla encamekê bi destê xwe ve bînin.

Lê bilî van tevan li hemû deverên Kurdistanê hilgavtin û hilpişkînên gêrîlla yên jî û jêhatî didomin û ev jî, hilweşîna dewleta Tirk a dagîrker û faşîst bêhtir dilezînin.

Seroké ERNK Abdullah OCALAN dibêje:

Di derbarê welatparêziyê de

Bi rastî mirovê Kurd nizane di Kurdistanê de, ku mîna bihuştekê ye, cihê jiyanê ji xwe re çêbike. Ji welat direve, hewl dide xwe ku rojekê berî roja din, ji welat bi dûr bikeve. Direve, lê diçe kuderê? Ji bo peran xwe diavêje ber lingên biyaniyan. Diçe xizmeta Ereb û Ewrûpayiyan dike. Dibêje, "Jiyana xweş li Ewrûpa ye".

Divê were zanîn, tu caran Ewrûpa jiyanê ji mirovê me re peyda nake. Wan jiyan ji bo xwe afirandine, ne ji bo me. Ew me dikine xizmetkar û pê welat û karbidestiya xwe ava û xort dikin. Rê nadin kesekî, ku bi jiyana wan bilîze û ziyanê bigihîne welatê wan. Ew bi her derfet û îmkanên xwe, ji bo welatê xwe ne. Lê hema mirovê me, nizane bi çi şêweyê ji welatê xwe xilas be. Xwe davêje hembêza Ewrûpa, dibe xizmetkar û dibêje, "Ev jiyan e." Ji sedî sed, ev hizreke şaş e. Kesê ku bi vî awayî bihizire, ew nikare tu sûdê bigihîne gel û welatê xwe. Kesê ku welatê xwe erzan bifroşe û jê bireve, ew îflah nabe. Ez dibêjim, ew ne welatparêz e.

Divê em baş bizanibin welatparêzî çiye. Her weha jî, girîng e hebûna me ji bo Kurdistanê û gelê Kurd be. Çi li Eurûpa heye? Wê Eurûpa çi bide we? Bê guman e, tiştê Eurûpa bigihîne me ew e, ku me ji welatparêziyê bi dûr bixîne, bi me bilîze û Kurdistanê, li pêşiya çavên me bike marekî reş. Divê tu carî mirovê me vê yekê nepejirîne.

Ez bi xwe, çima hewqas dixebitim û naxwazim kêliyekê rabiwestim? Berî her tiştî, ji bo ku cihekî, bila bi çûk be jî, di welêt de çêbikim. Dixwazî bila ew cih şikeftek be jî. Bi rastî, li vir niha cih fireh e, lê tu carî em vî cihî ji xwe re nahesibînin, çi ku ev ax ne ya welatê me ye. Ez her demê dibêjim, xwezî bila ez niha di şikefteke Kurdistanê de bama, gelekî ji vê derê baştir bû.

Belê, divê mirovê me bi vî awayî welatparêziya xwe biparêze. Tu caran welatparêzî nayê firotin û ne jî tê kirrîn. Divê tu caran jî bi wê xweşiya li Eurûpa ya sexte, neyê xapandin û welatê xwe, ji bîr neke.

Welatparêzî gelekî bi nirx û giranbuha ye. Tu caran ne di cih de ye, dema mirovek wê welatparêziya xwe erzan bike.

PASÛR

Di sêçiva Amed, Çewlik û Mûşê de gêrîlla lêdanên mezin li yekeniyên dagîrkeriyê dixin

Amed *(Berxwedan):* Di van mehên dawiyê de di sêçiva Amed, Çewlik û Mûşê de êrişên gêrîlla gelek zêdetir dibin. Yekeniyên ARGK ên li vê êrdimê her diçe zêdetir dibin. Lêdanên mezin jî li hedefên dagîrkeran dikevin. Roj nîn e, ku şer di navbera gêrîlla û hêzên dijminî de çênebin. Êrişên gêrîlla li vir êdî berê xwe didin navendên bajaran.

Êvara 21'ê Gulanê yekeniyên ARGK avêtin ser navçeya Pasûrê. Reşandin ser qereqola cendirmeyan. Pêşî avahiyê dan ber barana berikên çekên otamatîkî û paşê jî agir berdan qereqolê. Avahî bi tevayî şewitî. Agahî hene ku gelek cendirme jî hatine kuştinê yan jî birîndar kirinê. Lê bi hejimar çi agahî hîna negihane me.

Ji aliyê din, komeke gerîllayan a din, berê xwe da hedefên din. Di serî de avahiya hikumetê, hinde avahiyên dagîrkeriyê da ber berik û narînçokan (bom-

Dûmahîk di rûpela 24'an de

Di zindanan de girtiyên siyasî, li derveyî zindanan girsên gelî di greva birçîbûnê de

Welatparêzên di greva birçûnê de, dibêjin:

"Em 'Zagona Terorê'" ku bi armanca perçiqandina têkoşîna me ya rizariya netewî û civakî hatiye derêxistin, napejirînin!

EM DEWLETA DAGÎRKER û ZAGONÊN WÊ QEBÛL NAKIN!"

Ji roja 21'ê Gulanê pê ve, xelekeke nuh tevlî serîhildanên Kurdistanê bû. Dewleta dagîrker û faşîst roja 11'ê Nîsanê 1991'ê di parlamentoya xwe de zagoneke (qanûneke) nuh bi navê "Zagona li dijî Terorê" pejirand û roja 12'ê Nîsanê danezane kir. Rastiya vê zagonê û navê wê yê rast, zagona terora dewletê bi xwe ye. Ji roja ev zagon danezanebûyî heya niha gelê me li dijî rabû û ev dij-rabûn her diçe mezintir dibe. Ev zagon dihê maneya azadî ji mejiyên naramînin (nafikirin) re, dihê maneya qedexebûn ji ramanê re, ji dil re, ji mejî re û ji bejna mirovî re; kî ji rizgariyê re, ji serxwebûn û azadiyê re bixebite, ev zagon ji wan re weke fermana qedexeyan û mirinê ye. Lewma, ji bo protesto kirina vê zagonê di girtîgehan de girtiyên polîtîkî û li der ve jî malbat, meriv û nasên girtiyan, kesên demokrat, şoreşger û welatparêz dest bi greveke xwebirçîhiştinê kirin. Grev hîna jî didome. Gava rojnameya me dikete çapê li **Meledî, Amed, Bismil, Licê, Farqîn, Êlih, Pirsûs, Nisêbîn, Dêrika Çiyayê Mazî, Mêrdîn, Wan, Ruha, Pirrîn, Dilûk, Ceyhan, Edene, Mersîn, Stanbol** û **Îzmîrê** greva birçîbûnê didoma. Li **Çinar, Erxenî, Cizîra Botan** û gelek bajar û navçeyên din jî, amadekarî ji bo greveke weha destpêkiribûn. Roja 31'ê Gulanê hêzên çalakî û komên xweser li Dêrika Çiyayê Mazî û Mêrdînê êrişê welatparêzên di grevê de kirin. Gava li van bajaran grevên birçîbûnê ji aliyê welatparêzan dihatin domandin, di ber de jî girtiyên di zindanan de rabûn berxwedanê.

Roja 21'ê Gulanê di girtîgehên **Sagmalcilar-Stanbol, Dilûk** û **Ankara** girtiyên polîtîkî dest bi berxwedana greva xwebirçîhiştinê kirin. Di çend rojan de bayê berxwedanê xwe dagerand hemû zindanên li Tirkiyê û Kurdistanê. Dûv re di girtîgehên **Aydin, Nazîllî, Bartin, Çanakkale, BucaÎzmîr, Edene, Eskîşehîr, Ceyhan, Bursa** û **Amedê** de girtiyên siyasî tevlî berxwedanê bûn. Di girtîgeha **Erzinganê** de berxwedan roja 12'ê Gulanê destpêkiribû.

Gelê navçeyên Midyat, Mehsert û Hezexê piştgirî didin Nisêbînê, gelê Gercews û derdorên Sêrtê piştgirî didin Êlihê, gelê Şemrex, Kosar û Kerboranê piştgirî didin Mêrdînê, gelê Serê Kehniyê, Wêranşar, Bêrecûk, Girê Sor (Sêwrek), Xelfetî, Heweng û Cûrnê Reş (Hîlwan) piştgirî didin Pirsûs û Ruhayê. Belê ev berxwedan bi vî rengî berfireh bûye, li van bajar û zindanan destpêkiriye û xwe belavî çarmedorên bakurê welêt dike.